

NUNTA LA ROMÂNII

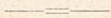

STUDIŮ

ISTORICO-ETNOGRAFICŮ COMPARATIVŮ

DE

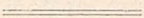
ELENA SEVASTOS

ÎNSURATULŮ DE TÎNERŮ
ȘI MÂNCATULŮ DE DIMINETĂ.

PREMIATĂ DE ACADEMIA ROMÂNĂ

CU PREMIULŮ ELIADE-RĂDULESCU 1888.

EDITIUNEA ACADEMIEI ROMANE

BUCURESCI

TIPOGRAFIA CAROL GÖBL, STR. DÔMNEI 14.
1889.

ELENA SEVASTOS

NUNTA LA ROMÂNI

CUPRINSULŨ

I. Inaintea logodnei.	PAG.
1. Cum se dau în dragoste	1
Cum se vrăjesc fetele spre S-tul Andreiŭ	4
Cum se vrăjesc în ajunulŭ Crăciunului	5
Vrăjile spre S-tulŭ Vasile	7
Cum se vrăjesc în ajunulŭ Bobotezei	9
Vrajă de dragoste (jud. Botoşani)	12
Vrajă de ursită (jud. Dorohoiŭ)	14
Farmecŭ de dragoste	15
Descântecŭ de dragoste	16
Facere de dragoste	17
Vrajă de ursită	18
Vrajă de ursită	19
Vergelulŭ	20
Şedătórea din casă	25
2. Inainte de stărostie	26
3. Stărostia şi peşitulŭ	35
4. Cătătorî de casă sau cercătorî	49
II. 1. Logodna sau încredinţarea	52
2. Croitulŭ	69
3. Până la nuntă	71
III. Nunta.	
1. Joi: Cernutulŭ, jócă sitele, batŭ sitele, plăcinte.	76
2. Vinerî: Claca lemnelorŭ, adusulŭ lemnelorŭ, lem- nele	82

	PAG.
3. Sâmbătă: La casa miresei. Brebenoculă	86
La casa mirelui. Tunsulă, bărbieritulă.	89
4. Duminică: La casa miresei. Busuioculă, bradulă, mărgелеle	92
Colăcărie	92
Colăcărie (jud. Râmnicu-Sărată)	99
Conăcărie (jud. Suceva)	101
Conăcărie (jud. Putna)	104
Colăcărie (jud. Suceva)	106
Colăcărie (Borca)	109
Orație (jud. Râmnicu-Sărată)	112
Conăcărie (jud. Covurluiă)	113
Colăcerie (Dobrogea)	115
Conăcerie (jud. Neamtu)	116
Conocărie (jud. Iași)	118
Conăcărie (jud. Botoșani)	120
Conăcărie (jud. Dorohoi)	122
Inchinarea daruriloră miresei	125
Inchinări a straeloră la mirésă	129
Ceî cu schimburile, dar mai alesă vătășelulă	133
Orațiunea paharului	138
Căntece la casa miresei	162
Lado, Lado	167
Iertăciune (jud. Botoșani)	169
Iertăciune (jud. Suceva)	172
Iertăciune (jud. Dorohoi)	174
Iertăciune (jud. Romană)	178
Iertăciune (jud. Putna)	180
Iertăciune (jud. Covurluiă)	184
Iertăciune	185
Iertăciune (jud. Ilfov)	188
Iertăciune (jud. Ilfov)	191
Iertăciune (Dobrogea)	193
Iertăciune (jud. Fălci)	195
Iertăciune (jud. Iași)	197
Când mirésă plécă de la casa părințiloră ca să se ducă la casa mirelui (Musică.—Burada)	200
Iertăciune (Cherson)	201
După iertăciune	202
Pintenele (Transilvania)	204
Pintenulă	210
Orația pintenului	212
5. Sâmbătă la casa mirelui.	
Petéla	216
Cânteculă petelei (Musică.—Burada)	222

	PAG.
6. Duminecă dimineța	226
7. Duminecă la nunți	231
8. Înainte de cununie	235
9. La biserică	239
10. După cununie	254
La casa mirelui după cununie	255
Când se întorce nunta de la biserică (Muzică)	265
11. Masa de cununie.	
Hobotulă, Zabranică, Săvonă, Săonă, Svonă, Bolță,	
Pintene	268
Căntece la masa de cununie	275
Jocurile	280
12. Masa cea mare	283
Închinări	286

IV. După nuntă.

1. Lună ziua: Rachiū roșu, rachiū dulce, zorile . .	314
Căntece	320
2. Lună. Târfăria în Transilvania	322
3. Lună séra	331
4. Marți légă mirésă, o învêlescă, o îmbrobodescă.	
Îi pună cârpa și o desgovescă	332
5. Mercuri. Plăcintele	337
6. Duminecă. Cale primară saū cale pe mare . . .	340
7. Colaciū nunuluī. În Transilvania: Mêrulu de cu-	
nunie.	342

A N E X E

Conăcărie	351
Orație de nuntă	352
Orație de pețitū	356
Orație de nuntă	357
Orație de nuntă	360
Orațiune de nuntă.	364
Orațiuni ținute la nunțile țărănesci (București)	366
Colăcărie (Transilvania)	369
Conăcărie	372
Orația populară (jud. Rîmnicu-Săratū)	374
Iertăciune	377

	<u>Pag.</u>
Iertăciune (București)	380
Iertăciune (jud. Rîmnicu-Săratu)	381
Cuvîntu de iertăciune	383
Iertăciune	385
Închinări și iertăciuni din Bucovina.	
Închinarea darurilor marelui	391
Variantă	392
Variantă	394
Închinarea darurilor mresei	394
Închinarea după primirea schimburilor	395
Variantă	396
Cuvîntare la trecerea pe sub colac	396
Închinarea nunului cel mare	398
Iertăciune	399
Variantă.	402
Iertăciune în prosă	404

I. ÎNAINTEA LOGODNEI.

1. Cum se dau în dragoste.

Aşa-î legea din bătrâni,
Din bătrâni, din ómenî bunî :

că mama, d'îndată ce-şi vede copilaşul înţelegându vorba şi fugându ca titirezul prin casă, dă 'n mâna băiatului bi-ciuşca şi, ca pe cine scie ce fătú-frumosú din poveste, îlú mâná după vitejie; iar fetei îi pune 'n braţe păpuşa¹⁾, care se în-têlnesce la tóte popóarele indo-europene: pupa la Latinî, poupée la Francezi, pupattolla la Italianî, παιδίσκη la Greci, la Indieni după Mahàbhàrata putri, dàruputri, dàruputrikà, care însémná copilă de lemnú.

De aci înainte copilulú îşi scie datoria : băiatulú umblă după arcú, puşcă de socú, să-şi facă căruţá şi sâniuţá de căratú bucatele de la câmpú şi de adusú lemnele din pădure ca tata. La dînsulú dudăulú de bozú şi de urzici şi beldiele de pelinú orî lumînărică îi cine scie ce pădure. Tréba fetei: să-şi îmbrace câtú s'a putea mai frumosú păpuşa, sufletulú şi inima ei, că de 'ntrebî fetei nefiindú în braţele mamei: „cine ţi-e mai dragú, mama orî păpuşa?“ îţi răspunde: „mai întâiú păpuşa, ş'apoî mama.“

¹⁾ A. De Gubernatis. Usi nuziali in Italia, pag. 89.

Într'ună ungheră, la rădăcina unui copac bătrân, în adâncătura dintre două vițe, ce minunată casă pentru păpușă. Băiatul îi mai durază ună acoperemînt și apoi ține-te pe gospodărie. În România pe șes și în unele locuri din Dobrogea casele se fac de cîmăru, din stuh împletit pe inimă sau pe brâu, și copilașii le fac totu așa, numai în loc să frămînte caii pămîntul mai trag mîța ori cățelul și de cu ei nu fac trebă, frămîntă singurei.

Cînd a mai răsărită fetița ș'o mână mama după vițel sau cu bobocii, așa că nu mai pôte totă diulica cîta de păpușă în draga ei voe, atunci Dumineca și sîrbătorea numai de cît se strîng unele la altele cu păpușele de fac joc și nuntă; niște bețișore legate cu cordeluțe 'să luminările nului și de lipsesce miresii petela, atunci mătasea de păpușoi sau paelo de grâu cusute pe tasmăluțe o prindă minunată.

De la sîntă-Măria cea mare, cînd s'a împutinat lucrul cîmpului, cînd omul mai odihnit își simțesce nóptea prea lungă, atunci se fac ședătorile din ogradă sau într'un loc deschis din vatra satului, cum le dicu în Dobrogea *sdéncă*.

La casa unui gospodar cu ogradă mare pună în bătaură o ciotă zdravănă ș'o ațăță, la îndemănă-i un vrav de stuh, de pae sau vreascu, din cari fetișorele fără furcă cară cu brațele de fac palalae să vadă fetele la torsu zestrea, care-o încep de cum să trezesc pe lume și până se mărită și vr'o două-trei bătrâne cum să scarmene sau să dărăcesc niște lână.

În vremea asta flăcăii 'să la păscut caii, mai la alte trebă. Numai din cînd în cînd trece ca fulgerul cîte unul călare cu gluga pe cap și cu pólele mîntălii de aba cope-rind totu calul, dănd ună *norocă-bună* și ună *sporă la lucru*; fetele ridu, mai vorbesc de dînsul, babele spun cîte o minciună, să mai hărnicesc fetele, și fetișorele ascultă cu ochi la foc nu cumva să se stingă. De odată un urs cu blană de óe mormăesce la spate; o babă c'ună gâtej l'alungă până hăt departe, că de ce-i sperie fetele. Mai vine cîte unul

învelitū într'unū ȝolū, care să tărăe după elū cale de-o poștă și mâna-î învelită 'n ȝolū o întinde fetelorū; ele facū nazurī; se duce și elū. Apoi vorbă: ore cine-a fostū, ba că Ștanū, ba că Branū, până ce-î daū în pârție. În Dobrogea câte unūlū cu ȝondre nărăzmate (roșie), cu chitie totū așa, cu luleaua 'ntre dinȝi, saū cu câte unū beȝisorū aprinsū la unū capetū, ȝinându-lū între dinȝi cu partea aprinsă în lăuntru, așa că pare c'arū avea jăratecū în gură. Unii își mai punū corniȝe, fetele ȝipă, babele daū fuga după ei. Alȝii se îmbracă ca Turciī, ȝinându între dinȝi o trestie lungă c'unū păpușoi învelitū în pănuse la capetū; vine și elū să-șī aprindă luleaua, ce nu iea focū, mai aruncă o prujitură douē și se duce. Rară, rarū le vine flăcăilorū chefū să aducă lăutarulū, cimpoesulū saū gaīda din Dobrogea, de mai rotescū cele fete.

S'a rēcītū vremea, bate vântulū celū jalnicū, păpușoiī uscaȝi se odihnescū în glugī pe lanurī; vine vremea desfăcutulū; bucuria fetelorū, de acolo clăci de păpușoiū; moșnegī, fete, flăcăi cu toȝii la desfăcutū, atunci aȝine-te la poveșȝi.

Unū flăcăū se plēcă să mai adune cei strujeni, îngână o vorbă, fata 'lū aude și cândū târȝiū la câte-va cėsuri de nȝpte se împrăștie cu toȝii, fata se duce acasă, se culcă și gāndesce. Când fetișȝora a începutū a gāndi la vorba ce i-a spus'o unū flăcăū, atunci ea pāșesce pe fată mare. Caută să umble îmbrăcată mai curatū. Ea scie:

Dragostea de unde 'ncepe,
De la ochi, de la sprīncene,
De la buze rumenele,
De la gātulū cu mārgele
Și degete cu inele.

Femeia a priceputū slăbăciunea bărbatului și totū-deauna i-a bātutū în strună. Ce-a făcutū bunica și mama, face și fata; ȝinta-ī este de a se duce la casa ei și de-a fi în rēndū cu lumea. Ea scie cu ce dragū privesce flăcăulū o fată cu pērū frumosū și vrea să-lū aibă și ea frumosū. De aci cātă grijă

n'are pentru dînsul: îl lă în tótă Sâmbăta cu felū de felū de burueni. Cândū îi lună nouă se duce cu fórfecile la o femeie bună la mână și 'n fața lunii îi tae vêrfulū coșilorū, dicēdū :

Cum cresce luna repede,
Așa repede să crēcă pêrulū fetiī.

Fata cu inima plină vine acasă cu perișoru 'n mână și-lū pune într'o scorbură de copacū, nu cum-va să se 'mprăștie într'unū locū necuratū, căcī atunci cade; ș'apoi cum își mai vrăjescū fetele pêrulū de sfintulū Tóderū, căcī se scie, cândū o fată are pêrū frumosū nu împletește gâțe albe.

Cum se vrăjescū fetele spre S-tulū Andreiū.

Fetele pentru a-și vedé ursitulū se vrăjescū de sfintulū Andreiū, atunci mai multe fete și flăcăi se adună la o casă, pe masă așeză mai multe căciuliī de usturoiū, punū împrejurulū lorū tāmăe, zmirnă și aprindū câte-va lumînări de la Paști; aducū în masă plachie, meșniță, ghițimauī și mălaiū orī pâne și cu toțiī să așeză rôtă în jurulū mesii și mănâncū, vorbescū, rîdū, șuguescū până despre diuă, cândū se împrăștie. Fetele împărțescū usturoiulū între ele; a doua ȓi îlū ducū la biserică învelitū în basma, de-lū sfîntesce preotulū; când s'aū întorsū acasă îlū punū pe policióra de la icóne, păzindu-lū bine, căcī e bună de făcutū de dragoste. Totū în spre S-tulū Andreiū se duce fata la fântână, ȓinēdū în mână o lumî-nare de cêră de la Paști, se plécă pe ghisdele și uitādu-se în fața apei ȓice: sfinte Andreiū scóte-ī chipu'n fața apei, ca 'n visū să-lū visezū, ca aevea să-lū vedū. Apa din fântână se turbură, apoi să liniștesce și vede chipulū celui ce are s'o iea.

În spre S-tulū Andreiū, cu ochiī legați te duci la gardū și puī mânia p'unū parū și de la acela numerī înainte până la nouē și pe alū nouelea îlū legi cu strămătură roșie. A doua

și te duci la gardă să vezi parul ce ți-ai însemnat. De-î unul pară frumos fără cójă, ursitorul ți-e unul flăcău voinic dar sêrac, de-î cu cójă va fi și bogat; de-î scurt, nodos, fără cójă va fi bêtrân, sêrac; de are și cójă va fi bogat; și în sfîrșit de-î parul cu mai multe crăci, ursitorul ți-e vêduv cu copii.

Tot în spre S-tul Andrei, așezi în odaie o masă cu două tacâmuri și cu toate cele trebuitor; către meșul nopții bați în ușă și zici: „ursă ursitorul meu, care-i dat de Dumnezeu, vină de stă cu noi la masă,” și de îndată iese ursitorul ca din pămînt, să pună la masă lângă tine, mănîncă din bucatele ce mănînci și tu, bucate cari trebuiesc făcute cu usturoi păzit în spre S-tul Andrei. Se zice că uneori ursitorul își lasă un semn înainte de a se duce.

Spre S-tul Andrei, când mai multe fete vor să știe, care dintre ele se va mărita cea d'întăiu, cu toatele merg la fântână, ia apă 'n gură și pe drum nu rîd, ca nu cum-va să le curgă apa, căci atunci nu mai este de leac. Fiecare fată face o turțică cu apa ce-a adus-o și cu usturoi păzit în spre S-tul Andrei; așază turțile pe rînd după cum fiecare le-a mîntuit de făcut, chîmă pe un câine și pe a cărei fete o mănîncă întăiu, acela sa va mărita mai curînd.

Unele fete, dacă pot căpăta o strună de sîrmă de la o scripcă, ce-i socotită că are putere să mîie inima omului și că prin urmare stă în strînsă legătură cu inima lui, învîlătucesc struna pe deget și o face ghemușor, pe urmă o cîșe în bata fustii ce o pîrtă, și zice de trei ori pe și câte de trei ori: „cum îi învîrtă sîrmușora asta, așa să se învîrtască mintea și inima lui după mine.”

Cum se vrăjesc în ajunul Crăciunului.

De mai multe fete vrea să se vrăjescă, ia o pâine și-o taie în atâtea bucăți câte fete sunt, pună bucățile ce-să toate

una și una prin colțurile casei, în aceeași depărtare una de alta, iaă apoi o mătă și-î dau drumulă josă cu spatele spre pământă; mătă cade dreptă în picioră, fuge de ia o bucată de pâne și pe-a cărei fete a luat'o, aceea se mărită cea întâiă.

Fata, care vrea să-și viseze ursitulă, după ce s'a lăută, să pue săponulă și peptenele sub pernă, iar peste nópte va vedă cine-î pârtă.

De cu vreme să facă o lumînărică de céră câtă degetulă celă mică în lungime și grosime; când vine vremea de culcare să se róge la Maica Domnului, să-și aprindă lumînărică și trebue să bată atâtea mătăni până se va trece, și'n somnă de bună sémă va vedea partea ei, ce i-o va trimite Maica Domnului.

O fată de vrea să se mărite, să facă aluată pentru vărzări în ajunulă Crăciunului și din elă să rupă o bucățică pentru o vărzare, s'o întindă, și după ce a umplut'o cu macă, s'o pue pe cea întâiă în euptoră, iar când a fi la scosă, totă pe ea s'o scótă cea d'întăiă; s'o rupă în două, jumătate s'o mănânce, iar jumătate s'o strângă 'n pălămida lădii și cine va face acéstă vrajă, de bună-sémă se va mărita în iarna aceea.

De vreă să visezi cine ți-e partea, nu bea apă tótă ziua; séra fă-ți o turtiță, jumătate făină, jumătate sare; mănânc'o înainte de a te culca și peste nópte, în vreme ce mori de sete, vezi pe cine-va, că-ți dă apă și acela ți-e ursitorulă.

Înfige o sémîntă de cânepă într'ună acă, pune-lă în para lumînării; de sémîntă pocnesce, te măriți nu după târdie vreme; iar de nu pocnesce, semnă c'ai să fetesci încă multă.

În ajunulă Crăciunului, ia din fiștoculă preotului o cren-guță de busuioacă, lég'o în colțulă testemelului ce-lă porți pe capă, și séra, după ce ai făcută trei metani fără cruce, des-brobode-te, pune-ți testemelulă sub capă și peste nópte ai să-ți vezi ursitorulă.

Presură grău pe laiță saă pe pată, unde socotesci, că va ședă preotulă și de se nemeresce ca preotulă să se așeze tocmai acolo, atunci în cășlegile de iarnă fata nóstră face nuntă.

Când vine preotul cu ajunul, fata rupe o stebluță de busuioc din fiștocul preotului, o lăgă cu arnică roșu ș'o pune 'n strășina casei, unde-o lasă până a doua zi, când des de dimineță merge de-și iea stebluța; de o va găsi încărcată cu promorocă îi rîde norocul, iar de-o iea cum a pusu'o, semn rău.

Vrăjile spre S-tul Vasile.

Înainte de a porni băeții cu plugușorul, se strâng mai multe fete; una din ele îi lăgă ochii cu un testemel și ea trebuie să meargă la un trunchi, să rădăce de jos dintr'odată un braț de lemn câtă poate duce; le duce în casă, fetele le numără și de-să cu soț, se mărită în anulă cea, iar dacă nu-să cu soț, iea-ți nădejdea de la mărită pentru cătă-va vreme.

Într'o strachină cu apă ne'ncepută, picuri dintr'o lumânare de ceară de la Paști două picături, menind, una pentru tine, iar cea-laltă pentru cea ce ți-e dragă; de picăturile se unesc, celă menit te va lua, iar de picăturile se îndepărtează totă mereu, poți să nu i mai tragi nădejdea.

Nu mănca totă ziua nimica, aprăpe de mezul nopții așază două oglinzi, una în fața alteia, între ele pui patru lumînări, două de-o parte și două de alta, stai la spatele unei oglinzi și te uiți printre lumînări în cea-laltă fără să clipești. În casă trebuie să fii singură și de la o vreme ai să vezi pe celă ce are să te iea, sau ceea ce ți se va întempla anulă acela ți se arată în oglindă. Unii zic, că trebuie să fii desbrăcată până la brâu, dar asta e după voe și putință.

Dintr'o badana smulgi doi peri de porc, și după ce ai măturat cenușa îi pui pe vatră, un fir ilă menesci pentru tine, iar altul pentru celă ce ți-e dragă; de se încolățesc firele și pe urmă ard, te vei mărita cu dînsul, iar de firele sar în lături, semn că dragul tău nu te va lua.

Te duci la o casă de gospodar cu glotă și ascuți la ușă sau la ferăstră; de auzi în casă vorbă: „du-te, ce zăbo-

vesci,“ saŭ așa ceva, te măriți anulă acela; iar de s'aude 'n casă: „unde-o plecî, rămâi,“ semnŭ c'o să mai fetescî.

Topescî plumbŭ saŭ cêră și-lŭ tornî într'o strachină cu apă ne'ncepută, unde se facŭ felŭ de felŭ de chipuri, din care-ți tălmăcesce viitorulŭ o femeie pricepută.

Măturî casa, lipescî pe josŭ, mai tragî brăele la vatră, până pe aprópe de cîntatulŭ cocoșului, atunci cu mătura în mână să te uiți țintă la ușă și într'o târđie vreme ți se va arêta ursitulŭ în pragulŭ ușii.

Te duci în ocolulŭ vitelorŭ și strigi la vacă: „hăi vacă acuma“ și dacă vita se scólă, te măriți anulă acela, iar de-o veđi că nu se clintesc, strigă din noŭ: „hăi vacă la doi ani, la trei, orî la patru“, și la alŭ cîtelea anŭ se scólă vita după atâția ani te măriți.

Din brău ieai pe acŭ de nouă orî, puî brăulŭ cu acŭ cu totŭ pe pragŭ, bați peste elŭ nouă mătăni fără cruce și diçi:

„Ursŭ, ursitorulŭ meŭ,
„De Dumneđeŭ datŭ,
„De ómeni lăsatŭ,
„Vină 'n visŭ să te visezŭ,
„Avea să te vêdŭ.“

Cînd fetele vreaŭ să scie cum are să le fie noroculŭ, facŭ următórea vrajă: ieau patru străchinuțe, punŭ în una pěrŭ de porcŭ, în alta florî, în a treia petélă și 'n a patra pâne, și le acoperŭ cu pocrișe și chiamă fata ce vra să se vrăjescă; de-și alege cea cu pěrŭ de porcŭ bărbatu-î va fi bêtănŭ și nenorocită viêța va duce, de se vorŭ nimeri florile, puține đile bune va petrece, de se 'ntêmplă petéla nimicŭ nu-î va lipsi, lumea o va socoti norocită, dar multŭ amarŭ va hrăni ini-ma ei: de ia însă pânea, cu bine-și va petrece tótă viêța.

Unele aŭ obiceiŭ de a pune zahărŭ, pene, bani și pâne; de ăa zahărulŭ, ca zaharulŭ îi va fi viêța; de se nimerescŭ pene cu ușorŭ va trăi pe lume, de se 'ntêmplă baniî ca banulŭ de sbucium va fi pe lume; și de ia pânea, ca pânea de bunŭ îi va fi și traiulŭ.

În ajunulă anului nou se strîngă câte-va fete, iea fie care câte o c  p  , o scobesce bine înăuntru,    pune sare p  n'la jum  tate, le a  d   pe fer  str  , unde sta   p  n   a doua   i ; cepele slobod   mai mult   sa   mai pu  in   apă,   i cu c  t o fată g  sesce ceapa mai plină de apă cu at  ta norocul      e mai bună.

Pun   în două str  chin   două pahare tot   una de pline; a doua   i a c  ru   pahar   va fi mai plină, cel   pentru care e merită va fi cu noroc     i va av   bel  sug   în t  te, iar pentru cea, c  ru  a   -a sc  d  t   apa   nsemn  z   pagubă   i vie     anevoiósă.

Cum se vr  jesce în ajunul   Boboteze  .

S  ra, fără să-  i faci cruce, ba  i nou   m  t  n     i   ici : „Mașca Domnului, f   să-mă visez   ursitorul  ;”   i fără să vorbesc   cu nimen   un   cuv  nt   te culcă   i peste n  pte a   să-  i ve  i partea.

Iea tort   de învățatură, sa   din fu  orul   de la cruce, pune-l   în trei pentru fe  til     i   tinde pe ea o lum  n  ric   de c  r  ; nu mânca nimic t  t     iua, s  ra înainte de culcare aprinde-  i lum  n  rica,   chin  -te, bate m  t  n  i, buc   ica de lum  nare, ce   -a mai r  mas   pune-o sub cap     i în somn      i ve  i vedea ursitul  .

De dimin     str  nge cea   nt  i   îmbucătură, l  g'o în col  tul   batiste  i sa   a testemelului,   'o p  rt   t  t     iulica în s  n  ; peste   i nu mânca nimic   p  n  'n s  r  ; c  nd dai să te culcă, p  turesce-  i straele, a  z   -  i-le sub cap  , m  n  nc   îmbucătura cea de dimin    , nu vorbi nim  n  i un   cuv  nt     i peste n  pte o să-  i ve  i ursitorul  .

Iea un   mele  te   sa   sucitor  , cotrob  esce prin foc     ic  nd  , „cum sar   sc  nteile din jeratic  , a   să scântee inima lui,   i nu   nte  esc   focul  , ci 'nte  esc   inima lui ” C  nd te culcă pune-  i sucitorul   sub cap     i peste n  pte aidoma a   să-  i ve  i ursitul  .

De vrei să scii, cum are să-ți fie ursitorul iea din fu-
 ȃorul preotului câte-va fire de cânepă ș'o crenguță de bu-
 suiocu de dragoste, apoi o bucățică de ierbă mare și naval-
 nică, petrece firele de cânepă peste toate și pune-le pe o șiră
 de pae, pe un pătulu sau pe un porumbaru, într'un locu,
 unde socotesci că nu va umbla nimeni; a doua zi, de gă-
 sesci lucrurile încărcate cu fulgi de zăpadă, cu țurțuri sau pro-
 morocă, ursitorul ți-e bogat, iar de le ie precum le-ai pus,
 semn că ursitul îți va fi ca degetul.

Fă un omușor de ceară, menesce-l pe cine ți-e drag,
 pune-l lângă focu, lasă-l să se încălzească și să se topescă
 pe nctelul, dicându: „Cum se topește omănașul acesta de ceară
 la fața focului, așa să se topescă inima dragului meu după
 mine.“

În ziua de Boboteză, când ese preotul cu ȃordanul,
 fetele s'așină să vadă flăcăii când oru trece; de găsește unul
 călare pe un cal alb, de bună-sămă se mărită în cășle-
 gile de iarnă și de nu vede cal alb atunci măcaru numără
 flăcăii, și de-să cu soțu totu îi va merge bine.

Când dau fetele 'n postul mare, postesc în întâia sēp-
 tēmānă Lună, în a doua Marți, în a treia Mercuri și totu așa
 înainte până 'n sēptēmāna din urmă. În Joea patimilor merge
 la biserică de ascultă cele 12 Evanghelii și când preotul măn-
 tue fie-care Evanghelie de citit, fata face un nodu într'o
 sforicică; după ce s'au mântuit Evangheliile vine acasă, pune
 sfōra sub capu și 'n visu își vede partea, ce-i e lăsată de Dum-
 neșă.

Totu în postul mare fata tōrce omenescă (străină) și cu
 paralele acelea dă de leturghie și-si scōte pārticică, care o măn-
 nāncă în ziua de Paști, când ese cu'nvierea; atunci de bună
 sēmă Maica Domnului are să-i trimetă bărbat bun și gos-
 podar.

De Paști face o păscuță și de desubtu lipesc două pae
 de grău, menindu-le, unul pentru ea și altul pentru cela

ce i-i dragă; pune păscuța în cuptor și când o scote se uită să vadă, de sunt paele o va lua cel numit, iar de s'au desprins, nu mai poate trage nădejde.

Tot d'a-una caută să numere câți pu a scos la o găină, sau câți boboci a scos la o găscă, și de-să cu soț e semn bun; — nu se cade să-i numere în zile de post.

La fie-care casă de gospodar, unde este fată mare, trebuie să se găsească busuioc de dragoste. În ziua de sfântul Gheorghe, înainte de a răsări sorele, fata sémână busuiocul cu gura, și tot până a nu răsări sorele îl udă din gură cu apă ne'ncepută, și tot din gură 'lă udă până ce răsare; acest busuioc e socotit că are putere să facă fata dragălaşă, căci se dice „să tragă unul cu altul, cum trage busuiocul cu dragostea.“ Fata Românului în zile de sărbătoare nu mai decât trebuie să aibă 'n brâu busuioc de dragoste și de vr'o una mai îndrăsnită isbutesce să pue unui flacău în brâu sau în pēră o crenguță din acest busuioc, de bună sēmă c'are s'o 'ndrăgescă.

Unii vin pe lume cu cămășă; această cămășă țerancele noastre o întind pe stebile de busuioc de dragoste, ca să le fie copilul norocos; și când o fată capetă o asemenea cămășă o pōrtă cusută 'n hainele ei, avēnd credință nestrămutată că va alunga faptul de la ea, și-i va aduce noroc și bărbat bun.

Dacă într'o zi de sărbătoare te duci la pădure încă până a nu se scutura roua și de găsești mărăgună și năvalnic (feregă), adă-lă acasă, pune-l în pod sau vēră-l în streășina casei, căci are putere de a trage belșug și pețitori buni și cuprinși la casă.

O fată bătrână, de vrea să se mărite, să se ducă la stână, băgându de sēmă să nu hărțuiască câni, să cēră la cioban o fărământură din drobul de sare ¹⁾ din târla oilor. A doua

¹⁾ Rămășițele droburilor de sare de prin târlele vitelor și mai ales a oilor sunt socotite că aduc spor și isvor în casă în care intră.

di cu sarea aceea să-și săreze mâncarea foarte tare, să mai pue în ea și usturoi păzit în séra S-tului Andrei, să stea totă diulica culcată la sóre și nu cum-va să bea apă, și peste nópte va vedea ursitorul aducându-și apă, și care în curându o va lua.

În sfîrșit spre anul nou, când se deschide cerul, orî-ce fată trebuie să fie cu privighere și, de-lă va vedea deschidându-se, orî-ce va cere îi va da Dumnezeu.

Vrajă de dragoste

Spusă de Catinca Bechet, satul Iacobeni, jud. Botoșani.

M'am mânecat, m'am mânecat,
 Duminecă dimineța m'am sculat.
 Când tóca'ntâiu a tocat,
 Eă cofa 'n mână am luat,
 La fântână-am alergat,
 Apă limpede și curată am luat,
 Față albă și frumósă mi-am spălat,
 La icóne m'am închinat.
 Cu cămésă albă m'am schimbat,
 Cu colțuni albi m'am încălțat,
 Cu rochie bună m'am îmbrăcat,
 Cațaveică în spate am luat,
 Coșile mi-am netezit,
 Cu tulpan bun m'am îmbrobodit,
 Luminare de céră albă în mână am luat,
 Și la sfânta biseric'am plecat.

Când pe cale,
 Pe carare,
 La jumătate de punte,
 Mi-aș eșit înainte,
 Negurele poporane,
 Fete fermecătoare.
 Înainte mi-a eșit,
 Straele de pe mine aș rupt,
 În picíore m'aș călcat,
 De mână m'aș luat,
 De gură m'aș amuțit,
 Ochi mi-aș paejenit,

Fața mi-aș negrită,
 Urechile mi-aș astupată,
 Dragostile mi-aș luată,
 Creerii mi-aș turburată,
 Coșile mi-aș drăpănată,
 Cămășă de urită m'a 'mbrăcată,
 Cu brâu de măcieșă m'a 'ncinsă,
 Colțuni de piele de șerpe mi-aș pusă,
 Tulpană de burueni m'aș îmbrobodită.
 Eu am țipată,
 Și m'am văicărată,
 Nime 'n lume nu m'a audită,
 Numai maica precista,
 Din porțița raiului,
 Pe scări de aură s'a coborită,
 În raze de argintă s'a răzemată,
 Și la mine a alergată:
 Nu te teme nu te tângui
 Nu te mișeli, nici în sémă nu băga,
 Că eu de mână dréptă te-oî lua,
 Și te-oî porni pe calea lui Adamă,
 La fântâna lui Iordană,
 Cruce de aură în mână ți-oî pune,
 În fântână te-oî cufunda,
 Straele aste rele le-oî lepăda,
 De picióre te-oî desculța,
 Și de mână te-oî deslega,
 Și de gură te-oî desmuți,
 Fața ți-oî desnegri
 Urechile ți-oî destupa,
 Ochii ți-oî despajeni,
 Creerii ți-oî limpezi,
 Coșile ți-oî netezi,
 Dragostile ți-oî înapoi;
 De trei ori în fântână te-oî cufunda
 Și cu apă te-oî spăla,
 În pârâu te-oî aședa,
 Faptulă cu busuiocă l'oî alunga,
 Cu păunulă l'oî sufla,

De tine l'oi depărta,
 Pe lespide de pétără albă
 Pe tine din apă te-oi scóte,
 Corónă de aur pe capú ți-oi pune,
 Cu cămésă de iubire te-oi îmbrăca,
 Cu rochie de dragoste te-oi împodobi,
 Cațaveică de cutnie 'n spate ți-oi pune,
 Colțuni de mătase te-oi îmbrăca,
 Cu papuci de saftianú te-oi încălța,
 Cu tulpanú de burangincú te-oi îmbrobodi,
 Cu mărgelae la gâtú te-oi găti,
 Lumínare de céră albă în mână ți-oi pune,
 Și la sfânta biserică te-oi porni,
 Cu trupulú de porumbiță,
 Cu gura de vrăbiuță.
 Când în biserică-i intra,
 Tóca singur'a toca,
 Clopotulú singurú a trage,
 Ceí tineri în brațe te-orú lua,
 În față te-orú săruta,
 Ceí bătrâni te-orú desmerda,
 Cuvinte bune ți-orú da,
 Cu pahare pline te-orú cinsti,
 Și cu toții te-orú iubi.

Vrajă de ursită

Auđită de la mama Nica din Saúcinița, jud. Dorohoiú

Murgule,
 Intră murgule,
 Na-ți brăulú meu,
 Frău calului tēu,
 Mergi de cată ursitorulú meu,
 Care-i datú de Dumneđeú.
 De-a fi aice 'n satú,
 De-a fi în altú satú,
 De-a fi în alú treilea satú,
 De-a fi în alú patrúlea satú,
 De-a fi în alú cincilea satú,

De-a fi în ală șéselea sată,
 De-a fi în ală șeptelea sată,
 De-a fi în ală optulea sată,
 De-a fi în ală nouelea sată
 De-a fi peste nouă-șeci și nouă de mări,
 De-a fi peste nouă-șeci și nouă de țări,
 Unde l'ai întâlni,
 Unde l'ai găsi,
 Să-lu înșnești,
 Să-lu plesnesci,
 Cu biciu de focu,
 Să nu pótă sta 'n locu.
 La mine să-lu pornesci,
 La mine să-lu grăbesci,
 La mine să sósescă,
 La mine să gândescă.
 L'ai găsi la masă
 Dă-lu sub masă,
 L'ai găsi în patu
 Dă-lu sub patu.
 A visa, să-lu viseză,
 Avea să-lu vedă
 Să vie 'n pasu ca vântulă,
 In mersu ca gândulă,
 Să nu pótă sta
 Nici cu văduve grase,
 Nici cu fete frumoșe,
 Până la mine n'a gândi
 Până la mine n'a veni.

Farmecă de dragoste

G. Săulescu în *Analele Academiei Române*, seria II, t. VII, secț II, pag. 171, apud Teodorescu, poes. pop. pag 376.

Duminecă diminéța,
 Când ziua se luminéză,
 M'am sculat
 Ș'am plecat
 De la casă-mi,
 De la masă-mi,

Pe cale,
 Pe cărare,
 Pân' la drumul mare.
 Oamenii vădându-mă au ȋisŭ :
 Asta e (cutare) cea frumósă,
 Nu (cutare) cea frumósă,
 Ci-i (cutare) drăgăstósă,
 Cea din tótă lumea alésă,
 Cum îi alesŭ busuïoculŭ
 Dintre tóte florile,
 Din tóte odórele.
 Cum nu póte intra popa în biserică
 Fără busuïocŭ
 Și fără de isopŭ,
 Așa fără de mine flăcăii
 Să nu pótă 'n jocŭ.
 Tóte cele-lalte fete
 Să le pară
 Pe lângă mine
 Ca niște cioare,
 Ca niște cióre conofăite¹⁾
 Peste garduri ce-sŭ asvârlite.

Tinėra, care-și face de dragoste, iea o steblă de busuïocŭ, o légă cu
 ață de mătase roșie, anină și o monedă, pune busuïoculŭ într'o strachină
 cu apă ne'ncepută și rostescce cuvintele descântecului.

Descântecŭ de dragoste

Publicatŭ de d lŭ Gaster. op cit pag 422, apud Teodorescu, poes. populare pag 376.

Tu șérpe balaurŭ,
 Cu solzii de aurŭ,
 Cu nouă limbă împungătóre,
 Cu nouă coȋi isbitóre,
 Să te ducă la (cutare)
 Și tu să o cauți, unde vei afla-o.
 De-î afla-o 'n casă,
 De-î afla-o afară,

¹⁾ Adică, esplică Săulescu, feștelite, colbăite (derivatŭ din *xóv:ç* și *factus ital. fatto*).

De-î afla-o vorbindu,
 Cu tatu-sěu,
 Cu maică-sa,
 Cu frate sěu,
 Cu prietenulă sěu,
 Saă cu ibovniculă;
 Culcată saă sculată,
 Tu să nu o lași;
 Până ce ea cu mine s'o întălni,
 Și n'o vorbi,
 Tu să nu-î dai stare,
 Aședare,
 Ca unuî parosu de focă ¹⁾

Facere de dragoste ²⁾

Manuscriptulă luî Aronă Prejbeanulă în Rev. p. ist. arch. și fil., anulă II 1884,
 Vol. I, pag. 886.

Frunză verde de alună
 Să vie cutare nebună, ³⁾
 Frunză verde lemnă de fagă
 (Cutare⁴⁾ să móră d'ală tēu dragă,
 Frunză verde lemnă de sângeră
 Să vie (cutare) ca ună ângeră, ⁵⁾
 (Cutare) nu zăbovi
 Scólă-te nu maî dormi,
 Vină degrab' că te-oî iubi, ⁶⁾
 Frunză verde dirmotină
 (Cutare) vină să ne iubimă.
 Fôie verde mărgărită,

¹⁾ „Acēsta trebuie la cheotórea casei să faci cu brău într'o séră și să puî brăulă sub capă“. Nota colect. loc. cit.

²⁾ „Pe fecioră (saă fētă), înainte de a cânta cocoșii flă despóie, flă pune golă (saă gólă) în mijloculă casei spre ușă, flă împedică la piclóre“. Baba strigă către celă împedicată, rostindă primele două versurî

³⁾ Împedicata sare de trei orî spre ușă nechezândă ca cai.

⁴⁾ Sare spre ușă de trei orî, nechezândă ca cai.

⁵⁾ Sare spre ușă asemenea, până la pragulă ușei, unde cade josă. Baba sare, tare pedica cu toporulă, se scólă despóiată, ocolesce casa de trei orî și strigă versurile ce urmēză

⁶⁾ Intră în casă, se îmbracă, se gătesce, ia un mosoră în gură, se ridică în piclóre pe coșă și dice de trei oi cele două versurî ce urmēză.

Pentru tine m'am gătitu.¹⁾
 Haî (cutare) puî bobocû
 Nebunû să viî la acestû locû.
 Nu scuturû gardulû, ci turburû laculû,
 Să iasă draculû,
 Să-mî aducă
 Pe celû dragû,
 Ce l'am fermecatû.²⁾

Vrajă de ursită ³⁾

Variantă iarăşi printre manuscrisurile reposatului G. Săulescu şi înserată loc cit.
 pag. 168, apud Teodorescu, poes. pop., pag 377

Brâne⁴⁾, brânişorulû meû,
 Fă-te şérpe laurû,
 Şérpe balaurû
 Cu solziî de aurû,
 Cu totulû de aurû,
 Cu două-şeci şi patru picîóre
 Mergêtóre,
 Cu două-şeci şi patru limbi împungătóre,
 Cu două-şeci şi patru aripî sburătóre,
 Brâne, brânişorulû meû,
 Pasû la ursitorulû meû,
 De a fi aiciî în satû,
 De a fi la alû doilea,
 De a fi la alû treilea,
 De a fi la alû patrulea,
 De a fi la alû cincilea,
 De a fi la alû şéselea,

¹⁾ Apoi ese afară, lăgă unû parû cu betele şi numără înainte cinci-şeci pari, pe celû de alû cinci-decelea îlû stringe 'n braţe, îlû sărută, şicând cele două versuri ce urmază.

²⁾ „Prostimea crede că vine nebunû şi cade la picîórele ei şi móre după dinşa”.
 Nota manuscriptului

³⁾ Sămbătă séra spre Duminecî, Marţi spre Mercurî şi Joî spre Vinerî, fata care voesce să-şi facă spre ursită, când se culcă iea brăulû său în mână, face nouă noduri într'insulû şi rosteste descânteculû

⁴⁾ Săulescu alătură cuvîntului brâna (de unde apoi brău) de italianul *brano*, fâşie de stofă.

De a fi la alū șéptelea,
 De a fi la alū optulea,
 De a fi la alū nouelea,
 De arū fi ori și unde arū fi,
 Cu limbele să-lū împungī,
 La inimă să-lū străpungī,
 Și la mine să-lū aducī.
 Și cu solzii să-lū solzescī.¹⁾
 Și la mine să-lū pornescī.¹⁾
 Eū nu strângū aicea
 Brăulū meū colacū,
 Ci aducū ursitorulū
 Cu cai de olacū,
 Prin târgū fără rușine,
 Prin codru fără de sine;
 Eū nu înfigū aicea
 Acu 'n brăulū meū
 Ci-o săgétă 'n inima
 Ursitorulū meū.²⁾

Vraja de ursită.

Manuscr. Săulescu Analele Academiei Române seria II, tom. VII, secț. II-a, pag. 167, apud Teodorescu, poes. pop.

Oschi, Oschi, scaraochi,
 Cu gura să te'nvēțū
 Cu ochiī să nu te vēdū.
 Dimone spirituşū răū
 Mergī la ursitorulū³⁾ meū,
 Ori și unde l'ăi aflaie;
 Fără a-i da răgazū în cale.
 De pērū să-lū apucī,
 Călare să-lū aducī,

¹⁾ Dicēndū acestea cu brăulū întinsū pe mână îlū stringe colacū ca pe unū șérpe, înfige într'insulū unū acū și apoi urmăză.

²⁾ Apoi pune brăulū sub capū, se culcă și în somnū își vede ursitulū.

³⁾ Aci ursitorulū e în locū de ursitulū, tinerul, care i-a fostū destinatū de ursitori. Săulescu explică că prin acestū descāntecū „babele credū că aducū pe susū ursitorulū, călare pe bēțū, când vorū, așa de tare, că ajungēndū la loculū numitū adese-orī cade mortū“ de ostenēlē saū prin efectulū vraji.

Tare ca vântul,
 Peste codri, văi și munți,
 Peste ape fără punți,
 Și la vatra casei mele,
 Golă să stea în a lui pele,
 Fugi d'aici dimone,
 Fugi, pier.

Vergelul.

S. Marian. Albina Carpaților, 1879, No. 8.

„Feciorii și părinții cu fete mari, bune de măritat, din ținutul Dornei, îndemnă vr'o câte-va zile înainte de anul nou pe un gospodar să facă vergelul; acesta credincios și iubitor datinelor străbune nu se împotrivesce, ci cu cea mai mare plăcere se bucură și se prinde că va face vergelul, și-l și face. Se pregătește de bună vreme cu toate cele trebuitor. Intre altele cumpără și un polobocel cu vin ca de vr'o câte-va vedre. Iar când sosese seara anului nou îndată, după ce prinde a se întuneca, începe a buciuma și a trîmbița, dîndu de scire să se adune toți cei cari voesc să sărbătoreze vergelul. Acestă buciumare și trîmbițare în restimpuri, cam pînă la 11 ore de noapte, când toți cei ce-au vrut să mîergă la vergel s'au adunat, după aceea nu se mai buciună în această seară.

„După ce s'au strîns acum o mulțime de feciori și fete mari, neveste, bărbați, copii, bătrîni, în scurtu toți acei cari au dorit să fie la vergel și după ce au cuprîns fie-care un loc anumit, așterne stăpîna casei o masă cu o față de masă curată, iar gospodarul așterne pe această masă un ciubăraș sau altu vas cu apă ne'ncepută; după acesta, dîndu-se semn că vergelul se începe, totu insul care voesc a-și cunósce viitorul, aruncă în apa din ciubăraș câte un semn, adică un cuțitaș, un crucer, un bumb, un inel, o cheiță, un cerclu, în scurtu fie-care, ce are la 'ndemână și ce voesc, însă fie care trebuie să-și cunósca sem-

nulă, când se va scóte din apă. După acésta se rënduesce un băiat de ȑece până la doi spre-ȑece ani ca să scótă semnele, băiatul rënduit în vreme ce toți cei-l-alți staă departe de masă, s'apropie încetă de ciubărașulă cu semnele d'impreună cu ună altă omă bună de gură, care se numesce vergelătoră, avëndă câte-ună bețișoră verde de pomă în fie-care mână, începe a toca încetă cu acestă bețișoră pe marginea ciubărașulă cu semne și a ura.

Cine trece,
 Se petrece
 Irodia dómne.
 Trece Toma celă bogată
 Cu biciă de focă infocată
 Irodia dómne.
 Văile cu oile
 Pórtă Toma cărmele
 Luncele cu giuncele
 Toma Pórtă vacile.
 Vacile sunt bune fórte,
 Toma póte să le pórtē.
 Prin tóte câmpurile
 Pórtă Toma oile.
 Oile-î sunt marī ca boi
 Luī Toma stă după oi.
 Toma umblă totă pe munți
 Alegēdu-și totă căi iuți,
 Dintr'ale luī hergheli marī
 Își alege doi căi tari
 Și după vină se pornesce
 Către slugi așa grăesce :
 „Haideți feciori după vină
 „Ca s'avemă cândă vomă da fēnă.“
 Și așa ȑicēndă se ducă
 Și vinulă celă bună aducă.
 Acum dragi mei feciori
 Vomă avea de sărbători.
 Anulă vechiă ia se sfărșesce
 Și celă noă ni se ivesce;

Mergeți măi, tăeți un bou,
 Căci mână este anulă nouă
 Și fripturi bune făcându
 Vinulă să-lă bemă gâlgâindă,
 Semnele din acestă vasă
 Să vă fie totă de trasă.
 De trasă sorții de bucurie
 Din anulă ce o să vie.
 Scôte-ună semnă și-mi spune dreptă
 Măne care ană să 'ncepă?

„Sfârșindă vergelatorulă de urată, băiatulă orânduită vîră
 mîna 'n vasulă cu apă și scoțendă ună semnă și arătându-lă
 adunării, întrebă dicendă : „a cui este anulă ce se 'ncepe
 diminéță?“ Vergelatorulă dice atunci : „ală tēu norocă are
 să ți-lă dea Dumneđeū de anulă nouă, de S-tulă Vasilie.“ După
 acēsta predândă semnulă proprietarului, începe vergelatorulă
 iară a toca cu bețișorele pe marginea vasului și a ura :

Cine trece

Se petrece ș. c. 1.

„Și sfârșindă de urată, băiatulă orânduită scôte altă semnă
 din ciubărașă și întrebă ală cui este, după ce răspunde celă
 cu semnulă, dice vergelatorulă : „ală tēu norocă are să ți-lă
 dea Dumneđeū de sfinta bobotéză;“ și totă așa după fie-care
 urare scôte băiatulă orânduită câte ună semnă, iar vergela-
 torulă numesce cutare sērbătóre, însemnată, saū pe ună sfintă,
 ce vine la rēndă, când Dumneđeū are să dea noroculă celui
 cu semnulă. După ce sfârșesce de înșirată toți sfinții și sēr-
 bătorile cele mai însemnate de peste ană, dacă mai rēmână
 semne în vasă, vergelatorulă spune celui cu semnulă, că elă
 va avea norocă la cutare vită de ex. : oi, capre, boi, vaci ;
 iar dacă și pe acestea le gătesce de înșirată și semnele totă
 mai rēmână în vasă, atuncea începe a numēra fiarele sēlba-
 tice, spunēndă, că cutare va avea parte la cutare fiară, va
 împușca-o saū o va prinde așa și așa. Astă-felă merge până
 se gătescă tôte semnele de scosă ; în rēstimpulă când ver-

gelatorulă uréză și băitanulă scóte semnele, domnesce în casă óre-și care tăcere, dar când vergelatorulă începe a profeți, că cutare sfîntă, vită saă fiară îi va aduce celui cu semnulă norocă, atunci se nască rîsete și hohote, cară duréză câte-va minute; pentru că vergelatorulă, ca ună omă isteță, scie așa de bine să potrivéscă vorba, că trebuie să producă rîsete și voie bună între cei de față. De multe ori însă i se légă ochi, așa în cătă nu póte vedea nimică și atunci vergelatorulă trebuie să spuie, cum va fi viitorulă celui cu semnulă, fără de a-i sci mai dinainte numele; atunci unele le nemeresce, iar altele le spune așa de întortochiate și de ciudate, în cătă și fără de voie ascultătorii trebuie să rîdă de profețiile lui, așa de ex.: după ce băiatulă scóte semnulă unui bărbată, vergelatorulă, socotindă că e ală unei fete, spune că viitorulă seă soță va fi ună bărbată așa și așa de frumosă, va avea stare bună saă va fi ună omă urită, sêracă, Dumneđeă mai scie cum; și iarăși socotindă semnulă unei fete spune, că viitorea sa nevastă va fi o fată bêtrână, urícíosă și altele de asemenea. Sfârșindu-se astă-felă de scosă tóte semnele din vasulă cu apă, vergelatorulă închee funcțiunea sa cam prin următorea urare :

Anulă noă cu fericire
 Să-lă petreceți și 'n unire
 Tineri și bêtrâni să fiți
 Și cu toți să 'nfloriți,
 Ca merii, ea perii
 Pe la mijloculă veri,
 Ca tómnă cea bogată
 Cu de tóte îndestulată.

„La aceste cuvinte respundă cei din casă prin strigăte de vivat și să trăiască; iar mai mulți inși, cară cu puțină mai înainte de acésta aă eșită afară, începă a împuşca atâtă din pistóle, cătă și din puscă, slobođindu-se vr'o dece până la două-deci de descărcături saă și mai multe după o laltă. În urmă după ce și rëndulă împuşcăturiloră s'a sfârșită, scóte

gospodarulă vasulă cu apă, în care au fostă semnele și deșertându-lă, aduce în loculă apei totă în acestă vasă, ca la o vadră de vină și-lă pune pe masă. Apoi se așază mai toți cei din față la masă și începă a închina și a cinsti din vinulă adusă, petrecându-și, vorbindă câte de tôte, glumindă și povestindă felă de felă de istoriôre. Unii istorisescă cum se făcea mai de multă vergelulă, alții spună că loră li s'a împlinită totă ce le-a profețită vergelatorulă în anii trecuți. În scurtă fie-care adauge câte ceva la voioșia generală. Fie-care caută a întrece pe ante-vorbitorii săi prin istoriôre și glume, cari dau ună avântă foarte plăcută și desfătătoră veseliei și voiei bune. Într'acea însă vinulă din vasă se totă împutinează până ce nu mai rămâne nici ună stropă și, de cum-va gospodarulă a mai ascunsă vr'ună șipă sau două, voindă a-lă păstra pentru mai târziu și feciorii au dată de dânsulă, nu-lă lasă, ci cumpărându-lă de la dânsulă îlă scurgă și pe acesta până la celă din urmă stropă. După acêsta se prindă mai alesă flăcăii și fetele la jocă și jôcă până când se face ziua mare, când se împrăștie și se duce fie-care la casa sa. La acêstă petrecere nu potă lipsi vr'o doi trei țigani cu viôra și cu cobza, sau ună cimpoeră cu cimpoiulă, pentru acêsta se îngrijescă flăcăii. Ei îi caută, ei îi tocimescă și totă ei le plătescă pentru truda loră vr'o câți-va fiorini.

„Lipsindă musica, ceea ce numai rară se pôte întâmpla, atunci cântă unulă sau doi flăcăi din flueră sau din trîșcă; iar cei-lalți bărbați și neveste, însă mai alesă feciorii și fetele, jôcă de se prăbușesce pămîntulă sub picîôrele loră; în fine e de însemnată și aceea, că vergelulă acesta pe lângă profeția norocului din anulă viitoră mai are de scopă, după cum spună Românii din ținutulă Dornei, ca ômenii să facă cunoscînță mai de aprôpe unii cu alții și ca feciorii să pețescă fetele mari.“

Şeđetőrea din casă.

Bruma cade grósă, frigulă te strînge în spate, te prinde jalea, ochii nu-ţi mai rătăcescă pe deluri ci plecaţi ţină drumulă înainte, mâniale 'ţi amortescă pe cofa de apă şi nu bine ai lăsat'o josă, fuga la vatră, îmbrăţişeză hornulă şi cu dragoste te uii în focă; numai acolo ţi-e bine; atunci se facă şeđetőrile; fete, flăcăi se strîng la o casă de gospodaru, foculă pâlăesce în vatră, opaiţulă arde pe prichiciulă hornului, fetele torcă, fusele se umplu, flăcăii se rotescă prin casă, spună poveşti, cimilituri, prujituri şi facă fetele de rîdă să le mai trecă vremea. Când o fată scapă fusulă, flăcăii tăbărăscă să-lă ridice, când fetele depănă flăcăii ţină fusele, iar când isă obosite flăcăii le ducă pe acasă.

Se facă jocuri, fetele cu flăcăii se întîlnescă, petrecă şi mai alesă sufletulă loră e după Paşti la horă şi la scrînciobă; acolo flăcăulă chîamă lângă elă în jocă fata, ce-i e dragă, jucând'o legănată, o ţine de mână şi în delungă se pôte uita la ea. În scrînciobă, sau în dulapulă Munteniloră, elă stă cu ea alături şi totă dragostea lui par'că nu-i ajunge, ca s'o păzescă destulă. De şi nu-i spune nimic, se vede că multe ar vrea să-i spue.

Se cocă fragii şi smeura, se mai cocă şi murele, vine vremea aluneloră, flăcăulă cântă dornică:

Frunđuleană rugă de mure,
Ce mî-e dragă mie pe lume?
Cărăruşa din pădure,
Pardosită cu alune,
Pe de lături cu căpşune,
Mergă fetele după mure,
Noi cântîndă tăemă nuele,
Dór ne-omă întîlni cu ele.

În dîlele de lucru séra când sórele stă pe asfinţite, când recórea mîngăe pămîntulă, când totă suflarea trage la adăpostă şi la hodină, numai flăcăii şi fetele, nepăsători de obo-

sélă, cobóră văile și urcă délurile cântându. Glasulă fetei că-lăuzesce flăcăulă, taie drumulă de-a dreptulă și măcar să trecă pe lângă ea să-î dea o bună séră și să schimbe câte-va vorbe. I-ar spune ună cuvîntă, dar e și de lucru, n'are vreme; lasă pe **Duminecă** după horă; și 'n sfârșitū sosesce și **Duminea** aceea, când după ce s'a spartū **hora**, **sub umbra** unui copacū bētrānū, saū pe cărarea la isvorū se 'ntēlnesce dorū cu dorū ¹⁾

Vara-î muncă multă, trece vara vine tōmna, vinulă fierbe prin crāmī, coșările (porumbarū, pātulū, lēsă) maī slăbescū din sāgeți și greutatea porumbului le plēcă spre povārnișū. La casa fie-cāruī gospodarū atunci zemniculū și podu-î plinū ca stupulū.—Flăcăulă cade pe gāndurī:

Nici māncarea nu-î ticesce,

Nici ce bea nu-î folosesce.

Ochiulă mamei nu dōrme, vede că nu-î bine, se pune luntre și punte și află că feciorulū ei arū vrea să iea pe fata cutāruia.

2. Inainte de stārostie.

Mama ca mama, spune tatălui maī întâiū pe dedeaparte, că a venitū vremea flăcăului nostru de însurătōre, că bună-ōră de iea pe fata cutāruia, ōre arū fi rēū; îi gospodină, îi frumușică, are zestre bunicică, ce ne maī trebue? Veđi-mē, eū am slăbitū din putere, nu maī potū munci ca'n tinerețe, douē brațe tinere i mare sporū la casă; pentru mine-î acuma trēbă maī ușōră; ia să vēdū de casă și să maī legānū nepoței. Ce gāndesci omule, rēū đicū saū ba? Dacă gospodarului îi prinde vorba, merge de se sfătuesce c'unū omū bētrānū, care a vēđutū multe și scie multe și caută de nu sunt ceva rude. In tōte părțile, unde am întreatū mī-a spusū, că rudenia'n Chris-

¹⁾ R. Düringsfeld. Hochzeitsbuch Pyrenäische Halbinsel. Sobald die Glocken das Ave oder die „Oracio“ verkundet haben, versammeln sich die Mädchen um Wasser zu holen und den Geliebten zu sehen und zu sprechen.

tos e multă mai puternică decât cea de sânge; că bună-
 oră mai curându ai putea lua în căsătorie sora decât cu-
 mētra, că nașul e mai mult decât părintele, de vreme
 ce unul ți-a dat numai viața pe când celălalt te-a crești-
 nat și acest păcat numai atunci ți s'ar ierta, când după
 ce ți-ai uns trupul cu ceară și i-ai dat foc ai putea scăpa
 tefăr. Frații în botez păcat de mōrte să se ȳea. De la
 S-tul Nichifor se scie, că de se 'ntēplă să ai un fin în
 Constantinopole ș'o fină în Veneția și de se 'ntēplă, ca da-
 raveri de negoț și fel de fel de întēplări, ce vin pe ca-
 pul omului, să-ȳ întâlnească și întâlnindu-se să se placă și plă-
 cēdu-se să se căsătorēască, atunci păcat va fi saū ba, și-a dīsū
 S-tul Nichifor, că de vorū sci, că-sū frați din botez și se
 vorū lua e păcat de mōrte; iar de nu vorū sci atunci cum
 n'orū sci nimic așa nu le va fi nimic. Poporul ține rude-
 nia de sânge până la alū treilea nēmū, iar cea din Christos,
 până la alū șēptelea.

În Sculenī, jud. Iași, acum trei ani, un flăcău, se tăn-
 guia, că numai pōte lua nici o fată din satul lui, fiind că
 cu tōte-ȳ cumătru și cuseru.

Părinții mai caută să vadă de nu cum-va flăcăului ȳ e
 dragă a doua saū a treia soră căci atunci sciū bine, că n'are
 s'o pōtă lua. Toți părinții dīcū „de la vērful se 'ncepe stogulū“
 ș'apoi chīar fetele singure nu vorū să ēsă ȳaintea surorilorū,
 așa că flăcăulū, saū trebue să aștepte până-ȳ va veni rēn-
 dulū dragiū lui, saū de cu chiū cu vaī se ȳvoesce fata atunci
 s'o fure. Sunt unele sate, unde chīar, de ar plăcea părin-
 telui flăcăulū, elū totū o fură, așa în Pufesci, Movilesci, Cio-
 ranī în jud. Putna; de ȳntrebī pe cine-va pentru ce nu faci
 nunta ca lumea, ȳȳ respunde: „dacă așa-ȳ adetulū (datinā),
 tata a furatū pe mama, buniculū pe bunica și totū așa aū
 apucatū și ei de la strābuniū lorū.“ În Pufesci se fură fetele
 chīar și fără de voia lorū, fără ca vre-unulū din ómeni să
 sară s'o scōtă. Numai după vr'o sēptēmână flăcăulū merge cu

doi gospodari de cinste din sat, sau chiar cu preotul și-și cere iertare; de aici înainte pornesc nunta.

Un cântec poporană ȋice: „dacă nu mi-ai dat fata de voie, o ia cu sila,“ acesta se întâmplă în Valesu. Legile lui Licurgu porunciau Spartanilor să-și fure femeia. În legea lui Manu, furatul este una din cele opt forme de căsătorie, *raksasa*. În cântecele populare rusești prietenii miresei ocărăscu pe mire, numindu-l străin, Tataru, adică dușmanu.

Un cântec din Vologda ȋice: „dușmanul se apropie, fetișo, tâlharul a sosit.“ În Gascogne se cântă: mergem doi câte doi, și ducem mireșa la calicul de pribegu, ca să nu oblicescu nimeni, unde se află el.¹⁾

„Încă de adesea ori răpesc feciorii fetele și cu tăria, nevoindu părinții a le da cu voie bună, după ei acesta are rădęcina, în răpirea Sabinelor.“²⁾

„Ferică nu ne face nici aurul nici argintul, ci ferică ne face aceea ce ne este dragu.

Fata din cântecul popularu, fuge cu iubitul inimii se le în sêlbătăcie, pentru a scăpa de îmbrățisarea aceluia pe care de siguru nu-l iubesc. Încă pe la începutul acestui seculu a predominat acestu obicei romantic în afaceri de iubire ale poporului sêrbu. Asemenea răpiri de fete iubite se pară a se întâmpla adesea.“³⁾

Ca și fata sêrbă, româna ȋice:

„Decât să întingă în untu
 „Și să mă uită în pămîntu,
 „Mai bine-oî întinge în sare
 „Și m'oi uita la sóre.“

Părinții bărbatului mai caută să vadă ce felu de ómeni sunt părinții fetei, că surcica nu sare departe de trunchiú.

Nu cum-va să fie de altă lege, că necinstescú némulú și pâ-

¹⁾ Căntece și obiceiuri la nunți, Paul Lafargue, Contemp. August, 1887 an III.

²⁾ Anticele Romaniloru, Damaschin Bojinca.

³⁾ Kanitz. Serbien pag 530.

nea fiiloră o daŭ cânelui. Feciorulă de Română să iea Țigancă, ferit'a Dumneșu: Țiganulă nu-î privită de Română ca omă. Țiganu-î ciôră și sbôră și chiar de ar cânta Țiganulă ca cuculă, Românului i se pare, că urlă ca lupulă. Ună profesoră din Transilvania ne spunea, că pe câtă vreme a stată pe locurile acelea, numai o dată i s'a întâmpată să vadă ună Română însurată cu o Țigancă și încă și atunci nu încăpeă în sată.

Câtă e Țiganulă de batjocură înaintea Românului, dovadă-să evangeliile țigănesci și numeroșele anecdote asupra Țiganilor, din cari multe versificate minunată de domnul T. Speranță, sunt publicate în *Contimporanulă*.

Oră să iea Românulă Jidancă, unde s'a mai pomenită una- ca asta, chiară de ară fi bătută în aură și în petre scumpe; așa scie românulă:

Să trimeată Dumneșu sănătate
La creștinătate,
Păgână,
Să-î mănânce câni,
Să dea ciurma 'n Turci
Râia în Jidană
Bôla 'n Țigană.

„Nici când se mărită fetele după bărbați de altă nămă, și de și câte o dată ieaă Română femeă grece, totuși nici când nu s'a întâmpată, ca să fie câștigată Greculă mâna unei fete române, oră câtă de avută să fi fostă elă.¹⁾”

Notă. Rumelioșii nici nu mărită fete cu Greci și cu alte nămură, nici nu ieaă. Bătrână aă luată de multă acăsta măsură, ca să nu piară nămulă românescă de acolo; numai o concesie se face, adică ună streină neromână pôte să iea o fată română de nevastă numai dacă se angajază să trăiască totdeauna în patria nevestei sale, ca copiii loră să rămăe totă română.

¹⁾ Români din Grecia. Dora d'Istria.

În o poezie ni se arată, cum fata se supără, când îi spune să ȳa de băibată p'ună Grecă. ¹⁾

„Datina de a lua Rómaniĭ numai romane și nu altă némă și până astădĭ mai întregă se ține la noi, strănepoțiĭ, căci experiența ne învață, cum că arară s'află adevărată Română, să ȳa muere de altă némă; tocmai și din gințile cele cu sine de-o lege, ci încă nici între alte sate bucuroși caută sie-și muere dĭcĕndu: „să-ȳ scĭi vița și sĕmĭnța.“ Când grăimă aici despre Romani, nu se înțelegă numai acei ómenĭ carĭ locuescă în cetatea Roma, ci toți acei locuitori, din ĩmperăția Romaniloră, carĭ dăruĭți fiindă cu dreptulă cetățenescă, căpĕtase prin óre-și ce lege și dreptulă de a putea lua fetișóre romane și ȳarăși din contra de a putea mărita fetele sĕle după Romani. ²⁾

„La Romaniĭ vechĭ aă fostă pusă conubiĭ (dreptulă de căsătorie), ce-lă aveaă numai cives romani (cetățeniĭ romanĭ) cu muierĭ numai romane și pentru acĕsta numai căsătoria cu jus conubii se considera de legitimă (matrimonium legitimum vel justum, nuptiae justae.) Ca căsătoria să pótă fi legitimă s'a luată în considerațiune: națiunea, condițiunea, ginta și sângele muerĭ.

„Națiunea. Din respectulă națiuniĭ s'a pretinsă că cetățenulă romană, să-și ȳa de soție numai Romane și anume, căsătoria era oprită cu Latiniĭ, cu Itali și cele-lalte popóre. Romaniĭ mai întău aă avută legătură cu Albaniĭ, apoi cu Sabiniĭ, prin limbă, prin sacre și prin căsătorie.

„După războiulă ce l'aă purtată cu Latiniĭ la laculă Regilia multe muerĭ romane aă fostă la Latini și multe muerĭ latine la Romani; și fiindă-că căsătoria era oprită între ei se demanda ca tóte muerile lasăndu-și bărbați, să se reĭntórcă la părinți, ĩnsă nici una nu s'a reĭntorsă. Atunci Romaniĭ aă primită acĕsta de semnulă unireĭ poporului Latină cu celă Ro-

¹⁾ Fata logodită fără voia ei. Caragĭani, Convorb. liter. an. II-a

²⁾ Demaskin Bojunca Anticele Romaniloră.

mană și semnul viețuirii viitoare și comune. Însă totuși Romanii n'au dat de o dată Latinilor jus conubii, ci numai cetățitorilor latine confederate; mai târziu și altor popoare confederate din Italia. Dreptul acesta era atât de mare în cât numai senatul roman îl putea da sau revoca " 1)

Dacă cine-va singular, ori atare municipiu, ori alt popor, au vrut ca să aibă drept de conubi, au trebuit să dea rugare la senat; mai târziu împărații dedeau acest drept militarilor de altă națiune, dându-le și dreptul de cive romană; diplome de acestea se află în Dacien de doctorul Neugebauer, pag. 117, 229, 230, 239, 286, unde țice: „ipsis liberis, posterisque, eorum civitatem dedit, et conubium cum uxoribus quas tunc habuissent cum est civitas iis data, aut si qui caelib, essent, cum iis quas postea duxissent, etc.“ 2)

Românul își iea tot-d'a-una nevasta tot de o baie cu el; așa feciorului de fruntaș, nu-i șede să iea fată de jitar sau vr'o alta de nemi prost, ci fie-cine trebuie să tragă la teta lui. Acest obicei încă-lu găsim și la Romani. „Din respectul condițiunii, adică a stării civile era oprit ca cetățenul roman să-și iea soție o libertină care din servă a devenit liberă; asemenea libertinului i-a fost oprit ca să se căsătorească cu o romană. Numai senatul putea concede din casă în casă.“ 3)

Abia după legea Papia Popaea, adusă sub împăratul August, s'a concedat civilor romană căsătoria cu libertine, însă a fost oprit și acum senatorilor și pruncilor acestora. 4)

Gîntea. Ce se atinge de ginte, adică de nemi, vița, fa-

1) Carolus Sigonius De jure civium rom lib I cap. II-a. Pentru campan cer. drept. căs. mes. și salin, cum țice Cicero în *Topics*. Si mulier cum fuisset nupta cum eo, cui conub i jus non esset nuncium remisit quoniam qui nati sunt, patrem non sequuntur prohiberis maneri nihil oportet.

2) Cultul păgân și creștin de At. M. Marienescu, dat. nunt.

3) Senatus consultum his palae libertinae permissum est, ut enubere posset neque ei, qui eam duxisset, id fraudi esset.

4) Ut omnibus ingenuis, praeter senatores, eorumque liberos, uxores libertinas habere liceret.

milia, patriciloră le-a fostă oprită căsătoria cu plebei încă prin legile din urmă din XII tabule de legi. ¹⁾ Dar C. Canuleu, tribunulă plebei, a făcută rugăciune pentru desființarea acelei legi și a adusă lege nouă numită Canulea, ²⁾ ca patricii și plebei să se pótă căsători la o-laltă, iar pentru căsătorie cu străinii și mărginenii a pretinsă altă lege. ³⁾

Sângele. Nu a fostă lege apriată ca până la care gradă de sânge e oprită căsătoria; s'a observată însă și gradulă amestecăturii de sânge.

Căsătoria legitimă în genere a fostă de două feluri: căsătoria cu manus (mână), când muerea s'a predată în mâna bărbatului și atunci ea s'a chemată *mater familias*. A II-a *căsătoria fără manus* din liberă voe, când muerea nu s'a predată în mâna strânsă a bărbatului și pentru acésta s'a numită numai uxor și n'a fostă *mater familias*. ⁴⁾ La acéastă căsătorie se cere numai învoirea miresei. Căsătoria cu manus a fostă susținută la patricii și a adus pe femei către bărbat într'o referință, ca și pe fată către tată; ea a participată la sacrele familiare.

Când sunt părinți tóte mergă bine. De mi s'a întemplată să întrebă cum i-a fostă unei neveste, ce a rămasă micuță de părinți, totă-d'a-una mi-a răspunsă cu jale: „ea, ca fără tată și fără mamă.“

Că copilulă celă străină
E ca pomulă lângă drumă,
Căți trecă ilă sburătăcescă
Și crenguțe nu-i mai crescă.

¹⁾ Ne patriciis, cum plebeis Romae conubium esset.

²⁾ Tribunulă dice la Liviu: „hoc ipsum, ne conubium patribus cum plebe esset, non decemviri tulerunt paucis his annis; pessimo exemplo publico cum summa injuria plebis?.. quid est aliud quam exilium intra eadem moenia? quam relegationem pati, etc.

³⁾ Altera lege conubium petimus, finitimis exesternis que dari solet.

⁴⁾ Cicero in Topicis si ea (mulier) in manum viri non convenerat, nihil debetur, genus est enim uxor. Eius duae formae. Una mater familias, hae sunt quae in manum convenerunt altera earum, quae tantummodo uxores habebantur.

Părinții caută totu-d'a-una să-și însore copiii de tineri. La Greci părinții erau foarte veseli să-și mărite fetele de tinere, neașteptându legea republicei lui Platone, care pusese ca fata să se mărite la 20 de ani, iar băiatul la 30 de ani.¹⁾

În poporul nostru este proverbul : mîncarea de dimineță și însuratul de tîneru.

Că de ești unu ciungu uscatu

N'ai nevoe de 'nsurat.

Poporul privesce unul din cele mai mari pécate să moră omul ne 'nsurat, că ori ai făcutu în viață pomană sau ba, totu una ți-e, de vreme ce nu-i primită înaintea lui Dumnezeu.

La Macedonenii, unde fetele cu flăcăii nu se vedu decât de Paști în Vinerea mare, când se duc la 'mpărtășitu, la Înălțare și la sfîntul Petru, acolo părinții jocă rolul celu mai însemnat ca și la Romanische Colonii,²⁾ „unde pe starea socială și pe pozițiunea materială a bărbatului se pune puțin temei, de ore-ce sexul femeesc în această parte e foarte puțin considerat; tatăl alege mirésa pentru fiul său, fără a-lu sili însă.“

„Săteni rumelioți facu logodna nu după alegerea tinerilor, ci după înțelegerea părinților, de aceea sunt poesi în care tinerii dicu, că ei singuri să se iubească, iar nu după capriciul părinților. Se îndemnă să nu spună mumelor, pentru că ele sciū multe vorbe și le-aru strica amorul. Când tinerii se iubesc, mumele, dacă nu consimt, alergă la vrăjitoare, care, după credințele populare, sunt în stare să despoe pădurile de frunze în mijlocul înfloririi arborilor; să surpe pe voinicii de pe munte numai c'o ochire. Căsătoriile făcute fără consimțămîntul părinților dau casu la cântece satirice, în contra celor însurați, și acele cântece se cantu în fața

¹⁾ La vita dei Greci e dei Romani. Carlo Giussani.

²⁾ Istrien. Historische geographische und statistische Darstellung der Istrischen Halbinsel. pag 160

acestora la nunți, la hore și la alte reuniuni; de aceia în unele poezii flăcăul îndemnă pe fată să fugă cu el în lume.¹⁾

În totu județulu Casturia o fată se pôte mărita de la 12 ani; în Betolia fetele se mărită de pe la 14, la Bulgarî după Kanitz băeții se însoră de la 20 pînă la 25 de ani, iar fetele de la 16 pînă la 20 de ani; de la acéstă vîrstă înainte o fată trece de bătrână și de și găsesce unū soțu va fi de sigurū vėduvoiū. " La Romāniî din Macedonia ²⁾ nu e hotăritū la ce vrăstă părinții să-și logodescă fiî lorū. S'au vėđutū în multe locuri că părinții logodescū chiarū din fașă. De la vėrsta de 12 ani fetele se pot mărita, iar flăcăii de la 18. În Pindū este obiceiulū, că fetele să se mărite pînă la 20 de ani. Tatălū și mama fetei se sfătuescū pe cine să ıea de *grambdlū* (ginere) și trimetū femeî plătite la părinții flăcăului, spunēndu-ı anume ce zestre are fata. Fata, cānd aude 'n casă vorba de măritatū, se ascunde în podū; de părinților flăcăului le vine la socotelă, atunci se ıntelegū cu părinții fetei ca ınr'o Duminecă să mērgă fata la vr'o rudă, iar flăcăulū să s'ație la unū colțu de stradă s'o vadă cānd va trece. În Vlaho-Clisura, ınr'o Sāmbătă, cānd este multă trēbă, flăcăulū cu vr'o cățî va ómenî mergū s'o vadă pe fată cum ıi stă negătită; acestū obiceiū e la burghezimea din Moldova. La Macedonienî mirésa sārută māna la toți, numai mirelui nu. În Magarova nicî nu se scie care-ı mirele.

După ce părinții s'au ıntelesū ıntre ei, sēra cānd vine bāitanulū de la lucru, după ce s'a ridicatū masa, tatălū chīamă flăcăulū lāngă dīnsulū și-lū ıncepe la descusutū: „gāndesce-te la ce vreî să faci, acesta nu-ı mērū să-lū muscî și de nu-ți place să-lū svērlî, ci-ı pentru viață și cum ți-ı așterne așa-ı dormi; socotesce bine, de-ți place fata și de te bizui că-ı putea duce casă cu ea." De bāitanulū stāruesce în hotărēre,

¹⁾ Carageani, Convorb. liter., an. II.

²⁾ Burada Datinele la nunți ale popor. românū din Macedonia. Revista pentru istorie, arheologie și filologie, an II.

că vrea și vrea, atunci tatul său îi dă cu noroc și merge de cată doi gospodari drept starosti pentru a se duce în Duminecă sa sărbătore la cutare fată în împetitu.

Se alegu totu deauna omeni în puterea cuvintului mai multu bătrani decât tineri, omeni de cinste, fruntași; și de nu se găsescu fruntași atunci alți omeni de cinste și de omenie, cu vorbă aședată și cu mintea sănătósă, care să scie cum să iea lucrul, pentru a face cinste satului și părinților flăcăului.

3. Stărostia sașu pețitulă.

Pețitorii se vestescu, s'au adunatu și câte-va din nemiile fetei; de-o dată s'aude huetu afară, femeile cu neastemperu dicu „pețitorii, pețitorii.” Gospodarul iea o ulcică de apă și stinge focul¹⁾ dicendu: „n'amă grijă de măritatu; unul de afară strigă: „hodinescu omeni?”

— Hodinescu și nici prea, și ese 'n tindă.

— Bună séra d-vóstră; nu-ți face unu bine să ne primiți pe masu, căci suntemu de departe, și afară plouă și-i întunericu?

— Da cine sunteți d-vóstră? întreabă'n partea muntelui

— Suntemu vânători și umblându după vânatu ne-amu rătăcitu.

— De sunteți vânători atunci unde vă sunt vânaturile? Atunci unul din ei arată o pasere.

— Fiți bine veniți, de acum vă credem, poftim în casă; și întorcându-se către unul de ai casei:

— Hei băiatu, légă caii, dă-le fenu și bagă de sémă să nu se pérdă nimic. În vremea asta fata s'au suitu pe cup-tor și se uită printre hornu.

— Bună séra 'n casă.

— Vă mulțumim d-vóstră.

¹⁾ În Savoia la 'mpețitu, dacă pretendentul place, atunci pune un lemn pe foc, iar de nu iea de pe vatră un lemn aprins și-l dă de o parte.

— De primită la gasdă ne-ați primită,
Dar nu ne 'ntrebați la ce-amă venită.

— Vă veți da sémă, c'ați trecută dóră de 7 anî.

-- De la începutulă lumiî a fostă și va fi până la sfârșită, că tînerul să se căsătoréscă, când îi sosese vremea; acéstă vreme a sosită și tînerului nostru, și amă venită la copila d-vóstră să i-o faceți parte de soție " Saă începă, după cum dîce Cantemiră ¹⁾: „moșiî și strămoșiî părinților nostri celoră mai dinainte, umblândă la vênată prin codri, aă aflată acéstă țeră, întră care ne aflămă și noi acum și ne hrănimă și ne desmerdămă cu mierea și cu laptele dintr'însă. Decî prin pilda acéstă fiindă îndemnată și slăvitulă boeră (N.) aă mersă la vênată prin câmpî, prin codri și prin munți și aă dată peste o fiară, care fiindă rușinosă și cinstită nu a stătută față cu dînsulă, ci a fugită și s'a ascunsă și viindă noi pe urma ei, ne-aă adusă întră acéstă casă. Decî d-vóstră trebue să ne-o dați saă să ne arêtați unde a fugită fiara acéstă pe care noi cu atâta ostenélă și sudóre am gonit'o din pustie". Iar părinții dîcă dintâiă, cum că acestă felă de fiară nu a venită în casa loră, ci pôte că ei i-aă rătăcită urma și ea se va fi ascunsă aiurea la vr'ună megeșă; însă dacă silescă starostiî că numai decăt să le-o arête, atuncea scotă părinții înaintea loră o fată urită și bêtrână îmbrăcată cu strae strențurósă și întrebă ei pe staroste, de este acéstă fiéra acea pe care o caută ei. Atunci starostiî dîcă, că nu este acea, căci fiara loră este cu pêrulă galbenă ca aurulă, cu ochiî ca de șoimă, dinții sêi staă ca mărgeaua, cu buzele roșiî ca cireșele, la trupă ca o leóică și la peptă ca o gâscă, cu grumazulă ca de lebadă, degetele mai gingașe decăt cêra și fața mai strălucitóre decăt sórele și luna. Și dacă tăgăduescă părinții de ală doilea precum că nu aă vêdută de acelă felă

¹⁾ Descrierea Moldovei de prințulă Dimitrie Cantemiră, despre obiceiurile logodneloră și a nunțiloră în Moldova.

de fiară, atuncea starostiî dau răspunsă ȑic nd  : că c ni  lor  at ta sunt de adu mec tor , în c t  nici odată nu-  a  n elat   i acum le-  dat  semnele cele mai adevărate, cum că fiara acea, pe care o caută ei, ar  fi ascuns  acolo. După aceia l ud ndu-li-se  i cu arme  i cu sila, scot  pe mir s   mpodobit  după putin a  i averea lor   i ved nd'o starosti  ȑic : „că ac sta este fiara, pe care o caută ei.“

 n mun ii Vrancei la pe it  este datina următore: vornicul ,  i nd  o nafram  cusut  în mână, merge  tov r  it  de al i doi ómeni la p rin ii fetei  i ȑice :

Bun  vremea la cinstit  adunare
 i la cinsti i socri mari.
Cum tr i i,
Cum vă afla i ?
— Mila Domnului ne afl m  bine,
Dar  i d-v str  s ma să vă da i
Pe la noi ce căutați.

Vorniculŭ se 'nchină  i zice :

No  cum umbl m 
 i ce c ut m 
S m  bine ne d m ,
Frica nimărui nu purt m .
De unde venim , scim ,
 i unde mergem  cunóscemŭ.
Că noi suntem  sol   mp r tesc ,
Oamen  bun  dumne eesc ,
 i avem  poruncă 'mp r tesc 
Nimen  să nu ne opréscă.
Dec  d-v str  sunte i rug i
Bine să ne asculta i
C nd om  cuv nta
 i s ma ne-om  da :
Al  nostru t n r   mp rat 
De cu s r  ne-a chemat 
 i ac st  poruncă ne-a dat  :
Să str nge i cete de vo nici,
Cu topóre mari  i mici,

Ca să facă-o vânătoare
 De pasere gălbioare,
 De blânde căprioare.
 Noi cu toții ne-amă supusă,
 La vânătoare ne-amă dusă,
 Iar împăratul în desără,
 Zări o urmișără
 De sprintenă fiară.
 Unii ȑiseră că-î urmă de pasere de raiă,
 Să-î fie împăratului bună de traiă ;
 Alții ȑiseră că-î urmă de zână,
 Să-î fie împăratului grădină
 De frumoșe roduri plină.
 Atunci tinerul nostru împărată
 În scări de aură s'a rădicată,
 Peste mândre ôște a cătată
 Și a ȑisă : Cine-o fi în stare
 Să prindă o fiară
 Și pe urmă-î să se ducă
 Și răspunsă apoi s'aducă ?
 Atunci noi ne-amă alesă
 Și pe locă amă purcesă
 Din urmă 'n urmă
 Ca păstorulă după turmă.
 Și viindă noi trei voinică,
 Și ajungând pe aici,
 Cu suflarea vântului
 Pe fața pământului,
 Amă zărită cădândă pe casă
 O stea mândră luminôsă,
 Și am vedută o floricea
 Mai mândră decât o stea,
 Care a înflori înfloresce .
 Dar de rodită nu rodesce.
 Împăratulă nostru o vrea
 Și ne-a trimisă după ea,
 Ca să-î o aducemă mirésă
 Să și-o facă 'mpărătesă. " 1)

1) Vasile Alexandri, poes. pop., București, 1886, pag. 364, notă la *însuram'aș...*

În Holda, în Mălini și Pipirigū peșitorii aducū o găină, o rață saū o găscă jumulită, pe care le daū dreptū vênatū bu-cătăriței, să le frigă ¹⁾).

„Tînêrulū care voesce să se căsătorêscă plécă cu doi ômenī de aī sēi la locuința fetei, pe care vreaū s'o pețêscă; intrândū în casă salută după datină, maī petrecū puținū în corvorbiri despre unele și altele, în urmă unulū dintre peșitorī începe așa: odinióră patriarchulū Avramū voindū să însóre pe Isacū a chematū pe credinciosulū sēū Eliazar la sine și-ī dīse să nu ia fiulū sēū femee din nêmulū Chananeilorū; ci să te duci în pămîntulū meū, între rudeniele mele și să-ī alegi

¹⁾ George Sand *La mare au diable. Les noces de campagne.* Berry.

Le Fossoyeur. *Helas! mes bonnes gens, mes chers paroissiens, pour l'amour de Dieu, ouvrez-moi la porte.*

Le Chanvreux. *Qui êtes-vous donc? A! pourquoi prenez-vous la licence de nous appeller vos chers paroissiens? Nous ne vous connaissons pas.*

Le Fossoyeur. *Nous sommes d'honnêtes gens, bien en peine. N'ayez peur de nous, mes amis! donnez-nous l'hospitalité. Il tombe des verglas, nos pauvres pieds sont gelés, et nous revenons de si loin que nos sabots en sont fendus.*

Le Chanvreux. *Si vos sabots sont fendus, vous pouvez chercher par terre, vous trouverez bien un brin d'osier (d'osier) pour vous faire des arcelets, (petites lames en fer en forme d'arcs qu'on place sur les sabots fendus pour les consolider)*

Le Fossoyeur. *Des arcelets d'osier, ce n'est guère solide. Vous vous moquez de nous, bons gens, et vous feriez mieux de nous ouvrir. On voit luire une belle flamme dans votre logis, sans doute vous avez mis la broche, et on se réjouit chez vous le cœur et le ventre. Ouvrez donc à des pauvres pèlerins, qui mourront à votre porte si vous ne leur faites merci.*

Le Chanvreux. *Ah! Ah! vous êtes des pèlerins? vous ne nous disiez pas cela. Et de quel pèlerinage arrivez vous s'il vous plaît?*

Le Fossoyeur. *Nous vous dirons cela quand vous nous ouvrirez la porte, car nous venons de si loin, que vous ne voudriez pas le croire.*

Le Chanvreux. *Vous ouvrir la porte? oui-da! nous ne saurions nous fier à vous. Voyons Est-ce de Saint-Sylvain de Pouigny que vous arrivez.*

Le Fossoyeur. *Nous avons été à Saint-Sylvain de Pouigny, mais nous avons été bien plus loin encore*

Le Chanvreux. *Alors vous avez été jusqu'à Sainte-Solange?*

Le Fossoyeur. *A Sainte-Solange nous avons été, pour sûr; mais nous avons été plus loin encore.*

Le Chanvreux. *Vous mentez, vous n'avez même jamais été jusqu'à Sainte-Solange.*

Le Fossoyeur. *Nous avons été plus loin, car, à cette heure, nous arrivons de Sainte-Jacques de Compostello.*

lui soție după cuvîntulū meū, de acea Eliazar s'a și dusū în pămîntulū lui Avramū, și sosindū în loculū unde locuiaū rudele lui cu voia lui Dumneđū a și întêlnitū pe fata care era de la Dumneđeū alêsă pentru Isacū, fiulū lui Abramū; spunêndū părinților în ce umblă, acêsta numai decăt a đisū: de la Dumneđeū îi rênduită și nu-î pentru lucru în potrivă, iată fica nōstră Raveica, du-o soție stăpânului tēū Isacū; asemenea suntemū și noi trimiși soli aî cutăruia, că precum atunci Eliazar pentru Isacū, așa și noi să fimū mijlocitori pentru o soție fiului sēū (N.) și de ôre ce tînerulū nostru din iubire către fica dumnévōstră s'a hotărîtū că—de va fi cu

Le Chanvreur. Quelle bêtise nous contez-vous? Nous ne connaissons pas cette paroisse-là. Nous voyons bien que vous êtes de mauvais gens, des brigands, des rien du tout et des menteurs. Allez plus loin chanter vos sornettes, nous sommes sur nos gardes et vous n'entrerez point céans.

Le Fossoyeur. Hélas! mon pauvre homme, ayez pitié de nous! Nous ne sommes pas des pèlerins, vous l'avez deviné; mais nous sommes des malheureux braconniers poursuivis par les gardes. Même les gendarmes sont après nous, et, si vous ne nous faites point cacher dans votre fenil, nous allons être pris et conduits en prison.

Le Chanvreur. Et qui nous prouvera que, cette fois-ci, vous soyez ce que vous dites? car voilà déjà un mensonge que vous n'avez pas pu soutenir.

Le Fossoyeur. Si vous voulez nous ouvrir, nous vous montrerons une belle pièce de gibier que nous avons tuée.

Le Chanvreur. Montrez-là tout de suite, car nous somme en méfiance.

Le Fossoyeur. Eh bien, ouvrez une porte ou une fenêtre, qu'on vous passe la bête.

Le Chanvreur. Oh! que nonni! pas si sot! je vous regarde par un petit pertuis, et je ne vois parmi vous ni chasseurs ni gibier.

Ici un garçon bouvier, trapu et d'une force herculienne, se détacha du groupe où il se tenait inaperçu, éleva vers la lucarne une oie plumée, passée dans une forte broche de fer, ornée de bouquets de paille et de rubans.

— Oui-da! s'écria le Chanvreur après avoir passé avec précaution un bras dehors pour tâter le rât; ceci n'est point une caille ni un perdrix; ce n'est ni un lièvre ni un lapin, c'est quelque chose comme une oie ou un dindon. Vraiment, vous êtes de beaux chasseurs! et ce gibier-là ne vous a guère fait courrir. Allez plus loin, mes drôles! toutes vos menteries sont connues, et vous pouvez bien aller chez vous faire cuire votre souper. Vous ne mangerez pas le nôtre.

Le Chanvreur. Croyez vous qu'il y ait trop de place chez nous et que le bois ne nous coûte rien?

Le Fossoyeur. Nous avons là une petite botte de paille pour faire le feu nous nous en contenterons; donnez-nous seulement la permission de mettre la broche en travers à votre cheminée.

voia lui Dumnezeu și a d-vastră—să-și logodască soție pe fiica d-vastră de aceea atât de la dînsa cât și de la d-vastră așteptăm răspunsul îmbucurător.” Benedict Viciu. Transilvania.

Paul Lafargne, în cîntece și obiceiuri la nunți (Contemp.), dice: „Bas-valanul întrebuința toate podóbele proesiei populare Zîmbind venea el la casa țeranului: un șoim iute ca vîntul a luat la fugărit porumbița mea. Norocul meu pe pămînt mi s'a perdut, dacă nu voi găsi-o. Porumbelul meu cel alb m'ore de durere, dacă nu voi aduce îndărăt soția. Porumbița s'a coborît aici în grădină, o zăresc prin pórta. Capul familiei brentaerul îl primesce și-i spune în sfîrșit,

Le Chanvreur. Cela ne sera point, vous nous faites dégoût et point de tout pitié. M'est avis que vous êtes ivres, que vous n'avez besoin de rien, et que vous voulez entrer chez nous pour nous voler notre feu et nos filles

Le Fossoyeur. Puisque vous ne voulez entendre à aucune bonne raison, nous allons entrer chez vous par force.

Le Chanvreur. Essayez, si vous voulez. Nous sommes assez bien renfermés pour ne pas vous craindre. Et puisque vous êtes insolents, nous ne vous répondrons pas d'avantage.

Là-dessus le Chanvreur ferme, à grand bruit l'huis de la lucarne, et redescendit dans la chambre au-dessous, par une échelle. Puis il reprit la fiancée par la main, et les jeunes gens des deux sexes se joignèrent à eux, tous se mirent à danser et à crier joyeusement, tandis que les matrones chantaient d'une voix perçante et poussaient de grands éclats de rire en signe de mépris et de bravade contre ceux du dehors qui tentaient l'assaut

Les assiégeants, de leur côté, faisaient rage; ils déchargeaient leurs pistolets dans les portes, faisaient gronder les chiens, frappaient de grands coups sur les murs, secouaient les volets, poussaient des cris effroyables; enfin c'était un vacarme à ne pas s'entendre, une poussière et une fumée à ne point se voir.

Pourtant cette attaque était simulée; le moment n'était pas venu de violer l'étiquette. Si l'on parvenait, en rôdant, à trouver un passage non gardé, une ouverture quelconque, on pouvait chercher à s'introduire par surprise, et alors, si le porteur de la broche arrivait à mettre son rôti au feu, la prise de possession du foyer ainsi constatée, la comédie finissait et le fiancé était vainqueur.

Mais les issues de la maison n'étaient pas assez nombreuses pour qu'on eût négligé les précautions d'usage, et nul ne se fût arrogé le droit d'employer la violence avant le moment fixé pour la lutte.

Quand on fut las de sauter et de crier, le Chanvreur songea à capituler. Il remonta à sa lucarne, l'ouvrit avec précaution, et salua les assiégeants désappointés par un éclat de rire —Eh bien, mes gars, dit-il, vous voilà bien penauds! vous pensez que rien n'était plus facile que d'entrer cians et vous voyez que notre défense

că merge chiaru elu în grădină să caute porumbița, merge în casă și se 'ntorce: am fostu în grădină prietene, dar n'am aflatu nici o porumbiță, ci numai felurite flori, liliac și trandafir, dar mai alesu unu trandafir mititelu, care crește în tufișu. Am să ți-lu arētu. Merge în casă și scôte o porumbiță. Ce e dreptu frumósă floricică ¹⁾, ȕice bas-valanulu, anume menită pentru a fericii o inimă. Dacă porumbelulu meu aru fi o picătură de rouă aru cădea pe dînsa.

Bas-valanulu se face c'ar vrea să intre 'n casă, dar Brentaerulu îl u popresce și-î ȕice, că vrea să o mai vadă o dată. Se 'ntorce din casă cu femeia. Câte grăunȕe are acestu spicu ȕice

est bonne. Mais nous commençons à avoir pitié de vous, si vous voulez vous soumettre et à accepter nos conditions

Le Fossoyeur. Parlez mes braves gens, dites ce qu'il faut faire pour approcher de votre foyer.

Il faut chanter, mes amis, mais chantez, une chanson que nous ne connaissons pas, et à laquelle nous ne puissions pas répondre par une meilleure.

Qu'a cela ne tienne ! répondit le Fossoyeur.

Et il entonna d'une voix puissante :

Voilà six mois que c'était le printemps

— Me promener sur l'herbette naissante, répondit le Chanvreux d'une voix un peu enrouée, mais terrible. Vous moquez-vous, mes pauvres gens, de nous chanter une pareille vieillerie ? vous voyez bien que nous nous arrêtons au premier mot !

— C'était la fille d'un prince...

— Qui voulait se marier, répondit le Chanvreux. Passez, passez à une autre ! nous connaissons celle-là un peu trop.

Le Fossoyeur. Voulez-vous celle-ci ?

— En revenant de Nantes...

Le Chanvreux. J'étais bien fatigué, voyez ! J'étais bien fatigué.

Celle-là est du temps de ma grand'-mère, voyons en une autre !

1) Die Serben, Ida von Duringsfeld pag. 65. „Als ich mit meinen Begleitern des Weges kam, erblickte ich hier eine wunderschöne rothe Blume, welche ich gern in meinen Garten verpflanzen mochte. Ich bitte dich daher wenn es möglich ist, so schenke sie mir“

— „Sehr gern, theurer Freund, da ich genug schöne Blumen habe,“ giebt des Mädchens Vater zur Antwort, fuhr eine Tochter heraus und sagt: „Hier ist eine schöne Blume.“ Der Freiwerber entgegnet: „Sie ist sehr schön aber es ist nicht die welche ich gesehen habe,“ und damit schenkt er ihr einen Apfel und dankt für sie. Eine zweite wird auf dieselbe Weise zurückgewiesen, erst der dritten, der wirklichen Braut, wird der Ring angesteckt, und ist sie auch noch beschenkt, folgt ein lustiges Frühstück.

Basvalanulă, atâția puî are porumbița mea cea albă sub aripă.

Brentaerulă scôte atunci o bunică: „nu potă găsi porumbița ta, am aflată numai ună mără, care e de multă sbârăcită... pune-lă în busunară și dă-lă porumbelului tău să-lă mănânce.“ „Mulțumescă, prietene; ună fructă bună nu-și perde bunu-î mirosă, de și-î sbârăcită; dar nu-mă trebuie mărulă tău, nici spiculă, nici flărea. Dă-mă porumbița mea, am s'ă caută singură eu.“ Basvalanulă merge prin casă, se aședă la masă, apăi aduce pe mire. Cum îlă vede tatălă fetei, îi dă ună tafatură de șea, mirele îlă ăea și încinge cu dănsulă fata, pe care

Le Fossoyeur. L'autre jour, en me promenant...

Le Chanvreur. Le long de ce bois charmant! En voilà une qui est bête!

Nos petits enfants ne voudraient pas se donner la peine de vous répondre. Quoi! voilà tout ce que vous savez?

Le Fossoyeur. Oh! nous en dirons tant, que vous finirez par rester court. Il se passa bien une heure à combattre ainsi. Comme les deux antagonistes étaient les deux plus fortes du pays sur la chanson et que leur répertoire semblait inépuisable, cela eût pu durer toute la nuit d'autant plus que le chanvreur mit un peu de malice à laisser chanter certaines complaintes en dix, vingt ou trente couplets, feignant, par son silence, de se déclarer vaincu. Alors on triomphait dans le camp de fiancé, on chantait en chœur à pleine voix, et on croyait, que cette fois la partie adverse ferait défaut; mais à la moitié du couplet final, on entendait la voix rude et enrhumée du vieux chanvreur beugler les derniers vers; après quoi il s'écriait, „vous n'aviez pas besoin de vous fatiguer à en dire une si longue, mes enfants! Nous la savions sur le bout des doigts.“

Une ou deux fois pourtant le chanvreur fit la grimace, fronça le sourcil et se retourna d'un air désappointé vers les matrones attentives. Le fossoyeur chantait quelque chose de si vieux, que son adversaire l'avait oublié, ou peut-être, qu'il ne l'avait jamais su! Aussitôt les bonnes commères nasillaient, d'une voix aigre comme celle de la muette, le refrain victorieux: et le Fossoyeur, sommé de se rendre, passait à d'autres essais.

Il eût été trop long d'attendre de quel côté resterait la victoire. Le parti de la fiancée déclara, qu'il faisait grâce à condition qu'on offrirait à celle-ci un présent digne d'elle.

Alors commença le chant des livrées sur un air solennel comme un chant d'église.

Le Basvalan, un messager d'amour et de mariage.

Le Basvalan monte à cheval portant le symbolique rameau de genêt fleuri, emblème d'amour et d'union

On entre et on le demande. *Le fiancé,* qu'elles sont les causes de son chagrin? Parle, dis-les moi, ami basvalan.

Le Basvalan: En mon colombier j'avais un beau pigeon, au plumage changeant couleur du temps, j'avais aussi une petite colombe blanche, l'amour con-

o cere. Atunci brentaerulă cântă cânteculă încingetórei (le chant de la ceinture*).

In sfîrșitû, când starostiî întrebă pe părinți ce răspuns le daû, ȕicû :

— De va fi de la Dumneȕeû, bucurosû, dar noi nu suntemû încă gata. Din poclăzi n'avemû de-ajunsû, mai din schimburi n'a avutû vreme să cósă, că a fostû la pologû.

— Tînêrului î place s'o primescă cum se găsece.

— Ómeni bunî, înȕeleȕeți, nu-sû gata de măritatû.

— De măritatû și de mórte nici o-dată omulû nu-î gata.

stant de mon beau pigeon. Mais, hélas ! Elle s'est envolée ma colombe, elle s'est envolée de mon colombier. Ne l'as-tu point, ami, vue voler de ce côté.

Le Fiancé. Non ami, non, je n'ai pas vu ta colombe.

Le Basvalan. Des voisins cependant m'ont assuré qu'elle s'était abattue dans ton verger. Je t'en prie ami va t'informer de ma petite colombe ; si non, mon pauvre pigeon, je te le dis, mourrait de tristesse en mon colombier

Le Fiancé. Afin de te satisfaire, mon ami, je vais à la recherche de ta colombe. Le Fiancé en disant ces mots rentre dans la maison de la Fiancée, ferme la porte et la rouvre au bout d'un instant, tenant et conduisant par la main une petite fille de cinq à six ans, il la présente au Basvalan et lui dit : En mon verger je suis allé. Je n'y ai pas vu ta colombe, mais plusieurs frais boutons d'égantiers (montrant l'enfant), voici l'une de ces fraîches petites roses. Elle réjouira les yeux de ton pigeon et sera consolé de sa tristesse.

Le Basvalan. Embrasse l'enfant et répond : fraîche et charmante est la petite rose, mais mon pigeon est trop chagrin, trop chagrin de la perte de sa colombe pour l'oublier à la vue d'une fleurette, tant joliette qu'elle soit Va donc voir ami, si d'aventure ma colombe ne se serait elle pas abritée dans ton grenier.

Le Fiancé. Sois satisfait et entrant de nouveau dans la maison de la Fiancée, puis il ressort bientôt amenant par la main une belle matrone de trente ans environ et il répond :

En mon grenier je suis monté, les dîmes, les redevances, que nous arrachent le roi, le château et la cour, ne laisse guère chez nous moisir les gerbes, après les moissons. En mon grenier pourtant j'ai trouvé échapé par hasard à la rapacité des receveurs (montrant la matrone) ce bel épi qui consolera ton pigeon, et puis il ne regrettera sa colombe.

Le Basvalan. Tant amoureux, tant doré, qu'il soit, les grains de ce bel épi mûr ne tenteraient pas mon pigeon, car en perdant la petite colombe blanche, il a perdu le boir et le manger. Ami, ami, je t'en conjure, va voir dans ton cellier, si d'aventure ma colombe ne se serait pas réfugiée.

*) H. de la Villemarqué, Barzos Breig, chants populaires de la Bretagne. Le chant de la demande en mariage. Contemp. August 1887.

Ţe orŭ mai trebui se potŭ face ŝi mai pe urmă, numaî traiŭ bunŭ ŝi norocŭ să dea Dumneŭeŭ, ŝi tôte mergŭ ca din apă.

— Îi vorba, că-i fată de gospodaru ŝi nu mă 'ndurŭ s'o daŭ cu te mirŭ ce.

— Numaî să se placă băeŭii, ne 'mpăcămŭ noi din zestre.

— C'unŭ gândŭ s'o daŭ ŝi cu ŭece nu, asta mi-i ŝi fată ŝi feciorŭ, într'însa avemŭ totŭ sprijinulŭ.

— Băgaŭi de sémă să nu scăpaŭi din mână unŭ băiatŭ bunŭ ca acesta, căci vŭ va părea rău ŝi va fi prea târŭiŭ, că noroculŭ nu bate de multe ori la uşă.

— Ei ce ŭici tu babă?

— Apoi dă, cum ŭici dumnea-ta.

Unulŭ se duce de 'ntrebă pe fată.

Cei din casă întrebă:

— Ei, cum îi fŭnŭ, saŭ pae?

— Ba otavă de cea bună.

Le Fiancé Soit satisfait (mais par le ciel'), les gens du fisc royal venant dans nos pauvres maisons, établir taxes et redevances moins bien que loi, savent fouiller un logis de la cave, au grenier, donc je vais voir si d'aventure ta colombe s'est refugée dans mon cellier.

Le Fiancé entre pour la troisième fois dans la maison de la Fiancée, d'où il ressort bientôt, tenant par la main une femme très âgée, d'une figure vénérable et il reprend: on mon cellier, je suis allé, je n'y ai point vu ta colombe, mais j'ai trouvé bon vieux fruit (montrant l'aieule), depuis longtemps, bien longtemps cueilli.. Il a, malgré ses rides, conservé saveur et parfum. Un bon fruit gagne avec le temps. Je t'offre celui-ci pour ton pigeon.

Le Basvalan Cortes, ami, les rides d'un bon fruit sont loin de nuire à la qualité, toujours nourrissant et salubre, il semble plus précieux, plus doux encore. Lorsque l'hiver venu ont disparu les fruits éphémères, mais las, mon pigeon ne se soucie, ni de ton bon vieux fruit, ni de ton bel épi mŭr, ni de ton frais bouton d'égantier. Va, si tu le veux, semer tes perles devant mon seigneur, notre gouverneur.

Ce que mon pigeon veut, c'est sa petite colombe blanche Elle est ici, je le sais, tu refuse de me la rendre. J'irai donc la chercher moi-même

Le Fiancé. Ami, je t'épargnerai cette peine. Viens avec moi, Basvalan, viens, ta petite colombe n'est pas perdue. C'est moi-même qui te l'ai gardée, gardée à une cage d'ivoire aux barreaux d'or et d'argent.

Oui, elle est ici, ta colombe, elle est ici toute gentille, toute belle, toute parée, toute joyeuse.

Ton bon pigeon point ne mourra.

— Atunci, ce mai ȳci cuscre?

— Apoi sã vedemũ, ce are flãcãulũ?

— Ia doi boi saũ o vacã, hainele, carĩ le vedeți pe bãitanũ și încă unulũ de purtare acasã, tatã-seũ îi dã cinci prãjini în vatra satului, locũ de casã, apoi o falce de arãturã și 20 prãjini de fenețũ; și de acolo înainte numai norocũ sã le dea Dumneđeũ, cã cu chiticulũ celũ micũ prindĩ pe celũ mare, cã și stejarulũ, cãtu țĩ-i de stejarũ totũ dintr'o ghindã resare.

— Acum nu vẽ fie cu bãnatũ, sã vedemũ ce zestre are fata. Atunci tatãlũ, dupã putere, spune cam urmãtoarele:

1 icõnã, Maica Domnului, la nevoe pôte fi orĩ-ce sfintũ.

1 ladã brașovenescã de ținutũ zestrea.

40 coți de pĩnzã de bumbacũ.

40 coți de pĩnzã de fuiorũ.

vr'o 60 pãnzã de cãlți.

12 șervete de bumbacũ, saũ de fuiorũ.

6 ștergare de cãlți, de dusũ mãncare la cãmpũ.

vr'o 6 ștergare, mãrginele cu gherba 'ntõrsã.

6 lãvicere bătute cu peptenele în buciũme, saũ cu ale-sãturi, cãți-va coți de lãnã subțire în patru ițe saũ în ozõrã din care se vede iscusința fetii.

24 coți de țolũ pentru carũ, saũ de așternutũ.

vr'o 60 coți de pĩnzã pentru saci.

vr'o 30 de coți de lãnã, saũ de cãlți pentru trãiste.

1 scõrțã saũ foiță în pãpuși cu alesãturi pe delãturi în chenaruri.

2 fețe de masã bune, vrãstate.

1 prostire 'n ciubuce de burangicũ cu horbotã.

1 cãmేశã de mire.

Peșchire pentru nuntașii mirelui.

Pentru socrii și cumnate, a lucra de-acuma, dupã cum ne-omũ putẽ'mpãca.

6 perne.¹⁾

1 ogheală.

1 cațaveică cu blană, de postavă lagi verde, vișinie ori undelenmie, dinaințile cu blană de vulpe, iar dinapoiu de blană de enotă sau chiară de oie.

1 contășelă blănită.

1 scurteică totăi blănită

1 rochie de lână cu polcă cu totă.²⁾

La munte, catrință de lână subțire cu fluturi și cu aleșatură. În județul Râmnică fustă de lână dintr'o fôie alăsă.

2 rochi de cită.

1 fustă albă cu horbotă.

1 pereche de cîobotele

1 pereche de bușmachii

Vr'o cîte-va barize.

Vr'o două trei tulpane.

La Macedonienă din Vlaho-Clisura are pae (zestre), are salbă de cîte cincă lire, baere de flurină sfîndughi, ațe(broșe), anele.

La Neagoște *na cofră*, sau două, căpitanii de lână, ori de bumbacă,³⁾ dusechi, iurgani, două perne cusute, două velirțe, tiftică (scôrță), caselă cu capacă rotundă și cu față roșie.

O rochie de mătase ori-ce culore, o rochie de flanelă roșie de casă, două rochi de lână, (zofe), două de cită sau fustane de basma, cămășă de mirăsă de burangică, castîrlă, 20 de cămășă femeescă, fustane de asprichendină, stifale (ciubote), mestre (papuci de casă), colțuni de lână albă pentru bărbați, cațaveică, giumbiră de postavă cu dinaințile de samură și lu-

1) Totă părintele din bună vreme se îngrijesce de zestreă fetei, ca să fie 'n rëndă cu lumea și cine nu scie, că atunci, când e fata sărăcuță gurele-i cîntă:

Două-sprece perne mară

I-să umplute cu frunzări

Două-sprece mijlocii

Umplute cu frunze de vi

Două-sprece perne mică

I-să umplute cu urzici,

Două-sprece polobóce

Fără funduri, fără dóge.

2) Să nu-i bată obrazulă bărbatulă, că a luat'o ca degetulă ori cu cătă îi pe ea.

3) Penele în Neagoște nu se 'ntrebuințeză decăt de Jidană.

cruri pentru copilă. La Româniî din Chersonă zestrea fetei se compune din pânzeturi aşedate într'o ladă ce stă pe căpătăiulă din fundulă casei. ¹⁾

In sfîrşitū unū calū de căruţa saū o vacă cu viţelū.

Tatălū fetei, înşirândū aceste tóte, đice: — asta-î zestrea fetei mele, numai de vė va place.

— Ne plaaaaace!!! strigă cu toţiî.

Atunci starostele întinde gospodarului plosca.

— Cum a da Dumneđeū într'unū norocū, batū mâna, pune plosca la gură şi gâl, gâl, gâl.

Apoi o întinde gospodinei đicendū: — ţine măi nevastă.

— Să vede că a sositū cėsulū s'o dămū, să trăesci moşnege.

— Se ne bucurămū, să trăiţi şi d-vóstră cu toţiî; pune plosca la gură şi iar gâl, gâl, gâl. De aici începe cinstea.

— Ţine fină, na cumětră, poftimū cuscre, şi aşa până cinstesce pe la toţi.

— Măi babă, acum du-te de prinde o găină de lângă cucoşū şi ne-o fă friptură.

— Bucurosū, bucurosū.

— Da mai întâiū ia poftimū cuscră de ne adă nisce grău.

— Cum să mī-o luaţi aşa de grabă, nu se póte.

— Adă-ne numai grău, să-ţi arětămū noi dumi-tale.

— N'amū de unde, grăulū nu s'a coptū.

— Atunci măcarū nisce sāmîntă de cânepă.

— Da că nu-î nici cânepă.

Unū némū alū miresei chīamă fata; şi tatălū ei luând'o de mână o duce lângă celū mai bėtrănū din casă. Flăcăulū înainteză şi elū înaintea bėtrănelui.

— Ia veđi nepóte, ţi-î dragă copila asta?

— Mi-î dragă.

— Dar bagă bine de sémă, că tatălū ei nu ţi-o dă că n'are ce mânca şi ce purta, dar ţi-o dă ca să-ţi fie soţie până 'n sfîrşitū.

¹⁾ O călătorie în satele moldovenesci din Gubernia Chersonū. Burada, Conv. lit.

— Acuma pôte ți-i dragă, unde-i și frumușică, dar peste omă vină și vremuri bune și vremuri rele; pôte se strică gura cuptorului și se vîră înăuntru să lipéscă, și când va eși afară ți-a părea că-i draculă. Acuma pôte ți-i dragă, unde-i voinică și bună de muncă, dar nu se scie, pôte vine vremea că se 'mbolnăvesce, și de slabă și prăpădită nu pôte învârti o mă-năligă și nici să ridice o surcea de josă; cum gîndesci, ți-a fi dragă ș'atuncea? Bagă bine de sémă, însurătórea nu-î mără să-lă musci și de nu ți-a plăcea, să-lă svărli josă. Și de băitanulă nu se dă în lături, elă iea de la o fată o naframă, iar de la flăcău parale și înturnându-se către fată îi dîce:

— Ce ți-e mai dragă, naframa orî parale?

— Ba parale. Atunci îi dă ei paralele, iar flăcăulă iea naframa.

În partea muntelui flăcăulă o'mbracă pe fată cu bon-diță, cu care trebue să umble până la nuntă, pentru ca să scie că-i logodnica lui și să nu-î o pótă lua nimeni. Masa e gata, ospetéză, mai cinstescă și 'ntr'o târđie vreme se împraștie.

„La Istrieni tatălă d'impreună cu două nêmurî apropiate se ducă la casa fetei, a cărei mână o cere tîtâni-său, care rógă să i se dea optă dîle timpă de rěsgănditū. Ei beaă ună paharū cu vinū și se despărțū. ¹⁾”

În unele părți însă nu schimbă naframa cu parale.

4. Cătători de casă sau cercători.

De mirele e din altă sată, atunci într'o dî de sêrbătórea din partea fetei mergă la mire cătătorii de casă. Tatălă și mama fetei cu vr'o doi fruntași, în unele locuri numai rude bētrâne, mergă cercători. De-î satulă cam depărtatū, își ieaă și merinde. Fata rēmâne acasă ca pe spină, bătēndu-și mintea cu felū și chipurî ca omulă în așteptare.

¹⁾ Verfasser. Istrien. Historische, geographische und statistische Darstellung

Femeia merge în cară, bărbații mai multă pe jos; boii se urnesc a lene, carulă totă scârție și părinții socotescă și chibzuescă ore cum ar fi mai bine, ca părintele, că totă ce are la sufletă dă copilulă, numai noroculă nu i-lă pôte da. Dă la delă, dă la vale.

— Eă ce mai dăcă babă?

— Apoi dă, sciă și eă, de, cum o vrea Dumneă, căci ce ți-i scrisă în frunte ți-i pusă. Moșnegii își icaă inima în dinți, totă hăis! cea! și carulă totă scârție

De-i întâmpină ună preotă n'apucă bine Românulă să dăcă: „sărutămă mânilă și blagoslovesce părinte,” iar preotulă să-i răspundă cu Domnulă, nevasta hăț ună șumuiagă de fână îlă face vălătucă și sfir după popă, să se ție reulă de popă; mai face ună nodă în cornulă testemelulă de lăgă faptulă; de acum îi liniștită, merge în ticnă. De'ntălnesce cu deșertulă i se face golă în inimă, de vede cpure îi rău; de'ntălnesce ună mortă:

— Îtórănă omule acasă, că nu-i bine, ferescă Dumneă, nu mergă mai departe; și chiar de ar dăce Românulă:

— Da bine, femeie, dacă i-a sosită césulă morții și-i era drumulă p'ăcea, cum să nu-lă întâmpinămă?

— Iă semnă rău și semnă rău.

Pildele începă a curge ca plăia, că bună oră ce i-s'a întâmplată tătucu-său în cutare vreme, cândă a dată cu crucea peste ună mortă și nu s'a întorsă îndărătă, și câte și mai câte, ce aă pățită moșu-său și bunicu-său.

N'ai să te puă dóră în pară și în cîomagă cu femeia, că nu de gēba, dăce Greculă: *Πορ γονή και θαλάσσα*.

— Apucă, omule, boii de funie, cārmesce, întórănă carulă și scārța, scārța, numai ce-i veđi acasă.

De întălnesce ună omă cu plinulă, îi de bună augură, îi dă bună ajunsulă și-lă cinstesce, urāndu-i ca drumulă în plină să-i mērgă. De'ntălnescă pasēri¹⁾, femeia pe tôte le nu-

¹⁾ Gubernatis, *Usi nuziali in Italia*, pronostici. In Grecia ed in Roma si pigliavano pure augurii per nozze da parecchi uccelli.

mără și de-să cu soțu, norocu-i gata, mână înainte până ajunge la flăcău. Părinții lui le esă înainte de la pörtă, rădică gân-julă ș'o deschide mare. Aho! Aho! oprescū boii, ómeni se cobóră din carū și flăcăulū dejugă boii, îi duce la corlată saū le pune dinainte strujenī, nescaī ogrânji saū chiar fēnū de-să ómeni cuprinși, căci nu se cuvine unū gospodarū cinstitū să lase vita străină la casa lui cu dinții la stele. Ómeni intră 'n casă și se punū la sfatū; cei străini mai facū chefū, iar cei cu pricina, de, ca omulū cu durere de inimă, mai multū staū pe gânduri și facū, voe de nevoe, ómeni vorbescū între ei, iar femeile mai de o parte, că dă, ce póte unū capū de femee înaintea unū bărbatū, de vreme ce așa a lăsatū Dumneđeū, că din đece a femeei numaī una să fie bună înaintea bărbatului.

Bărbații mai vorbescū, cum s'a făcutū pânea, de vreme și de alte trebī ale gospodăriei de afară, ca bărbații, iar femeile cu de-ale lorū, de i bună cânepa saū inulū, de n'aū trecut'o cu topitulū, de-aū pusū pânză în ozóră saū așternuturi de hreamuri, de-a țesutū peșchire, cu gherbă întórsă saū cu alesături, pe spată de câte numărături, mai vorbescū de cutare boia i-a esitū bună, și în sfirșitū câți pui saū bobocei a pututū ridica. Bărbații, din vorbă 'n vorbă, ajungū acolo de unde trebuiaū să pornescă; se ducū pe afară, mai vėdū gospodăria, vitele din ocolū și totū tragū cu ochii la pojijia casei. Așa-i adetulū să se prefacă că nu le vine la socotélă, se mai ducū, se mai întorcū, și așa până în de trei orī; în sfirșitū se învoescū pe când să mérgă la logodnă.

După Ida Düringsfeld de asemenea cercetări găsimū și la Unguri.

Cicer. Divinat Nihil fere quondam majoris rei nisi auspicato, necprivatim quidam gerebatur Quod etiam nunc auspices nuptiarum declarant, qui re omissa nomen tantum tenent.

Plin. Accipitum genera sexdecim invenimus; ex iis Egitum Claudum altero pede prosperimi auguri nuptialibus negotis Hist. Nar. X S

Pețitorulū Bretonū, cum spune Villemarquė, pleca la drumū dacă se vedeā semne prielnice, iar dacă îi eșea înainte cioră, saū unū corbū, se înturna înapoi. Contemp 1887.

II. LOGODNA SAŨ ÎNCREDINȚAREA.

1.—Ce greu mai trecu ȃilele, cȃndu-ı omu 'n așteptare, nu mai este decȃt unũ cescuțũ de vreme și-lũ soțotimũ ca vȃcurı. In sfırșitũ se luminȃzȃ de ȃiuȃ, de acea ȃi multũ doritȃ a logodneı. Care de care-ı dupȃ trebȃ, tȃtȃ casa-ı ın piciȃre, pȃnȃ și mama bunȃ, de cum s'aũ crȃpatũ de ȃiuȃ, o veȃı cȃ nu-șı mai pune furca 'n brȃũ ca de obiceiũ, ci o lasȃ sȃ se odihnȃscȃ ın grindȃ saũ ıntr'unũ ungherũ, unde-o pusesese de cu sȃrȃ. Șprintenȃ, cum n'a mai fostũ de amarũ de vreme, se cobȃrȃ de pe cuptorũ, pare cȃ nu-ı mai este frigũ ca mai 'nainte, s'a desghețatũ bȃtrȃna.

Brazdele frunȃı ce-sũ sȃpate ȃi cu ȃi de necazurile lumı, le veȃı par'cȃ din ce ın ce mai puțınũ adȃncı și raza mulțumiriı ıı mai ıntinde faȃa.

Nepoțeiı, și ei dupȃ puterea lorũ, alȃrgȃ 'n drȃpta și 'n stȃnga de aducũ bunicȃı ba apȃ, ba niscaı surceluȃe și cȃnd bunica vede cȃte unulũ de abea mergȃndũ ın piciȃre, cum tȃrȃe dupȃ elũ unũ vreascũ de trei orı mai lungũ și strigȃnd'o ın gura mare, cȃ-ı aduce lemne, mȃcar cȃ nu-șı vede capulũ de trebȃ, ıı vine sȃ-lũ mȃnȃnce, așȃ i-ı de dragũ.

Bȃtrȃnulũ iea cȃte-unulũ ın cȃrcȃ, d'abea-șı vede de trebı și nu pȃte face unũ pasũ din ogradȃ, fȃrȃ ca nepoțeiı sȃ se iea droie dupȃ elũ. Bine-ı de bȃtrȃnũ cȃnd n'are cine-lũ nȃuci de capũ, dar cu cȃtu-ı mai bine atunci cȃnd are cine.

Casa-ı oglindȃ, masa-ı pregȃtitȃ, bucatele 'n vatrȃ umplu casa de mirosũ. Acușı, acușı ın sfırșitũ sosescȃe și pețitorulũ. S'aũ adunatũ și din nȃmurı.

Prin Transilvania, mai mult tinerii mergu la preotă c'o găină și c'o garafă de rachiă, poftindu-lă să-i logodască; totă asemenea se face și la Ruși.

Benedict Viciulă dice, că încredințarea, logodna, se face cu saă fără preotă. În totă țara românească însă-i mai multă fără preotă

Ună moșă bătrână chiamă tinerii lângă elă și luându-i de mână pe fie-care, se uită la flăcău căutându să-i străbată sufletulă și-lă întrăbă, de cu adevărată îi e dragă fata și de vrea s'o iea, de se crede în stare că va puté duce casă cu ea, repetindu-i iarăși că însurătórea nu-i mără să-lă muscă și de nu țî-o place să-lă svărli, ci-i pe traiă și viétă și să nu socotască că 'nsurătórea-i ca miera, că vină pe capulă omului și ăile grele de sărăcie, că póte n'ai de unde pune o surcică pe focă să-ți încălădescă vatra, că póte nu țî-a remasă decât ună ouă și încă și p'acesta trebue să-lă împărțescă cu nevasta și cu copii, că póte vine bôlă grea pe capulă unuia și cel-laltă trebue să-lă caute și să-lă ajute, că altă-felă Dumneđu nu-ți mai dă norocă copilului; să iea séma, că dacă acuma, câtă e tînără și voinică îi e dragă, apoi peste câțî-va ani, dacă se va trece de muncă și greutate, atunci să nu cum-va să ăică că nu-i mai este dragă și să caute s'o lase, că tatălă ei nu i-o dă, că n'are ce mânca și ce purta, ci i-o dă să-i fie soție pe viétă; și de flăcăulă se prinde, că vrea și vrea, bătrânulă dice cu norocă să dea Dumneđu și cere o strachină de grău. Afară bof, bof, câte-va descărcături de pușcă. Mama, stergându-și ochii cu mâneca cămășei, îi întinde o strachină de grău, mestecată 'n partea muntelui cu sémîntă de cânepă, deasupra presură sare, aruncă câte-va bucăți de zahără, rupe câte-va crenguțe de steblă de busuiocă de dragoste, de celă ce-i semănată în ăia de S-tulă Gheorghe, până a nu se ridica roua și de care busuiocă se găsește la fie-care casă de gospodără unde este fată mare; pune aceste crenguțe peste grău și tatălă mai aruncă câte-va parale.

În Leverda, jud. Dorohoiu, pună și pene, iar pe deasupra stropescă cu vină, pentru ca tinerii să aibă 'n viéță pâne și sare, să le fie traifulă dulce ca zahărulă, ușoră ca pana și cu dragoste să tragă unulă la altulă, cum trage busuïoculă cu dragostea. Bêtrânulă, luândă de la tineri câte-ună inelă, le amestecă în grău.

Tinerii punëndă mâna pe marginea farfuriei, unulă de-o parte și altulă de alta, învêrtescă strachina o-dată până când loculă unde ținuse băiatulă vine sub mâna fetei.

Atunci staă și caută inelcle și totă așa facă pâ'n'le găsescă; de-afară se aude bof! bof! bof! câte-va împușcături.

Bêtrânulă iea inelele și schimbându-le, pune flăcăulă și apoi fetei pe degetulă ală patrulea ¹⁾ de la mâna stângă.

La Romani se puneă totă pe acestă degetă, socotindu-se că ună nervă de la acestă degetă merge până la inimă.

În Calmățui și în jud. Râmnică sócra aduce o sită, o fată o ține și ună flăcău tórăn'ea grăulă, aruncă câți-va gologani, e bine să fie bucăți de francă și după ce fata a cernută și precernută făina, iea inelele de logodesce, făcëndă cruce fie-căruî din logodnici cu inelulă. ²⁾

La Albanezi, pună inelele 'n făină de grău. ³⁾ Bêtrânulă îi logodesce în numele lui Christosă, apoi îi uréză să le dea Dumneđeă norocă și viéță îndelungată. După Weber, în India o rudă bêtrână pune soșiloră în degetă inelulă de feră.

Tinerii îi sêrută mâna mai întâiă și pe urmă de arêndulă, la toți cei din casă.

În Transilvania se alegă doi grăitoră, unulă ală mirelui

¹⁾ Macrob. Saturn. VII 13 A. Gel. X 10. Apud Desobry, Rome au siècle d'Auguste

²⁾ Isidorum Hisp lib. 2 de Divin. Offic. Cap XV „Quod in primis nuptus anul lus asponso sponae datur, sit nimirum, vel propter mutuae dilectionis signum, vel propter id magis, ut eodem pignore eorum corda jungantur. Plin. Hist. Nat. cap XIII. 1. Ut plane affirmare possimus munus anti apud nos mox anulus coepisse.— Anulă pronubi, multae fidei signi.— Plin H. N. XIII § 2 Etiam nunc sponsae muneris vice ferreus anulus mititur. Digest cap. XXI 1.11.

³⁾ Ida Duringsfeld. Die Albannen.

și altul al miresii; când sosesc la casa fetei stau toți liniștiți înaintea porții, iar grăitorul intră în casă, unde sunt adunați oșpeții miresii. Intrându în chilie grăitorul ȳice: „bună s ra să dea Dumnezeu“ și dă m na cu toȳi; grăitorul fetei și ómenii din casă respund :

„Mulțămim  d-t le, dragul  me , plac  șed  la noi“ ; și-l  îmbie cu scaunul 

Grăitorulă miresii. — Mulțămesc , dar nu pot  șed  mult , ci e  m'aș  ruga de d-v str , să-mă dat  s laș .

Grăitorulă fetei. — Dar numai singur  ești?

Grăitorulă feciorului. — Ba mai am afară vr'o doi, trei; suntem  drumari, mergem  la t rg .

Grăitorulă fetei. — Dar la noi locul  e cam str mt , d-v str  sunteȳi p te mulȳi, totuș  plac  veniȳi în lăuntru, d r  pentru aceea vom  încăpea noi  re cum ne-a ajutat Dumnezeu.

Grăitorulă feciorului merge afară, ch am  pe cei r maș  afară, în lăuntru, cari n v lesc  toȳi în chilie,  ndes ndu-se pe ușă unul  pe altul  cu voe bun . Mulțumesc  toȳi, d nd  m na cu cei din casă, unde asemenea sunt adunaȳi oșpeȳi miresii.

Grăitorulă ia de mână pe feciorul  mire și-l  pune să șod  în fruntea mesei. Cei-lalȳi oșpeȳi  mbieȳi de gasd  și de grăitorulă fetei se așod  și ei, cum și unde  ncap  numai.  ncep  toȳi a vorbi de plug , de t rguri ș. a., r d , fac  vuet .

De-odată grăitorulă feciorului se sc l , cu toȳi tac  și el  cuvint z : „De aste suntem  noi s tu , de vorbe, de plug  și t rguri; m  rog  de d-v str  să vedem  de t rgul  nostru de care am  vorbit  atunci, c nd am  fost  p'aici și am  dat  m na la olaltă. Acum sunteȳi mai mulȳi, vom  face lucrul  cu cap t , de va fi r nduit  de la Dumnezeu. Ne rug m  să ne aduceȳi pe acea, pentru care am  vorbit . V  rug m  s'o aduceȳi în faȳa mesei, înaintea d-v str  și a n str  ca s'o vedem .

Grăitorulă fetei: Mulțumim  de cuv nt  și de dragoste, pentru d-v str  o să o caută și să o aducă.

Grăitorulă ese afară și pe baba saŭ femeia care o află mai aprópe de ușă o aduce 'n casă în fața óspeților ȑicéndũ: iacăt'o, vė rogũ, v'amũ adus'o. ¹⁾)

Grăitorulă feciorului. — Mulțămescũ și de asta, s'o trăiască Dumneȑeũ cu bine, dar nouė ne trebue alta; pe acea ne trebue nouė, pe acea amũ făcutũ noi tȑgũ, pe acea să ne o aduceți; și grăitorulă feciorului îmbie pe grăitorulă fetei cu rachiũ, ca să-lũ facă bunũ și ȑice: „placă și bea, și fii bunũ și ostenesce după mirėsa acea adevėrată.

Grăitorulă atunci schiopătândũ și glumindũ ese afară. Între acestea mirėsa stă în cămăruȑă chitită ca de focũ și aștėptă să-ı vie rėndulũ Grăitorulă intră la mirėsă, îi dă *sticla de vinũ* în mânia drėptă și elũ luând'o de mânia stângă, intră la óspeți și-o dă în mânia grăitorului mirelui, care o primesce cu bucurie, și mirėsa pune vinulũ pe masă.

Grăitorulă feciorului, când iea mirėsa din mânia celui-laltũ o pune lângă mire, ce șede cu pălăria pe ochi, ²⁾) ȑicéndũ: asta, veȑi, ne place nouė, trăiasc'o Dumneȑeũ, asta-ı de noi; și cu veselie și glume trece câtă-va vreme; după acea grăitorulă face semnũ să se scóle toți și mirele și mirėsa și uĩtându-se împrejurũ se întórcce către feciorũ și ȑice: (cutare), fėtulũ meũ, îți place ȑie de fata asta? uĩte-te bine la ea.

Feciorulă. Place.

Grăitorulă feciorului către fată: da ȑie (cutare), puilũ meũ, place-ȑi de feciorulũ de lângă tine? Fata tace cu ochii plecați în josũ.

Grăitorulă feciorului: Spune fătulũ meũ, nu-ȑi fie rușine, vorbesce cu gura, că de nu, ómeniĩ aceștia de omenie s'ar supėra, că numai în zadarũ aũ venitũ aici.

Fata: Place.

Grăitorulă feciorului ȑice către óspeți să spue unulũ Tatălũ nostru; în urmă toți își facũ cruce și sfırșindũ se aședã;

¹⁾ § 6 Romische Hochzeits und Ehedenkmäler, Aug. Rosbach, Leipzig, pag. 28.

²⁾ Acėsta-ı și la Ungurĩ, după Duringsfeld în Hochzeitsbuch, Ungaren.

gazda aduce vinu pe masă și toți începă a închina cu paharul și iar: ține fină! na cumătră! poftim cuscră! și totă așa de-arëndulă pe la toți.

Socrulă celă mică ce face, ce drege, de o-dată numai auđi lăutari în tindă; dar ce-î asta, întrébă ómenii?

Socrulă celă mică. Apoi dă, să facemă voia bună, că dóră n'am o sută de fete de măritat.

Unulă dintre cei mai bătrâni ȑice: Dragii mei, în viața mea multe locuri am călcată, multe am vedută și multe am pătitită și mă temă de multe Ași vrea să vedă tînerulă d-vóstră óre nu cum-va e schiopă, i-a poftimă să prindă pe mirésă la jocă și să vedemă, cum le stă; toți strigă: „mirele la jocă.“ Tînerulă iea fata, lăutarii cîntă, și ei jócă. Toți privescă la ei cu dragă și cu bucurie; toți ȑică: „e bine, e bine, Dómne ajută, le stă de minune.“ De acolo vine rëndulă la jocă și celoră-lalți; socrii nici ei nu prea se daă în lături, mai jócă ce mai jócă, masa-î gata, se pună la masă, mánancă, beaă, facă chefă și lăutarii tragă din arcușă de inimă albastră. Pe sfirșite, aducă găina gătítă cu verdéță, bradă, maghirană, curpănu albă (ederă Mold.), merisoră (Munt.), belbinocă (Imergrün saă Pervanch), mirtă saă altă frunđă verde. În Dobrogea la gătulă găinei anină salbă de felii de cepușóră înșirate pe ață; prin prejură mai niște vrăbiuți fripte, saă în sfirșită după voia fie-cărei gospodine. Găina cea friptă o pună dinaintea mirelui și după chipulă cum o rupe, se cunósce de-î hătru ori ba; și ca să aibă ómenii ce ríde, găina-î ferbinte ca foculă și dese-ori cusută cu ață.

În vechime vreme, ear în județulă Botoșani ș'acum, sunt cu multă băgare de sémă la ruptulă găinei. De mirele suflică mănecelă socotescă:

Vița de vie
Totă învie
Dar cea de urzică
Se usucă.

De logodniculă se frigea și ducea iute mânila la gură
 Țiceauă că-î tîmpă.

De-o rupea deacurmezișulă, că-î ună papă lapte, saă că
 nu-î hătru, istețu; iar de se mocoșă multă cu ea, rîdeaă ca de
 ună becisnică ce nu scie două paie a 'ncurca

În România rară se întemplă să le dea masă atunci
 când vină în stărostie. Cele mai multe ori masa se face la
 logodnă, să nu ridice cheltuială așa multă.

În vorbă flăcăulă pôte de rușine e sficioșă; la masă
 însă tot-d'a-una i se vede stângăcia și de-î hătru saă ba.

S'aă vĕduțu de multe ori părinți cari de 'ndată după
 masă nu mai vreaă pe flăcău. Sunt multe povești și anec-
 dote despre cele ce-a pățitu ună flăcău la masă, dintre cari
 unele fôrte posnașe. O frumôsă anecdotă de Speranță, pu-
 blicată în Contemp. an. I, pag. 162, Iași, 1882, este urmă-
 torea :

„Nisce ómenĭ vrĕndă o-dată fiulă să-și gospodărescă
 Căutară vr'o trei staroști ca să mĕrgă să-lă pețescă.
 Ei plecară, dar sciindu-lă că-î din fire mănăciosă
 Și cam prostă și cam cu totulă i-aă dată sfatū cuviinciosă,
 Că atunci la masă numai are voie a mânca,
 Când vre-unulă dintre dinșii pe picioră ilă va călca.
 Intr'ună locă, unde-ajunsese, gasda masa le-a gătitu
 Și le-a dată *chiroște* calde, ce 'notaă în untă topită.
 Pețitorulă se gândesce, de e bine a mânca,
 Dară pe picioră să-lă calce, mai stătea și aștepta.
 Iată decĭ, că ilă și calcă mâtele ce pe sub masă
 Cam de obiceiă se plimbă pe la țară în ori-ce casă.
 Elă creĖndă, că ilă îndemnă, să mănânce începu.
 Și ticsi mereă în gură, pân'ce nu mai încăpă
 Și totă cară, totă mănâncă, iară starostiĭ privescă,
 Ținĕndă mânila la gură și cu cotulă se ghiontescă.
 Pețitorulă totă mănâncă . . . dară cum se sătură
 Și 'ncepu a da sub masă și 'n sĭnă a mai băga.
 Totă călcându-lă pe piciore, elă căra ne'ncetată
 Și c'o mână și cu alta până a fostă și asudată.

Apoi suflă 'n luminare, pe 'ntunerică s'apucă
 Și cu untă cu totă, în cușmă chiroștele le turnă . . .
 Toți se miră, ce să fie, ce 'ntemplare așa ciudată,
 Aprindă iarăși luminarea și la elă cu toți cată.
 Pețitorul stă 'n piciore și cu mâneca ștergea
 Untulă, care'n josă pe tâmpă de sub cușmă se scurgea.
 Deci de acolo, când iară au eșit și au plecată
 Incepură toți la dînsulă și cam aspru l'au certată.
 „— Stați, destulă, le dîse-atunci, și cu cêrta măi curmați
 Dôr și eă sunt omă la draculă . . . măi gândiți, măi judecați.
 Totă chiroște puse'n cușmă 'măi strigați neconținută
 Nu vă pare de mirare, cum de 'n minte măi-a venită? . . .
 Am veđută, că chipă nu este și nu potă să le gătescă
 Și de aceea trebuința șiretlicură să 'nvârtescă
 Încă eă am învârtit'o, dar pe voi-v'ași fi veđută
 Că în loculă meă nimica, chiar nimic n'ați fi făcută.“ . . .
 — Eă destulă, acum lasă, nu ne măi înnebuni;
 „Dar ascultă măi băete și s'o scii cătu-î trăi:
 „Tot-d'a-una iați de sémă ce începă și ce sfîrșescă,
 „Măi deșteptă te fă la minte, căci holteii îmbêtrânescă,
 „Umbă 'ncetă cu socotélă și mănâncă delicată,
 „Căci ca mănă vine postulă și rêmăi neînsurată.
 „Nu fi hlupavă la mănăcare, căci e lucru rușinosă,
 „Nu cu pumnii, ci cu două degete să ieai frumosă.
 „—Ia așa pricepă acuma, să-mă fi spusă de măi de multă,
 „Nu să-mă totă strigați pe urmă că sunt prostă și nu v'ascultă “
 Totă vorbindă eă ajungă iară la altă omă ce-avea o fată,
 Unde iarăși de mănăcare li se pregătă îndată.
 Nisce borșă de pește próspectă cu oreză li s'a adusă.
 Pețitorulă se aședă să mănânce, cum i-au spusă,
 De la fie-care mănă, câte-ună degetă a întinsă,
 Le viră în borșă cu totulă ș'apucă oreză de prinsă,
 Staroștii atunci la dînsulă, iar începă să se slutescă
 Luă nu-î pasă, nici gândesce, nici voesce să-î privescă,
 Ci e veselă; făr'de grijă stă și-și cată de mănăcată,
 Căci mănâncă chiar cu două degete, cum l'a 'nvățată. . .
 — „Vedeți, dîse pețitorulă, tocmai cum măi-ați dîsă să facă
 „Am făcută numai în voie să vă intră, să vă placă.
 — „Ai făcută—dar cum?—ian lasă. . . totă nu faci cum te 'nvățămă.

„Nu scii nici cum să mănâncă, n'ai vădută cum noi mâncăm?”
 „N'ai putută să ăi în mână lingură, căci amă vădută
 „Că pe masă erau linguri de ajunsă și de 'ntrecută.
 „Iei cu lingura p'incetulă și mănâncă pân'te hrănesci
 „Iară nu prin borșă cu mâna să te-apuci să răscolești.
 — „Bine“ ăise pețitorulă, dar aiurea s'a 'ntemplată
 Ca salată de măsline să mănânce li s'au dată.
 Elă luă cu bucurie lingura și o'ncărca
 De măsline, și la gură fără grije totă căra.
 — „N'ai să înțelegi o dată, tu mă faci să 'nebunescă,
 „Ăise ună staroste cu cindă, cătă să te măi dăscălescă,
 „Trebuia cu furculița să mănâuci ca ori și cine,
 „Căci cu lingura pe nime n'am vădută mănâcândă măsline.
 — „Da? Da!!! Da cu furculița, bine ăici, că se mănâucă.
 „Lasă că sciu... ăă! Cum uitasemă, n'amă pățitū d'acesta încă.“
 Astū-felū ăise pețitorulă și cuvintu-și ținu minte.
 Ajungendū la altă casă, cum mergeau totū înainte,
 Incepură iarăși vorba a măi rîde, a măi spune
 Ședū la masă și pe urmă li s'aducă niște alune,
 Fie-care 'ncepū cu mâna a lua și a strica,
 Iară elū cu furculița în alune înțepa.
 Starostii scârbiți cu totulă s'au pusă iar să-lū sfātuiască,
 Măi 'nainte ce să facă nu cum-va să o pățescă.
 — „Ia'n ascultă măi băiete și 'nțelegi ce-ți spunū odată,
 „Tu puteai să faci aice bună trébă, minunată...
 „Tu puteai să rîdă cu fata, să te joci, să măi glumescă,
 „De luai alune 'n mână și ăiceai ian să ghicesci,
 „Câte sunt aici în mână, iar de nu zēu te pălescă.
 „Apoi fă-te a ăice 'n glumă, că ești omū împărătescū
 „Fii măi dărzū și măi șagalnicū, cum e astădă lumea nouă
 „Strică 'n dinți vr'o treă alune, măi aruncă 'n ea vr'o două
 — „Ha! ha! ha! zēu lasă, lasă, căci chiar totū am pricepută.
 „Nu-ī nimica, am când face, vremea încă n'a trecută“...
 Într'unū locū unde măi merse lapte acru li s'a datū
 Pețitorulă cum ilū vede întē o mână a luatū,
 Și alergă după fată și în fața-ī se opresce,
 Și rēstindu-se la dînsa ăice: „acum hai ghicesce,
 „Câte sunt aici în mână, ori de nu chiar te pălescă,
 „Haidi iute nu sta la gînduri, că sunt omū împărătescū.“

Fata se uită la dînsul, vrîndu să scie ce voesce,
 Iară elū cu lapte acru dreptū în frunte o pocnesce,
 Apoi pune mîna 'n gură, cum era cu lapte unsū,
 Și la staroste se uită, sfatu-î de-a'mplinitū de-ajunsū,
 Dar cu vorba și cu masa, iată că a înseratū
 Și cu toții ca să dîrmă toți la acelū omū aū statū.
 — „Cată scōlă dininētă pețitorulū lui a ȓisū,
 „Și te spală și te 'nchină precum e la carte scrisū.“
 — „Bine, îi respunde dînsulū, dininēta s'a sculatū,
 Și cată ca să găsēscă nisce apă de spēlatū.
 Dară omulū celū cu casa era omū cu meserie,
 Pînea ca să o cāștîge elū lucra ciobotărie.
 Pețitorulū cātāndū apă, uîte, că s'a nemeritū,
 Într'unū vasū, ca să găsēscă calacanū de înnegritū,
 Decī cu calacanū în pripă elū pe față s'a spēlatū,
 Și la staroști apoi merse, ca să vadă că-î sculatū.
 Eî vȃdȃndu-lū unsū pe față și ca naiba feștelitū,
 L'aū lāsātū, fără să-î ȓică nicī o vorbă ș'aū pornitū.,
 Iară toți acei de casă, feștelitū cānd ilū vȃȓură,
 Îlū încunjuraū cu spaīmă și dreptū draculū ilū creȓură.
 Pețitorulū cam pe gāndurī se întōrnă, se 'nvētesce,
 Mai întrebă... dar cu dînsulū acum nime nu vorbesce,
 Apoi mȃniosū pe staroști a plecatū și elū din casă,
 Dar își ȓise:

„Cum rȃmȃne, cine-mī caută mirēsă?
 „Vrea să ȓică, d-vōstră, chiar în ciudă-mī, înadinsū,
 „Mē lāsāți pe drumurī singurū, tocmai cāndu-sū mai aprinsū?
 „Bine! face-ȓi cum vȃ place! Nu vȃ temeȓi, n'am să morū,
 „Par-că fără de mirēsă n'am să potū să mē însorū?“

Dacă tȃnȃrulū place pȃrintelūi fetei, atunci, după ce s'aū
 sculatū de la masă, hotȃrȃscū ȓiua croitulū Unulū din ómenī
 mirelūi atunci cuvintēză:

„Cānd am venitū la d-vōstră eram 99, acum vremū să
 mergemū o sută, adică cu soȓū.

— Ba una ca asta nu se pȃte, că cum aȓi venitū așa
 vȃ veȓi și duce.

— Bine, așa vom face, numai de se va afla între d-vó-

stră unū omū de cuvîntū, în care să putemū avé tótă încrederea, pentru ca să ne fie chezeşū, ca să scimū cui ceremū socotelă, ca nu cum-va să ne fie drumulū în zadarū.

Unulū din ómenii miresei đice:

— „Eū mă primescū chezeşū, dar, să mī-o daţi în mână, ca să sciū şi eū în mîna cui oi da-o.

— Bunū cuvîntū, ne place, dar mai băgaţi de sémă, că nouē ne-a plăcutū de d-vóstră şi am făcutū tērgū, şi mă rogū să se scie, că cine o strica tērgulū nostru, acela să 'pună glóbă atâta ş'atâta, pentru că sciţi cum îi lumea, nu se póte mórte fără pricină, așa nici nuntă fără minciună; şi uniŕ reū de noi vē vorū spune d-vóstră, iar alţiŕ de d-vóstră nouē, şi gura lumei rea nu trebue luată în sémă

Tatălū şi muma fetei se învoescū, că cine va strica toc-méla, să fie globitū; ica mirésa de mână ş'o dă în mîna unuia, ca să scie de la cine s'o céră În judeţulū Covurluiū, Sucéva şi Némţu, în partea muntelui, flăcăulū în séra acésta îşi iea mirésa acasă la dînsulū şi flăcăii şi cei-lalţi ce se mai întēmplă chiue de-ţi ieaū auđulū.

Cum aū ajunsū la casa logodnicului, punū pe mirésă în fundulū patului, unde stă fără a pune mîna pe nimic, de unde şi proverbulū: „Ce şedī cucuetă 'n fundulū patului ca o mirésă?“ De la hornū şi pân' la căpētăiū întindū o frânghiuţă, pe care atárnă o prostire albă, frumósă, de bumbacū subţire, cu vrâste de borangicū, de bumbăcelū saū arniciū saū chiar cu vrâste de lână. În Tâmaóni, Stoicanī, jud. Covurluiū, le facū cu horbotă lucrată de mână. Mirésa stă totū timpulū sub prostire, ferită de ochii bărbaţilor şi așa stă douē saū trei sēptēmāni pănă s'aū scosū hârtiile şi s'aū făcutū strigările. Sora mirelui stă cu mirésa şi nu face unū pasū de lāngă ea. În acestū timpū numai femeile, ce ducū ploconū miresei şi cerū s'o vadă, potū trece după perdea.

Tatălū băiatului, cu mai mulţi prieteni şi némurī, la Istrienī, se ducū să céră răspunsulū ce-lū aştéptă de optū đile,

care răspunsu fiindu prielnicu ei petrecu mâncându și bëndu în sănătatea familiei amândoror păților. Cu acestu pri-lej se amână facerea contractului de căsătorie pentru două săptămâni. Atâtu femeile cât și mirele și mirésa lipsesc; la aceste desbateri numai sexul bărbătescu alu familielor în chestiune caută a se înțelege și a se încuscri, și tocmai după două săptămâni tatălă împreună cu fiul se duc în casa miresei, aducându cu ei o căprie, pe care o prepară la masă. Tînărul dă fetei veriga de logodnă, prin care se logodesc și împușcături de pistole anunță vestea îmbucurătoare.“¹⁾

În Macedonia: Crușova, Bitolia, logodna se face séra și după ce au schimbatu inelele, pe care le pune preotul în-tr'unu țir (ciur) cu nohot, strafide, migdale; iar după ce au schimbatu inelulă aruncă nohotul și strafidele pe capul miresei, mai întâu preotul apoi fie-care din ôspeți aruncându câte o mână.

„Logodna se face în modul următor: părinții fiicăului trimit la părinții fetei unul sau mai mulți pețitori, cari dau semnul, adică duc un inel legat cu cordea vînătă sau roșie și mai multe monezi de aur. După ce părinții fiicăului și ai fetei s'au înțeles între ei asupra logodnei, urmează schimbarea inelelor, care se face numai între părinți, fără ca viitorii soți să iea parte la această ceremonie. În timpul când se face schimbarea inelelor, se dă cu pușca la casa logodnicului; iar la casa logodnicei se împușcă în semn de răspuns.

În genere logodna se face séra și cei invitați se duc și se întorc cu torțe aprinse, fiind însoțiți și de multe ori de ghifturi (scripcari Egip. țigani lăutari), urându fie-care unul după altul. *Să banéză, să încherdiscă si na oră tra eta*: să trăiască, să se folosască și această logodnă să fie o dată pentru totă viața. Câte o dată însă, foarte rar, ôspeții rog pe

¹⁾ Historische, Geographische, und statistische Darstellung der Istrischen Halbinsel.

părinții fetei, ca să le-o arate, când atunci îi facă *méstere*, adică îi dau fie-care câte un bănu de aur, sau alte daruri femeesci, inele, cercei, iar ea spre mulțămintă sëruta mâna la toți, fie bărbați, fie femei.

În Pindă pe lângă acesta mai este obiceiul să se aducă la casa logodnicei o pede (lipie mare) înfrumusețată cu deosebite desemnuri încristate, făcute în aluat cu vârful cuțitului mai înainte de a se pune la copt, precum și un pagur (ulcior de metal), având legat de el mai multe mahmudele. Pedă se învelesce într'un servet și se pune pe capul unei fete, care intră în ogradă cu ea, după aceea se aduce de asemenea și din partea logodnicei un pagur cu rachi și, amestecându-se apoi rachiul adus de la logodnică cu cel de la logodnică, se cinstesc oșpeții și se pun la masă și după ospetare urază cu toții să trăiască. După un timp ore-care se face schimbarea de daruri reciproce între familia logodnicului și a logodnicei. Aceste daruri constă din cămășă, colțun și alte lucruri, mai cu seamă relative la îmbrăcăminte. În genere, nici o dată nu se cercetă ce zestre are fata, mai mult încă, în multe comune precum în Crușova ș. a. este oprită prin o dispoziție comunală a se cere vr'o zestre de la părinții fetei.

Fata o dată logodită trebuie să facă toate chipurile, ca să nu vadă nici să se întâlnească cu logodnicul ei și dacă din întâmplare îl zărește, atunci plcă ochii în pământ și nu se uită la dînsul¹⁾

La Macedonienii din Vlaho-Clisura, la logodnă s'adună toate rudele și fac un *bairam* *strașnic*.

Logodna ține o lună, trei luni, jumătate de an și chiar câți-va ani, în care timp logodnicul se duce după negoț; fata însă-și ținută s'aștepte, până va veni de la el scrisore, că nu mai poate s'o ia, ceea ce-i mare lucru și numai foarte

¹⁾ Burada. Revista pentru Istorie, Archeologie și Filologie

rară se pôte întâmpla și numai atunci se pôte mărita cu'n altul, când scie de bună sémă că i-a murit logodnicul.

Nicăerî n'am audît să aibă bărbatul atâta respect de femei ca acolo, și de aceea în Macedonia se găsesc cele mai bune mame de familie, și o rușine mai mare pentru o femeie n'ar puté fi decît să înstreineze pe tatăl de copii săi.

În România logodna nu este așa de puternică ca la Macedonenî, după cum se vede și din pravila lui Vasile Lupu Vodă, pag. 84 :

„Când se va tocmi un om c'o femeie și se va logodi și-i va dice să-l aștepte până într'un an și atunci să se cunune cu dînsa, după aceea se va prileji până la acea vreme, să purcédă, să éasă dintr'acel loc, atunci acea femeie ce se dice logodnica nu va fi datóre să umble după logodnică.”

În pravila lui Matei Basarab iată ce se dice asupra logodnei :

„Glava 173 Nearama împăratului Alexie Comninulă

„Blagoslovită easte vreamea logodnei și a nunței, când easte bărbatul de 14 ani și muearea de 12; iar mai 'nainte de 14 a bărbatului și de 12 a muearei de se vor face logodnele și legăturile cruciși și sêrutările, acestea logodne nici sunt, nici se chiamă adevărate; iar logodnele cari se fac, în vremea care am đisă mai sus, acelea nu se strică, dacă se fac cu socotință, nici la tocmita zestrelor se mai scrie socotință, de aceea înainte iară însă logodna de la acea socotire n'are putere de acolo, ci are de la S-tele molitve și de la ruga lui Dumnezeu pentru aceea sunt nedespărțiți și nedeslegați, numai ce se despart. care se află cu vină întră fără lege, că cum se despart nunțele pentru vinele lor așa și logodnele; iar câte logodne se fac în 11 ani și mai jos, acele tocmele de loc a logodnei pre lege n'aă ci să face; acésta ca să aibă nedejde într'aceea, care fac logodna aceea adecă tocmea nunței.”

Când logodna se face în S-ta biserică, de către preot,

cată ce spune Molitvelnicul: „după dumnezeesca leturghie: preotul gătind tetrapodul în mijlocul bisericei, pune S-ta evanghelie pe dînsul, aprindînd și faclele în sfeșnice, și viind cei ce vor să se logodească stă în mijloc înaintea tetrapodului și luînd preotul inelele lor le pune pe sfînta Evanghelie: cel de aur (de va fi) de-a drépta, iar cel de argint de-a stînga, dînd nașilor făcli aprinse să le ție la spatele lor.

„Și bine cuvîntînd de 3 orî capetele lor, cădesce după obicei; decî de va fi diacon dîce:

„Bine cuvîntéază stépâne.

„Iar preotul dîce cu glas:

„Bine cuvîntatú este Dumneđeulú nostru tot-d'auna acum și pururea și în vecî vecilor.

„Strana; Aminú. Diaconul: cu pace Domnului să ne rugămú. Pentru pacea de susú și pentru mîntuirea sufletelor nóstre, Domnului să ne rugămú.

„Pentru pacea a tótă lumea și pentru buna stare sfîntelor lui D-deú biserici..... Domnului să ne rugămú.

„Pentru S-ta casa acésta și pentru cei ce intră într'ênsa cu credință și bună smerenie și cu frica lui Dumneđeú, Domnului să ne rugămú.

„Pentru Archiepiscopulú nostru (cutare) și pentru cinstita preoție și întru Christos diaconie, și pentru totú clirosulú și norodulú, Domnului să ne rugămú. Pentru bine credinciosulú Împératulú nostru (cutare) și pentru tótă curtea și ostașii lui, domnului să ne rugămú.

„Pentru robii lui D-deú (cutare) carî acum se logodescú unul cu altulú și pentru mîntuirea lorú, Domnului să ne rugămú.

„Pentru ca să le dea lorú fîi spre moștenirea némuluiú și tóte cererile cele către mîntuire Domnului să ne rugămú.

„Pentru ca să li se triméță lorú dragoste desévêșitú pacînică și ajutorú, Domnului să ne rugămú.

„Pentru ca să se păzescă și să se bine-cuvinteze ei într'unu gându și credință tare, domnului să ne rugăm.

„Pentru ca să se păzescă ei întru viață și petrecere fără prihană, Domnului să ne rugăm.

„Ca Domnul D-zeul nostru să le dăruescă lor nuntă cinstită și patu nespurcatu, Domnului să ne rugăm.

„Pentru ca să se izbăvescă ei și noi de totu necazulu, mânia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

„Pe prea S-ta curată, prea bine cuvîntată, slăvita stăpâna noastră de Dumneđe născătoare și pururea feciőră Maria, cu toți sfinții pomenind'o, pe noi înșine și unul pe altulu și totă viața noastră lui Ch. Dumneđe să o dăm.

„Vozglašenje :

„Că ție se cade totă slava, cinstea și închinăciunea Tatălui și Fiului și S-tului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, amin.

„După aceea ȋice cu glas mare rugăciunea acésta :

„Dumneđeule celu vecinicu, carele cele răsipite le împreunezi întru una și ai pus legătură dragostei nestricată ; cela ce ai binecuvîntat pre Isac și pre Rebeca, și ai arătat pre ei moșteni făgăduirei tale, Insuți binecuvîntéază și pre robii tăi aceștia, povățuindu-i pre dînșii spre totu lucrul bun ; că milostiv și iubitor de ómeni Dumneđe ești și ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și S-tului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

„Strana : Amin.

„Preotulu : Pace tuturor. Diaconulu : capetele vóstre Domnului să le plecați ; și preotulu citește rugăciunea acésta în taină :

„Dómne D-zeul nostru, celu ce din păgânii mai 'nainte ți-ai logodit biserica Feciőră curată, binecuvîntéază logodna acésta și o împreunează și păzesce pe robii tăi aceștia în pace și într'unu gându.

„Vozglaŝenie:

„Că ție se cade tótă slava, cinstea și închinăciunea Tatălui și Fiului și S-tului Duhă, acum și pururea și în vecii vecilor. Strana: Amin. Apoi luându preotulă întâiă Inelulă, celă de aură face chipulă crucei asupra bărbatului ȋicându de 3 oră :

„Logodesce-se robulă lui Dumneȋeă (cutare) cu róba lui D-ȋeă (cutare) în numele Tatălui și ală Fiului și ală S-tului Duhă acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

„Deci îi pune inelulă în degetulă mânei drepte, așijderea și muerei dându celă de argintă, ȋice: Logodesce-se róba lui Dumneȋeă (cutare) cu robulă lui Dumneȋeă (cutare) în numele Tatălui și ală Fiului și ală S-tului Duhă, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin de 3 oră. Și iară îi pune inelulă în degetulă mânei drepte; apoi nunulă schimbă inecele. Decă ȋice preotulă rugăciunea acésta :

„Dómne Dumneȋeulă nostru, carele dimpreună cu sluga Patriarhului Avramă ai călătorită în Mesopotamia trimițendu-lă să logodéscă muere Domnului sěu, lui Isacă, și prin mijlocirea scótereă de apă i-ai descoperită să-ȋ logodéscă pre Re-veca, însuȋ binecuvintéză logodna robiloră těă acestora (cutare) și întăresce cuvântulă celă grăită la ȋinșii, întemeéză pre ei cu S-ta împreunare cea de la tine; că tu din începută ai zidită partea bărbătéscă și cea femeéscă, și de la tine se împreunăză bărbatului muerea spre ajutoră și spre urmarea numelă omenescă.

„Însuȋ dar Dómne, Dumneȋeulă nostru, cela ce ai trimesă adevěrulă preste moștenirea ta și făgăduinȋa ta preste robii těă, părinȋii noștri cei aleși ai těă, întru fiește ca'e neamă și neamă; caută spre robulă těu (cutare) și spre róba ta (cutare) și întăresce logodna loră întru credinȋă și întru ună gândă și în adevěră și în dragoste: Că tu Dómne ai arėtat să se dea logodire și să se întaréscă întru tóte.

„Pentru inelă s'a dată lui Iosifă stăpânirea în Egiptă. Pen-

tru inelū s'a proslăvitū Daniilū în țara Vavilonuluī. Pentru inelū s'a arătatū adevărulū Tămarei. Pentru inelū părintele nostru celū cerescū s'a făcutū înduratū spre fiulū său, că a ȑisū : Daȑi inelulū în drépta lui, și junghiindū viȑelulū celū grasū mâncândū să ne veselimū. Acéstă dréptă a ta pe Moise l'a într'armatū în Marea Roșie, că prin cuvîntulū tēū celū adevăratū cerurile s'aū întăritū și pămîntulū s'a întemeatū, și drépta robilorū tēi să se binecuvinteze cu cuvîntulū tēū celū puternicū și braȑulū tēū celū înaltū. Însuȑi dar și acum stăpâne binecuvîntéză punerea acésta a inelelorū cu binecuvîntare cerescă, și ângerulū Domnuluī să mérgă înaintea lorū întru tóte ȑilele vieȑei lorū. Că tu eȑi celū ce binecuvinteȑi și sfinȑesci tóte câte sunt, și ȑie slavă înălȑămū Tatălui și Fiului și S-tuluī Duhū, acum și pururea și în veciī vecilorū, amin.

„Deci ectenia acésta : Miluesce-ne pre noi D-ȑeule după mare mila ta, rugămu-ne ȑie auȑi-ne și ne miluesce.

„Încă ne rugămū pentru împăratulū nostru (cutare).

„Încă ne rugămū pentru Arhiepiscopulū nostru (cutare).

„Încă ne rugămū pentru robii lui D-ȑeū (cutare) cari s'aū lo-goditū unulū cu altulū, pentru sănătate și pentru mântuirea lorū.

„Încă ne rugămū pentru toȑi fraȑii noȑtri și pentru toȑi ortodoxii Christiani.

„*Vozglaȑenie :*

„Că milostiv și iubitorū de ómeni Dumneȑeū eȑi și ȑie slavă înălȑămū Tatălui și Fiuluī și S-tuluī Duhū, acum și pururea și în veciī vecilorū. Amin.

„După acea opustulū.“

2. Croitulū.

Vine și ȑuaa croitului. La casa mirelui se adună némurile, prietenii și cunosȑuȑii. Mirele aduce miresei daruri după voe și puținȑă, de asemenea vinū și pâne. Vr'o doi flăcăi se

ducă de chémă o nevastă meșteră în ale croitului. După ce
aă adus'o ea se totă apără, că ce aă cu ea, să-i dea pace,
și totă: ba că nu scie, ba că nu pôte; până în sfârșită se
prinde a măsura pe mire; atunci mirésa scôte din ladă unulă
saă două valuri de pânză.

Ce le mai întindă, ce le mai jocă flăcăii și nevestele!

Câte una din neveste mai bună de gură numai strigă:

Maă dați-o și pe la noi

S'o cătămă de lătunoă.

Din altă parte mai sare una: „ia să vedemă dacă și la
pânza miresei aceștia:

Între ițe și 'ntre spată
Pasce-o iapă 'mpedicată,
Între ițe și fuscei
Pască o sută de purcei;
La sululă de dinapoă
De-să o sută lătunoă,
Și la celă de dinainte
Naiba să le ție minte.

Ómeniă facă voie bună; nevasta, ce croește, vėdendă că
nu mai are sfârșită, hățu, le smulge valulă de pânză din
mână, mėsoră pe mire și în locă să mėsore ca ómeniă face
tôte comediile.

De croită mirésa trebuie să croiască, ca să merguson bine;
și de mirésa nu pôte de rușine saă de nesciință, atunci cro-
esce totă nevasta ce-a mėsurată, căreia îi facă câte și mai
câte șotiă. De dă să se așede pe scaună, pune-te, dacă ai cum,
scaunu-i pe o cóstă, saă cu piclórele în susă; ilă mai întornă
și când să se așede, numai că-i se rupe ună picioră, ce d'a-
bia era întinată, huștuliucă josă. Și trebuie să fie hățră, să
pótă păzi scaunulă atățu de bine, ca să nu se vadă la pă-
mენტă; atățu caută s'o păcăléscă cei-lalți.

Iea fórfecile în mână, dar să taie, cum naiba? când le
apucă de ascuțisă, când de-a curmezișă, ba că fórfecele-să

tocite, ba că-să cătrănite, făcându ómenii să rîdă și dăndu mirelui a înțelege, că trebuescú unse, și elú numai decăt cinstesce cu rachiú, când dá fórfecile să prindă numai ce lasă mai scurtă de unú cotú. „Vai de mine“ strigă ómenii, „ce faci, dórá nu-í copilú, lasă mai lungă, după măsură.“ Atunci întrece d'unú stînjînú, da ce faci? nu e lungú câtú lumea; facú hazú cu toții și cu vai nevoe o înduplică să taie câtú trebue; când fórfecile aú începutú a croi în pânză numai ce auđi afară, bof! bof! bof!, cum descarcă câte-va puscí; într'unú césú bunú, cu norocú, cu norocú, se aude din tóte părțile. După ce s'aú croitú schimburile mirelui, le croescú pe ale sócrei și pe ale cumnatelorú, pe urmă-í punú la masă și-í cinstescú. De nu le dá mîna s'aducă láutarí, celú puținú unú flăcăú cu fluerulú să învêrtéscă vr'o două jocuri.

Se învoescú pe când să mérgă.după cumpărături și într'o târđie vreme se ímprăștie chiuindú și ímpușcándú.

3. Până la nuntă.

A doua ți după croitú, des de diminéță, logodnica merge în satú pe la case, unde scie că sunt fete marí și după puterea ei chîlámă două saú patru ajutóre, carí aú să-í fie și drușce.

La Ruși drușca și buíaran (vorniceí).

Друшка старша.

Старший бояринъ.

Друшка друже.

Дрюжий бояринъ.

Друшка третя.

Третий бояринъ.

Le cere de la părinți și le iea acasă la ea, unde are să le ție până după cununie.

„În Nerechta după logodnă tóte prietenele miresei s'adună la dînsa și rămânú ca óspeți la ea până după nuntă și cu cátu-sú mai multe cu atátú e mai mare onóre pentru mirésă. De obiceiú vinú până la 16 fete într'o casă. La țară prietenele se ducú în fie-care ți la mirésă, ca să-í ajute la

lucru. ¹⁾ Druscele saŭ surorile de mirésă se punŭ pe cusutŭ; iar mirésa mai multŭ arată și mai multŭ stă, că greulŭ nu trebue să-lŭ ducă ea. Fetele tótă ȃiulica rîdŭ, vorbescŭ, șuguescŭ; când e la unŭ locŭ tinerețea cu veselia rîsulŭ vine repede, par'că te miri de atâta isvorŭ.

Nu rare orî vine și mirele cu câte-unŭ flăcău doi să le mai ție de urîtŭ, și tréba merge bine. Câtŭ-î fata logodită, casa-î plină de voe bună; aceste-sŭ ȃilele cele mai fericite din viéța unei femeî, de care-și amintescce cu dragŭ până și 'n cele mai adânci bătrânețe. Cum îi omulŭ: de și acestea-sŭ ȃilele cele mai senine din viéța feteî, totu-și ea n'astăptă nimicŭ să trecă așa repede ca ele. Iată cum numără logodnica ȃilele săptămâneî din naintea cununiei, socotindŭ că pôte astŭ-felŭ vorŭ trece mai repede:

Lunî, Marți una
Mercuri, Joi două
Vineri, Sâmbată trei
Duminecă dura cu căruța.

În Dobrogea fata nu pôte merge nicî la nuntă, nicî la horă, nicî la orî și ce de felŭ de veselii, chiar nicî la vecini, afară decât într'a murgulŭ se duce la apă, că-î mirésă și i-s'a 'nchisŭ calea 'n codru.

De mirii isŭ dintr'unŭ satŭ, ducŭ o dată colaci la stăpânulŭ moșiei și nunulŭ, iar dacă-sŭ din două sate, în răstimpulŭ până la nuntă atâtŭ mirele cât și mirésa ducŭ colaci în deosebî.

În deobșteie stăpânulŭ moșiei îi ducŭ colaci, două găini, saŭ doi claponi, elŭ le dă țidulă de o vadră saŭ două de rachiŭ și chiar alte cele, după cum îlŭ lasă inima. Stăpânulŭ mirelui de-o- dată nu le dă decât o mică cinste.

Totŭ în acestŭ timpŭ se gîndescŭ pe cine să iea de nunŭ. De regulă se alegŭ gospodari în flórea vieței, cari ducŭ casă

¹⁾ Die grossrussen. O. F. R. Duringsfeld.

bună, fiindu credința nestrămutată, că după cum trăescū nunii așa aū să trăiască și finiī. De gospodarulū ce trăiesce rău cu nevasta se ferescū ca draculū de tāmăe, omulū vēdūvū nu-ī de bunū augurū, holteiulū tomnaticū nicī atāta. Rarū, rarū se vēdū copii nunī mari, de și-sū de bunū augurū, dar nu sciū purta cinstea nunței.

Ómenii bătrāni de totū iar nu se credū în stare. Se mai cautā încă fórte multū să fie copiii celui ce l'a cununatū pe tata, saū să te cunune celū ce te a botezatū și de acestuia i s'aū sfârșitū ȓilele, saū e dusū de pe locurile acele, ceea ce se întâmplā rarū, de vreme ce așa e romānulū, bucata de pāmīntū ce l'a crescutū pe elū și pe părinții lui aceea trebuie să-lū și odihnescā, și de nu mai gāsesce din cei ce i-sū datori să-lū cunune, merge la nēmuri de ale lorū, la stāpānulū moșiei, dacă-ī boerū veșnicū nu unū veneticū, saū în sfârșitū la vr'unū altū omū, ce-ī vrednicū de trēba asta.

Colacii nunului se pregātescū astū-felū: Într'o covāȓicā nouā așadā pāne, vinū, untū-de lemnū, rachiū, smochine, portocale ș. a., după putere; le acoperū c'unū barizū verde saū roșu și-lū ducū nunelorū, de poftire. În deobște, tatālū fetei cu flācālū ducū colacii; dacă gasda primesce colacii și mulțumindu-le îi cinstesce, ȓicēndu-le: bucurosū, bucurosū, semnū că se prindū nunī mari; iar dacă, după ce i-aū cīstitū, își facū gospodarii trēbā pe afarā ș'apoī nevasta sō duce la ladā de scōte din pālāmida lāȓei unū galbenū saū doī, ca să le acopere cheltuețele, îi semnū că nu primesce și trebuie să-și caute unū altū nunū; dar una ca asta se întâmplā fórte rarū, căci una din datoriele fie-cāruī creștinū e să facā casā și să creștīnescā pe cei ce vinū cu rugāmintē la dīnsulū.

Și de unde ai
Și de unde n'ai
Trebuie să dai

acum când poȓi să bucuri și tu pe alȓi, că pe cea-laltā lume și Dumneȓeū te-a bucura pe tine.

Că te-a lua de mâna dréptă
 Și te-a duce pe cărarea dréptă
 La mese 'ntinse
 La făclii aprinse
 La bucate bune,
 La pahare pline.

După ce ómenii și-au luatú grija de nuntă, scotú hârtiele de la primărie și vorbescú cu preotulú, de face trei strigări în trei Dumineci dearêndulú, fără de care strigări nu se póte face cununia. Aceste strigări sunt pentru ca să se vestéscă norodulú nunta cutăruia cu cutare, că de vorú fi cum-va rude să se arate la preotú.

În acestú timpú atâtú mirele cât și mirésa caută să gă-séscă scripcari și de nu gălescú la ei în satú, caută 'n altú satú, saú, cum e vorba românulú, îi caută

Peste nouă mări,
 Peste nouă țeri,
 Peste nouă împărăți,
 Peste nouă viniții.

Căci nu s'a mai pomenitú nuntă fără lăutari, afară dóră dacă mirii aú mai pusú cununia. Așa s'a deprinsú Românulú, să-i cânte lăutarulú la nuntă, în cât dese ori numai ce auđi, că nu se póte cutare lucru, cum nu se póte nuntă fără lăutari. Mirele-și alege 'n Oltenia cumnatú de mână, în Muntenia cumnatú de ginerică, în Moldova vornicelú, vătăjelú saú vornicú, în Transilvania colăcerú saú grăitorú, chemătorú în Dobrogea, deverică (deverigă) diavorú de la djeverulú Sêrbilorú și Bulgarilorú. Pe lângă aceștia mai sunt starostiú, stolniciú, sfetniciú; iar pe lângă drusce, drusca, surori de ginerică, surori de mirésă, mai sunt încă vornicese, stolnicesele, călțunăresele și trepădătóarele.

În Oltenia cumnatulú de mână duce totú greulú.

Elú trebuie să cumpere tóte darurile miresei. Acestú obiceiú se află și la clasa cultă pe unele locuri; așa în județulú Me-

hedinți, cavalerul de onoare cumpără miresei darurile. În Muntenia această sarcină e mai multă asupra nunului, iar în Moldova datoria mirelui.

Într-o zi de târgu tinerii cu părinții lor merg după cumpărături pentru nuntă.

Câte-o dată fata rămâne acasă. Tîrguescū mai întâi cele pentru masă și mai alte lucruri, ca după puterea, ba chiar și mai mult decât puterea lor, că de multe ori țeranul se înglódă în datorii, numai ca să-și ridice nunta; să scie bine că s'a vinde 'n Turci, trebuie să vie acasă cu căruțele 'ncărcate, căci altă-felă cu ce să stea înainte la atâtea suflete. „La Portugezi unele familii se ruinază cu cheltuiala nunței.“¹⁾

¹⁾. Pyrinäische Halbinsel. O. Freiherr von Reinsberg. Düringsfeld Hochzeitsbuch.

III. NUNTA.

1. Joî cernutulù, jócă sitele, batù sitele, plăcinte.

„La Albanezi încă de Lunî ducù făina la móră, de aceea acéstă ñi se chîamă ñiua făinei : Mehlmontag.“¹⁾

În Dobrogea de Mercurî încă schimbă plămădela ; mirele trimete prin cumnatulù de mână o turtiță de plămădelă la mirésă, iar de la mirésă o femeie duce o turtiță de plămădelă la casa mirelui.

Joî după ce vornicelulù, cumnatulù de ginerică orî de-verica a poftitù tóte casele din satù la casa miresei, unde le cinstesce cu rachiù orî cu apă cu zaharù, atunci vornicelulù, care-î tot-d'a-una omù istețù și bunù de gură, silesce pe fete să nu se'ncurce, ci la trébă ; rarù, rarù vinù și lăutariî

Vornicelulù duce dimerlia cu grău în capù, fetele cântândù după elù, și așa mergù până la o casă, unde este râșniță ; gospodina-î primesce cu cinste, ei se rógă să nu bănuiescă, că are să râșnescă pentru nuntă. „Totù supărări ca a-cesce să avemù câtù omù trăi.“ O fată cu părinți pornesce râșnița, ca să fie cu norocù. „La Albanezi este obiceiù, că fata pe lângă părinți trebuie să aibă câtù s'o puté mai mulți frați, fie ea câtù de sêracă e socotită ca fôrte norocită.“²⁾

După ce fata ce a începutù a râșni s'a obositù, vine alta la rëndù și totù așa până s'a mântuitù totù grăulù de râșnitù.

¹⁾ Ida von Duringsfeld. Die Albanesen Hochzeitsbuch.

²⁾ Ida von Duringsfeld Die Albanesen Hochzeitsbuch.

Vornicelulă le totă zoresce, că altă-felă nu le dă stafide; la urmă vornicelulă le împarte póme (stafide). Lăutarulă saă flăcăulă cu fluerulă, ce-î cu eî, mai ăice o horă.

Fetele se prindă rătă, iar în mijloculă horei, vornicelulă și cu gazda frământă pământulă; de gasda-î slabă îi prinde'n jocă fata saă nora. Hora s'a mântuită; cu toți iaă ăiua bună cu „berechetă, cu berechetă să vă fie,” îi petrecă până departe. Vornicelulă cu demerlia 'n capă merge înainte, iar fetele necăjindu-lă totă drumulă, mergă până la casa miresei.

Sócra cea mică aduce două coveți curate și le așadă în mijloculă casei, una în alta, deasupra pună trei site una peste alta. Ună băețelă călare pe-o șea, stă lângă covată, și c'o lopățică totă iea făină dintr'ună sacă ș'o pune în sita cea de deasupra.

În Dobrogea se alege numai o fată. Sócra mică o légă la capă c'ună bariză naraznată și pe dinainte-î pune ună peșchiră. Deverica totă pune făină în sita de deasupra. Cine-va din casă îi aruncă în sită bană, stafide, cară remănă ale fetei.

Fata, după ce a petrecută făina printr'o sită, o petrece din nou prin a doua ș'apoî prin a treia. În timpulă acesta fetele cele-lalte-să la jocă, rămăindă numai fata cu părinți să mântue făina de cernută numai printr'o sită.

În Moldova, unde băețelulă, călare pe o șea tórănă făină. în sita cea de deasupra, se alegă trei fete cu mamă și cu tată, aî căroră părinți să nu fie priminiți; fie-care luândă câte-o sită, o cernă una deasupra alteia ș'asa de binișoră, ca nu cum-va să se ciocnescă, căci atuncea va fi sfadă și traiă rău în casa tineriloră.

După ce s'a mântuită făina de cernută, mama miresei iea o mână și presară cu ea capulă miriloră, ca s'ajungă adâncă bătrânețe și părulă să le fie albă ca făina. Plămădescă, pună la dospită și după ce aă frământată aluatulă, o femeefură o fărăătură și vrea să-lă murue pe mire, care de vrea să scape trebuie să plătescă.

„Obiceiul de a mânji pe mire cu aluat e întocmai și la Albanezi. ¹⁾ Aluatul îl învălesc într'unu prosopu, vornicelul face cu elu semnul crucei mai întâiu în mijlocul casei, susu în grindă, apoi la ușă, de acolo îl scote afară și-lu mai jôcă, după ce au făcutu și la pragu semnul crucei.

Împartă apoi totu aluatul în două părți, din cari are să facă doi colaci, pentru a-i rupe în diminéța cununiei, unul în capul mirelui și altul într'ală miresei.

În Dobrogea din acestu aluat fetele facă nouă turtițe, le ungă cu miere și le dau în cuptor; mulți însă, ca să nu mérgă miere multă, după ce le-au scosă din cuptor, le ungă pe deasupra cu miere. Aședă turtițele d'arëndul pe o mēsuță, înfigă în ele trei stebles de busuioc și le acoperă c'unu bariză naraznată și le scotă afară cu masă cu totu. Afară jôcă hora: a venită și mirele și s'a prinsă lângă mirésă. Aședă masa în mijlocul horei, mai învêtescă câtă mai învêtescă hora în jurul ei, iar după spartul ei fata ce a cernută făina rupe turtițe bucățele și dă fie-căruia câte o fărămătură. Numai mirele și mirésă nu se cade să guste; copiilor, ce se întemplă făță le dă ȑicându-le: cată să-ȑi aduci aminte c'ai mâncată turtă la nunta (cutăruia), și ca să facă hază mai întinde câte o bucățică celor bētrâni, ca să-ȑi aducă aminte din tinerețe.

Asemenea obiceiă este întocmai la Ruși cu *șışca*.

Atătă la casa mirelui, câtă și a miresei se adună femei, cernă făina cântându, pe urmă'o plămădescă; de acolo o femeie *svașca* merge prin sată la poftită că s'au rugată satulă și mama miresei să vie la făcută *șışche*. La *șışcă* nu pôte merge nici ună bărbat. După ce s'au adunată cu tótele începă a frământă, unele facă foculă, beă rachiu și se veselescă și facă așa până la o sută saă două sute de șășche, cari-să ca nisce prescuri dospite.

¹⁾ Ida Düringsfeld. Die Albanesen Hochzeitsbuch.

Fie-care gospodină face atâtea șașche pe câtă e și satul de mare.

Totă asemenea și la Bulgari. La ei Joi este svadba, trimetă pe djeveră (ajutorul mirelui) și pe sfatul miresei cu ploștele cu rachiă de poftescă toate rudele.

Hora jăcă în ogradă, *zalva* (drușca) și djeverul cernă făina amândoi. Zalva face pită, care până se coge toți poftiții jocă afară. Mirele 'n mijlocul horei; djeverul după ce s'a coptă turta o scote afară ș'o rupe în capul mirelui, toți flăcăii iau câte o bucățică de gustare, de asemenea dau și la *bulca* (mireasa); de acolo se împărăștie.

La Macedonenii „Joi dimineța se strângă fetele și nevestele și curăță grăul și orezul și se trimită mai mulți băieți cu căldărușe să care apă de la trei cișmele, cu care are a se plămădi pâinea.“¹⁾

În Vlaho-Clisura, Joi totă ziua stă masa întinsă.

În Magarova, Crușova, Neagoși, Nizopoli, Joi mireasa cu vr'o 10, 16 femei se ducă la scăldat; după ce s'au scăldat bine, ungă fața miresei cu ună felă de aluată roșă cleiosă (ceam-ceacăz), care când îlă desprinde de pe obrază îi scote totă pufulă. Totă în Macedonia, Joi sêra atâtă la mire câtă și la mireasă se adună la unulă flăcăii și la alte fetele, fie-care ducându cu elă câte ceva de mâncare; vre-o două trei fete, cari primescă în sêmă bucatele, trebuie să scie anume ce a adusă fie-care; și după ce au petrecută cu jocuri și veselie poftescă la masă; către sfârșit se pune dinaintea fiecăruia cea ce și-a adusă de-acasă, și ei împărășescă între ei bucatele după plăcere. Pe urmă iar jocă și voie bună.

Baia miresei înainte de nuntă o mai întâlnimă încă și la alte popore:

Așa, în Grecia, apa hotărâtă pentru baia nupțială trebuia să fie de fântână sau de izvor, într'ună cuvintă trebuia să fie de apă vie.

¹⁾ Burada. Revist. ist., arch. și filol. an II

În Troada era renumită prin o astă-felă de întrebuițare Scamandrulă, în care după Eschile, logodnica, care se scălda, spunea acéstă rugăciune: *λάβε μου, Σκάμανδρε, τὴν Παρθενίαν.*

În Magnezia se bucura de același renume Meandrulă.

În Grecia încă era ună băiată, care trebuia să iea apă pentru mire, și o fată apă pentru mirésă. ¹⁾

După ună obiceiă foarte vechiă, apa pentru baia de nuntă trebuia să fie scósă din fântâna Calliroe, care și-a schimbată numele în *Ἐννεάκρουρος*, după ce în timpul lui Pisistratū aū închis'o într'o îngrăditură. Notițele vechiloră autori nu se potrivescū asupra acestuī punctū, dacă a fostū ună băiată sau fată *λουτροφόρος*, căruia i se dase însărcinarea de a atinge apa pentru baia nupțială; acéstă părere din urmă ar fi întărită printre alte mărturiī de zugrăvela unei vechi cane volcenze (Gerhard, „Ausserlesene griechische Vasenbilder“ III, 306.)

În acéstă pictură vedemū în stânga fântâna S-tă Cal-liroe, care izbucnesce dintr'ună capū de leū, pe care se ré-zemă unū felū de atrium doricū. O fată, ținendū în mână obi-cinuīta ramură de laurū sau de mirtū trebuitóre pentru ser-bare, privesce c'o privire semnificativă cana ce necontenitū se umple cu apă, hotărītă pentru baia nupțială; alte cincī copile prindū loculū liberū din pictură, unele purtândū pe capū cana gólă sémēnă a aștepta să le vie rëndulū de a lua apă; altele din potrivă sunt gata de plecare pentru a se în-turna cu vasele pline. Dacă se ține sémă de numerosa po-pulație din Atena și încă de obiceiulū Atenienilorū de a cele-bra nunțile mai cu deosebire în luna *Γαμήλιον*, în luna nupțială, de bună sémă se va întâmpla, că în aceiași ȓi se putea cele-bra multe căsătorīi; de aci se póte că dese orī să se fi întâm-platū că mai multe fete tinere de deosebite părechī de soȓi, să se întâlnească la isvorū. O asemenea scenă tocmai a vrutū să represinte pictorulū. ²⁾

¹⁾ A. De Gubernatis. Usi nuziali in Italia. Il bagno p. 140.

²⁾ Carlo Giussani. La vita dei Greci e dei Romani.

„În India sunt foarte multe fântâni sante, din cari se pôte lua pentru baia nupțială, dar mai întâiū trebuie să fie binecuvîntată.

În Atharvaveda se păstrează câte-va formule pentru ast-felū de binecuvîntare.

La Albanezii din Sicilia o ducū pe mirésă la scăldatū în cântece. În Rusia încă facū baie atât mirele câtū și mirésa. În odaia de baie șeguescū, rîdū, vorbescū; tovarășele spală pe tînăra mirésă, care eșindū din baie cântă duiosū astū-felū:

Io, pervenuta all'ultimo, prego Dio,
 Lo stesso Cristo del cielo,
 La Santa Madre de Dio,
 Nella mia bellezza di vergine,
 Con le mie care giovani compagne,
 O larga strada luce mia,
 O larga strada aperta ai sollazzi,
 Ho finito di camminare sopra di te,
 Ho finito di sollazzarmi
 Con le mie care giovani compagne,
 Nella mia bellezza di vergine.
 Vicini miei, cari vicini a me più prossimi,
 Non ricordatevi de' miei dispettucci e delle mie insolenze
 Attribuite, miei cari vicini,
 Le insolenze alla semplicità delle vergine,
 I piccoli dispetti alla bellezza della vergine;
 Amara lamentatrice, mi accosto
 Alla mia pulita camera,
 Al mio vasto cortile,
 Alla nuova porta,
 Agli intagliati pilastri.

La Românī de se face nunta vara, cea ce se întēplă foarte rarū, atunci mirésa și cu mai multe fete se ducū la scăldatū într'o apă curgētore; și, de apa nu-ī în satulū lorū, mergū chiar în alū doilea și în alū treilea satū; iarna însă

¹⁾ A de Gubernatis, Usi Nuziali in Italia. Il Bagno. p. 142.

facă scăldătórea în casă, căci în ziua cununiei are să fie împărătésă, de vreme ce are s'o împărtășescă preotul și atunci trebuie să fie curată atât cu trupul cât și cu sufletul.

2. Vineri.

Claca lemnelor, adusul lemnelor, lemnele.

Flăcăii, frumos îmbrăcați, se adună la casa mirelui; acolo-i cinstesc, și cine vrea le mai dă și câte-o gustare. După ce i-au cinstit, scot boii din ocol și carul său sania de sub șopron, înjugă boii; sócra cea mare ese afară cu un tencu de naframă, cu mâna ei légă câte-o naframă la córnel boiler și apoi împarte și la flăcăi. Socrul cel mare tórnă dintr'un clondir totă câte-o țuică (șipusor mic), cinstesce pe fie-care, și toți flăcăii sărută mâna socrilor, pe urmă își atárnă naframile la pălărie, la códa toporului, ș'o pornesc la pădure; iar cântecele și chiotele lor se înalță până la cer. Ajung în pădure, opresc carul; poc! poc! trosc! se aude în toate părțile și când cel d'întăiu copac a cădută la pământ toți strigă „cu noroc! cu noroc!“, s'aruncă asupra-i și-l urcă în car, și tot așa până ce-au învărvonat carul țapăn, îl împodobesc cu crengi verzi, ori de-i iarna, caută bradul său vr'o buruiană, ca merisorul, brebenocul (immergrün), ce nepăsătoare de greutatea iernei nu-și schimbă fața.

În vremea asta, acasă, sócra mare cu ajutătoarele caută pentru ale gurei. Mirele ese într-o întâmpinare cu lăutarii, hăt departe de sat, și ce mai hukură când au intrat în ogradă. Socrul îi primesce: „cu noroc, cu noroc.“

—Noroc să dea Dumnezeu, i se răspunde.

Lăutarii cântă, cu toți se prind de mână și trag o horă de tremură pământul. Câte unul mai dă o fugă după socrul să-l prindă și pe el în danț; iar alții aduc sócra

de-o pună lângă uncheshu și tragă danțului mai departe, ȃcândă cuvinte de horă saă, cum le ȃică în Ardeală, strigături:

Haă moșule să vedemă
De mai poă la bătrâneă
Cum puteai la tinereă

Saă s'o mai necăjescă pe bătrână:

Bine șede doi cu doi
Și uncheșii amendoă.

În casă-ă aștăptă masa; se pună rôtă în juru-ă și începe cinstea, apoi aducă mâncarea. După masă iar jocă.

În județulu Brăila *deverica* merge din casă în casă, pe unde scie că sunt fete mari, dândă fie-căruia câte-ună fâșicu cu alune, nohotă, stafide și cu câte-ună caramfilă, poftindu-le din partea părinților (cutărei) fete să vie pe Sâmbătă la *bradă*.

„La Macedonenă Vineră se trămită din partea logodniculuă caiă la pădure, ca să aducă lemnele și două crengă mari, din cară una se pune pe ogeagulă casei logodniculuă, iar alta pe ogeagulă casei logodnicei, și celoră ce le-aă adusă li se ȃă bacșışă. Lemnele aduse servescă pentru a se face pânea și a se face bucatele pentru nuntă; și totă Vineră spre sêră se frământă aluatulă, când femeile tôte 'n coră și unisonă cântă cânteculă următoră:

Nu va dada s'mi marită	Nu vrea mama să mă mărite
Ma Ńiȃăce că escu Ńică,	Ci'mă ȃice că sunt mică,
Nică, Ńică, coperdica.	Mică, mică ca păturnichea.
Scólă, dado s'mi marită	Scólă mamă și mă mărită
Nu escu fată de nouă ani	Nu sunt fată de nouă ani
Di nouă ani calcai tu ȃece	De nouă ani, călcai pe ȃece,
Ma Ńica, nă óră dada nu mi face.	Dar mică încă o dată, mamă, nu
	[mă face.“ ¹⁾

¹⁾ Burada. Datinele la nunăiale poporuluă română din Macedonia Rev. ist., arch. și fil.

La Albanezi se ducă după lemne, însă numai femeile, chemându-se ziua: Hochzeits-Holztag ¹⁾.)

La Ruși, de Vineri dimineță se adună fetele și se ducă cu mirésa și cu druștele și poftescă și nevestele la corovai. După ce au frământat aluatul, facă din el un colac mare, împodobit cu flori împletite din aluat și așa de mare, că deabea îl vâra în cuptor, iar când la scos totu-deauna strică gura cuptorului și pe urmă stau fetele până l'au lipit.

La casa mirelui încă se face corovai, dar nu se adună decât nevestele. De corovai pomenesce și Düringsfeld.

De mirésa se mărită după un flăcău din alt sat, atunci trebuie să dea fetelor și flăcăului din satul ei masă de despărțire; toți dau câte-un dar, și în Dobrogea mirésa sărută mâna la toți flăcăii mai vrăstnici decât ea.

„În Transilvania mirele trimite chemători (totu-deauna sunt doi feciori cu bețele împetelate) pe la aceia, pe cari voesc să-i cheme la ospet; intrându chemătorii în casa celui ce vor să-l cheme la nuntă, salută după datină și unul dintre ei ȳice:

— Ne rugăm de iertare, pentru că îndrăznim a intra în casa d-văstră, cu un cuvint de la mirele N. N., care se rogă prin noi să nu vă pregetați osteneala de a veni și d-văstră poimâne la casa dumnia-lor, la a d-sale căsătorie cu N. N...., într'o ȳi de veselie la un taer de mâncare,

Un pahar de beutură,
La mai multă voie bună
Să petrecem împreună.
Că cu drag vă vom vedé.

Sau așa, când intră chemătorii în casă și se închină, gazda casei îi poftesce să ședă, dar ei nu șed ci unul dintre ei ȳice:

¹⁾ Ida Düringsfeld. Albanesen, pag. 61. Hochzeitsbuch, bei den christlichen völkern Europa's.

N'avemû scaunû de şedere,
 Nicî locû de remânere
 C'avemû cale de călătorie
 Ca Dumnedeşă să vë ție.

„Suntemû trimişî şi la d-vóstră cu unû cuvîntû de la Dumnedeşă şi de la mirele N. N., care se rógă prin noi să veniţi să luaţi parte şi d-vóstră la ospęţulû dumi-sale, poimâne, adică Duminecă,

La unû tăerû de mâncare,
 La unû paharû de bętură,
 La mai multă voie bună
 Să petrecemû împreună;
 Cu tótă inima vę poftesce
 Şi cu dragû vę şi aştéptă.¹⁾“

În Transilvania chemătorii mergû numai Vineri pe la nęmuri şi pe la toţi aceia pe cari vreaû să-î poftęscă la nuntă. Atâtû pe chemătorulû mirelui cât şi pe chemătorulû miresei, fetele-î gătescû frumosû cu cårpe (ştergare); le pune rótă la pălărie, panglici şi ace cu bumbû; de asemenea oluţulû şi torulû (bastonulû) îi împodobitû cu panglici de numai gurgoliulû se vede plinû *de rachie*; aceste panglice nu le cumpără din nou, ci fie-care fată împrumută cu bucurie panglicele, ca chemătorii să fie frumoşi chitiţi.

Chemătorulû intrândû în casă ęice:

— Norocû bunû să dea Dumnedeşă.

Gasda. — Să dea Dumnedeşă, placă-ţi saû fii bunû de şedî.

Chemătorulû. — N'avemû vreme să şedemû, mă rogû. Şadă binele la d-vóstră, eû mî-oî da solia.

„Este cuvîntulû lui Dumnedeşă întâiû şi pe urmă a (cutăruia); i-a datû Dumnedeşă şi lui puţineliû lucru şi nu póte lucra fără ómenii cei bunî şi aşa vę poftesce şi pe d-vóstră cu cinste şi cu dragoste pe Duminecă dimineţa la unû scaunû de

¹⁾ Benedicţû Viciu: obiceiurile la nuntă în Transilvania.

odihnă, la unŭ paharŭ de băutură, unŭ césŭ două câtŭ o vrea Dumneđeŭ sfîntulŭ.

Sfîrșindŭ aceste cuvinte, închină cu *oluțulŭ* și bea și gasda. Acésta se petrece în tóte casele unde merge chemătorulŭ și pretutindene gasda umple oluțulŭ, saŭ vornicelulŭ ȑice intrândŭ :

V'a poftitŭ jupânulŭ mire,
 Și jupânésa mirésă,
 Și socrîi ceî mari,
 Și nuniî ceî mari,
 Și noi ostenitoriî,
 Că aveți și d-vóstră fete și fecioriî,
 Și vė vomŭ da și noi mână de ajutorŭ.

La Macedonenî chemarea se face cu plosca de vinŭ și cu mere.

3. Sâmbătă.

La casa mireseî. — Brebenoculŭ.

La casa mireseî se adună mai multe fete de o iaŭ și pornescŭ la pădure după brebenocŭ, până a nu răsări sórele și a se scutura roŭa. Cine nu scie ce frumosŭ e brebenoculŭ cu flórea lui albastră revărsată! Iarna, când copacilorŭ nu le-a mai rămasŭ decât scheletulŭ, căci tótă podóba lorŭ mohorîtă zace la pămîntŭ, când vîntulŭ mișcă cu putere crengele despoiate de frumusețea lorŭ, dândŭ pădureî glasulŭ celŭ mai tânguiosŭ, ce strînge inima omului; când pătura de frunȑe 'uscate foșnesce jalnicŭ sub picíórele tale, când móрте privescî în tóte ce te'nconjórá și cu pași șovăitori cauți cărarea îngânândŭ duiosŭ:

Asta-î lume 'nșělătóre,
 Unulŭ nasce, altulŭ móre,
 Celŭ ce nasce necăjesce,
 Celŭ ce móre putrezesce.

De-o dată, cine scie cum ți-ai rădicatū ochiī și de veđi în vêrfulū vr'unui stejarū verdele vâscū, cu ce dragū îlū privescī și cum nu te mai saturī privindu-lū. D'apoi când întêlnescī câte unū palcū de brebenocū, cu frunđa îngustă verde închisū, cum își întinde crenguțele la pămîntū: elū deșteptă vieță, voia bună și nădejdea 'n sufletulū tēū. Cu dragoste-lū culegī și cu inimă deschisă aducī acasă smoculū de brebenocū. Îlū socotescī de bună augurū și că, după cum te-a veselitū pe tine, așa să mai veselēscă și pe alții și să nu-lū ai numai pentru unū minutū de cēsū, ci să-lū puī colo pe polița de sub icōne și să-lū totū privescī verde până ce fumulū l'a înnegri.

Pôte cam așa o simțire i-aū dusū pe ómenī să trinēță miresei bradū și să-i facă cunună de verde și neveștejitū brebenocū.

După ce fetele aū culesū brebenocū de ajunsū, l'aducū acasă și-lū punū într'o strachină, saū covățică cu apă prós-petă ne'ncepută.

În mijloculū casei aședă masa, adică punū o putină într'unū colțū de casă și una 'n altulū, aședă peste ele trei scânduri, le acoperū cu o față de masă, și-i gata. În mijloculū mesei punū patru colaci unulū peste altulū, în lăuntru unū bulgăre de sare, o huscă (în Bucovina) într'o naframă, ce are s'o pue mirésa mirelui în brăū; iar colaciī îi ieă mirésa cu ea la casa mirelui, unde staū pe masă până după nuntă, când îi ducū nunului. Acéstă naframă, ce-o pune mirésa mirelui în brăū, elū are să i-o deă la cununie, iar după nuntă și-o strânge în fundulū lađiī, fără a o mai întrebuinta vr'o dată; numai la mórte i-acopere fața cu ea. Acestū obiceiū așa de înrădăcinatū în poporū a trecutū în parte și la clasa cultă, unde unele mirese își păstrează batista ca ochiī din capū și de-o 'ntrebī, „pentru ce faci acésta?” îi răspunde, c'asa-i obiceiulū.

Unū asemenea obiceiū, cu óre-carī deosebiri, îlū găsimū într'o vale din Tirolulū italianū.

„Intr'o vale din Tirolul italian domnesce unŭ obiceiŭ frumosŭ. În acestŭ ținutŭ obiceiulŭ prescrie, că muma să dea o batistă de pânză nouă miresei, înainte de a pleca din casa părintescă spre a se duce la cununie în biserică.

„În timpul ceremoniei religioase, mirésa ține această batistă în mână, spre a șterge cu ea lacrimile în acea zi. A doua zi tînăra nevasta aședă batista lacrimelorŭ nespălată în ladă, unde rămâne neatinsă, orî și ce s'ar întembla. Copiii crescŭ, se căsătorescŭ, fetele primescŭ de la mame alte batiste de lacrimi în familia cea nouă: batista rămâne la loculŭ ei.

„Ea și-a îndeplinitŭ însă numai jumătate din misiunea sa. Morŭ pôte generații, mirésa de odinióră a îmbătrănitŭ și-a îngropatŭ pôte pe soțulŭ și copiii săi chiar, și ultimulŭ darŭ primitŭ odinióră ca fată de la mama sa, n'a pututŭ încă să-și îndeplinescă a doua parte a misiunii seŭle. Dar, în fine, ajunge și acestŭ momentŭ, ochiŭ obosiți ai bătrânei se închidŭ și pentru totŭ-deauna.

„Atunci aceeași batistă, care odinióră a ștersŭ lacrimile fericite ale tinerei mirese în ziua cununiei, acoperă buzele palide și ochiŭ stinși ai bătrânei mórte și o însoțesce în mormîntŭ ca o salutare a aurorei vieței către aurora existenței dintr'o altă lume mai bună. 1)“

La casa miresei se adună câte-va femei, se aședă după masă și se punŭ pe alesŭ brebenoculŭ, frunđuliță cu frunđuliță, și totŭ le prindŭ cu matase una peste alta și una de alta, până ce facŭ o ghirlandă de pusŭ pe capŭ. În patru părți ale ghirlandei punŭ între frunze câte-o bănuță (dupcă, bucată de francŭ), saŭ sorocovățŭ, ca să nu ducă lipsă în vieța ei casnică.

La Poloni încă mirésa pórta pe capŭ o monedă, mai pune câte-unŭ cățelŭ de usturoiŭ, care-î socotitŭ că are puterea de a alunga duhurile cele necurate și de a feri de rău.

1) *România Liberă*, 13 Noembre, 1886.

Kanitz spune despre obiceiurile Bulgarilor, că la copilul mic îi pună usturoi și mătasă roșie,¹⁾ în cunună mai pună un cânăfior de mătase roșie, pentru c'ășa e bine.

În Bucovina femeile taie hârtiuțe poleite, galben și alb, și le prind de frunzele de brebenoc, unele le lipesc chiar cu miere. Când cununa de brebenoc îi gata, patru dintre femeii o iaă cruciș, încungiură cu ea masa de trei ori ș'o pună dinaintea miresei; gazda cinstesce nevestele, pe urmă tatăl și mama miresei iaă cununa, unul de o parte și altul de cea-laltă și i-o pună miresei pe cap.

De mirésă n'are părinți, atunci rudele de aproape pună cununa, iar druștele o înconjură aședându-i cununa și prindându-i-o cu spelci; pe urmă staă în așteptarea mirelui, ce vine în Muntenia sau Oltenia cu unul sau mai mulți brađi.²⁾

La casa mirelui. Tunsul, bărbieritul.

La casa mirelui Sâmbătă totă ziua se pregătesc bucatele.

După ce au venit flacăii cu lăutarii pună un scaun în mijlocul odăiei și lă aședă pe mire. Prin locurile unde mirele își iea mirésă acasă, chiar de la logodnă, atunci la bărbieritul mirésă îi ține oglinda și lumânarea, iar o soră de ginerică cu o cumnată, prosopul. Când nu-i mirésă atunci și oglinda o ține totu o rudă a mirelui, în vreme ce un flacău

¹⁾ Așa-i obiceiul țeranului pentru a-și feri copilul de rău, îi legă la gât într'o punguliță un câțel de usturoi, argint viu într'o alună cu bortă, pe care o astupă cu ceară, camfor și piper, pentru ca să fugă răul de el; sau în sfârșit ca să-i fie copilul deștept îi cõe la gât ochi de lup.

²⁾ Bradul põe să-și aibă obârșia și în credința de a atrage asupra-i ura Țeilor. Femea sêlbatecului de are un fiu unic, alătura lui face o motroină, pe care o'mbracă la fel cu dînsul și ce-i mai mult, ba chiar o și desmêrdă, pentru a înșela Ței.

Se scie că cea mai mare parte din Țigani lăutari pørtă un cercel în ureche, după cum dicu ei, pentru sunet. Afară de lăutari, aproape la casa orî-cărui țigan unde-să multe fete și un singur băiat, îi pună băiatului un cercel, ca să-l iea Ței drept fată.

Acest obicei este răspândit și printre Români.

flă tunde și-lă bărbieresce, iar mama și surorile lui plângu de se risipescă.

Mirele îmbrăcată cu cămeșă albă ca helgea, cusută în *à jour* pe umere, iar la gâtă și pe mâneci tivită cu găurele și pe mărginuțe cu bibiluri. Pólele cămeșei saă isă cusute la puntură cu flori pe margini și cu bibiluri, nu rară se vede cu horbotă, cu undrele, saă chiar cu aculă ciurului. Mai multă prin partea șesului flăcăii pórtă cămeși bătute cu fluturi, iar în partea muntelui se védă și cămeși de borangică alese cu ăumbăcelă saă chiar cu lână. Mijloculă le-ă strânsă cu chimiră cu nasturi albi saă galbeni și cu felă de felă de înfloritură de lână. Deasupra cămeșei pună o bondiță cusută cu lănețuri, care de care mai frumosă împodobită, prinsă la gâtă în doi bumbi, lăsându să se védă cămeșă, brăulă și chimirulă de care-ă atârnată ună smocă de zorzóne, apoi ițari creți ca maculă, și, de-ă iarnă, ține între umere ună sumană cusută cu lănețe, apoi o căculiță de mielă cu creți mărunței.

În Muntenia, Oltenia, Transilvania și în câte-va sate din Dobrogea, la casa mirelui gătescă fetele și flăcăii frumosă ună bradă cu hărtii poleite, cu smochine, cu migdale, cu nucă, cu alune, cu portocale și alte fructe legate de pomă cu ață saă cu sârmă; uniă mai pună și covrigei și alte bunătăți; în Transilvania pună bradulă într'o pâne frumósă cu flori de aluată.

Prin partea muntelui, afară de acestă bradă, fie-care flăcău are bradulă lui: cu câtă te coboră mai la șesă brađii sunt mai puțină la numără, iar la șesă, pe țermulă stângă ală Dunării, e numai câte unulă. Din jud. Putnei în susă atâtă la munte câtă și la șesă; nu se mai pomenesce de bradă.

De la casa mirelui pornescă nuntași; cumnatulă de mână saă de ginerică duce bradulă într'o mână jucându-lă și cântându; iar stolnicesele saă călțunăresele ducă darurile miresei, ș'asa mergă în satulă miresei.

Flăcăii miresei călări pe cai ageri s'ațină să prindă pe nuntași mirelui când vină, și de 'ndată ce-ă zărescă de de-

parte, esă înaintea loră și-î fugărescă până pună mâna pe dînșii și după cum ȃce Cantemiră în descrierea Moldovei: „Îi légă vârtosă, îi pună în dărătă pe cai; iar la cei mai defrunte numai câtă îi înconjură rudeniile miresei și luându-î între dînșii îi ducă la casa ei, ca și când i-ar fi robită; și după ce sosescă acolo îi întreabă pe dînșii ce caută, iar ei daă răspunsă, că ară fi trimesă să vestescă rășboiă și óstea încă îndată va sosi, ca să iea cetatea; și după ce ȃcică ei cuvintele aceste îi poftescă în lăuntru și-î silescă de beaă vr'ocâte-va pahare de vină, și după aceea îi trimetă iarășii înapoi cu vr'ocâți-va din óșpeții miresei; și după ce vedă ómenii miresei că se apropie mirele, daă drumulă cu ocări și degrab'se întorcă iarășii înapoi și dacă potă pe trecătorii mirelui ca să-î ajungă, pe dînșii apoi asemenea-î légă și-î ieaă împreună cu sine; și după aceea, adunându-se amândouă părțile de óșpeți, facă întrecere cu alergarea cailoră, dându-se bacșișă celoră ce se arată mai cu vitejie, adică la cei proști o năframă, iar la cei mai cinstiți postavă de bună preță saă vr'ocăpânză de mătase; și după ce trimetă ómenii înainte ca să pue semne unde să alerge, atunci cei ce socotescă că aă cai mai buni daă pintenă și celă ce ajunge întâiă iea acelă bacșișă singură din mâna miresei și calului său i-se pune cunună de flori împodobită.“

În distr. Botoșani și Dorohoiă flăcăii din satulă miresei în frunte cu doi vorniceii, ce pórta pe ună beță doi colaci esă înaintea mirelui din-dată ce-î zărescă de departe și flăcăii din satulă miresei, făcendă rôtă pe lângă vorniceii loră, staă gata de apărare, ca să nu lase nici c'ună chipă să rupă colaciă din mânilă vorniceiloră.

De îndată ce s'aă întâlănită cele două cete de nuntași, se începe între ei hărțuială; mirele și cu nuntașii lui vrëndă să rupă colaciă și cei-lalți se apără din rășputere, și numai când nuntașii mirelui aă isbutită să pue mâna măcară p'ună colacă, numai atunci le este învoită a păși mai departe.

4. Duminecă la casa miresei.

Busuiocul, bradul, măgelele.

Când nuntașii mirelui au ajuns la casa miresei, ograda-i plină de lume. Mireasa înconjurată de druște stă în picioare c'o naframă frumoasă cusută 'n mână, iar lângă ea o cofă cu apă, deasupra cu un colac împletit.

În Transilvania colăcarul și călărețul nu pot intra în ogradă fiindu p'orta legată cu funii sau cu lanțuri înfășurate cu pae. Starostele-i arată drumul mai încolo colăcarului; însă el, după ce salută pe cei de la p'ortă, începe așa :

*Colăcerie.**Starea I.*

Ce salt, ce veselie,
 Ce lucru p'ote să fie
 Ce stați aici adunați,
 D-v'astră, iubiți frați?
 Că noi f'orte ne mirăm,
 Și nu v' prea lăudăm,
 Gândind că de frică mare,
 V'ați închis așa de tare.
 V'edându-v' fața 'ntristată,
 Și cu galben mestecată,
 Firea v' e spăimântată,
 Și starea vi-i tremurată.
 Trei luni sunt de când venim
 Ne uităm și nu dormim,
 Dar lucruri așa tocmite
 Încă nu ne sunt ivite;
 P'orta legată cu pae,
 Gl'ota 'n cap stă să ne sae,
 Unii cu măciuci ferecate,

Alții cu gurele căscate
 Și de garduri răzămate;
 Dar de cei cu măciuci ferecate
 Nu ne temem, că ne-or bate,
 Ci ne temem de cei cu gurele căscate
 Că ne-or mânca epele toate.
 Mai cuvîntați și d-vastră ce știți
 Și cu vorba nu ne zăboviți.

Aici starostea răspunde și le arată drumul să mîergă.
 mai departe dîcîndu: că dîeu aice nu e nici unul cu gura
 căscată ș. a.

Starea II.

Colăcarul: Cinstite vornice de casă,
 Spuseși multe, nu ne pasă.
 Dumnezeu să te trăiască,
 Traiul tău să ți-l sporască.
 Noi de unde ne-am rădicat
 Cu al nostru crai lădat,
 Multă lume am umblat;
 Și umblîndu atîta lume,
 Am vădutu câte-o minune,
 Care toate vi le-o spune
 Și credeți, că nu sunt glume,
 Dar lucru minunat
 Ca să fie așa ciudat
 Încă nu ni s'a 'ntîmplat;
 Porțile tare legate
 Și cu paie 'nfășurate
 Pote dora vă păziți,
 Și de cine-va gîndiți,
 Său de Turci ați auditu
 Că p'aici au tăbărit;
 Dar bine să vă păziți
 Că și noi am înțeles
 Că un crai macedonesc
 Care acum s'a rădicat,

Și-î lotru prea minunată,
 Vine cu niște oști grele
 Cât se sparie toți de ele.
 Tunuri gróznici slobozescă
 De și munții se clătesc.
 Dar vă prindeți cu noi frați,
 Porțile să deslegați,
 Și ne dați totu ce vomu cere,
 Că noi suntemu cu putere,
 Și vomu păzi cu tărie,
 Pe-aci nimeni să nu vie,
 Faceți-vă voie bună,
 Și credeți că nu-î minciună.

Starostea din lăuntru ȃice :

Te-am ascultată vrêndă nevrêndă,
 Să mai apucă și eă la rêndă,
 Că multe spuî și înșirî.
 Tu ȃici că de noi te mirî;
 Dar voi sunteți tocălii,
 De spărietă pasere 'n vii;
 Dar mă rogă taci acuma,
 Să-ți mai spună și eă una,
 Taci rogu-te, fiî domolă,
 Să nu te culci pe pomnolă,
 Și nu vorbi totă minuni
 Dór n'ai mâncată bureți nebuni;
 Saă fugiți de pricolici,
 De aceea v'ați oprită aici,
 Orî umblați după boștine,
 Că aice n'are nime.

Colăcerulă răspunde așa :

Dumnéta-mi ești cunoscută,
 De când mi te-am fostă vêdută,
 Scii, ană vară, în orașu,
 Ședeai la ună contorașu,
 La masă după cuptoră,

Rodeai unŭ mestecătorŭ,
 Și iar pe nescari răzore,
 Resfățându-te la sóre,
 Dumnéta ești de la Buda-veche,
 Unde mâța fuge de strechie.

Starea III.

Cinstite vornice,
 Să-ți mai spunŭ óre-ce,
 Eŭ sunt solŭ împărătescŭ,
 Nimica nu mă'ndoescŭ,
 Totŭ direpte să grăescŭ,
 Că porunca 'mpărătescă
 Cine nu vrea s'o 'mplinéscă,
 Cu capulŭ o să plătéscă.
 Pe-alŭ nostru craiŭ lăudatŭ
 Îngerŭ blândŭ l'a deșteptatŭ,
 Fața veselă și-a spălatŭ,
 La Dumneđeŭ s'a rugatŭ,
 Slugele și le-a chematŭ,
 Mândră óste ș'a adunatŭ
 Din bătrâni și tinerei
 Cătu-i stă bine cu ei;
 Tot argați de cei voinicŭ,
 Peste cincŭ sute și cincŭ,
 Peste-o sută călărași,
 Peste-o sută pedestrași,
 Peste dînșiŭ s'a ȳtatŭ,
 Ș'apoi eși la vĕnatŭ.
 A vĕnatŭ câmpŭ cu florile,
 Munții cu răcorile,
 Și vĕdĕndŭ o urmă de fieră
 Stătură toți se mirară,
 Unŭ ȳceaŭ că-i flóre de raiŭ
 S'o rupă alŭ nostru dulce craiŭ;
 Alții, că-i viță de vie
 Să-i fie craiulŭ soție;
 Atuncŭ pe noi,
 Pe acești doi,

Vădându-ne mai vioi,
 Fiindă cu calea 'nvățați
 Și cu cai mai buni gătați,
 Dintre óste ne-a alesă
 Și 'nainte ne-a trimesă
 Ca s'aducemă veste bună
 La toți și tóte împreună.
 C'ală nostru craiă lădată
 Și pe aici a mai umblată,
 Și fiindă vreme senină
 A intrată într'o grădină,
 Și aflându o flóre 'nflorită
 Frumósă neodráslită,
 Ară duce-o în grădina-î crăiască
 Ca acolo s'o răsădéscă
 Și frumosă s'o odrăsléscă
 Domnulă gându-î împlínéscă.

Starostea răspunde:

Ardealulă câtă e de mare
 Minciunosă ca tine n'are,
 Călare pe a ta iapă,
 Mai minciunosă ca o babă,
 Ba și soțulă tēū, sciū bine
 Că vorbindă cum se cuvine
 E minciunosă ca și tine,
 Nespēlată și somnorosă,
 Rēū de gură flecārosă.
 De când mă-sa l'a băiată
 Și popa l'a botezată
 De locă nu s'a mai spēlată.
 Și încă așa e de mărețū
 Ca și unū purcelū crețū
 De după cotețū.
 Iar dumnea-ta ca unū dergătorū
 Eșitū de după cuptorū
 Cu cisme de pele de mătă
 Pe la gură totū tărîță,
 Cu capulă câtă nnū bostanū,

La gură ca unū cloțanū.
 Unde mergeți acolo vă uitați,
 Așa sunteți de detunați;
 Ați uitatū de ce-ați venitū
 V'ați datū după flecăritū.

Colăcarulū îi răspunde :

Tóte bine le-ai cuvîntatū,
 Dar pe gură nu te-ai spălatū;
 Și totuși te ții mărețū
 Ca și unū purcelū crețū
 Intr'unū fundū de cotețū
 Cu mustața trasă 'n josū
 Și la gură mîncăciosū

Starea IV.

Iubiți ómenī de omenie,
 Ca Dumneđeū să vă ție,
 Vorbă prea îndelungată
 Nu-i de trébă nici-o dată.
 Noī acum ne-amū datū solia,
 Dumnea-ta ne dă simbria
 Du-te 'n cea frumósă casă,
 Veđi în cornulū celū de masă
 Unū colacū de grăū curatū
 Într'o sulită 'mplântatū,
 Pe séma nóstră gătatū
 Și o glajă de vinarsū,
 Ca să o dămū pe sub nasū,
 Să ne trecă de necazū;
 Saū și-o ploscă de vinū
 Și o ștergură de inū.
 Ca buzele să ne ștergemū
 Și 'ncăldiți de vinū să mergemū.

Aici starostea închină cu vinarsū și îmbie pe colăcarū,
 dar acesta nu primesce și răspunde așa :

Fórte frumosū mulțumimū
 Ca și cândū omū bea de plinū,

Că nu suntem învęțați
 Să trăim ne-cumpętați;
 Căci când eram eu băiat
 Mama mea s'a mâniaț,
 M'a lovit peste obraz
 De mi-a fost mare neaz.
 Dar de-om ımbuca o' mbucătură,
 Vom mai bea și din bętură,
 ımbucându de două ori,
 Vom bea și de nouă ori.

Atunci, deschidendu porțile, colăcarul și soțulu său intră
 călări și mergu până dinaintea ușei, unde se opresc și starostea
 aduce un colac într'o suliță ımplântată, o cană cu apă și o
 sticlă cu vinarsu, care tóte le pune pe un scaun micuț
 jos, mai pe pămîntu, iar colăcarul coborându-se de pe cal,
 ınconjură scaunul, se plcă și ia de pe scaun colacul ım-
 plântat în suliță și sticla cu vinarsu, iar cana cu apă o
 varsă. De cum-va ınsă nu le póte lua, ılı rîdu toți de față;
 pe unele locuri pretind că colăcarul să sară cu calul peste
 lanțulu ınfășurat cu pae, cu care este legată pórtă de la un
 stîlp la altul, dar acéstă datină a mai eșit din us. După
 ce a luat colacul de pe scaun ılı ımplântă cu sulița în
 turéculu cisme și ınchină cu sticla cu rachiú către staroste,
 dicendu:

Cinstite vornice,
 Să-ți mai spun ore-ce,
 Să aveți grije de buți cu vinu,
 Și la cai iarăși de fenu,
 Și de ovézú vęturatú,
 Iar pentru tînerul ımpăratú,
 Mesele să fie gătate
 Cu tot felul de bucate,
 Că de n'ar fi tóte gătate,
 Ți-o suna cojocu 'n spate.

Dicendu acestea colăcarul se întorce la nuntași, cari
 până acuma au stat în loc, și, dăndu colacul mirelui, acela

îlă dă cuî vrea; apoi vină cu toîi împreună în ordinea de mai înainte la pörtă, unde iară îi oprescă şi nu-î lasă să între până plătesce nunulă la faurulă, care acuma e starostea, ca să deschidă lacătele porîi.

Intrândă în ogradă conăcariî spună conăcăria, cum îi dică în partea de sus a Moldovei, conăcăşie în partea de josă, *colăcăşie* în Oltenia, *colăcerie*, *colăcărie* în Transilvania, în Muntenia *conăcerie*, iar *olăcerie*, *olăcărie* şi *oraşie*; pe unele părî ale Olteniei se dice şi *olăcaşie*.

COLACARIE.

Stănică Costache. jud Râmnicu-Sărată.

Buna vremea, buna vremea,
 Horă frumósă,
 Boeri dumnea-vóstră,
 Am venită să v'ntrebămă,
 De traî, de vieţă;
 Dar nici noi nu vieţuimă rău,
 Din mila lui Dumnezeu
 Şi din puterea tînerului nostru împărată
 De diminătă s'a sculată,
 Pe ochi negri s'a spălată
 Bicru 'n mână a luată
 Şi pe cală a 'ncălicată,
 Ş'a purcesă la vênată,
 A vênată codri cu măgurele,
 Câmpulă cu florile,
 Cu văi adânci,
 Şi cu izvóre cu ape limpeđi şi reci.
 Afîndă urmuşórá de fiară,
 Staă toî oşteniî, să mără.
 Strânse stolniculă d'întăiă,
 Elă đise că-i urmă de zîná,
 Să fie cu ală nostru împărată de bună preună;
 Strânse stolniculă de ală doilea,
 Đise că-i urmă de mirudie
 Să fie cu ală nostru împărată bună soşie;
 Strânse stolnicii de ală treilea

Și ȁise cȁ-ȁ urmȁ de stea,
 Sȁ se ducȁ alȁ nostru tȁnȁrȁ ȁmpȁratȁ s'o ȁea.
 Alȁ nostru tȁnȁrȁ ȁmpȁratȁ,
 Cȁnd a auȁitȁ acestȁ sfatȁ,
 Fȁrte s'a bucuratȁ.
 ȁn scȁrȁ de argintȁ s'a ridicatȁ,
 ȁn toiagȁ de aurȁ s'a rezematȁ
 Peste tȁtȁ ȁstea lui s'a uitatȁ,
 Ne-aȁ alesȁ pe noi,
 Pe ȁȁti doi tinerei,
 Micȁ de statȁ,
 Bunȁ de sfatȁ;
 Și noi ne-amȁ luatȁ
 Din conacȁ ȁn conacȁ,
 Pe cȁȁ de olacȁ,
 Pe crȁngulȁ cerului,
 Pe faȁa pȁmȁntului.
 ȁar dreptȁ astȁ cȁnstitȁ casȁ,
 Vȁȁui stȁua cȁ ni se lasȁ,
 ȁar alȁ nostru tȁnȁrȁ ȁmpȁratȁ
 La a dumisale curȁȁ a mai umblatȁ
 Și aflȁrȁ ȁn grȁȁdine o flȁre,
 De 'nfloritȁ ȁnfloresce,
 De roȁitȁ nu rodesce.
 Ș'a pusȁ gȁndȁ s'o ȁea s'o mute,
 Peste mulȁȁ munȁȁ,
 La a d-sale curȁȁ
 Șȁ colo 'n grȁȁȁina 'mpȁrȁtȁescȁ,
 Sȁ 'nflorȁescȁ,
 Sȁ rodȁescȁ,
 Pȁrintȁȁ sȁ pomenȁescȁ.
 ȁar noi ce-am sciutȁ am ȁȁs,
 Și d-vȁstrȁ ce mai sciȁȁ vorbiȁȁ,
 ȁar vȁ spunȁ sȁ vȁ 'ngriȁȁȁȁ
 De buȁȁ de vinȁ,
 Gireȁȁ de fȁnȁ,
 De graȁȁȁȁ de cȁȁ murgȁ,
 ȁalomȁȁȁ grȁse,
 Copile frumȁse,

Să şadă cu ală nostru tîneră împărată la masă.
 Ş'ală nostru tîneră împărată
 Vine cu boeri bătrâni,
 Cu voinici tineri,
 Din ploşte bîndă,
 Din pistole dîndă,
 Săltîndă şi veselindă.
 Iar aici cînd să sosimă
 Şi cînd vomă descălica
 Noi totă oştirea sa
 Pămîntulă s'a cutremura.
 Cele ce nu le-ţi afla
 Îndată le-ţi căuta,
 Cele ce nu le-ţi avé deajunsă
 Nică nu-ţi avé locă de-ascunsă,
 Să nu diceţi că nu v'am spusă.
 Iar pentru istoria mea,
 O copilă de acolea,
 Dacă va vrea,
 Dacă nu va vrea,
 Totă aici va rămăné,
 Amin ş'amin
 Şi mie ună pahară de vină
 Ş'o naframă de ină,
 Fie tivită şi cu mătasă
 Număi să fie frumósă
 Ca dumnea-vóstră jupănésă mirésă.

CONACARIE

Ghiorghi a Lupulă Pipirig, jud. Suceava.

Buna vremea, buna vremea
 Horă frumósă,
 Boeri d-vóstră,
 Am venită să vă întrebămă de traiă, de viaţă:
 Trăimă bine de mila lui Dumneđeă
 Şi puterea tînerului nostru împărată.
 Dar d-vóstră?
 Nică noi nu trăimă răă,
 Din mila lui Dumneđeă

Și de a nostrului tîneru împărată.
 Dimineța s'a sculată,
 Și grea óste a rădicată,
 Ș'a plecată la vînată,
 Ș'a vînată câmpulă cu florile,
 Codri cu măgurele,
 Și isvóre cu ape reci și adânci.
 Și când coala de către séră
 Aflară o urmașóră de fêră,
 A stată ală nostru împărată și se miară,
 De ce să fie urma asta?
 S'a strânsă trei sfetnici,
 Ș'a ȑisă sfetniculă d'întăiă
 Că acésta e urmă de zîină
 Să fie cu ală nostru 'mpărată de bună preună,
 A ȑisă sfetniculă de a doa óră
 Că este urmă de căprióră
 Să fie cu ală nostru 'mpărată bună soȑióră,
 A ȑisă sfetniculă de ală treilea
 Că este urmă de mirudie
 Să fie cu ală nostru împărată bună soȑie;
 Atuncă ală nostru împărată
 Fórté bine s'a bucurată,
 În scări de aură s'a înălțată,
 În toiagă de argintă s'a rezemată,
 Peste tótă óstea s'a uitată,
 Și ne-aă alesă pe noi,
 Pe iști doi,
 Mică de stată,
 Bună de sfată,
 Din cai sâneȑi,
 Din gură îndrăsneȑi;
 Și ne-amă luată din conacă în conacă,
 Pe cai de olacă
 Pe crângurile cerului,
 Pe raȑele steleloră,
 Pe faȑa pămîntului,
 Ș'amă vȑȑută că steaua ni se lasă
 La astă cînstită casă,

La dumnea-ta jupânésă mirésă.
 Orî stéua să ne arêtați,
 Orî răspunsulă să ni-lă dați.
 Multă să nu ne zăboviți,
 Că porunca bine o sciți.
 Amă audîtă că este aici o flóre
 A 'nflori 'nfloresce
 Și de rodî nu rodesce ;
 Și amă venită s'o luămă
 S'o trecemă peste munți,
 Susă l'a domniei sale curți ;
 Acolo a 'nflori să'nfloréscă,
 A rodî să rodéscă,
 Și părinți să pomenéscă.
 Dar după tóte aceste vë gătiți
 De buți de vină,
 De stoguri cu fênă,
 De ialomîți grase
 Și de copile frumóse.
 Că ală nostru împêrată vine
 Cu boeri bêtrâni,
 Cu voinici tineri,
 Săltândă și veselindă
 Și din pistóle pușcândă.
 Aici când va sosi
 Cu toți vi-ți îngrozi,
 Și câte nu s'oră afla
 De grabă le-ți căuta,
 Câte nu voră fi de ajunsă
 Nu veți avé locă de ascunsă,
 Nică gură de răspunsă.
 Pentru istoria mea,
 O copilă tinerea,
 Mi s'ar cădé,
 Dintr'aceste de acoloa,
 De-ți avé,
 De nu-ți avé,
 Acoloa va rămâné,
 Eă m'oî duce 'n tréba mea.

CONACAȘIE.

Vasile Gheorghe Pădurănu, Făurei, jud. Putna.

Bună ziua la dumnea-văstre,
Horă frumoasă,
Boeri dumnea-văastră de pământu,
Sfetnici de curți,
V'ași întreba pe dumnea-văastră cum trăiți,
Cum viețuiți.
Noi vedem, că sunteți bine și frumoși
De mila lui Hristos
Și din puterea împăratului nostru.
Iată și noi cu cărți de solie,
De la cinstita împărăție
Suntem trimiși
La aceste curți împărătești,
Ce sunt înconjurate de oșteni,
Doră aici la d-văastră ce poate fi?
Că afară vedem jucându
Și în casă auzim plângându;
Deci care este calea solilor să vie
Să le dăm cărțile
Și poruncile
Pentru că noi cu mulți am vorbit.
Dacă dumnea-ta ești sfetnic împărătesc
Cu dumnea-ta vreau să vorbesc.
Numai decât noi spunem
C'ală nostru cinstit împărat,
De dimineță s'a sculat,
Pe ochi negri s'a spălat,
În palat că s'a îmbrăcat,
În sulită s'a rezemat,
În scări de aur s'a înălțat,
Peste toți a căutat
Și ne-a ales pe noi,
Pe acești doi,
Doi voinici,
Pe doi cai murgă,
Din cai sumeți,

Din gură îndrăzneți,
 Mică de stată,
 Bună de sfată,
 Că nu suntem copiii fără de minte,
 Ci scim ceva cuvinte,
 C'amă fostă la sfânta învățătură,
 Ș'amă învățat carte din scriptură.
 Ală nostru cinstit împărat
 Cu oștile s'a luat la vânat
 Ș'a vânat munții cu săptămânele,
 Dealurile cu Țilele
 Ș'a dată într'un mijloc cale,
 Și 'ntr'o urmă de fieră,
 Care și împăratul să mără.
 Și strânse toți domni și sfetnici
 Și Țiseră, că este urmă de zină
 Ca să fie cu ală nostru împărată bună preună;
 Iar filosofi au Țis
 Că-i urmă de flăcă de rai
 Să fie cu ală nostru împărată de bună trai;
 C'ală nostru cinstit împărat
 Pe această urmă a mai umblat
 Ș'a vădită în grădina d-văstră
 O flăcă ce crește
 Și înflorește
 Ș'a rodi, nu mai rodesce :
 Ș'au socotit sfetnici împărătesci
 S'o iea, s'o răsădescă
 Peste munți
 Intr'a dumi-sale curți,
 Că acolo a înflori
 Și a și rodi.
 Și ne-a trimesă pe noi
 Soli de la împărăție
 Precum toți să știe
 Să ne gătiți gireȚi de fână,
 BuȚi de vină,
 IaloviȚi grăse,
 Copile frumoșe,

Ca să şadă cu împăratul nostru la masă ;
 Că vine dumnea-lui cu nunulă celă mare
 Şi cu fiii dumi-sale,
 Cu boeri bătrâni,
 Cu voinici tineri,
 Din cai jucându,
 Din gură vină bëndă,
 Din pistole focă vërsându.
 Şi când va descălica,
 Cu óstea sa,
 Pămîntulă se va cutremura,
 Şi dumnea-vóstră mare frică veţi lua ;
 Şi câte nu voră fi de ajunsă
 Atunci nu veţi avé locă de ascunsă,
 Şi nici gură de răspunsă ;
 Şi pentru conacii din casă
 Răspunsă în grabă să ne éşă,
 Ună colacă de grău frumosă
 Ca şi faţa lui Hristosă
 Cu zahără zăhărată
 Ş'ună pahară de vină,
 Ş'o copilă ócheşe
 Care ar fi de vërsta mea,
 Fie şi mai bălăucă
 Număi nu umflată 'n luncă.

COLACARIE

Costachi Bârzu din Mălini, jud. Sucéva.

Buna diminéţă,
 Buna diminéţă
 Socri mari.
 Tînărulă nostru împărată
 De diminéţă s'a sculată,
 La icóne s'a 'nchinată
 Multă óste a rădicată,
 Şi-a plecată la vënată,
 Să vëneze câmpii cu lupii,

Munții cu urși,
 Văile cu sărurile
 Și cu grânele,
 Văile cu râpi adânci,
 Cu ape reci,
 Dealurile cu podgoriile.
 Și ne-a alesă pe noi,
 Pe iști doi,
 S'amă umblat
 Pîn'amă dat
 Pe sub séră
 De-o urmușoră de féră.
 Tînerul nostru împărat
 În sulți de aur s'a iăzimat,
 Peste oștire s'a uitat
 S'a ăisă că-i urmă de zînă
 Să stea cu împăratul împreună.
 Altul a ăisă că-i florică de ală nouălea raiă,
 Să fie împăratul de bună traiă.
 Séra înflorește,
 Dimineța mă bocesc,
 Dar de rodită nu rodesc
 Dar de-a duce-o la a dumi-sale curți,
 Peste nouă munți,
 Și de 'nflorită a înflori,
 Și de rodită a rodi.
 Că de la început
 A lăsată Dumneșă
 Lumea pentru a lumina lumea,
 Sórele pentru a 'ncălăi pămîntulă,
 Și cei trei luceferi luminoși
 Pentru cei necredincioși,
 Ca să vadă oră și care
 Că-i mare slava mării se.
 Și a mai făcută Dumneșă pe Adam din lută,
 Și l'a adormit în mijlocul raiului,
 S'a luată trei coste din stînga lui Adam
 Și-a făcută muere.
 Și când s'a trezit

Și pe strēmóșa Eva a vėđutů,
 Elů s'a speriatů
 Și Dumneđeű a strigatů :
 Adame, Adame, nu te speria
 Primesce trupů din trupulů tėű,
 Osů din osulů tėű,
 Ca sǎ fii soűů dulce
 Pina la alů tėű sfirűitů.
 Primesců trupů din trupulů meű
 Și osů din ósele mele.
 Atuncǐ ȳ-a blagoslovitů,
 Cresceűi și vė ȳnmulűiűi,
 Ca frunűele codrului,
 Ca nisipulů mǎrii,
 Ca őrba cǎmpurilorů.
 Fie-care pomů primǎvara dǎ róda sa,
 După sėminűa sa.
 Aűa și ficei dumi-vostrǎ ȳ-a venitů
 Vremea de cǎsǎtoritů,
 Ca și primǎvara pomilorů de ȳnfloritů;
 Și tȳnerulů nostru ȳmpėratů
 Ne-a alesů pe noi,
 Pe aceűűi doi,
 Ș'amű purcesů de la a dumi-sale curűi,
 Din cai jucǎndů,
 Din frǎe zuruindů,
 Din sǎbii zingǎnindů,
 Din pistóle ȳmpuűcǎndů,
 Din gurǎ chiuindů,
 Din ploűte ȳchinǎndů,
 Bėndů și veselindů ;
 C'amű venitů peste nouė munűi
 La ale dumi-vóstrǎ curűi,
 Sǎ ne dǎmů solia.
 Solia nóstrǎ este :
 O nǎframǎ de ȳnű,
 Sǎ ștergemů gura de vinů
 Ș'unů colaců frumosů
 Ca faűa lui Domnu Christosů.

COLACARIE.

Petre Cojocarulă. Borca

Ascultați, ascultați,
 Dumnea-vóstră cinstiți părinți,
 Și dumnea-vóstră cinstiți nunți mari,
 Și dumnea-vóstră nuntași,
 Cu toți împrejurași
 Cari v'ați adunat
 La acéstă cinstită nuntă ;
 Că noi până aici la dumnea-vóstră,
 Multe mări amă trecutū,
 Multe țeri amă bătutū,
 Și orașe și sate depărtate amă colindatū
 Și nimeni séma nu ne-a luatū ;
 Dar acum vedemū, că dumnea-vóstră socri mară
 Voiți să ne luați séma nóstră.
 Așa dar și eū pe d-vóstră vă rogū
 Să ne lăsați prin 'ncetulū,
 Cu 'ncetulū, cu încetișorulū,
 Pentru ca să ne dăm cuvîntulū cu adevărulū.
 Tênerulū nostru 'mpêratū,
 De diminéță s'a sculatū,
 Pe obrazū s'a spêlatū,
 La icóne s'a închinatū,
 Cu straie nouē s'a îmbrăcatū,
 Murgu șaua a 'nșelatū
 Și pe elū a 'ncălecatū.
 Și trîmbița a sunatū,
 Și óstea s'a adunatū,
 Trei sute de grăniceri,
 O sută feciori de boeri.
 Pe la revêrsatū de sóre
 A plecatū la vênătóre,
 Ș'aū vênatū țera de susū,
 Despre apusū,
 Până juganii aū stătutū
 Și potcóvele aū perdutū.
 Dar de la sfînțitū de sóre

Amă eşitū la unū drumū mai mare
 Ş'amū datū peste o urmă de căprióră.
 Atunci unii ȃiceaū, că-ī urmă de căprióră,
 Dar nunulū celū mai mare
 Călare p'unū calū albū ca unū ducipalū
 Se rădică în scări
 Se umflă în nări,
 Şi-şi face ochii rôtă
 Peste oştirea tótă,
 Ş'a ȃisū, că-ī urmă de ȃină
 Să fie împēratului cunună.
 Şi dintre toţi soldaţii
 Ne-aū alesū pe noi,
 Şése lipanī,
 Călare pe şése juganī,
 Cu cómele cānite,
 Cu frāele zugrāvite,
 Şi la dumnea-vóstră ne-a trāmisū
 Ca să vedemū şi să căutāmū;
 Că la dumnea-vóstră în grādină
 Este-o flóre
 Mirositóre
 Care nici nu cresce,
 Nici loculū nu-ī priesce
 Şi mai reū Ń merge.
 Aşa dar dumnea-vóstră
 Tóte în pāmīntū să lāsaţi
 Şi flórea să ni-o daţi,
 Ca să o ducemū la alū nostru împēratū.
 În grādină o vom rēsădi
 Şi multū mai bine-ī va prii.
 Noi amū venitū din capētulū pāmīntului
 Prin steriţa vēntului,
 Bēndū şi chiuindū,
 Caii incurāndū,
 Pe nări flăcări vērşāndū.
 Apoi socrilorū marī,
 Noi amū mai sta,
 V'amū mai spune cāte ceva,

Dar ne tememă c'omă întârîdia
 Ş'avemă de trecută munţi
 Cu brazi mărunţi
 Şi întunecaţi.
 Bine v'amă găsită sănătoşi.
 Domnului socru mare acum :
 Acuma noi am descălica
 Dar n'avemă josă pe ce ne da,
 Că nu suntemă ciobani de la oi
 Să descălicămă în noroi;
 Ci suntemă ómeni mari de la împărăţie.
 Nouă să ne aduceţi
 Şi să ne întindeţi covóre
 Pentru ca să descălicămă în pridvóre,
 La cai noştri să daţi fênă verde,
 Cosită în séra sfintului Gheorghe,
 Cosită în sêrbători
 De două fete surori.
 Aşa dumnea-vóstră socri mari,
 Primiţi astă rădăcină
 Mare şi spătósă,
 Parcă-î o bróscă ţistósă
 Mare şi lată,
 Ca dumnea-vóstră să'nchinaţi odată;
 Să n'o sărutaţi tare,
 Că căciula din capă vă sare,
 Că-î vină de Odobesci,
 Să beî să te veselescî.
 Aşa dar dumnea-vóstră socri mari
 Pregătiţi-vă tare,
 Mare óste vă'mpresóră,
 Lărgiţi casa,
 Întindeţi masa,
 Aduceţi buţi cu vină,
 Şi cară de fênă,
 Şi fire de usturoi
 Să dămă pe la cei ciocoi,
 De ce-aş poftită pe la noi.
 Şi de aveţi rogodele uscate,

Să dămă guriloră căscate
 Mai aduceți și lapte bătut
 Ca să le turnămă pe gâtă.
 Noi totă amă mai sta
 Ș'amă mai spune câte ceva,
 Dar ni-i temă c'omă însera
 Și nu suntemă de ici de pe colea,
 Căci suntemă de peste munți cărunți,
 Cu văi adânci,
 Cu isvóre reci
 Cu brați întunecoși
 Bine v'amă găsită sănătoși.

ORAȚIE

Ghiorghi Dascălulă, Moșești (unul sată hotarnică între jud. Râmniculă Sărată
 și Buzău).

Bună vremea, bună vremea,
 Horă frumósă,
 Boeri dumnea-vóstră.
 Așa sunteți învățați
 Că pe noi să ne 'ntrebați:
 Noi ce umblămă,
 Ce căutămă,
 Bine sémă să ne dămă
 Noi suntemă de locă din București,
 Umblămă cu cărți împărătesci.
 Nimeni cuvîntulă să nu ni-lă smintéscă
 C'ală nostru tînără împărată
 De când s'a ridicată
 Pe aceste locuri s'a mai preumblată
 Ș'a dată într'o urmă de fiéră,
 Staă toți în locă, se mirară.
 Sfetnicii diceaă,
 Filosofi ghiceaă.
 Dîse filosofulă celă mai mare
 Că-i urmă de fiară
 Să fie cu ală nostru împărată soțioră.
 Dîse filosofulă celă mai mică

Că e urmă de raiu
 Să fie cu-al nostru împăratu de bună traiu.
 Alu nostru tineru împăratu
 De aceste două vorbe s'a bucuratū,
 În scări de aurū s'a înălțatū,
 Peste óste s'a uitatū,
 Și ne-aū alesū pe noi,
 Pe își doi,
 Mici de statū,
 Bunī de sfatū,
 Din cai săeți,
 Din gură îndrăsneți,
 Din óstea măriei séle,
 Să urmămu acéstă cale.
 Noi ne-am luatū
 Pe lungulū pământulū,
 Pe suflarea vântulū,
 Pe urma fiarei
 Și pe semnulū steleī.
 Nouē stéua ni se lasă
 Dreptū astă cinstită casă.
 Orī fiéra să ni-o dați,
 Orī urma să ni-o arētați.
 Noi ne rugămū dumnea-vóstră
 Să ne lăsați cu încetulū,
 Să ne dămū cuvēntulū cu dreptulū,
 Să nu luați pe dinainte
 Cuvinte multe.
 C'am venitū numai doi
 Și v'ați speriatū toți de noi.
 Când va veni hargaliculū totū
 Mi se pare că vă veți sui în podū.

CONĂCĂȘIE.

Stoicanī, jud. Covurluiū. Todiriță a Popeī.

Ascultați cinstiți nuntași
 Și dumnea-vóstră împrejurași,
 Dumnea-vóstră cinstiți părinți, socri mari,
 Socri blagosloviți

De Dumneḑeu dăruîṭi.
 Am venitū să vĕ 'ntrebămū
 Cum trăiṭi, cum vieṭuiṭi.
 Și de aveṭi ceva cu noi răspundeṭi,
 Că noi ce umblămū, ce căutămū,
 Séma'n grabă nu ne dămū.
 Că tînerulū nostru 'mpĕratū
 Pe aici a mai umblatū
 Și cu cei bătrâni aū așĕdatū,
 Ș'a vĕḑutū o floriciă albastră
 În curtea dumnea-vóstră
 Care nóptea odrăslesce
 Și ȑiua înfioresce,
 Iar de roditū nu rodesce.
 Iar vestitulū tînerū împĕratulū nostru
 Vrea s'o mute 'n curtea împĕrătĕscă,
 Ca acolo să crĕscă și să înflorĕscă,
 Și să rodĕscă,
 Să se înmulṭĕscă
 Părinṭi să pomenĕscă.
 Iar în cele din urmă
 Vine nunulū celū mare
 Și se rógă jupânesei mirese.
 Că Măria sa vine,
 Din pistóle dândū,
 Și din puscĭ tunândū,
 Pe dumnea-vóstră lăudândū,
 Și făcĕndū ómenii aminū
 Și mie unū paharū de viṇū
 Ș'o basma de inū,
 Să ștergemū gura de vinū,
 Fie boeri și de mătasă,
 Să fie fórte frumósă,
 Ș'unū felegeanū de cafea,
 Ș'o copilă de colea,
 Care 'mĭ-o plăcea
 Și ĭ-oĭ plăcea,
 Ca să ținū casă cu ea,
 Să trăiṭi.

COLACERIE.

de Nae Mocanul. Răchel, Dobrogea.

Buna diminéța,
 Cinstiți socri mari,
 În ce voe v'afiați ?
 — În voia vinului,
 Ș'a grăului.
 Dar d-vóstră ce umblați,
 Ce căutați ?
 Răspunsul în grabă
 Să ni-lă dați;
 — Ba răspunsul de grabă
 Nu-i de nici-o trébă
 Astăđi este đi de sərbătóre
 Și-a plecatú alú nostru tînărú împěratú la vênătóre
 Să vêneze cerulú cu stelele,
 Cămpulú cu florile.
 Pămêntulú Joí a vênatú,
 Și 'n deséră de urmă de fiéră a datú.
 Urmă era
 Fiéră nu era.
 Alú nostru tînărú împěratú,
 Peste grea óste s'a uitatú,
 Și ne-a alesú pe noí, doí voinici
 Cu doí cai murgí,
 Cu códele 'nodate,
 Cu cómele lăsate,
 Și ne-a trimesú
 Pe aburii vêntului,
 Pe fața pămêntului,
 Maí bëndú,
 Maí ospêtândú,
 Din pistóle slobozîndú,
 De curțile dumnea-vóstră întrebândú.
 Noí pe josú,
 Stéua pe susú,
 Noí mergeamú,
 Stéua mergea.

Unde stéua ni s'a lăsată
 Noi acolo amă descălicată.
 Oři stéua să ne arătați,
 Că noi nu urămă pentru noi
 Și pentru d-vóstră,
 Urămă pentru ómenii de pe gunoă
 Cari aă găscată gura la noi.

CONACERIE.

Bicaz, județul Neamțu.

Buna vremea, buna vremea.
 La dumnea-vóstră boeri pămîntesci,
 Sfetnici împărătesci.
 Ia stați soliloră
 Să ne scótemă cărțile
 Și să ne spunemă poruncile,
 Că dacă 'ți sta
 Și v'oiă întreba
 Noi séma bine vomă da.
 Că noi nu suntemă furători de boi,
 Nici mocani furători de cai,
 Ci suntemă soli împărătesci,
 Cu solia trimeși
 La aceste curți a dumnea-vóstră,
 Ce sunt înconjurate
 De oști lumesci,
 De védă afară jucândă
 Iară în casă audă plângendă.
 C'ală nostru tînără împărată
 În scări de aură înălțată,
 Peste tótă óstea dumi-sale s'a uitată
 Și ne-a alesă pe noi doi,
 Dar acești voinici,
 Voinici mici,
 Mici de stată,
 Bună de sfată,
 Din cari sunetulă din gură îngrozescă,
 Din cai săltândă,

Din pistóle împuşcându.
 Şi ne-amă luatú din conacú în conacú,
 Cu cai de olacú,
 Pe crângulú ceruluí,
 Pe semnele pămîntuluí,
 Pe razele stelelorú.
 Şi ne-amă abătutú la acéstă casă,
 Vêdú că stéua ni se lasă.
 Că alú nostru tînêrú împêratú
 Vine cu voinici tineri,
 Cu sfetnici bătrâni,
 Şi când vorú descălica
 Pămîntulú se va cutremura.
 Şi cele ce nu se vorú afla
 În grabă le veţi căuta,
 Şi cele ce nu vorú fi de-ajunsú,
 Nu veţi avea locú de ascunsú.
 Că alú nostru tînêrú împêratú
 Pe aici a mai umblatú
 Ş'a vêdutú în grădină o flóre
 Care în totú anulú cresce,
 Cresce în flóre şi 'nfloresce.
 Iar a rodi nu rodesce.
 Ş'amă socotitú s'o luămú s'o ducemú,
 S'o ducemú peste munte,
 În altă curte,
 Ca până la anulú
 Totú să créscă
 Să 'nfloréscă
 Şi de roditú să rodéscă
 Şi cu dragoste să trăiască.
 Iar ađi să mă ascultaţi
 Orí stéua să ne-arătaţi.
 Iar de nu să vê gătiţi
 Cu mií de buţi de vinú,
 De ialomiţi grase
 Şi de copile frumóse.

CONOCĂRIE

De Neculai Zamfirescu, jud Iași.

Vornicelulă mirelui:

Buna vremea, buna vremea,
 Horă frumoasă
 Flăcăi dumnea-văastră.
 Toți stați
 Și ascultați
 Ce vra să ȋică
 Gurița noastră.
 Noi amă venită să vēntrebămă
 Pe dumnea-văastră
 De vieță.
 Vieța vi-e bună
 Ca mila lui Dumnezeu.

Vornicelulă miresei:

Iar dumnea-văastră ce umblați
 Ce căutați?

Vornicelulă mirelui:

Ce umblămă,
 Ce căutămă
 Bine séma că ne dămă,
 Ce-omă umbla, ce-omă căuta
 Bine sama că ne-omă da.
 Că tînărulă mirele nostru
 Pe aci a mai umblată,
 Peste acéstă urmă de florică a dată,
 O socotită că aci nici n'a rodi,
 Nici părinții n'ar pomeni,
 Dar s'o ducă la saraiurile dumi-sale,
 Acolo de 'nflorită a 'nflori,
 De rodită a rodi,
 Și părinții a pomeni.
 Tînărulă mirele nostru,
 La vênată,

Că s'a luatǔ,
 Să vèneze munții,
 Cu brađii,
 Codrii cu fiarele,
 Câmpii cu semănăturile.
 Și dândǔ peste acéstă urmă de fieră,
 Singurǔ împăratulǔ nostru,
 Stă și se miară,
 Ore ce să fie acéstă urmă de fieră?
 Și a strînsǔ sfetnicii,
 Solotsfetnicii (?);
 Unii ȑiceaǔ, că-î floricecă de zînă,
 Să fie împăratulǔ nostru frumósă cunună;
 Unii ȑiceaǔ că-î floricecă de Viniție,
 Să-î fie împăratulǔ nostru de bună soție.
 Unǔ ȑiceaǔ că-î floricecă de raiǔ,
 Să fie tînerulǔ nostru de bunǔ traiǔ.
 Tînerulǔ împăratulǔ nostru,
 Pe calǔ s'a încălecatǔ,
 În scări s'a înălțatǔ,
 Peste nuntași s'a uitatǔ,
 Și ne-aǔ alesǔ pe noi,
 Pe acești doi voinici,
 Tari de capǔ,
 Buni de sfatǔ,
 Și ne-aǔ pornitǔ
 Pe crângulǔ cerulǔi,
 Pe urma stelelorǔ,
 Până 'n dreptulǔ acestei case frumóse.
 Iată stéua ni se lasă.
 Flăcăi 'dumnea-vóstră,
 De grabă cuvîntulǔ să ne iasă,
 Și noi vremǔ de a vă porunci,
 Să vă gătiți de buți cu vinǔ,
 De grajdurǔi cu fênǔ,
 De ialoviți grase,
 De copilițe frumóse.
 Că mirele nostru
 Pe aici când a descălicatǔ,

Pămîntul s'a cutremurat,
 Dumnea-văstră nici în sémă n'ați băgat.
 Și pentru noi, pentru conăcari,
 Să vă gătiți măcar,
 Cu vr'o doi trei ciocărlani,
 De nu, fie și cărlani
 Și câte-unu pahațu de vinu
 Să vă fie chefulu deplinu,
 Și câte-o naframă de inu
 Să ne ștergemu mustățile de vinu,
 Da fie și de mătasă
 Numai să fie alésă.
 Și mi-ți măi da
 Și câte-o copiliță tinerea
 Care ar fi de séma mea.
 Dar fie și măi mare
 Că mie totu bine-mi pare,
 Măcar asta de-acolea,
 Dacă o vrea;
 Dacă n'o vrea,
 Dracul s'o ia,
 Să-mi facu cimpoiă din ea
 Să cântu și la nunta mea
 Într'un césu bunu, jupâne vornicelă,
 Cum ai ajunsu vornicelă de glótă
 Așa s'ajungi vornicelă de pórtă,
 Să judeci lumea tótă,
 Póte oî trece și eă vr'odată,
 Și mi-i judeca
 Și eă te-oî blestema
 Și ți-a muri ibovnica.

CONACARIE.

Neculaî Bocănețu, jud. Botoșani, satulă Bucecea.

Stați cinstiți nuntași și ascultați
 De la micu și pânu la mare
 Și câți v'ați tēplată la acéstă serbare,
 Dumnea-văstră beți și veseliți

Și de tînărul nostru împărată nici gîndiți.
 Iar tînărul nostru împărată,
 Diminéța s'a sculată,
 Pe ochi negri s'a spălată,
 La icône s'a 'nchinată,
 În scări de argintă s'a rădicată,
 În toiagă de aură s'a răzimată,
 Peste tótă oștirea s'a uitată,
 Și ne-a alesă pe noi doi viteji
 Din cai tăieți,
 Din gură îndrăsneți,
 Mici de stată,
 Buni de sfată.
 Ș'a pornită la vînată,
 Ș'a vînată toți codrii,
 Și toți munți,
 Și-a dată peste-o urmușoră de fiéă,
 Dar nu-i de fiéră,
 Ci-i de căprioră,
 Iar nu-i de căprioră
 Ci-i 'de-a tînărului nostru împărată
 Bună soțioră.
 Unde-i stolniculă de casă,
 Cu bună răspunsă să ne iasă?
 Noi pe unde amă umblată,
 Solia frumosă ne-amă dată;
 Să ne'ntrebați cu încetulă,
 Să ne dămă răspunsă cu dreptulă.
 Noi scimă multe și mărunte
 Și-'n astă séră nu le putemă ținea minte.
 Noi am venită pe crângurile cerului
 Ș'amă trasă la acéstă casă,
 Ca cum haragu 'mpărătescă să ne iésă.
 Iar tînărul nostru 'mpărată
 Altă haragă nu vrea să iea.
 Vă voesce pe acéstă flóre din raiă
 Să fie tînărului nostru împărată de bună traiă.
 Iar tînărul nostru împărată
 A venită cu securi de argintă

Să sape acéstă flóre din pămînt,`
 S'o săpe cu rădăcină,
 S'o răsădască la împăratul nostru'n grădină.
 Ea de 'nflorită are să 'nflorască,
 De rodită are să rodască,
 Părinții are să mulțămască.
 Ia stați cinstiți nuntași ș'ascultați,
 De la mică și pîn'la mare,
 Și câți v'ați tîmplată la acéstă frumósă adunare,
 Că flórea să mi-o dați,
 Și pe împăratul nostru să-lă așteptați
 Cu mese 'ntinse,
 Cu făclii aprinse,
 Cu bucate bune,
 Cu pahare pline,
 Cu vorbe de omenie,
 Ca Dumnezeu să vă ție.
 Și pentru povestea mea,
 O copilă tinerea,
 Ș'o băsmăluță de ină
 Să-mi ștergă gurița de vină,
 Să trăiți la mulți an.

CONĂCĂRIE.

Ciobanulă. Ghiorghi a. Popei. Leverda, jud. Dorohoiu.

Bine-amă găsită,
 Bine-amă găsită,
 Horă mândră și frumósă,
 Boeri, boeri, dumnea-vóstră.
 Iar stolniculă celă de casă
 Inainte să ne iasă,
 Să ne'ntrebe ce umblămă
 Și pe aici ce cătămă.
 Séma 'n grabă nu ne dămă,
 Că noi nu suntemă Cazaci—
 De acei ce cumpără vaci,
 Nici boeri noi nu suntemă
 De cumperatū boi, c'avemă ;

Dar suntemă împărătesci
 Fericiți dumnezeesci.
 Ș'ală nostru împărată,
 Tinerelă și învățată
 Pușca 'n mână a luată,
 Pe murgă a încălecată,
 Peste ôste s'a uitată,
 După vânată s'a luată,
 Ș'a vânată munții cu urșii
 Și vulpele din potici.
 Elă a vânată, n'a vânată,
 Inapoi s'a înturnată,
 Și găsi urmă de fieră
 Elă stă singur de se miară.
 Și ală nostru împărată
 Tinerelă și învățată
 Inapoi s'a înturnată
 Și pe oblângă s'a plecată,
 Pușca de ș'a aședată,
 Peste ôste s'a uitată,
 Pe noi doi elă ne-a alesă
 Și de'ndată amă purcesă,
 Și ne porni de la sine
 Să scótemă slujba cu bine.
 Dar al nostru împărată
 Tinerelă și învățată
 Pușca în mână a luată
 Peste ôste s'a uitată,
 Și la drumă că a plecată,
 Crângulă cerului a apucată
 Și la stele s'a uitată,
 Și a vădută o stea frumósă,
 Din tóte mai luminósă,
 Cată la ea, dar nu-î stea,
 Ci e mândra floricea,
 Rumenă și ochesică,
 Tinerică, frumușică,
 Nóptea oghilesce,
 Diua înfioresce,

Și la împăratu ea gândesce,
 De doru mi se resbolesce.
 Ș'alū nostru împăratu
 Tinerelū și minunatū,
 N'are vreme a gândi,
 Că trebue a se găti,
 De buți cu vinū,
 De care cu fēnū,
 De ialoviți grase,
 De copile frumóse,
 Să stea cu dragū la masă.
 Tóte n'orū fi d'ajunsū
 Că dór nu-ī colacū de pusū,
 Nu-ī colacū d'ai cālătorū,
 Nu-ī colacū, ca să-lū luāmū,
 Cofa de apă s'o vērsāmū,
 Da'i cālătorū, să-lū ospētāmū,
 Și c'o nāframă de inū
 Să ștergemū gura de vinū.

În timpulū câtū conăcariī spunū solia lorū, mirésa, care-ī
 înconjurată de druște, stă cu o cofă de apă și c'unū colacū
 lângă ea. După ce conăcarulū a mântuitū, mirésa îi dă ce-
 vreaua; iar colaculū îlū rupe vornicelulū bucățele, împrăști-
 indu-lū nuntașilorū. Fata rēstórnă cofa cu apă și prin Moldo-
 va totū ea este aceea care rupe și colaculū, iar din chipulū
 cum varsă apa și împarte colaculū ese priceperea pentru nun-
 tași de mirésa-ī hătră saū ba.

La finirea conăcărielorū se légă câte o naframă fru-
 mósă la frăiele cailorū conăcărilorū, și însoțiți și de unū că-
 lēuzū dintre nuntașiī miresei, se întorcū la punctulū unde
 o așteptă mirele cu ai sēi și se întorcū cu toți trăgēndū în
 gazdă la unū gospodarū, rudă de a miresei, saū a nunului,
 unde s'a făcutū pregătire pentru a primi pe nuntașiī mire-
 lui. După ce mirele a trasū la gazdă scóte darurile miresei
 și le dă vornicelulū. Elū le aședă într'o sită nouă, iar pe
 d'asupra le acoperă cu unū ștergarū frumosū adusū de la

mama mirelui, și din nuntașii mirelui cu scripcari și cu vornicelul în frunte mergu de ducă darurile miresei. La casa miresei nuntașii stau în așteptare, vornicelul intră jucându-sita cu darurile miresei și închinându-se la mirésă îi întinde-sita ȳicându:

Buna vremea, buna vremea,
 Poftimă jupânésă mirésă
 Poclonă de la jupânul mire.
 Pune mâna și primesce
 Papucei ce-ți dăruiesce,
 Papuci cu talpă de iapă,
 Să ai de dusă până la apă,
 Papuci cu talpă de găscă,
 Să ai de dusă până la crâșmă,
 Papuci cu talpă de bobocă
 Să nu te duci în sată la focă,
 Să fii gospodină pe locă,
 Turetențe de buhai
 Din ia sară pe locă să stai.
 Să fie încă de vacă
 De dusă în platană la cósă,
 Totă le-ă căta de frumoșe.
 Poftimă întinde mâna de primesce
 Barizele de legată
 Și negru de 'nhobotată.

Mirésă întinde mâna să iea darurile, iar vornicelul le trage iute înapoi ȳicându:

Nu te grăbi la luată
 Cum te-ai grăbită la măritată.
 Părinții au ȳisă că nu te-oră da
 Și că fată te-oră ținea,
 Iar dumneata n'ai voită
 Și de vatră te-ai isbită
 Și mi-ai ȳisă, că ȳi-ă lua
 Zestrea și te-ă îneca,
 Unde-ă fi balta mai lată
 Ca să 'ncapă cu zestrea totă;

Și de-adâncă ce era
Ciocârlanii în picióre umbla.

Vornicelul jucându darurile iar le întinde miresei ȝicându :

Buna vremea, buna vremea,
Jupânésă mirésă,
Cinstită 'mpărătésă
Poftimă pânză de Țarigradă,
Testemelă de legatū,
Cu canafă de mătăsă
Ca la cucóne de casă.
Ajungă-te voe bună jupânésă mirésă.
De numele dumi-tale când a aflată
Fórte bine i-a părută
Ș'a poftitū să facă
Ună drumă ș'o cărare
Pân la a dumi-sale mândră flóre,
Ș'o cale ș'ună drumă
Până la a dumi-sale mândru păunū.
Dar alū nostru împēratū,
Jupânulū mire a umblatū,
Tóte țērele a înconjuratū
Ca să-ți facă strae,
Strae pe placū
După a dumi-tale statū,
Strae scurte, spintecate,
Precum eraū mai ciudate;
Ș'a cumpēratū firurī,
Zarafirurī,
Jderurī și papucī îmbadiī,
Perechia lorū cincī lei,
Un brău totū cumpēratū
De la Tocatū,
Cotulū totū cu cincī lei luatū.
Tóte le-a tēncuitū
Și'n corabie le-aū clăditū
Și corabia pe mare a pornitū
Ș'aū datū milostivulū Dumnezeuū unū vēntū
Și corabia într'unū ostrovū de mare a isbitū.

Dar corăbierii fiindu meșteri,
 Cu atâta nu s'au lăsată,
 Totu au dată din vâsle, au dată,
 Și corabia la mală au scosă,
 Ș'ală nostru tînără împărată
 În corabie a intrată,
 Și marfă de care i-a plăcută a cumpărată,
 Din corabie a descărcată
 Și le-au încărcată în caice
 Și le-au adusă la dumnea-vóstră aice.
 Ajungă-te voe bună, jupânésă mirésă,
 Că se închină jupânulă mire
 Cu felă de felă de marfă frumósă,
 Poftimă ține,
 Să-ți fie de bine.

Când mirésă iar întinde mână, vornicelulă trage darurile înapoi, ȑicêndă :

Nu te grăbi cu luatulă,
 Jupânésă mirésă,
 Cum te-ai grăbită cu măritatulă;
 Că ală nostru tînără împărată,
 Se pune de price
 Și voia să strice,
 Și unde ai prinsă a suspina ș'a plânge,
 Și ai ȑisă:
 Decât ală nostru tînără împărată va strica
 Mai bine o piatră de grumaji ți-ai lega,
 Și într'o baltă sécă te-ai arunca.
 Dacă nu creȑi
 Poftimă, pune mână și veȑi.

Când mirésă din nou întinde mână să iea darurile, vornicelulă iarăși le trage îndărătă ȑicêndă :

Ba! ba! ba! jupânésă mirésă,
 Nu te grăbi la luată,
 Cum te-ai grăbită la măritată,
 Că părinții nu prea vrea
 Și ȑiceai: de nu te-a da,

Sémă singură ți-î face,
 Că mirele îți cam place.
 Iar dacă ai fi îngăduită;
 Altă flóre ai fi înflorită,
 O lécă să fi așteptată
 Altă voinică te-ară fi luată.
 Când sórele răsare
 Dughiana se deschide,
 Mândră marfă se întinde,
 Cu galbeni mi-o răspunde,
 Mirele că cumpăra
 Totă ce frumosă îi părea,
 Două-spre-ce buți de vină,
 Două-spre-dece care de fênă,
 Două-spre-ce ialoviți grase
 Cari erau mai frumoase,
 Să fie mâna totă plină,
 Că atunci îi vieța bună.
 Nu-î de purtată trandafiră
 C'atunci traiu-î ca pelină
 Și casa-î ca la străină,
 Și mi-o muștră fără vină
 Și mi-o bate fără milă.
 Poftimă, poftimă, jupânesă mirésă,
 Poc'óne de la jupânulă mire,
 Dar poftimă de gâtesce,
 Că mie-mi trebuesce
 Naframă frumoasă
 Tótă de mătăsă
 Și cu floricele
 Tóte de mărgele
 Și să mai fie așa
 Ca (cutare) a mea,
 Care dac' o vrea
 Noi că ne-omă lua,
 Casă omă ținea;
 Iar de nu vei vrea
 Să mergi după mine,
 Facă-s'ară pe lume

O scripcă din tine.
 Și mai ascultați nuntași
 Că séra din astă séră a înseratǎ,
 Noi poclóne dulci de la jupânulǎ mire,
 De la jupânésă mirésă,
 N'amǎ închinatǎ.
 A fostǎ vremea mai de demultǎ,
 Dar noi nu ne-amǎ priceputǎ.
 Poftimǎ, jupânésă mirésă,
 Poclonǎ de la jupânulǎ mire :
 Unǎ șalișorǎ de mǎtasǎ
 Sǎ vǎ fie de mirésă.
 Ia poftimǎ acuma,
 Pune mâna
 Și primesce cu tótǎ inima
 Și catǎ mai voiósǎ,
 Cǎ mergi la a dumi-tale casǎ,
 N'ai sǎ mai stai la părinți fatǎ,
 Ci ai sǎ fii cinstitǎ gospodinǎ cununatǎ.

ÎNCHINĂRI A STRAELORŬ LA MIRÉSĂ.

Ajungă-te voe bunǎ,
 Jupânésă mirésă,
 Iatǎ dumnea-lui, jupânulǎ mire,
 De diminéțǎ s'a sculatǎ,
 De la Țarigradǎ a plecatǎ,
 În corăbiǎ a intratǎ,
 Ș'a luatǎ dumi-tale marfǎ pe placǎ,
 Poftimǎ de ține,
 Sǎ-ți fie de bine.

Iar când mirésă 'ntinde mâna îi ȑice :

Nu te grăbi la luatǎ,
 Cum te-ai grăbitǎ la măritatǎ.
 Părințiǎ aǎ strigatǎ că nu te-or da,
 Ș'ai cuvîntatǎ cu glasǎ mare,
 Cǎ de părințiǎ nu te-or mărita
 Te-î duce de te-î îneca.

Și ai luat a te da cu capul de vatră,
 S'ai strigat, că de ađi înainte nu mai ședî fată.

Buna vremea, buna vremea,
 La dumnea-vóstră mesenî,
 Carî v'ađi adunat
 La acéstă masă.
 V'amû rugat pe dumnea-vóstră
 Să ne faceți locû și cărare,
 Până la acéstă cinstită flóre,
 Și casă bună,
 Voe bună,
 Veselie dumi-tale, jupânésă mirésă,
 Chipû de crăiasă.
 Masă frumósă
 Mesenî dumnea-vóstră,
 Noi ne-amû întreba cu dumnea-vóstră
 De trai, de vecuitû.
 Decî noi vedemû, că dumnea-vóstră,
 'Traiți și vecuiți.
 Cu mese 'ntinse,
 Cu făcliî aprinse,
 Cu pahare pline,
 Cu bucate bune.
 Ajungă-te voe bună,
 Jupânésă mirésă,
 Că alû nostru tînerû împăratû,
 Ca unû împăratû s'a gătatû
 Și caiî la butcă a strigatû,
 Ș'a plecatû din conacû în conacû,
 Cu cai de olacû
 Până la târla tocată.
 Alû nostru tînerû împăratû
 Prin tîrgû s'a preumblatû,
 Crainici a strigatû,
 Negustorii dughenele aû desfățatû;
 Alû nostru tînerû împăratû,
 Marfă a căutatû,
 Marfă n'a găsitû

Pe fețișóra dumi-tale,
 Jupânésă mîrésă, bine potrivit.
 Ș'ală nostru tîneră împărată
 Iarăși a plecată
 Din conac în conac,
 Cu cai de olac,
 Până la tîrg la Țarigrad.
 Ș'ală nostru tîneră împărată,
 Prin tîrg s'a preumblat,
 Banî la crainici a dat,
 Cari aș strigat,
 Negustorii dughenele aș desfășat.
 Ș'ală nostru tîneră împărată
 Marfă a găsit
 Și pe fețișóra dumi-tale s'a potrivit.
 Ș'ală nostru tîneră împărată
 Cu gurița se tocmea
 Și cu galbeni cumpănea,
 În sipete miî sipete
 Pe corabie-î pune,
 Pe mare mi-î purcede.
 Când în mijloc de cob a sosit,
 Mare vifor i-a pălit,
 Corabia 'n ostrov aș sprijinit.
 Atunci negurile s'aș lăsat,
 Sórele s'a întunecat,
 Marea s'a turburat,
 Și drumul lor li s'a legat,
 Ș'ală nostru tîneră împărată
 Trei nopți nici n'a bătut nici n'a mîncat,
 Numai pe însuși Dumneșeu l'a strigat.
 Când de a treia ăi s'a revărsat,
 Negurile s'aș ridicat,
 Marea s'a alinat,
 Sórele s'a luminat,
 Drumul lor s'a deslegat,
 Corabia la mal a plecat,
 Și 'n corabie ce marfă era,
 Firuri, zarafiruri,

Tăfți domnesci,
 Cu negóțe adămesci.
 Dumnea-ta, jupânésă mirésă,
 Să fii sănătósă
 Straele aceste să nu le ponosăsci
 Și cu altele nouă și mai frumoșe să te'noesci.
 Poftimū jupânésă mirésă colțunī de bumbacū,
 Că sciū că dumi-tale-ți placū,
 Poftimū papuci cu stârlici,
 Că sciū că de acestea nu-sū pe aici,
 Poftimū jupânésă mirésă,
 Vesū să-ți fie de legatū,
 De s'a tēmpla și cliție
 Totū să-ți fie de bucurie ;
 Poftimū tulpanū din Țarigradū cumpēratū,
 Să-ți fie dumi-tale de legatū,
 Că deacum până'n vecie
 Gățișórele dumitale legate-aū să fie.
 Dumnea-ta, jupânésă, de nu cređi,
 Poftimū de veđi.

Și când mirésa întinde mâna, le trage 'ndărătū ȑicēndū :

Dumnea-ta, jupânésă mirésă,
 Nu te grăbi la luatū,
 Cum te-ai grăbitū la măritatū,
 C'ai fostū tīnēră copilă,
 Te-ai grăbitū cu firea,
 Ai chititū că-ī împērăți lumea ;
 Decât fī împērăți lumea
 Mai bine o vrea milostivulū Dumneđeū
 S'o împērățescū eū.
 Iar d-ta, jupânésă mirésă,
 Nicī nu te scārbi,
 Că cum te vei sluji,
 Așa milostivulū Dumneđeū te va griji.
 Poftim și ține,
 Să-ți fie de bine,
 Să trăesci,
 Să te veselescī,

In veci netrecuți,
Nesăvârșiți.

Cei cu schimburile, dar mai ales vătășelul.
Oreste Djujanski. Romanismul. Viața poporului Român.

Ce umblăm,
Ce căutăm,
Nimănui n'avem sémă să dăm.
Am sosit,
Ș'am nemerit ;
Nu mi-ți înșela,
Nu mi-ți ferma,
Că noi chiind
Și tot hohotind
Vom intra,
Vom descuia,
Noi cu toți
Strănepoții,
La a noastră 'mpărătesă

După aceste cuvinte, dau cu toți năvală să între cu
de-asila, dar portarii nu se dau și-i opresc ținând:

Ma cu 'ncetșorul,
Ma cu binișorul !
Cum de cutezați
Aici să intrați?
Că nu-i cu tărie
Nici cu voinicie,
Ci de bună voe.
Și de-ți și intra
La noi a'nopta,
Trebuie să ne spuneți
Din ce țară sunteți,
Și să ne aduceți
O carte curată,
Cu slove'nsemnată
De la împăratul,
Mare luminatul,

Ca să scimă și noi
Cine sunteți voi.

Vornicelulă celă cu schimburile.

Ca să știți și voi
Cine suntemă noi,
Iaca vă spunemă,
Și ne supunemă,
Ca la împărați,
Nalți și luminați.
Ómenî bunî suntemă,
Și noi ne chemămă
Solî împărătescî,
Din țeri românescî,
Tinerî Moldovenî,
La 'mpărată oștenî.
Naltulă împărată
Poruncă ne-a dată
Și ne-a totă trimisă
Și așa ne-a ăisă,
Ca să cercetămă,
Să ne 'ncredințămă,
Ce face a noastră 'mpărătesă.
Scumpă mirésă,
Și iarăși ne-a ăisă
Și iarăși ne-a spusă
Că elă ară veni
De acolo aci,
Dar are mulțime
De ospetîme:
Impărați, împărătese
Voivodî, crai și crăese,
Și aceea nu vrea să lese.
Decî numai prin noi,
Aceștia vr'o doi,
Vreă ca să măi scie
Ce are să măi fie,
Ce măi face a noastră
Mândră 'mpărătesă.

Portarul.

Mâni cu veselie
 În curțile 'nalte,
 Cu flori împănate,
 Totu cu flori domnesci
 Pe ferești.
 Care-să aședate
 Și udate
 De a noastră 'mpărătesă,
 Cinstită mirésă.

Și intrându în casă dicu:

Bună vremea, bună vremea,
 Într'acéstă casă,
 Ca să m'apropiū și eu
 De cinstita masă,
 Mai alesu de dumnea-ta,
 Jupânésă mirésă,
 C'auđii de numele dumi-tale,
 Că ești negustoriță mare,
 Și alū nostru împēratū
 E negustorū însemnatū,
 Tóte tēguri a călcatū
 Tóte satele a umblatū,
 Marfă bună n'a aflatū.
 Iar fiindū elū vrednicū
 Și puternicū,
 Cu atâta nu s'a lăsatū,
 Diminéța s'a sculatū,
 Pe ochi negri s'a spēlatū,
 Cu straiū noū s'a îmbrăcatū,
 Murgulū și l'a cersălatū
 Și l'a înșeuatū,
 Cu trîmbița a trîmbițatū
 Și din cornū a buciumatū,
 Mare óste a adunatū.
 Sfetnicilorū,
 Miniștrilorū,

Mare poruncă a dată
 Și la vînată a plecată,
 Codrii a împănată,
 Munții a călcată,
 Ca să vîneze fieri
 De jderi,
 Iar pe sémă ș'a luată,
 Că rîșii și jderii
 Nu pórta numai domni.
 Iar fiindă elă vrednică,
 Puternică,
 Nici cu atâta nu s'a lăsată.
 Sfetniciloră
 Și Miniștriloră
 Mare poruncă le-a dată
 Și corăbiă a gătătă,
 Și spre mare a plecată,
 Toți pe mare
 Ca pe uscată.

Susă la tîrgă la Țarigradă,
 Orașelă cam însemnată,
 Se trezescă ei pe uscată,
 În orașă în Țarigradă,
 Ei trei dîle a umblătă,
 Pân'ce marfă a aflată,
 Mi de galbeni ei a dată
 Și în tencuri a legat'o,
 La corăbiă a cărat-o,
 Și le-a dată Dumnezeu ună vîntă,
 Ună vîntă dulce pe pămîntă.
 Și ei a plecată
 Totă pe mare
 Fôrte mare,
 Nu s'a cufundută,
 Ca și pe uscată,
 Când la mijlocă de cale,
 Cale și cărare,
 S'a iscată ună vîntă,

Din fundă de pămîntă,
 Marea a'nvêluită,
 Naele a gistruită.
 Și a fostă vîntulă mare,
 Atuncea pe mare,
 Ună vîntă volvurată,
 Naele a'nturnată,
 Negóțele a înecată,
 Pentru ală loră păcată.
 Noi căți-va ostenitori,
 De asemenea călători,
 Pe acolo ne-am aflată,
 Și am sărită nu le-am lăsată,
 Și negóțele mai mică
 Le-amă luată tóte 'n caice,
 Le-amă adasă la dumnea-vóstră,
 Cu tóte sudórea nóstră :
 Strugușóre ș'alunele,
 Cornişóre și smochine,
 Nisce papucași,
 Că-să drăgălași,
 Nisce iminei,
 Că-să frumușei ;
 Ciuboțele gălbíore,
 Să-ți fie pentru picióre,
 Să eși des de diminéță,
 La rēcóre pe verdéță,
 Cu mândrulă împěrată,
 Amêndoă la preumblată ;
 Ună fesă, ce-î lată, lată,
 Să-ți fie de 'nhobotată ;
 Tulpănași cu floricele
 Să-ți fie de mângâiere,
 Ș'ună fesută cam roșioră,
 Ce dă inimei multă doră,
 De care și dumi-tale,
 De multă ți-a fostă cam 'doră.
 Dacă nu mă cređi,
 Poftimă de veđi.

Mirésa vrëndă să iea schimburile, vornicelulă o opresce
dicëndă :

Ho ! ho ! ho ! jupênesă mirésă,
Nu te grăbi la luată,
Cum te-ai grăbită la măritată,
Căci părinții dumi-tale,
I-a prinsă o mare jale,
Și se puse 'n price,
Nunta ca să strice.
Dumnea-ta ai prinsă a plânge
Și ai ăisă iară,
Că până 'n sară
De gâtă o piatră ți-i lega,
Intr'o bulbócă te-i arunca
Ș'acolo te-i îneca ;
Căci ca Gheorghi nu-i afla
Și te-ai dată d'ună cornă de vatră
Și n'ai vrută să rămăi fată.
Cu aceste tôte,
Număi câtă se-pôte,
Poclonire 'naltă,
De la cinstită 'mpêrată
Poruncă elă v'a dată
Astă-ăi să primiți
Pe acești Moldoveni,
De țară oșteni,
Bine să-i cinstiți
Cu galbeni să-i dăruiți
La scripcari, la lăutari,
Dimpreună
Cu o masă bună.

Acum pune vătăjelulă schimburile pe masă dinaintea
miresei, acésta le privesce cu doră și luândă ună pahară de
rachiă saă vină îlă închină vătăjelului. Elă îi mulțumescă
și începe orațiunea paharului :

Mulțumimă, mulțumimă,
Jupânesă crăiasă,

De acestu dulce paharū,
 Ca și domnului de darū.
 Că și acésta ce se face
 E unū zidū de bună pace,
 Și pe locū,
 Cu norocū,
 De viéță
 Cu dulcéță
 Domnulū sântū să dăruiască,
 La locașulū dumi-tale
 Curte albă lângă drumū,
 Să sălășluiți
 Pe cei neavuți,
 Să hrăniți
 Pe cei flămânți
 Și s'adăpați
 Pe cei însetați.
 Și încă vă dăruiască
 Înduratulū Dumneđeū
 Contășe cu lupi,
 Cațaveici cu vulpi.
 Iarăși să vă dăruiască
 Fii și fice prea frumoșe,
 Fiii și ficele să fie
 Feți, logofeți,
 Preoți, preotese,
 Prin capuri de mese.
 Încă vă dăruiască
 Domnulū Dumneđeū,
 Domnulū sântulū,
 Cu cuvîntulū,
 Tăria lui Avram,
 Înțelepciunea lui Solomon,
 Blândeța lui David,
 Vitejia lui Alexandru împăratū;
 Să vă bucure,
 Precum a bucuratū
 Dumneđeū pe Noe în corabie,
 Când i-a adusū o porumbiță

O mlădiță,
 Frunze verde de măslină
 În gură, ș'a bătut vină,
 Și s'a veselit de plin;
 A sădit poma de vie,
 Și s'a umplut de bucurie,
 Trăgându naea pe uscată,
 Săvârși un greș păcat;
 Iar noi toți ne-am bucurat.
 Seminția lui,
 Bunul nemului,
 Înverdiudă
 Și veselindă,
 Fața tuturoră,
 Ș'a noastră acestora,
 Amin.

Dicându acestea iea paharul ce a'nchinat mirésă și dice :

Să trăesci și tu podă,
 Să bea gurița mea,
 Să trăiască 'naltul podă,
 Să închină paharul totă,
 Să trăesci tu lungă grindă,
 C'arū mai bea și cei din tindă,
 Să trăiască și cea țară,
 C'arū mai bea și cei d'afară,
 Dacă le-a da cine-va,
 De nu ba.
 Să trăești mirésă,
 Tinără, frumósă,
 Că eă beă paharul
 Și mē'nchină cu darulă.

Dicându acestea dă paharul peste capă și se pune lângă masă, care-i acuma plină de bucate ; luându de pe masă, dice :

Iar tu mirésă,
 Tinără, frumósă,
 Nu te bucura,

Că m'oi sătura,
Oî face gura leicuță,
Pân-tecele balercuță.

Luându unū paharū cu rachiū de pe masă, ȑice :

Să trăești,
Vivatū grindă,
Să se uite celū din tindă.
Pênă ce-oî mai căpêta,
Ilū înghițū pe acesta.

Și după ce l'a căpêtatū și după ce l'a gătītū să uită
în fundulū paharului și ȑice :

Nu gândiți că m'amū fruptatū,
Ci-î paharulū spartū.

După ce ȑice vătăjelulū aceste versurī, staū cei-lalți ómenī
pe unde aū apucatū, dar fără a ȑice o vorbă, lăutarīi staū
grămădiți și tacū, după acestea intră cu toți în casă, lău-
tarīi cântă, toți cinstescū și se veselescū. Peste puținū vă-
tăjelulū, care a adusū schimburile, începe joculū cu mirésa -

Teodorescu, poes. pop., pag 164.

Ajungă-te voe bună
Pe dumnea-ta, jupânésă mirésă,
Bucură-te și te veselesce,
Că jupânulū mirele
De când d'astă veselie s'a apucatū,
La Țarigrad a plecatū,
Și din câte a aflatū,
De tóte a cumpêratū,
Și într'o corabie le-a încărcatū,
Și 'napoi pe mare s'a înturnatū.
Dar când a fostū la jumătate cale,
S'a stărnitū o furtună mare,
Unū vântū despre ,rêsăritū,
Fórtē iute și cumplitū,

Și pe toți corăbierii i-a înecat,
 Numai unul a scăpat,
 Pe-o scândură de brad,
 Cum valurile l'au purtat,
 La mal l'au aruncat.
 Și jupânul mire de scire a dat,
 Țicându-i, fă, jupâne mire,
 Cum îi putea,
 Că de corăbieri
 Ne-am luat nădejdea !
 Iar jupânul mire,
 Dacă a aflat,
 Fărte tare s'a turburat,
 Pe altă cală a 'ncălecat
 Și 'napoi la Țarigrad
 A plecat.
 Și din câte a aflat,
 A doua oră a cumpărat :
 Marfă suptire și alésă,
 Pentru dumnea-ta, jupânésă mirésă.
 Ți-a cumpărat un fesu
 De la 'ntâiul casăgin,
 Ca să-ți fie cheful de plin ;
 Ți-a mai cumpărat
 Un bucealac de mătăsă,
 Ca să-ți fie de purtat prin casă ;
 O cutnie pentru rochi,
 Cea mai alésă,
 Ca să-ți fie de mirésă ;
 Tulpane, călțuni și legători,
 Ca să-ți fie de sêrbători ;
 Ți-a mai cumpărat o oglindă,
 Cea mai frumósă,
 La care să te gătesci ca mirésă ;
 Ți-a cumpărat și săpun,
 Tot de Țarigrad,
 Ca să-ți fie de spelat ;
 Apoi ți-a mai cumpărat și smochine,
 Cu dulcéța din lume,

Ca totu omulŭ să se mire.
 Poftimŭ pune mâna
 Și le iea cu tŏtă inima.

Când mirésa întinde mâna spre a le lua, unŭ vornicelŭ
 glumețŭ le retrage și ȃice:

Ia mai îngădue,
 Jupănésă mirésă,
 Nu te grăbi cu luatulŭ,
 Cum te-ai grăbitŭ cu măritatulŭ;
 Cu tŏte că și jupănŭ mirele
 S'a prea grăbitŭ cu 'nsuratulŭ
 Ca să nu te-apuce altulŭ !

Apoi iarăși i le dă, ȃicendŭ :

Ei poftimŭ acuma,
 Pune mâna
 Și primesce cu tŏtă inima
 Și cântă mai voiósă,
 C'ai plecatŭ spre a dumi-tale casă.

La casa miresei, după ce vornicelulŭ în sfirșitŭ i-a datŭ
 sita cu straele, femeile apucă lucrurile pe amăna și totŭ le
 jŏcă cântândŭ. În urmă se prindŭ cu toȃii în horă rŏtă;
 după ce au mai trasŭ câte-va jocuri, mirésa scŏte din ladă
 darurile mirelui, le aședă și ea frumosŭ într'o sită și cope-
 rindu-le cu unŭ ștergarŭ cu vrăste de burangicŭ și alesăturŭ,
 (carŭ în partea muntelui isŭ fŏrte grele de lucratŭ și minu-
 natŭ de frumoșe) și dăndu-le vorniceluluiŭ sŕŭ în mână, elŭ
 chiamă la sine parte din nuntași și puindu-se în fruntea lorŭ
 plécă la mire, unde închină straele astŭ-felŭ :

Bună vremea, bună vremea,
 Jupâne mire,
 Se închină jupănesa mirésă
 La dumnea-ta, jupănŭ mire,
 Cu cămașă frumósă de inŭ
 Cusută cu ibrișinŭ,

Să vă fie dumnea-vóstră chefulă deplină.
 Iar se 'nchină cu niște trăistuți noué,
 De dusă mâncare la plugă, brânză, oué;
 Iar se 'nchină cu niște pernuți noué,
 Făcute cu pene de rață,
 Să vă sêrutați cu dulcêță,
 Și c'o lădiță plină nouă,
 Plină de bunătăți,
 De nu credeți,
 Puneți mâna
 De vedeți.

Și când mirele întinde mâna să le ia, vornicelul trage
 darurile îndărătău dîcendă:

Ba ! ba ! ba ! jupâne mire,
 Nu te grăbi la luată,
 Cum te-ai grăbită la 'nsurată;
 Că părinți au dîsă, că nu te-oră lăsa
 Și că holteiă te-oră ținea
 Și mi te-ai izbită de ună teiă
 Ș'ai dîsă că nu vrei să stai holteiă.

Apoi iar îi întinde darurile dîcendă:

Fost-a vremea mai de multă,
 Dar noi nu ne-amă pricepută,
 Ajungă-te voe bună, jupâne mire,
 Că se 'nchină jupâneșa mirésă
 Cu lădi
 Pline de bunătăți.
 Dacă d-ta îi descuia singurelă,
 Îi vedea
 Două-spre-dece cergi de lână,
 Dé óie bătrână,
 Două-spre-dece perne mari,
 Și două-spre-dece perne mici,
 Ce-să umplute cu urdici,
 Și o trăistuță bătută
 Cu pěră dîn cămilă,
 Să vă fie dumnea-vóstră de pusă mâncare,

La 'ndemână saci noi,
 Să vă fie de dusă la móră grâu și păpușoiu ;
 Trăistui nouă
 Să vă fie de dusă la tîrgu ouă.
 Sănătatea dumi-tale, jupâne mire ;
 De la dumneata jupânésa mirésă,
 Poftimă de ține,
 Să-ți fie de bine ;
 S'oră ponosi,
 Alte'n locă se vor 'noi.
 Iar dumneata, jupâne mire,
 Nu te uita, că-să multe
 Că-î umbla din crîșmă 'n crîșmă
 Pân tóte le-î bea
 Și nici pe acestea nu le-î avea.

Mirele, întinîdendă mîna să le iea, vornicelulă le trage înapoi :

Nu te grăbi la luată
 Cum te-ai grăbită la 'nsurată.
 Părinții n'au vrută a te 'nsura
 Și-ai strigată cu glasă mare că te-î îneca
 În mijloculă câmpului,
 În vîrfulă sovârfulă,
 În ața paingănelă,
 De care nu se póte spânzura
 O albină ș'o muscă.
 Da ia poftimă ține,
 Jupâne mire,
 De primesce
 Poclonulă ce-ți dărucesce
 Jupânésa mirésă :
 Ismănuțe de fuioră,
 Răscroite pe picioră,
 Cu bata de ibrișină
 De la mirésă din sînă,
 Cu betița de teiă
 Că de-acum nu ești holteiă,
 Cu bricinare de ină

Că de-acum să nu fii de chină,
 Și cu bata de mătăasă,
 Să nu mergi la altă casă.

Orestii Djujianschi. Românismul, viața poporului român.

Bună vremea, bună vremea,
 În acéști casă,
 Mândră și frumósă,
 Și să dea Dumnezeu
 Ca să m'apropiú și eú,
 Mire jupâne,
 C'am înțelesú,
 Și-am purcesú
 Pe cale, pe cărare
 Până la curtea dumi-tale,
 Noí doi și vr'o câți-va,
 De la 'mpărătésa
 Care a auđitú
 Că ești negustorú vestitú,
 Multe cele-ai petrecutú
 Și tóte le-ai isprăvitú.
 Și-a nóstră 'mpărătésă
 Iar e negustoriță alésă,
 Tóte orașele a umblatú,
 Țérule a cutreeratú,
 Marfă după față-ți n'a aflatú;
 Iar fiindú ea vrednică
 Și puternică
 Cu atâta nu s'a lăsatú.
 Sfetnicilorú
 Și miniștrilorú
 Mare poruncă le-a datú
 Și la vênatú a plecatú
 Să vêneze fieri,
 Și jderi;
 Dar pe sémă ș'a luatú
 Că fieri și jderi

Nu pórtă numai domnii ;
 Și fiindă ea vrednică
 Și puternică
 Nicī cu atâta nu s'a lăsată,
 Din cornisoră a sunată,
 Tótă óstea a adunată.
 Sfetnicii
 Și miniștri
 Dulce i-aă îmbrățișată,
 Și cu dînșii stândă la sfată,
 Corăbii la toți le-a dată ;
 Iar ei toți aă și plecată
 Totă pe mare ca pe uscată,
 La orașă, la Țarigradă,
 Órașelă cam însemnată,
 Se traseră pe uscată.
 În orașă, în Țarigradă,
 Ei trei ȓile aă umblată,
 Mărfușórá aă căutată,
 Mărfușórá aă aflată,
 Mii de galbeni pe ea aă dată
 Și 'n téncuri o aă legată,
 Pe corăbii o aă încărcată,
 Cu ea apoi aă plecată,
 Totă pe mare ca pe uscată.
 Când pe mare aă fostă ajunsă
 Le trimete domnulă sântă
 O vijelie de vântă,
 Ună vântă mare volburată,
 Năile le-aă înturnată,
 Negóȓele s'aă 'necată ;
 Noi, câȓi-va ostenitori,
 Deasemenea călători,
 Pe acolo noi ne-amă aflată,
 Amă sărită nu ne-amă lăsată
 Și negóȓele mai mică,
 Le-amă luată tóte'n caici,
 Le-amă adusă pe tóte aici
 Le-amă adusă la dumnea-vóstră.

Cămeșuță de trupă ai
 Ca să-ți fie de bună traiu,
 Bătută cu burangiuță
 Să se lipescă de trupă;
 Și de-a fi o găurea
 O iaă eă pe barba mea,
 Prea cinstite, de nu cređi,
 Poftimă pune mâna și veđi.

Mirele, stându înaintea schimburilor cu cușma 'n capă
 îndrăznesce a 'ntinde mâna dréptă, spre a lua schimburile,
 dar vătăjelulă oprindu-lă ȑice:

Ho, înălțate împérate,
 Asta, frate, nu se póte,
 Nu grăbi și la luată
 Cum grăbesci la însurată,
 Căci părinții dumi-tale
 I-a cuprinsă o mare jale
 Și se puse'n price
 Nunta ca s'o strice;
 Dumnea-ta ai prinsă a plânge
 Lăcrimi ude și cu jale
 De dorulă drăguței tale;
 Și ai ȑisă, că o piatră
 Grósă, lungă, 'ncolțurată
 De grumađi tu ȑi-ȑi lega,
 Într'un tău te-ȑi arunca;
 Căci ca cutare nu-ȑi afla
 Și de-ai dată d'ună căprioră
 Și n'ai vrută să fii fecioră.
 Dar cu aste tóte,
 Numai câtă se póte
 Pocloniri înalte,
 Scrise'n carte
 Cu slovă frumósă
 De a nóstră crăiasă,
 Și v'a poruncită,

Și v'a rânduitor
 Pe-ai săi oșteni
 Mândrii Moldoveni;
 Bine să-î primiți,
 Bine să-î cinstiți,
 Cu galbeni să-î dăruiti,
 La scripcari,
 La lăutari,
 D'impreună o masă bună.

Dicându acestea dă schimburile mirelui; acesta ia un pahar de rachiu sau vin și-l dă vătăjelului. Cei-lalți omeni stau pe unde au apucat, vătăjelul luându paharul dice:

Mulțumim, mulțumim
 Impărate, luminate,
 De acest dulce pahar
 Ca și domnului de dar.
 Că și acesta ce se face
 Fie ca ș'unu zidit de pace
 Și pe loc cu noroc
 Pe viață
 Cu dulcetta
 Domnul sântă
 Vă dăruiască
 Spre locașul dumnea-văstră
 Curte albă lângă drum
 Să sălășluiți pe cei neavuți,
 Ca să hrăniți
 Pe cei flămânzi
 Și să adăpați
 Pe cei însetați.
 Să vă dăruiască
 Din trupul dumi-văstre
 Fii și fice prea frumoase,
 Să fie feți logofeți
 Cu perul de aur creț.
 Preoți, preotese
 Prin capuri de mese;
 Încă vă dăruiască

Domnulă Dumneđeă,
 Domnulă sântulă
 Cu cuvîntulă
 Tăria lui Aron,
 Înțelepciunea lui Solomon,
 Blândețele lui David,
 Vitejia lui Alexandru împărată;
 Să vă bucure precum a bucurată Dumneđeă
 Pe Noe în corabie
 Când i-a adusă o porumbiță,
 O mlădiță,
 Frunză verde de măslină
 În gură, ș'a bătută vină,
 Și s'a veselită de plină,
 A sădită pómă de vie,
 S'a implută de bucurie;
 Trăgîndă arca pe uscată
 Sêvêrși ună greă păcată,
 Iar noi toți ne-amă bucurată
 Seminția lui,
 Bunul némului,
 Fața tuturoră
 Ș'a nóstră estoră.

Rădicîndă paharulă dîce :

Să trăesci și tu podea
 Și să bea gurița mea,
 Să trăiască 'naltulă podă
 Să închină paharulă totă,
 Să trăești tu lungă grindă
 C'oră mai bea și cei din tindă;
 Să trăiască și cea țară
 C'ară mai bea și cei de-asăară
 Dacă le-a da cineva
 De nu, ba;
 Să trăiască toți din casă,
 Și câți sunt la astă masă,
 Să trăimă cu toți.

După ce s'aŭ mântuită de închinată poclonele, solulă miresei poftesce pe mire cu totă oŝtea lui la casa miresei. „Mirele trebuie să vie cu nuntaŝii, jucându unŭ danțŭ, în capulă căruia este unulă din cei mai ghibacŭ flăcăi, care pŕtă numele de vornicelŭ. Nuntaŝii miresei iarăŝi începŭ unŭ danțŭ, pe care-lŭ întocmescŭ astŭ-felŭ, că prindŭ tŕte intrările în casa miresei. O custodéză aŝa, în câtŭ mirele să n'aibă pe unde intra în casă, țiindu-se flăcăii bine încleŝtați de degete, ca să nu pŕtă fi ruptŭ în nici-o parte a danțului, care apŕă intrarea în casa miresei. Mirele a ajunsŭ cu danțulŭ sŕŭ în ogradă. Vornicelulŭ, care este pusŭ în capulă danțului, trebuie să aibă băgare de sŕmă ca unŭ bunŭ generalŭ, ca prin pasulŭ danțului condusŭ de elŭ, să înŝale pe adversari a se îndepărta de la intrarea casei, spre a putŭ năpădi în casă.

„Dacă acŕsta n'o pŕte face, caută în care parte a danțului miresei i s'arŭ părea flăcăii cu mai puțină forță, ca să dea asaltŭ, adică să se isbŕscă printre ei, spre a le putŭ descleŝta degetele, să năvălŕscă la uŝă. Se întŕmplă de multe ori că nici una nici alta nu se pŕte face; atunci *Nunulŭ celŭ mare* trebuie să dea unŭ darŭ bănescŭ gardiŝtilorŭ miresei, adică flăcăilorŭ, cari compunŭ danțulŭ miresei ŝi numai astŭ-felŭ intră în casă de se aŝadă la masă, pe care de multe ori se răcescŭ bucatele până să se decidă victoria danțului. Pe timpulŭ câtŭ nuntaŝii mirelui mesescŭ, ŝi când sunt cam pe la jumŕtatea mesei, nuntaŝii miresei începŭ a striga de afară pe la ferestre, *prapurŭ, prapurŭ*, ŝi dacă din lăuntru li se întărđie rŕspunsulŭ afirmativŭ, punŭ sub sechestrŭ mantale, ŝele ba chiar ŝi cai de ai nuntaŝilorŭ mirelui, căci le cerŭ o nouă luptă pentru că le ia o fată din satulŭ lorŭ, la cari saŭ trebuie să se supună saŭ să o rŕscumpere cu bani.“ ¹⁾

În Transilvania bradulŭ se aduce înfiptŭ într'unŭ cozonacŭ mare ŝi frumosŭ.

¹⁾ Marza, Huŝi, tip. Asociațilorŭ, 1872. Apud Teodorescu, pag. 21.

În Muntenia, după ce au venit nuntașii cu bradul mirésa și cumnatul de ginerică, iar în Oltenia cu cumnatul de mână, pună donița sașă găléta (cofa) pe resteiul de la jugul sașă pe-o naframă, ș'apucându unul d'un capet și celălalt de altul se ducă la puț sașă la isvor d'aducă apă ne'ncepută. Aședă donița în mijlocul ogrădii, pună în ea bradul. Cimpoyerul dăcă nunesca iar nuntașii jôcă róta împrejur.

Sócra mică scôte atunci darurile ce-a avut în vorbă și le légă cruciș, peste umere, călțunăreselor și ele așa împopoțonate cu brobode, șaluri, rochii, cântă și jôcă.

În Muntenia, când ginerica intră în casă, sócra-î spin-tecă cămésa, îi pune bani în sín, și în brațe îi dă un băietel, ca să aibă noroc la băieți. În județul Buzău însă ginerica rupe cămésa sócrei

În Oltenia unul dintre nuntașii mirelui aduce o cunună de flori, pe care o pune pe capul miresei.

La Români din toate părțile mirésa stropesce pe toți nuntașii cu un smoc de stebile de busuioc, (câte o dată de cel de dragoste), pe care-l tot mîie 'n apă neincepută.

După ce s'a mântuit jocul, cumnatul de ginerică ia bradul și-l pune pe pat în colțul casei; de sunt mai mulți brași, cum e în partea muntelui, atunci pe unii îi légă la pîrtă, la stîlpii casei sașă îi sue chiar pe casă; găléta cu apă o mai jôcă nuntașii cât o mai jôcă, ceea ce se dăcă: *jôcă vadra, vadra, jocul găletei, jocul apeii*, sașă numai *apa*, după cum am auzit la târla din Băjan, jud. Brăila.

Cumnatul de ginerică svêrle apă din gălétă peste casă, rămîind șie-și găléta cu naframă cu tot.

În jud. Ilfov, la Copăcineni de sus, aruncă apă peste casă cu donița cu tot. De mirele-î din alt sat, atunci dîrme și nôpte la maică-sa sub umbra bradului, cređendu-se că pe lumea cea-laltă numai atîta umbră are femeia. ¹⁾

¹⁾ În Muntenia la vîduve nu duce brad și ce se mai miră bătrînul moș Nae

În totă Muntenia și Oltenia precum și în câte-va sate din Dobrogea ca Vlădeni, Cotul Lungu și Vărsătura, Sâmbătă la casa miresei se ține *la bradă*, ceea ce în Dobrogea se cheamă *la mărgele*, unde, după ce s'au adunat nuntașii, fetele și femeile fac salba și baerele fusului. Deverica aduce pe tîpsie, printre alte daruri ale miresei, și ca un pumnul de bani de aur și de argint mai mari și mai mici ca după puterea mirelui. Nevestele înșiră acești bani de fac salba miresei, mai cîșe la fesul unul lîngă altul, pe bucata cea care se vede de sub testemelu pregătesc o curelușă sau o cordea tare pentru baerele fesului și, începîndu de sub barbă, cîșe atît de-o parte cît și de alta bani din ce în ce mai mari, așezîndu-i unul peste altul astî-fel; așa că li se vede numai cîte o mîrginușă ceva mai grîsă decît o mucă de cușit făcîndu în totul parcă un șerpe cu solzi argintii, cari se zăresc de sub brobîdă pe amîndoi obraji.

„În Cherson unele femei se lîgă pe sub fîlcă cu *bente*, niște bande înguste de pînză albă, pe cari sunt cusuți bumbi mici albi de cîmășă sau mărgele albe. ¹⁾“

De bună sîmă că și în Dobrogea înainte vreme să fi fostu acestu obicei; cu timpul însă au înlocuit mărgelele prin bani, păstrîndu-se însă numele, căci astî-fel nu ne-am

din Grebînu, jud. Rîmnicul-Sîratu, cînd a auzit, că nu 'n tîtă pîrțile țerei ducă brad miresii. „Apoi măcar cînd mîre trebuie să-i pue“ și cînd a aflatu, că nici asta nu-i, cum le mai cîina pe biete neveste, cari pe lumea cea-laltă veșnicu se voru prăji la sîră, fără picu de umbră, iar cînd am întrebătu:

— Da bine, mirelui nimenea nu-i trimete brad, atunci care-i umbra lui pe lumea cea-laltă?

— E hei! bărbatu-i bărbat, are umbra lui de la Dumnezeu, n'are nevoie de umbra bradului.

— Și cum îi umbra cea?

— Cum să fie, îi vede cînd te-i duce acolo.

— Dar aș vrea să știu acuma, că pîte-i multu pîn'atunci.

— Multu, puțin, cît a fi, atunci ai să vezi.

Și fie că n'a vrut, fie că nici el n'a scutit mai mult, n'am mai putut scîta de la el un cuvînt măcar.

¹⁾ Burada, Români din Cherson. Convorb. Literare. an. XIV.

puté închipui, pentru ce Sâmbătă séra la casa miresei se ȋice la *mărgele*.

În Dobrogea nevestele pórtă acestú fesú cu baere tótă vieța lorú, până chiar și nóptea. De móre tînără, atunci rămânú baierele pentru a doua nevestă, iar de se stinge de bētrânețe o 'ngrópă cu ele și rarú se 'ntēmplă să lase la copii.

Să aibă femeia cea mai mare nevoie nu se cade să scótă unú banú din salbă, saú din baerele fesului și de bărbatulú i le-arú lua cu de-asila, atunci în voia cea bună se póte despărți.

În Dobrogea flăcăi și fete se adună la casa miresei și facú *mílea*. În mijloculú casei aședă o masă încărcată cu póme (strafide), cucoșei, alune, migdale, portocale ș. a. De-í vara, atunci punú și rogodele. Flăcăii aducú o créngă cu mulți craci, iar fetele înșiră pe ața cucoșei și strafide, făcēndú câte unú șiragú câtú e lumea de lungú. Lângă fie-care fată stă câte-unú flăcău și totú îi trage din grămadă cucoșei și pómele, cum trebuie să vie la acú, de vreme ce nu-í înșiră la hurtă, ce-í punú mistreți. După ce fie-care fată și-a mântuitú șiragulú, vr'o doi flăcăi ținú crénga, iar fetele învălătucescú fie-care crenguța cu aceste șiraguri de cucoșei cu póme. În vērfulú fie-cărei crenguțe légă fructe învălite în hârtie poleită și când miléna-í gata, o dă în mâna nunei care cāntāndú jócă 'n mijloculú horei nunésca. Acestú obiceiú trebuie să fie o amintire a bradului, căci are aceeași întrebuințare.

Bradulú să găsesce la Klein-Russen: iea unú bradú, molitfú, saú unú altú arbore verde, chiamă unú némú de-aprópe pe care-lú face boiarānú și-lú însărcinéză să ducă copaculú în casa miresei și să-lú pună într'o pâne mare ce stă pe masă. Copaculú îi încununatú de fete, carí atárnă buchete, saú în lipsă de flori naturale facú flori artificiale. În ȋiua nunții punú în bradú lumînările: *Maie*. ¹⁾

¹⁾ Klein-Russen. O. F. von Reinsberg-Duringsfeld. Die Polen O. F. R. During:

După ce s'a'u îndeplinitu deosebitele obiceiuri, nuntașii se aședă la masă. Mirele stă lângă nună și nuna lângă mirésă, la spatele căruia staū druștele. Nunii închină la miri, iar mirele la mirésă; ea-î sărută mâna, iar elū o sărută pe capū. Druștele scotū mirésa de după masă la jocū iar nuntașii, cari-sū aședați după vîrstă și după cinste, totū fie-care gospodaru cu nevasta, mănâncă și beaū.

Óre ce să fie, ce să fie?
Să fie cucórá,
Dar prea se cobórá,
Să fie dropie
Prea s'apropie.

Vornicelulū pune friptura acoperită dinaintea Nunuluī, care ȑice: „am cinstitū ș'am ospetatū, dar acuma pentru ce ne-ați acoperitū bucatele“?

„Cu ce vē suntemū vinovați și unde-ī stolniculū ce ne-a făcutū acēsta“? „Cinstea bucătăresei să iasă,“ ȑicū câte-va femei.

Nunulū celū mare o cinstesce și iar cere stolniculū bucatelorū. Atunci Vornicelulū aduce de mână unū copilū ca de vr'o șapte ani îmbrăcatū curățelū și c'o cunună de flori pe capū.

Nunulū celū mare: buni bani ne trebuie la bobocei, la vișei și mai la alte trebușóre, dar ni se pare că mai mărișorū stolnicū trebuie s'aveți și acela ne trebuie.

Vornicelulū aduce o femeie în flórea vîrstei; meseniī n'o primescū, ȑicēndū, că le trebuie ceva mai tinerică, și când în sfârșitū aduce o babă ce d'abea merge de bătrânețe, meseniī rîdēndū strigū cu toțiī într'unū glasū: „nu ne trebuie, nu ne trebuie, ci vremū stolnicū tînērū.“ Bētrāna se duce și ea, după ce nunulū celū mare o cinstesce, ca și pe cea din'naintea ei

Im Lubliner Kreise geht der „Starost“ mit einem Fähnchen in der Hand voran und neben dem Brautigam ein Brautführer mit der sogenannten „Palme“, ein Fichtbaumchen, an dem vier Lichter, ein Glockchen und zwei Kränze befestigt sind.

cu câtă îi dă mâna. Apoi nunulă celă mare ne'mpăcată strigă pe vornicelă, care s'arată 'n pragă ȕicendă: ce voiți d-vóstră, jupâni nuni mari?

„Stolniculă bucateloră, stolniculă bucateloră,“ s'aude în tóte părțile, póte l'ăi găsi pe afară, póte l'ăi cunósce. Vornicelulă ese. În urmă intră părinții miresei, aducend'o de mână și oprindu-se în fața mirelui, tatălă fetei cuvintéză:

Poftimă ginere, poftimă
De la noi soți,
De la Dumneđeă norocă.
Să trăesci
S'o stăpânesci.
Soțu îți dau
Dar bățu nu-ți dau
Că are némuri și frați
Și te-a 'ntreba de ce-o bați,
C'oră trece prin lunca mare
Ș'oră tăia ună bătă mare
Pentru cóstele dumi-tale
Iar de-î trece prin luncușóră
Și-î tăia o strămurare ¹⁾
A fi pentru a dumi-tale soțioră.
Și étă trupă din trupulă meă
Și sânge din sângele meă.
Ce-ți dau să-ți fie soție
De acum și până 'n vecie ²⁾
Amin.

Mirele se scólă, sărută mâna socriloră, iea mirésa de mână, o sărută pe frunte și o pune lângă dînsulă din a stânga; în vremea asta druștele staă pe delături.

Atunci nunulă celă mare strigă:

¹⁾ Asemenea obiceiă în Kalevala. Duringsfeld.

²⁾ *Apud Gubernatis.* „Despondeo tibi filiam in honorem et uxorem et dimidium lectum, in seros et claves.“ Preso Stiernhoek, citato dal Mittermaier, Grundsätze des gemeinen deutschen Privatrechts.

Vornicelū de la Vaslui
 Când îlū cați, atunceă nu-î
 Ia poftimū la mine 'n cōce.

Vornicelulū intră c'o basma în bețū, și când nunulū
 îi ȑice:

Dă brădișorulū cela 'ncōce
 Ca fina să ȑi-lū îmbrace.

Vornicelulū scōte din bețulū lui batista și și-o pune în
 brâu, iar bețulū îlū aședă peste găina cea acoperită.

Nunulū celū mare îlū ia, îlū dă miresei, care-î légă la
 capetū o batistă frumōsă și în vreme ce lăutariī cântă, nu-
 nulū celū mare jōcă bețulū, ȑicēndū: „cine-î vrednicū să iea
 calulū”? Vornicelulū se repede și când să pue mâna pe dîn-
 sulū, nunulū celū mare-lū trage îndărătū, apoi iar i le 'n-
 tinde și așa pân în de trei orī, când i-lū dă.

Unī din ómenī ȑicū: „cinstite nunū mare, dar dă-i-lū
 o dată”. Alȑiī însă: „ba nu, bine-î face, că și elū bine a sciutū
 a o năcăji pe mirésă”. Nunulū celū mare după ce a datū vor-
 nicelulū bețulū, îlū cinstesce și c'unū paharū de rachiū și
 atunci elū cu bețulū 'ntr'o mână și cu paharulū în alta, jōcă
 cântândū:

Vē mulțumescū de istū paharū
 Ca de mare darū,
 Istū paharū e gălbiorū
 Dintr'unū sucū de păltiorū;
 Da nu-î din sucū de păltiorū
 Ci-î din viță de mlădiță
 De unde jupânésă mirésă sughiță,
 Că de jupânésă mirésă n'ar fi sughițatū
 Jupânulū mire n'o ar fi căutatū;
 Dar nici noi mesenī nu ne-amū fi adunatū;
 Însă așa ne-am adunatū,
 Că așa-î de la Dumneȑeū blagoslovitū și lăsatū.

Nunulă cuvintéză: „iea veđi fine, ce ne-a acoperitŭ acolo, că din pricina dumi-tale le tragemŭ tóte.“

Mirésa descopere, nunulă iea găina, o pune dinaintea mirelui, ȑicendŭ: „iea acum să te vedŭ finule cât îmi ești de voinicŭ.“ Pentru ca nuntașiŭ să mai facă hazŭ, frigŭ o găină bătrână, pentru ca să n'o mai pótă rupe mirele cât e lumea.

În partea muntelui, mai alesŭ, cosŭ găina cu ață saŭ cu sîrmă, ș'o aducŭ mai multŭ crudă decât friptă. De mirele-î hătru, rupe găina, de-alungulŭ dreptŭ în două, apoi o trece nunei, care-o face mici fărâme, dândŭ mai întâiŭ mirelui și miresei ș'apoi trecendŭ de-arëndulŭ la fie-care nuntașŭ. Nunulă, după ce a pusŭ pe unŭ talgerŭ două pahare de rachiŭ, osulŭ peptului și vêrfulŭ aripelorŭ, îlŭ întinde lăutarilorŭ.

Lăutariŭ: „Da numai atâta v'ați înduratŭ pentru noi?“

Nunulă celŭ mare. „Și 'ncă-î prea multŭ, că nici atâta nu vi se cădea.

Aripă v'amŭ datŭ de șburatŭ
Și pieptŭ, cobză de cântatŭ.“

În județul Prahova, Buzău, Râmnicul Săratŭ și Brăila nunulă celŭ mare trimete înapoi găina, ȑicendŭ, că nu-î destulŭ de bine friptă; atunci sócra cea mare pune găina cu talgerŭ cu totŭ, c'unŭ clondirŭ de țuică; c'o țuică (o garafióră câtŭ unŭ păhăruțŭ), mai pune lingură, cuțitŭ și alte mîncări bune și le aședă tóte în lada miresei, ca să aibă ce mânca la noua sa locuință, când fiindu-î fóme nu va îndrăsni să céră.

Nunulă celŭ mare strigă la lăutari să cânte busuioculŭ. Toți bătrânii se scolŭ de la masă, sê daŭ de-o parte și se prinde danțulŭ ast-felŭ: Vătăjelulŭ merge 'n frunte, de dînsulŭ se ține nunulă celŭ mare, de-î în putere încă, apoi mirele, mirésa între două saŭ patru druște; în urmă vine nuna, iar după ea toți nuntașiŭ, totŭ o fată ș'unŭ flăcău. Scripcariŭ tragŭ cu arcușulŭ busuioculŭ, iar din gură-î ȑicŭ:

Frunză verde busuioc
 Mai poftim boeri la joc
 Că destul de când mâncați
 Mai poftim de mai jucați,
 Mai dați cu genunchile
 De-așezați sarmalele,
 Mai dați cu picióarele
 De-așezați fripturile.

În vreme ce nuntașii au înjghebatu danțulu și învêrtescú busuioculú în jurulú mesei, tatálú și cu mama fetei se așezá pe unú scaunú, în capulú mesei, c'o pernă saú c'unú coltucelú pe brațe și fie-care țiindú în mână stebles de busuiocú, semnulú dragosteí; și când nuntașii învêrtescú danțulu, atunci când mirii vinú în dreptulú părințilorú, se plécá, le sêrutá mâna, iar bêtrânií îi strânge în brațe către pernă neteđindu-le fața cu busuioculú și totú așa de trei orí cât se învêrtesce danțulu pe după masă.

În sfirșitú vornicelulú scóte danțulu din casă cântândú :

De trei crí pe după masă
 Să scótemú danțulu din casă,
 Să trăiască binele
 Binele și mirele,
 Să trăiască și mirésa
 Să schivernisescá casa,
 Să trăiți mesení cu toți
 Să ne veselimú de soți,
 Să trăescí podea uscată
 Să te bea gură-căscată,
 Să trăescí tu podú
 Ca să te beaú totú,
 Să-mí facú gura leicuță
 Pântecele balercuță,
 Căci are jupânulú mire,
 Multe fedelecuțe pline.

Gustá numai din paharú și-lú svîrle peste cei de la spate.

Trăiască cei cu gurele căscate
De la spate,
De-aséră de când așteptă
Să le dau cinstea cea dréptă.

Nuntașii, după ce au eșitū afară, mai tragū vr'o câte-va jocuri, pe urmă intră 'n casă după zestrea miresei. Vornice-lulū saū nunulū celū mare aduce jucândū unū citū de rochie saū peștimanū, pe care-lū dă sócrei celei micī dīcândū :

Buna vremea, buna vremea,
Sócră mare,
Ajungă-te voe bună
Că se 'nchină jupânulū mire
Cu ciuboțele 'n badei,
Poftimū ține,
Să-ți fie de bine,
Ciuboțele cu talpă de iapă
Ca să-ți fie de căratū apă,
Ciuboțele cu talpă de țapū
Să vē sară și 'n capū,
C'o pereche de ciuboțele
Cu talpa de tesmeniță
Căputa de veveriță
Și c'unū peștimanū frumosū
Ca să-ți fie de folosū.
Poftimū de ține
Să ți-fie de bine.
Și 'ncă se mai rógă jupînulū mire dumi-tale
Ca să slobozi āste strae.

Sócră mică învoindu-le, cu toți se repedū asupra zestreī, care-ī aședată 'n fundulū casei pe lada cu straele. Acolo însă dau de cuscri, surori, verī, orī rude de-aprópe ale miresei, cari cu nafrāmi albe apāră zestrea; când vre-unulū dintre flăcāi dă să pue mâna pe câte ceva, ele-ī îndepārtéză cu năfrāmile dīcândū „nu lua, lasă acolo.“

Eū amū torsū la buci
Ca să-mī dai papuci,

Ș'amă torsă bumbăcelă
 Să-mi dai testemelă,
 Ș'amă torsă călțișori
 Să-mi dai bani rotunjori,
 Ș'amă torsă păcișele
 Să-mi dai barizele.

Și totu urmăză a apăra straele, până ce mirele îi dă ună bacșișă, de obiceiă papuci, tulpană saă bariză. În urmă flăcăii tăbărăscă asupra zestrei, înșfăcându unulă o pernă, altulă ună lăviceră, apucându care cum póte, întindă lucrurile pe mână și jucându-le le scotă afară; mai mulți flăcăi umflă lada și bată în ea cu palmele, să vadă câtă de greă sună zestrea miresei.

Ajungându la ușă, frații saă rude de-aprópe ale miresei, cari străjuescă ușa cu topóre 'ncrucișate, cu cuțite și pe une locuri chiar cu bețe, nu daă drumulă flăcăiloră cu lada până le daă bacșișă.

Când aă scosă afară tótă zestrea, flăcăii chiuindă o jocă câtă o maiă jocă, tragă carulă înaintea casei, aședă lada la fundă, ticluescă lăvicerile ș'apoī pernele, acoperă pe de-asupra cu ună țolă, ș'apoī légă țapănă cu o funie.

În Macedonia, în părțile muntóse, zestrea miresei tótă se încarcă pe cai, totă asemenea și în Vrancea.

Din nuntași mirelui se repedă prin casă și pună mână când pe una, când pe alta, iar cei de casă totă apără. După ce aă scosă zestrea, vreaă s'o tragă afară și pe mirésă, însă ună băitană îi opresce ¹⁾ în ușă cu ună bețu saă cu o cociorbă dicându :

Ma mai stăi bădiță
 Să-mi plătesci leița
 Că nu-ți daă pe lelița.

¹⁾ În Moldova, mai multă în partea de susă, dice că ceră hulpea.

Mirele-î plătesce, ș'atunci numai mirésa are învoirea de a eși.

La Francezi în Valdajot „în séra din 'naintea nunței vine mirele cu vr'o cincî-spre-șce tineri și cerū lucrurile promisei lui; tatălū îi încredințază că elū nu mai are nimica de ăisū în casă; atunci se arată mirésa însoțită de câte-va companiōne și de câte-va apărătore, se aduce unū cufērū vechiū pentru că celui nou și adevēratū să nu i se întēple vr'unū răū; acum se începe o luptă seriōsă pentru cufērū: dacă ei isbutescū și ieau lucrurile miresei, nu dau nimica; dacă găsescū resistență prea mare facū împăcāciune și slobozescū cufērulū prin cadouri de ace, șireturi și cordele

„Fetele, cari în timpulū acesta scosese rōtele de la căruță și deshāmase calulū, punū rōtele la locū și ajută să încarce averea miresei. Totū la Francesii din Jura, de mirele locuesce în altū satū și de flăcăilorū le pare răū după mirésă, caută să-i împedice plecarea, aruncāndū în drumulū ei lemne.“

La casa miresei înainte de a se cere iertāciunea, scripcarii cāntă cam urmātōrele cāntece:

Haī miresă, haī,
Că te ducemū la străinū,
Și te-a mustra fără vină,
Mi te-a bate fără milă;
Că mila de la bărbatū
Ca frunđa de pērū uscatū:
Când te puī sū te umbrescī,
Mai tare te dogorescī;
Și mila de la părinți
Cu mare greū o s'o uți;
Da mila de la mamă,
Îi ca strugurulū de pómă.
Când erai la maica-ți fată,
Māncai turtă cōptă 'n vatră
Și rasă pe rēdātore,
Și ai fața ca o flóre,

Și-mi porți kódă pieptănată,
Cu betélă încurcată,
Și cu florî încununată.
Cât la măicuța-ți eraî,
De lucraî, de nu lucraî,
Totû dragulû mameî eraî,
Dar dacă te-î mărita,
Copiî te-orû împresura,
Grijele mi te-orû lua,
Că bărbatulû nu-î părinte,
Să-ți rabde orî-ce cuvinte.

Taci mirésă nu mai plânge,
Nu plânge, nu suspina,
Că-î plânge și-î suspina,
Când bărbatulû te-o mustra,
Și te-a mustra fără vină
Și te-a bate fără milă,
Cătându-ți numai pricină.
Surorile nu te-orû scóte,
Frațiî-orû ȓice,
Bine-ți face,
Ți-î bărbatû, nu ȓi-î părinte
Să-ți rabde multe cuvinte.
Mergî la a dumi-tale casă,
Mergî la a dumi-tale masă,
De la Dumneȓeû alésă.
Și aî o sócră
Ca o tócă,
Ese afară
Ca o móră,
Din gură slobóde pară;
Intră 'n casă
Ca o sabie tăiósă,
Să sue pe patû și geme
Și n'aduce unû brațû de lemne.

Veđi mila de la bărbatŭ
 Ca frunđa de pĕrŭ uscatŭ,
 Da mila de la părinți,
 Lado, Lado și iar Lado
 Anevoe ai s'o uiți.
 Dacă te-î mărita
 Grijile mi te-orŭ lua
 Și bărbatulŭ te-o mustra.
 Mănânci pâne și beî vinŭ
 La inimă puî veninŭ;
 Mănânci pâne și beî apă
 La inimă puî otravă;
 Mănânci pâne și beî bere
 La inimă puî durere.

Puiule nu te 'ndura
 Pân ți fi la maică-ta,
 Că dacă te-î depărta
 Multă cale mî-î căta,
 Multă cale și cărare
 Pentru dragostele tale.
 Mai vĕđut'ai omŭ pe lume
 Să chinuiască ca mine,
 Mai vĕđut'ai vr'unŭ bărbatŭ
 Să nu fie fermecatŭ,
 Mai vĕđut'ai vr'o muiere
 Să-î fie de bărbatŭ jele?
 Totŭ de dorŭ puică, de dorŭ
 Nu mă lăsa ca să morŭ
 Mă usucŭ de pe picióre
 Totŭ de dorulŭ dumi-tale,
 Mă usucŭ ca cucuta
 Când o tragî cu cósă.

Frunđa verde stejărelŭ,
 Cătu-î omulŭ tinirelŭ,
 Se ține dorulŭ de elŭ;
 Dar de unde 'mbĕtrânesce
 Nimerui nu-î trebuesce,

Ce folosă de cușmă lungă
Dacă nu-să parale'n pungă.

Frunză verde ș'o lalea,
Sărmana inima mea
Iar a prinsă a mă durea.
Nu mă dóre
Cum se dóre,
Mă dóre neconținut
Pentr'ună puiă ce l'amă iubită.
Acuma de l'ași avea,
Ce bine mi-ară mai părea,
Și ce bine l'ași ținea.
Numai pâne și măslina,
Și rachiă de tescovine
Ca să vadă oră și cine
C'amă trăitū o dată bine

Frunză verde cimbrisoră,
Bate murgulă din picioră
Să-ă pună șeaua binișoră,
Să mă ducă unde mi-ă doră.
Haă murgule 'n pasă mai tare,
S'ajungemă în sată cu sóre;
Haă murgule 'n pasă lopesce
Că mi-a dată puica nădejde.
Trage murgulă la grăunțe
Și voiniculă la mândruță,
Trage murgulă la popasă
Și voiniculă unde-o masă.

De când dragă te-amă vădută
La inimă te-amă avută,
Vecinica, vecina,
Aprópe de casa mea.
Vecina de lângă casă
Se mărită și te lasă;
Vecina de lângă tine
Se mărită și nu spune;

Se mărită vecina
 Și rămâne grădina,
 Grădina cu florile,
 Stratul cu garófele

Frunzuléna ș'o lalea
 Amărătă-î sórta mea
 Și nu scie nimenea,
 Numai eú și puica mea.
 Dragoste fără norocú,
 Scii ca cărțile de jocú,
 Unulú pune ș'altulú iea,
 C'asa merge dragostea;
 Lasú s'o iea, s'o iea, s'o iea,
 C'asa merge dragostea
 N'o s'o ție 'n colivie,
 Totú la neica o să vie;
 N'o s'o ție închisă 'n casă
 Și totú la neica o să iasă.
 Mărită-mě mamă, hăi,
 Că de nu mă-î mărita
 Pe feréstă m'a fura
 La lună ne-omú închina,
 Stelele ne-orú cununa,
 Sórele ne-o judeca.
 Ilenuțo de la țară,
 Cu sprincene de secară,
 Cu ochi negri ca mura,
 Cu gura ca ciréșă.
 —Măriucă de la țară
 Ce ți-î gurița amară?
 Amú mâncatú bade căline,
 Să nu mă sêrute nime.
 Și cine m'a săruta
 De doru-mi n'a mai putea,

La răchita rămurată
 Șade baba supêrată
 Cu fata nemăritată.

Mărită-mă, mamă, hăi
Că de nu mă-î mărita
Cu cociorva 'n capu ți-oî da.

Astăzi îi lăsatu de secă,
Mă ducă maică să mă 'nnecă,
Unde-o fi balta mai lată
Ca să'ncapă cu zestrea totă.
Iar stai și mă resgândescă,
De ce să mă prăpădescă,
Ca mine câți pătimescă
Și totu pe lume trăiescă !

Busuiocă verde pe masă,
Rămăi maică sănătoasă,
Dacă n'ai fostă bucurasă
Să mă plimbă séra prin casă
Ca o garafă frumósă,
Să ședă cu mine la masă.
Totu cu inima vorósă.
Busuiocă verde firosă,
Rămăi tată sănătosă,
Dacă n'ai fostă bucurosă
Să mă ai de vr'ună folosă.

Séra bună. noi ne-omă duce,
Nu mă 'ndură de gură dulce,
Séra bună ne-omă lua,
Nu mă 'ndură de dumnea-ta.
Frunză verde ca mătasă,
Rămăi mamă sănătoasă.
Busuiocă verde firosă,
Rămăi tată sănătosă.

Lado, Lado.

Cântecă de nuntă. *V. Alexandri*, poes. pop., pag. 383.

Frunză verde lăcrămióră,
Lado, Lado surióră,

Du-te 'n haină de mirésă
 La bărbatulă tēu a-casă.
 Lasă mamă, lasă tată,
 Lasă frați, lasă surori,
 Lasă grădina cu flori,
 Că tu singură-ai să fii
 O grădină de copii.
 Lado, Lado nu mai plânge,
 Mijloculă nu ți-lă mai frânge,
 Că a-casă te-î întórce,
 Când pe strată inulă s'a tórce,
 Și la maica-ta te-î duce,
 Chiar atunci și nici atunci,
 Când bondaru o face mieie,
 Când o face plopulă pere
 Și răchita vișinele
 Să-ți alini pofta cu ele.

Notă *Alexandri*. Acestă cântecă se cântă miresei, când plécă ea de la casa părinților, ca să se ducă la casa mirelui.

„Cânteculă nunței e îndestulă de naivă:

Taci mirésă nu mai plânge,
 Că la maica ta te-o duce
 Când va face plopulă pere
 Și răchita vișinele
 Lado, Lado. ¹⁾

După ce s'au mântuită jocurile și când nuntașii staă pe pornire, dinaintea casei în dreptulă ferestreloră așternă ună lăiceră. Tatălă și mama miresei s'asédă amēdoî pe ună scaună, iar la piclórele loră pună o pernă. Miriî ingenuchiază înaintea părinților; (prin Oltenia acum numai mirésa ingenuchiază, iar mirele stă 'n picióre.)

Ună omă deșteptă și bună de gură, care a apucată din bună și străbună, cum se cere iertăciunea, vine înaintea părinților și vorbește pentru miri:

¹⁾ Constantin Negruzzi, Scene pitoresce din obiceiurile Moldaviei, pag 91. Dacia literară, Iași 1859.

Aşa Neculaî Bocăneţu din Bucecea, jud. Botoşani, mî-a spus următoarea iertăciune:

Staţi cinstiţi meseni ş'ascultaţi
 De la micu şi pân'la mare
 Şi câţi v'aţi tîmplată
 La acéstă frumósă adunare.
 Dumnea-vóstră beţi şi veseliţi
 Şi de tînerulú nostru împăratú nici gîndiţi;
 Iar tînerulú nostru împăratú
 Diminéţa s'a sculatú,
 Pe ochi negri s'a spelatú,
 La icóne s'a 'nchinatú,
 În scări de argintú a 'ncălicatú,
 În toiagú de aurú că s'a rezematú,
 Peste tótă oştirea s'a nitatú
 Şi ne-a alesú pe noi doi viteji,
 Din cai săeţi,
 Din gură 'ndrăsneţi,
 Mici de statú,
 Buní de sfatú,
 Ş'a pornitú la vînatú
 Ş'a vînatú toţi codrii
 Şi toţi munţii
 Ş'a datú peste o urmişórá de fiară.
 Da nu-í de fiară,
 Ci-í de căprióră;
 Iar nu-í căprióră,
 Ce-í de-a tînerulú nostru împăratú bună soţióră.
 Unde-í stolniculú de casă,
 Cu bunú răspunsú să ne iasă?
 Noi pe unde amú umblatú
 Solia frumosú ne-amú datú
 Şi să ne'trebaţi pri'ncetulú
 Să ne dămú răspunsú cu dreptulú.
 Noi scimú multe
 Şi mărunte
 Şi 'n ia sară nu le putemú ţine minte.
 Noi amú venitú pe cîngurile cerulú

Ş'amă trasă la această casă
 Ca cum haragu 'mpărătescū să ne iasă;
 Iar tînărulū nostru împăratū
 Alt; haragū nu vrea să iaă,
 Vē voesce pe această flóre din raiū
 Să fie tînărulū nostru împăratū de bunū traiū.
 Iar tînărulū nostru împăratū
 Aū venitū cu securi de argintū
 Să sape acéstă flóre din pămēntū,
 S'o sape cu răděcină,
 S'o răsădēscă la împăratulū nostru 'n grădină.
 Ea de 'nfloritū are să 'nflorēscă,
 De roditū are să rodēscă,
 Părinţi are să mulţumēscă.
 Iar staţi cinstiţi mesenī ş'ascultaţi
 De la micū şi pînă la mare.
 Şi câţi v'aţi tēplatū
 La această frumoasă adunare,
 Şi dumnea-vóstră cinstiţi părinţi,
 Care de la Dumneḑeū orānduiţi,
 Că Dumneḑeū este mare
 Şi a făcut lumea
 Cu tóte câte-'sū într'ēnsa
 Numai cu ḑisa
 Iar totū pe rēndū
 Şi cu acestū cuvīntū
 Făcu raiulū despre rēsăritū
 Ş'a ziditū pe moşulū nostru Adam
 Cu osulū din pétără,
 Cu trupulū din lutū,
 Cu auḑulū din vēntū.
 Iar Dumneḑeulū nostru a strigatū:
 Adame! Adame!
 Scólă-te 'n tălpile
 Piciórelorū tale.
 Şi moşulū Adam în tălpile piciórelorū s'a sculatū
 Şi din gură a suspinatū:
 A strigatū: „Oh! Dómnē
 „Credū în tine, că tu eşti Dumneḑeulū meū.

„Cum amū să trăescū pe acéstă câmpie-
 „Largă și frumósă
 „Numai eū unū omū singurū ?“
 Dumneḑeū s'a gânditū
 Și s'a răsgânditū :
 Să iea din tălpile piciórelorū,
 Omulū scade,—
 Să ia din capū,
 Omulū zăluzásce,—
 Să iea din cósta din a drépta,
 O fi femeia mai mare decât bărbatulū ;
 Ș'a luatū din cósta din a stânga,
 Să-i facă lui Moșū Adam muere,
 Ș'a ziditū pe móșa nóstră Eva.
 Iar Dumneḑeulū nostru a strigatū :
 Adame ! Adame ! și tu Evo !
 Voi să vē'nmulțīți,
 Ca nisipulū mării,
 Ca erburile câmpului.
 Iar dumnea-vóstră cinstiți părinți,
 De la inimă să vē smeriți,
 Și fiī să vē blagosloviți,
 Că nu este începutulū
 De la iști doi fiī ai dumnea-vóstră,
 Ci de la moșulū nostru Adam,
 Care cu toți ne tragemū din némū,
 Și din viță 'n viță,
 Până la aceste două tinere mlădṑțe.
 Le-a venitū și lorū vremea de căsătoritū,
 Ca la doi pomi de 'nfloritū ;
 Iar blagosloviți părinți,
 Cum a blagoslovitū Dumneḑeū pe Iléna,
 Și cei trei patriarhi,
 Și au înfrunḑitū crengelē de măslinū,
 În mânele lorū
 Fără neavēndū rădēcina ;
 Și cum a blagoslovitū pe Moise,
 Care cu toiagu 'n mare a datū,
 Apele în două s'au despicatū,

Și aũ mersũ ca pe drumũ bătutũ.
 Cinstiți părinți, poftimũ de iertați,
 Iertați și blagosloviți,
 Aste douẽ mlădițe,
 Să le fie casa, casă,
 Să le fie masa, masă,
 Și vieța luminosă.
 Să trăiască mirele,
 Stăpânescă-și vitele,
 Tóte avuțiile;
 Să trăiască și mirésa,
 Să schivernisescă casa.
 Întru mulți anĩ să trăiți,
 Cu toțiĩ să vẽ veseliiți.

Iertăciune

Spusă de Manole Butnariu, din Nėgra Șaruluĩ. jud, Sucėva

Ascultați, ascultați,
 Glóte și noróde,
 Și dumnea-vóstră cinstiți părinți,
 Cari sunteți de la Dumneđeũ blagosloviți.
 Se rógă fiũ d-vóstră cu genunchele plecate,
 Cu lacrămile vėrsate,
 Cu inimă de smerenie
 Ca să céră cuvĩntũ din gura dumnea-vóstră
 De blagoslovenie,
 Ci de iertăciune,
 Că blagoslovenia părinților
 Întăresce casele filorũ,
 Ca blăstămulũ părinților
 Le risipescũ casele.
 Că din începutulũ lumeĩ a făcut Dumneđeũ
 Țerulũ și pământulũ
 Numa cu gândulũ,
 Marea cu tóte câte-sũ într'ĩnsa
 Numai cu ȓisa;
 Și a făcutũ raiulũ la rėsăritũ

Deosibitū de acestū pămîntū,
 Și ne-a pusū în cerū sórele sfeșnicū
 Să ne fie nouē veșnicū,
 Și l'a împodobitū cu luna
 Care o privimū noi totū-d'auna;
 Și a împodobitū cerulū cu stelele
 Care-lū privimū noi în tóte serile;
 Și l'a împodobitū și cu luceferi luminoșū.
 Care privimū noi iști păcătoși.
 Dîse Dumneđeū că nu se póte
 Pămîntū să fie
 Fără seminție,
 Ș'a luatū lutū
 Din pămîntū,
 Ochiū din mare,
 Frumusețile din sóre,
 Auđulū din vîntū,
 Sufletulū de la Duhulū sfântū,
 Și a ziditū pe strămoșulū nostru Adam..
 Și iar a ځisū Dumneđeū
 Că nu se póte pe pămîntū să fie
 Fără de soție,
 Și i-a datū lūi strămoșulū nostru Adam.
 Somnū greū
 Și a luatū osū din osulū lūi,
 Și carne din carnea lūi,
 Și sânge din sângele lūi,
 Și a ziditū pe strămóșa nóstră Eva.
 Acelū somnū ce-lū somnoră
 Grozavū visū visă;
 S'a sculatū
 Înpăimîntatū
 Și a ځisū „of! dómne,
 „Ce este acésta?“
 „Tacī Adame nu te spăimînta,
 „Că acésta este osū din osulū tēū,
 „Și carne din carnea ta,
 „Și sânge din sângele teū,
 „Și se va chema ție soție

„Până 'n sêvêrsie.”
 Și de atunci s'aũ trasũ din nê mũ în nê mũ,
 Din vițã 'n vițã,
 Până ce-aũ ajunsũ la acești fii ai dumnea-vóstrã.

Iertăciune.

Cost. Peténulũ ; Prilipca, jud. Dorohoiũ

Stați, cinstiți nuntași,
 Și dumnea-vóstrã împrejurași,
 Cãri sunteți de la milostivulũ Dumneđeũ
 Orênduiți ;
 Cã milostivulũ Dumneđeũ
 A făcutũ cerulũ și pãmîntulũ,
 Numaĩ cu cuvîntulũ,
 Marea și cu tóte cãte sunt într'insa
 Numaĩ cu đisa.
 Și milostivulũ Dumneđeũ,
 În điaua întâiũ a făcutũ lumea,
 În điaua a doua țãria saũ cerulũ,
 Care-ĩ de-asupra pãmîntului ;
 A treia đĩ a despãrtitũ uscatulũ de apã,
 A patra đĩ a făcutũ sórele și luna,
 A cincea đĩ a făcutũ tóte viețutórele
 De pe pãmîntũ ;
 A șésea đĩ a făcutũ pasêrile.
 Ce sborũ în raiũ,
 Peștiĩ din apã,
 Și pe strêmoșulũ nostru Adam.
 Iar milostivulũ Dumneđeũ,
 A făcutũ pãmîntulũ,
 Ca o turtã de cêrã
 Și l'a împodobitũ cu brađĩ
 Rãmurați,
 Și izvóre curgêtóre,
 Care-sũ pentru tóte sufletele adãpátóre.
 Și-a făcutũ cerulũ ca o hainã,
 Și l'a împodobitũ cu stele

Mărunțele,
 Și luceferi luminoși,
 Care-î privimă noi toți cei păcătoși.
 Și l'a mai împodobit cu sórele și luna,
 Care privimă noi tot-d'a-una.
 Și-a mai făcută Dumneđe
 Pe strămoșul nostru Adam,
 Care ne tragemă toți din némă.
 După ce l'a zidit din optă părți,
 L'a făcută cu sângele din roă,
 Frumuseța din sóre,
 După chipul și asemănarea sântiei-sale.
 Cu auđul din vântă,
 Cu ósele din piatră.
 Și umbla strămoșul nostru Adam
 Singur pe pămîntă;
 Dumneđe văđendă,
 Că nu e bine să fie
 Omul fără soție,
 I-a dată Dumneđe ună somnă dulce
 Și a adormit în mijlocul raiului,
 Și a luată o cóstă din stînga sa
 Și a zidit pe strămóșa nóstră Eva;
 I-a suflată duhă
 Ș'a înviată strămóșa nóstră Eva.
 Și deșteptându-se strămoșul nostru Adam din somnă
 Văđu muere lângă dînsulă
 Țise : „of! Dómne ce este acésta ?“
 Mîlostivulă Dumneđe țise :
 „Nu te spăimînta Adame,
 „Că acésta este osă din osulă tăă,
 „Și carne din carnea ta,
 „Sânge din trupulă tăă,
 „Și acésta se va chema ție soție
 „Până la sêvêrsie.“
 Și îi duseră în raiă,
 Că acolo era loculă de traiă;
 Și i-a blagoslovită Dumneđe :
 „Voi, Adame, creșteți

„Și vă înmulțiți
 „Ca nisipul mărei,
 „Ca stelele cerului,
 „Ca frunza codrului.“
 Multă și mai multă crescură
 Și se înmulțiră.
 Dumnezeu a blagoslovit pe Adam,
 Adam pe Isac,
 Isac pe Iacob,
 Iacob pe cei 12 patriarhi,
 Cări sunt de la Dumnezeu aleși,
 Până ce a venit vremea
 La acești doi tineri ai dumnea-văastră,
 Cări stau cu capetele plecate,
 Lacrimi versate,
 Ca să scotă din gura dumnea-văastră
 Cuvânt de blagoslovenie
 Și de iertăciune.
 Blagoslovenia părinților
 Întăresce casa filor;
 Iar blăstemul părinților
 O risipește,
 Sănătate dumi-tale, jupâne mire,
 Și dumi-tale, jupânăsă mirésă,
 Dumnezeu să vă dăruiască
 Corónă crăiască,
 Stemă 'npărătescă,
 Scaun domnesc,
 Toiag stăpânesc;
 Și să vă dăruiască cele cinci daruri
 Cări le-au dăruit
 Celor cinci prooroci:
 Bogăția lui Iov,
 Frumuseța lui Iosif,
 Tăria lui Samson,
 Înțelepciunea lui Solomon,
 Împărăția lui David.
 Și încă să vă mai dăruiască un dar,
 Cum i-a dăruit lui Aron,

Când i-a frunzitu toiașul în mână
 Ne-avându rădăcină ;
 Și să vă bucure Dumneșu,
 Cum s'a bucurat fericita Ilénă
 Și fericitul Constantin Împărat,
 Când a găsit prea fericita cruce;
 Și încă să vă mai bucure,
 Cum s'a bucurat fata Aftomieș.
 Când a vădutu muntele Sionuluș.

Amin.

Și mie pentru c'am ostenitu
 Simbria să-mi fie gătitu:
 Unu paharu de vinu,
 Ca și de la Christos amin.
 Ș'o naframă de inu,
 Să-mi ștergu mustășile de vinu;
 C'omă bé
 Cât omă puté,
 Și ne-omă șterge
 Și cu póla sumanuluș,
 C'asa-i tréba țéranuluș;
 Ș'o copilă tînéră,
 C'asta de ici de coela,
 Dacă o vrea dacă n'o vrea,
 Să fie de potrivea mea,
 Să facă draculu cimpoiă din ea,
 Să cânte la nunta mea;
 Iea dă unu paharu de rachiu.
 Sănătatea dumi-tale, jupâne mire,
 Și a dumi-tale, jupânesă mirésă;
 De-a fi acestu paharu
 Cu zaharu,
 Milostivulu Dumneșu să vă dăruiască unu daru.
 De-a fi acestu paharu cu vinu,
 Dumnea-vóștră să vă fie chefulu deplinu,
 Sănătatea dumi-tale, jupâne mire,
 Și a dumi-tale, jupânesă mirésă,
 Mândre să fiți,
 Să înfloriți,

Ca merii,
 Ca perii primăvăra,
 Și ca toamna cea bogată,
 De toți laudată,
 Și de noi câte-o dată.

Iertăciune.

Neculai Duceagă, Onișcană, jud. Romană.

Ascultați dumnea-vastră cinstiți nuntași
 Glóte și noróde,
 Aceste vr'o două trei cuvinte
 Carî de la milostivulă Dumneđeű sunt orênduite,
 Și dumnea-vastră cinstiți părinți
 Carî de la Dumneđeű sunteți blagosloviți
 Ca și pomiî cei rodiți,
 Că-și facű ródă ródelorű
 Dîn lucrarea răděcinilorű,
 Decî căutați spre fiî dumnea-vastră
 Aceștia, ce staű îngenuchiați
 Și de la inimă vű umilți
 Ca să-î blagosloviți;
 Pentru-că blagoslovenia părințilorű
 Întăresce casele filorű;
 Iar blestemulű părințilorű,
 De-a fi cu temelie de piatră,
 O risipesce până'n talpă;
 Că multű și părinți ostenesű
 Până pe fiî lorű îi crescű
 Și de tóte relele îi feresű,
 Așa și Dumneđeű a făcutű cerulű și pămîntulű
 Numai cu cuvîntulű;
 Și a făcutű raiulű deosebitű
 De acestű pămîntű
 Ș'a ziditű Dumneđeű pe Adam,
 Ș'a dăruitű lui somnű greű,
 Ș'a scosű o cóstă dîn cóstele luű,
 Ș'a făcutű soție,
 Pe strămóșa nóstră Eva.

S'a deșteptat Adam din somn greș
 Și-a ținut lui Dumnezeu:
 „Ce este acesta?”
 — „Acesta este osul din oasele tale,”
 „Și carne din carnea ta;
 „Se va chema ție soție
 „Până la vremea de sfârșit.”
 Pentru acesta va lăsa fiul pe tatăl său
 Și pe mama sa
 Și vor fi amândoi un trup
 C'asa Dumnezeu a voit,
 S'a făcut Dumnezeu Lună îngerii
 Marți dobitoacele,
 Mercuri le-a pus nume,
 Sâmbătă a zidit pe Adam,
 Duminică s'a odihnit.
 Și-a ținut Dumnezeu: „cresceți
 „Și vă înmulțiți,
 „Ca nisipul mării,
 „Ca frunza copacilor,
 „Ca stelele cerului.”
 De atunci trăgându-se viță
 De sămânță,
 Până ce a ajuns vremea
 La acești doi fii ai dumnea-văstră
 Cărei stau cu genunchile plecate
 Cu lacrimi pe față versate
 Pentru ca să-l blagosloviți,
 Precum a blagoslovit Dumnezeu pe Adam
 Și cum a blagoslovit pe Aron
 Când toiagul în mână
 Iea, de 12 ani uscat,
 Și l'a blagoslovit Dumnezeu
 Și a înfrunzită în mână
 Fără de rădăcină;
 Și-a blagoslovit Dumnezeu pe Noe,
 Când a eșit din corabie,
 Pe muntele Tavorului, pe uscat,
 Și s'a izbăvit de păcat,

S'a sădită vie
 De-a umplută lumea de veselie,
 Pre ceasurile
 Cu norócele,
 Pre viéță
 Cu dulcéță,
 Până la adâncă bătrânețe.
 Și să vă dăruiască milostivulă Dumneđeă
 Cele șapte daruri
 Cară le-a dăruită la cei șapte ómenă:
 Frumusețeă lui Iosif,
 Blândețeă lui David,
 Înțelepciunea lui Solomon,
 Tăria lui Samson,
 Curți de aură ale lui Visarion.
 Cu aceste daruri
 S'a dăruită și fericita Ilénă
 Când a aflată cinstita cruce,
 În sínulă ei de-a drépta,
 Și cum s'a dăruită
 Fericitulă împératū.
 Și încă să vă măi dăruiască Dumneđeă
 Cele patru daruri
 Cară le-a dăruită la cei patru ómenă:
 Mărirea crăiască,
 Corónă 'mpărătéscă,
 Scaunū domnescū,
 Toiagū stăpânescū,
 Cu dumnea-vóstră să trăiți
 Și să ȓiceți și druștelorū amin,
 Să bea și istū paharū de vinū.
 Cine n'a ȓice amin
 Să se umple de veninū.

Iertăciune.

Radu Dascălulă, sat. Făureă, jud. Putna.

Buna vremea, buna vremea,
 Hoiă frumósă,

Boeri dumnea-vóstră.
 Amă întrebată de vieță,
 Vieța o vedemă că-i bună;
 Dar noi bine nici nu v'amă întrebată
 Și dumnea-vóstră tare v'ați spăimîntată.
 Dumnea-vóstră sciți ca niște boeri învățați
 Că pe noi să ne întrebați:
 Ce umblămă,
 Ce căutămă,
 Că noi samă să ne dămă.
 Dac'ați auđită, ală nostru tînără împărată
 În scări de aură s'a 'nălțată,
 Peste óste s'a uitată.
 De ne-a alesă pe noi,
 Pe iști doi,
 Buni de sfată,
 Răi de stată,
 Și 'nainte ne-a mînată,
 Din conacă în conacă,
 Cu cai de olacă,
 Nouă răspunsulă așa ne-au dată:
 Unde stéua ni s'a lăsa,
 Drumulă ni s'a înfundă.
 Nouă la astă cinstită casă
 Stéua ni s'a lăsată,
 Drumulă ni s'a înfundată.
 Saă salașă de gasdă să ne dați,
 Saă drumulă să ne arêtați
 Și sêmnulă ni-i o rotiță,
 O rotiță fără schiță,
 Din patru 'mpletită,
 Din fața lui Dumneđeă făcută,
 Pentru tînêrulă nostru împărată gătită,
 Tocmai ca cucóna mirésă chitită,
 Și pentru aceea, frați și nuntași,
 Și ómenî pămîntași,
 Surorile
 Și némurile,
 Și dumnea-vóstră părinți,

Iertați pe acești doi fii,
 Cari pe genunchi plecați,
 Cu mâna pe brațe,
 Cu lacrimi pe față,
 Ei ședă cu smerenie:
 Să-i blagosloviți,
 Că nu-i pornire de pe ei,
 Ce-i pornirea din strămoși,
 Și a mersu din viață 'n viață
 Până a ajunsă la aceste două mlădițe.
 Iertați părinți,
 Nu-i blestemați,
 Că blestemul părinților
 Risipesce casele filor
 Dar bine-cuvîntarea le întăresce.
 Da Dumneșu sântul,
 A zidit cerul cu stele
 Mărunțele,
 Sorele și luna pe el.
 Pământul cu florile
 Și cu toate mândrețele,
 Și pe Adam pe pământ.
 Iar lui Adam i-a ședut
 Rău pe pământ.
 Dumneșu lui sântul Petre i-a dăru:
 Petre, rău îi șede lui Adam
 Singur pe pământ.
 Ale Dóme, bine scii,
 Bine să-i dai.
 Dumneșu somnă că i-a dat,
 Trei zile și trei nopți a dormit,
 Și toiaș de mără uscat
 La cap i-a înfipt.
 Și Dumneșu cu sântul Petre s'a vorbit,
 Cum să-i întrupeze lui femeie,
 Să iea din cap,
 Omul slăbesce
 Și greu să hrănesce;
 Să iea din tălpi,

Omul ū scade
 Și rē ū se mai șade;
 De-ū va lua din creștetŭ
 Rēmāne femeia mai mare decāt Românulŭ;
 I-a luatŭ din cósta stāngă
 Ș'a întrupatŭ
 Pe strāmóșa nóstră Eva.
 Adam când s'a sculatŭ,
 Tare s'a spāimīntatŭ.
 Dar Dumneđeŭ pe elŭ l'a îmbārbātātŭ:
 Adame, nu te spāimīnta,
 Că asta va să fie,
 Sótă ție,
 Ródă mie,
 Adame, pe pāmīntŭ,
 Cu ea să tiāescī.
 Adam trăindŭ,
 Și cu ea pe pāmīntŭ viețuindŭ,
 A vēđutŭ raiulŭ despre rēsāritŭ,
 Māndru 'mpodobitŭ,
 Elŭ în raiŭ că s'a cerutŭ,
 Dumneđeŭ în raiŭ l'a slobozitŭ;
 Adame în raiŭ să trăescī
 Tóte să le stāpānescī,
 Și sub mērulŭ de aurŭ să te odihnescī.
 Atuncī Eva pe Adam a înșelatŭ,
 Din mērŭ când a gustatŭ,
 Dumneđeŭ afară din raiŭ l'a datŭ;
 Adame pe pāmīntŭ să trăescī,
 Și a spori să te sporescī,
 Ca nisipulŭ märei,
 Ca apa Dunārei,
 Ca frunđe le codrului,
 Ca colbulŭ pāmīntului.
 Atuncī a mersŭ din viță 'n viță,
 Până a ajunsŭ la aceste două mlādițe,
 Carī staŭ cu smerenie
 Și cerŭ blagoslovenie.
 Iertați, părinti, nu blestemați,

Cum a iertatǔ Dumneḑeǔ pe 12 apostoli,
 Pe David prooroculǔ,
 Care a scăpatǔ din cuptorulǔ cu foculǔ,
 Și ḑiceṭi cu toṭii amin,
 Ca să-mi ḑaṭi unǔ paharǔ de vinǔ.
 A intratǔ unǔ boerǔ în vie,
 S'a umplutǔ de veselie,
 Și ḑaṭi-mi o naframǔ de inǔ,
 Pentru ștersǔ gura de vinǔ,
 Și de nu-ṭi avé,
 M'oiǔ șterge cu haina mea.

Iertăciune.

Costache Zuzu, Barboși, jud. Covurluiǔ.

Ascultaṭi, ascultaṭi,
 Dumnea-vóstrǔ cinstiṭi nuntași
 Împrejurași,
 Și dumnea-vóstrǔ, cinstiṭi părinṭi
 De Dumneḑeǔ blagosloviṭi,
 Și de Dumneḑeǔ sunteṭi orânduṭi,
 Ca pe ai dumnea-vóstrǔ fiǔ să-ṭi blagosloviṭi,
 Cum a blagoslovitǔ Dumneḑeǔ pe Aron,
 Cum a mai blagoslovitǔ pe Abram,
 Și Abram pe Isac,
 Și Isac pe Iacov,
 Și Iacov pe Iosif,
 Și pe cei 12 patriarhi.
 Cǔ dumnea-vóstrǔ, părinṭi,
 Aveṭi a ierta greșelele filorǔ,
 Câte au greșitǔ din copilărie,
 Și până la acestǔ césǔ de căsătorie,
 Precum Dumneḑeǔ poruncesce câmpulǔ,
 Ca să-și usuce verdeṭele sale,
 Așa și dumnea-vóstrǔ, părinṭi,
 Aveṭi a ierta păcatele filorǔ,
 Cǔ blagoslovenia părinṭilorǔ
 Întăresce casa filorǔ;
 Iar blestemulǔ părinṭilorǔ

Risipesce casele fiiloră,
 Că așa-î ajunsă vremea,
 Ca la ună pomă înflorită
 Ce-î gata de rodită.
 Asemenea și acești doi fiî ai dumnea-vóstră,
 Venitu-le-a vremea să se căsătoréscă,
 Ca să mérgă la a dumi-loră-sale casă,
 La a dumi-sale masă,
 Părinții să pomenéscă.
 Iar eă ca ună ostenită,
 Simbria mă-amă împlinită,
 Simbria mea ce este :
 Ună pahară de vină,
 Să fie chefulă deplină,
 Amin ș'amin.

Iertăciune.

Ascultați, ascultați,
 Dumnea-vóstră, nuntași împrejurași,
 Și dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Și socri blagosloviți,
 Că se rógă fiî dumnea-vóstră,
 Cu genuchele plecate,
 Cu lacrămile vėrsate,
 Cu mare plecăciune,
 Cu frumósă iertăciune,
 Ca să aibă de la Dumneđeă norocire,
 Și de la dumnea-vóstră iertare și blagoslovire,
 Că nu este începutul de la dumnea-loră,
 Ci de la Adam,
 Căci ăice prooroculă Moise :
 Că vecîniculă Dumneđeă a făcută cerulă și pămîntulă
 Număi cu cuvîntulă,
 Ș'a împodobită Dumneđeă câmpulă
 Cu ierbură mirositóre,
 Cu codriă înfrunđiți,
 Cu văi adâncă,
 Cu izvóre recă,

Cu pământu roditoru
 Și mirositoru,
 Ș'a făcutu Dumneđu paseri în văzduhu,
 Și după aceste tóte,
 Ca Dumneđu celú ce póte
 A făcutu raiulú la răsăritú,
 Osebitú d'acestú pământú,
 Ș'a ziditú pe Adam în raiú,
 După chipulú și aseménarea sânției-sale,
 Cu trupulú din lutú,
 Cu ósele din piatră,
 Cu sângele din rouă,
 Cu ochiú din mare,
 Cu frumusețea din sóre;
 Ș'a vedutú că nu-í bine a fi omulú singurú
 Pe pământú,
 Ș'a vrutú să-í facă lui soțú,
 După chipulú și aseménarea sa.
 A ruptú osú din ósele sale
 Și carne din carnea sa,
 Ș'a făcutú pe strămóșa nóstră,
 Și se va chema soțú până la sfirșitú,
 Că așa Dumneđu a vrutú.
 Adam a greșitú,
 Și din raiú l'a isgonitú.
 Iar Dumneđu a ڑisú:
 „Cresceți și vă înmulțiți,
 „Ca stelele cerului,
 „Ca nisipulú mării,
 „Și umpleți pământulú,
 „De-lú stăpâniți pe dînsulú.“
 Și ajunsé vremea,
 Și la acești doi fií ai dumnea-vóstră,
 Carí vorú a se gospodári,
 Ca să-í blagosloviți,
 Cum a blagoslovitú Dumneđu pe Avram,
 Și Avram pe Isac,
 Și Isac pe Iacob,
 Și Iacob pe cei 12 patriarhi,

Care și de Dumne-deu erau aleși,
 Că blagoslovenia părinților
 Întăresce casa fiilor;
 Iar blestemul părinților
 Risipește casele fiilor.
 Și dumnea-văstră, părinți,
 Sunteți orânduți,
 Ca pe fiii dumnea-văstră să-i blagosloviți,
 Că Dumne-deu vi i-a dăruit,
 Și dumnea-văstră i-ați născut
 Și i-ați crescut,
 Și ca unii, ce vieță le-ați dat,
 Acum când dăua de căsătorit
 Asosit;
 Ca un pom înflorit,
 Ce-i gata de rodit,
 Așa și lor le-a venit vremea de căsătorit..
 Și fiii, la dumnea-văstră născuți și crescuți,
 Or fi luat greșeli înaintea dumnea-văstră,
 Și precum a poruncit Dumne-deu câmpurilor
 Să-și usuce verdețurile ierburilor se-le,
 Așa și dumnea-văstră, părinți,
 Să aveți a ierta greșele fiilor,
 Câte-au greșit din copilărie,
 Până în acastă dă de căsătorie:
 Și eu ca un ostenitor
 Simbria mi-am împlinit;
 Simbria ce-mi este?
 Un pahar de vin,
 Ș'o naframă de in
 Să-mi ștergă mustățile de vin,
 Fie și de mătăasă,
 Numai să fie frumoasă
 Ș'o copilă de coala
 Care va fi mai frumoșea
 Să fie de sēma mea,
 De mi se va păré,
 Iar de nu mi s'o păré,
 Totă aici va rămāné.

Iertăciune

Alexandru Vintilă, Câmpinenii-de-sus, jud. Ilfov.

Ascultați, ascultați,
 Dumnea-vastră, cinstiți părinți,
 Și dumnea-vastră, cinstiți nuni mari,
 Și dumnea-vastră, nuntași,
 Cu toți împrejurași,
 Cari v'ați adunat,
 La acéstă cinstită nuntă.
 Acești doi tineri alăturați,
 Se rógă la dumnea-vastră, cinstiți părinți,
 Cu genunche plecate,
 Cu lacrămă vërsate,
 Cu mare plecăciune
 Și fôrte 'nchinăciune
 Se rógă de iertăciune.
 Că bine sciți, dumnea-vastră, cinstiți părinți,
 Că Dumneđeș a făcută lumea cu ȡisa
 A împodobit domnia-sa pămîntul
 Cu câmpî înfrunȡiți,
 Cu văi adânci,
 Cu izvóre ieci
 După cum sunt p'aici.
 După aceea a făcută Dumneđeș pe Adam,
 Pentru ca să fie celă ântără nēmă,
 Însă pe Adam l'a făcută
 Cu trupulă din pămîntă,
 Cu ósele din petró,
 Cu ochiî din mare,
 Cu frumuseȡile din sóre,
 Și așa l'a făcută,
 Și singură l'a lăsată.
 După aceea, vëȡëndă Dumneđeș
 Că nu este bine a trăi omulă singură,
 Îlă adormi pe Adam cu ună somnă,
 Și îi luă una din cóste
 Și făcu pe femeie, numind'o Eva,
 Și i-a dat'o de soȡie,

Și le-a ȃisũ: „cresceȃi
 „Și vȃ ȃnmulȃȃi.“
 Dupȃ aceea Dumneȃeũ ȃi lȃsȃ ȃn raiũ,
 Ca sȃ fie totũ cu traiũ.
 Dupȃ aceea Adam ȃiȃndũ ȃndemnatũ
 De cȃtre soȃia sa Eva,
 Prin pismuirea diavolului,
 Elũ din pomulũ raiului a gustatũ
 Și 'ndatȃ golũ și rușinatũ s'a aflatũ,
 Atunci frunȃ de smochinũ a luatũ
 Și pe trupũ s'a ȃmbrȃcatũ.
 Dumneȃeũ ȃnsȃ, sciindũ greșala ce fȃcuse Adam,
 A venitũ, dupȃ cum venia și altȃ datȃ,
 Și a strigatũ:
 „Adame, unde ești?“
 Iar Adam a respunsũ:
 „Dȃmne sunt golũ și mȃ rușinezũ“
 „A mȃ ȃnfȃȃișȃ ȃnaintea ta.“
 Apȃi Dumneȃeũ pe Adam l'a blestematũ
 Pentru pȃcatulũ care l'aũ fȃcutũ
 Și pe pȃmȃntũ l'a datũ,
 ȃicȃndũ: „cresceȃi și vȃ ȃnmulȃȃi,
 „ȃmpleȃi pȃmȃntulũ
 „Și-lũ stȃpȃniȃi pe ȃinsulũ
 „Cu tȃte celea ce sunt ȃntr'ȃnsulũ.“
 Dar Dumneȃeũ, de și pe Adam l'a blestematũ,
 ȃnsȃ fȃgȃduinȃȃ bunȃ i-a datũ.
 Așȃ, dumnea-vȃstrȃ, cȃnstiȃi pȃrinȃȃi,
 Socrii blagosloviȃi,
 Tȃte 'n pȃmȃntũ sȃ lȃsaȃi
 Și blagoslovenie la aceșȃi doi fiȃ tineri sȃ daȃi;
 Cȃ bine sciȃi
 Dumnea-vȃstrȃ, cȃnstiȃi pȃrinȃȃi,
 Socri blagosloviȃi,
 Tȃte 'n pȃmȃntũ sȃ lȃsaȃi,
 Blagoslovenie sȃ daȃi;
 Cȃ blagoslovenia pȃrinȃȃilorũ
 ȃntȃresce casa fiȃlorũ;
 Dar bleștemulũ pȃrinȃȃilorũ

Risipesce casa tinerilor,
 Cum și Dumneșu pe Adam l'a blestemat;
 Dar și făgăduință bună i-a dat,
 Așa dumnea-văstră, cinstiți părinți,
 Ați fost îndatoriți
 Până într'acestă minut;
 Căci pe acești tineri i-ați născut
 I-ați crescut,
 Și 'ngrijire pentru ei ați avut
 Iar Dumneșu vieță le-a dăruit
 Și ți de căsătorit,
 Care iată c'a și sosit.
 Ca un pom înflorit,
 Ce-i gata de rodit,
 Așa le-a venit vremea
 Și la acești doi tineri să se căsătorească
 Și pentru aceea se roagă,
 Cu genuchele plecate,
 Cu lacrimile vărsate,
 Cu mare plecăciune,
 Și frumoasă 'nchinăciune,
 Pentru ca să aibă de la Dumneșu norocire,
 Și de la dumnea-văstră bine-cuvîntare.
 Așa dar dumnea-văstră sunteți datori,
 Ca toate 'n pămînt să lăsați,
 Și blagoslovenie fiilor să dați,
 După cum a blagoslovit Dumneșu pe Adam,
 Și cum a blagoslovit pe cei 12 patriarhi,
 Căci de Dumneșu erau aleși.
 Așa dar ascultați
 Dumnea-văstră, cinstiți părinți,
 Socri blagosloviți,
 Și dumnea-văstră, cinstiți nuni mari,
 Cu toți împrejurași,
 Căci s'au adunat la acesta nuntă,
 Căci eu multe v'am vorbit,
 Și dumnea-văstră puțin ați înțeles.
 Dar mai la urmă simbria mea ce este,
 Trebuie să mi-o dați.

Simbria mea este unŭ paharŭ de vinŭ,
 Ş'o naframă de inŭ,
 Ca să-mi ştergŭ gura de vinŭ,
 Fie şi de mătasă,
 Numai să fie de aci din casă,
 De la cinstita mirésă,
 Să nu fie de la vecine,
 C'omŭ păŭi vre-o ruşine.

Iertăciune.

Nae Mălăcerulŭ, jud. Ilfovŭ.

Aşa, cinstiŭi nuntaşŭi,
 Şi dumnea-vóstră, împrejuraşŭi,
 Şi dumnea-vóstră, cinstiŭi părinŭi,
 Carŭi sunteŭi de la Dumneŭeŭ orênduiŭi;
 Ca nisce pomŭ în florŭi
 Sunt aceşŭi doŭi fiŭi tinerŭi,
 Ce staŭ înaintea dumnea-vóstră
 Cu ghenuchele plecate,
 Cu lacrămi pe faŭă vêrsate,
 Ca să-ŭ iertaŭi,
 Că iertările şi bine cuvîntările părinŭilorŭ,
 Intărescŭ casele filorŭ,
 Iar blestemele părinŭilorŭ,
 Risipescŭ casa şi temelia filorŭ.
 Dumneŭeŭ a făcutŭ cerulŭ şi pămîntulŭ,
 Numai cu cuvîntulŭ,
 Şi marea cu câte-sŭ într'însa,
 Numai cu ŭisa.
 Şi făcu raiulŭ la rêsăritŭ
 Şi cu multe podóbe de florŭi l'a împodobitŭ,
 Totŭ cu florŭi frumóse, mirositóre,
 Munŭi înalŭi,
 Mândria pămîntulŭi,
 Cu isvóre adâncŭi,
 Cu apurŭi calde.
 Şi-a datŭ Dumneŭeŭ pe pămîntŭ
 Şi s'a pusŭ ca unŭ porumbŭ.

Dumnezeu pe nimeni ne-vădându,
 Multă a stată
 Și s'a gândită
 Ce să facă, ca să 'ntrupeze
 Ună omă pe pământă,
 Luat'a osă din pétră,
 Carne din lută,
 Sufletulă din duhulă sfântă,
 Și minte din slava îngeriloră,
 I-a dăruită ;
 Și l'a lăsată Dumnezeu
 Pe raiă 30 ană stăpânindă,
 La 30 de ană iar s'a uitată pe pământă,
 Ca să vadă ce felă de ródă i-a făcută
 Adam nici o ródă nu i-a făcută.
 Ună zădufă i-a dată
 Și ună somnă mare l'a adormită
 Și multă a stată și s'a gândită
 Ce să facă să-i întrupeze lui soță
 De acum și până'n vecie,
 Nume de ajutoră femeii pe pământă :
 A gândită să iea
 Din călcăi,
 A fi femeia prea supusă bărbatului
 Și nu va fi bine;
 Să-i iea din capă,
 Va fi femeia prea mare asupra bărbatului,
 Și iar n'o să fie bine.
 A întinsă mâna dréptă
 Și a luată osă din osulă lui,
 Carne din carnea lui,
 Sânge din sângele lui
 Și cóstă din cósta lui,
 De anume din mâna stângă
 Și a întrupată pe strămóșa nóstră Eva..
 Atunci Dumnezeu i-a ăisă :
 „Ia scólă Adame și veđi
 „Ceea ce n'ai veđută.“
 Adam s'a sculată,

Și cu glasă mare a strigată:
 „Of! Dómne, ce este asta?“
 Dumneđeă ĩ-a đisă: „nu te speria,
 „Că acésta este osă din osulă těă,
 „Carne din carnea ta,
 „Cóstă din cósta ta,
 „Se va chema ție muere;
 „Și să vė ĩnmulțĩ ca nisipulă mării,
 „Ca stelele cerului,
 „Și ca petrele vadului.“
 Ș'a purcesă din rodă ĩn rodă
 Până s'a umplută pămĩntulă totă,
 Și din viță 'n viță
 Pân la aceste tinere mlădițe
 Carĩ staă ĩnainte dumnea-vóstră,
 Cu genunchele plecate
 Cu lăcrimele vėrsate,
 Și se rógă să-ĩ iertați și să-ĩ blagosloviți,
 Că iertarea și blagoslovenia părinților
 ĩntăresce casele fiiloră.
 Iar ocara și blestemulă loră
 Risăpescă temeliele fiiloră.
 Și dumnea-vóstră, cĩnstiți părinți,
 Acești doi fiĩ tinerĩ de când i-ați făcută,
 Până i-ați crescută
 Multă vė voră fi necăjită,
 Și multe rele vė voră fi făcută,
 Dar dumnea-vóstră tóte să le uitați
 Și 'n pămĩntă să le lăsați
 Și fiĩ să-ĩ blagosloviți și să-ĩ iertați.

Iertăciune.

Ghiță Mocanulă, Acpunaru Dobrogiă.

Dumnea-vóstră cĩnstiți părinți, socrĩ marĩ,
 Carĩ stați cu fața la rėsărită,
 Genunchele la Dumneđeă plecați
 Și pe fiĩ dumnea-vóstră iertați,
 Că și părinții, sermanĩ, multă se chinuescă

Până pe fii mari îi crescū.
 Decî noi ne vomū smeri
 Şi din cugetulū inimei vomū vorbi,
 Intru numele Domnului, Mântnitorului Isus Christos,
 Care a făcutū cerulū şi pămîntulū
 Şi tótă zidirea lorū.
 Şi făcut-a ingeri Marţia,
 Pămîntulū Mercuri,
 Dobitócelorū le-a făcutū locū pe pămîntū;
 Vineri la sântulū Ioanū le-aū dusū,
 Tuturorū nume le-a pusū;
 Sâmbătă a făcutū Dumneđeū munţi Galilei,
 De unde curge smirnă şi tămâe,
 Şi tóte cu bucurie.
 Din raiū privi Dumneđeū prin ele
 Şi a vėđutū bine
 Că nu póte fără stăpânire,
 Şi a luatū lutū diu pămîntū
 Şi a ziditū pe Adam, strămoşulū nostru,
 Cu trupulū din pămîntū
 Cu sufletulū din vėsduhū,
 Şi i-a datū unū somnū greū
 Stremoşulū nostru Adam,
 Şi l'a dusū în mijloculū raiului,
 Şi a luatū trei cóste din cósta lui,
 Şi a ziditū pe strēmóşa nóstră Eva
 Şedea Dumneđeū şi privia,
 Fórte bine se veselia,
 Până Adam a greşitū,
 Şi din raiū l'a isgonitū,
 Dumneđeū totū l'a blagoslovitū,
 De-a datū ródă însutită,
 Pămîntulū l'aū immulţitū.
 Şi așa din némū în némū,
 Din viţă 'n viţă,
 Şi din rodū în rodū,
 Până se umplu pămîntulū totū;
 Din care aū ajunsū rodulū,
 Până la aceşti doi tineri,

Ce i-a împrejuratǔ Dumneḑeǔ,
 Cu multǎ bucurie,
 Şi cea mai mare veselie.
 Dumnea-vóstrǎ sǎ-ǐ blagosloviṭǎ,
 Cum a blagoslovitǔ Dumneḑeǔ pe Avramǔ cu Sara,
 Şi pe Iacob cu Rachila,
 Şi pe Asanese.
 Şi acestorǔ fiǐ, ce sunt plecaṭǐ,
 Şi se rógǎ cu smerenie,
 Sǎ-ǐ vedeṭǐ cu[•] blagoslovenie,
 Cǎ binecuvîntarea pǎrinṭilorǔ
 Întǎresce casa filorǔ,
 Cǎ aceştǐ tinerǐ.
 Îsǔ ca unǔ pomǔ înmuguritǔ,
 Înmguritǔ şǐ înfrunḑitǔ,
 Şi înfrunḑitǔ şǐ înfloritǔ,
 Numǎi gata de roditǔ,
 Sǎ rógǎ sǎ-ǐ iertaṭǐ şǐ sǎ-ǐ blagosloviṭǎ,
 Sǎ mérgǎ sǎ se cǎsǎtorescǎ,
 Ş'apoi la a lorǔ casǎ,
 La a lorǔ masǎ,
 Pe viétǎ pǎnǎ la adâncǐ bêtrǎneṭe;
 Şi sǎ vadǎ odraslǎ din trupulǔ lorǔ,
 Ca aceǐ cincǐ stǎlparǐ ce aǔ înfloritǔ,
 Înaintea meseǐ lui Christos.
 Sǎ vǐ fie dumnea-vóstrǎ meseni
 De multǔ folosǔ.

Iertǎciune.

Vasile Dascǎlulǔ. Gura Idrigilǔ, jud. Fǎlcǐǔ.

Marele şǐ prea puterniculǔ Dumneḑeǔ
 Printr'unǔ începutǔ
 A fǎcutǔ
 Cerulǔ şǐ pǎmîntulǔ
 Numǎi cu cuvîntulǔ,
 Şi socotǐ
 Şi bine 'mpodobǐ
 Cerulǔ cu stele luminóse,

Pămîntulă cu ierburi frumóse
 Cu ape dulci adăpátóse,
 Cu flori frumóse mirositóre.
 Și iarăși vėđù Dumneđeű
 Că nu-ı bine să fie omulă singurű pe pămîntű
 La Martie în 25 de đile
 Zidì Dumneđeű pe strămoșulă nostru Adam,
 Cu duhű și cu asemėnare,
 Și iarăși vėđù, că nu-ı bine
 Să fie Adam singurű pe pămîntű;
 Adormì Dumneđeű pe strămoșulă nostru Adam.
 Cu unű somnű greű,
 Și luă o cóstă din cóstele lui,
 Și osű din ósele lui,
 Carne din carnea lui,
 Sănge din săngele lui,
 Și zidì pe Eva strēmóșa nóstră.
 Și dacă se pomenì
 Strēmóșulă nostru Adam din somnű
 Dìse: „mulțumescű ție Dómne, că vėđui
 „Cóstă din cósta mea,
 „Osű din osulă meű,
 „Carne din carnea mea,
 „Și sänge din săngele meű “
 „Și acésta se va chema ție inuere.“
 Și i-a binecuvîntatű Dumneđeű pe dînșiű.
 Să stăpănescă pămîntulă,
 Și i-a mai bine cuvîntatű
 Ca pe cei 12 patriarhì,
 Și pe Aron
 Care i-a înfrunđitű toiagulă în mână.
 Așa și dumnea-vóstră, cinstiți socrì mari,
 O fică, ce-ați născut’o
 Și crescut’o,
 Ș’unű fiű, ce l’ați căștigatű,
 Și pe care singurű Dumneđeű vi l’a datű,
 Să-ı ertati, să-ı blagosloviți,
 Și să le điceți :
 „Fii noștri iubiți,

„De aici bine vă călătoriți,
 „Și ntru mulți ani să trăiți,
 „Și să vă bucurați de nepoți,
 „De strănepoți,
 „Cum s'au bucurat Aron,
 „Când înfrunzi toiagul în mână,
 „Ne-avându rădăcină.”
 Până aici câtă amă citită,
 Pe dumnea-vastră v'amă folosită.
 Voiu să ȋicū și pentru mine
 Ceva, să-mă aducă bine:
 Dați-mă unū paharū de vinū
 Ș'o băsmăluță de inū
 Să-mă ștergū gura de vinū,
 Și'n veci vecilorū amin.

Iertăciune.

Neculaș Zamfirescu, jud. Iași.

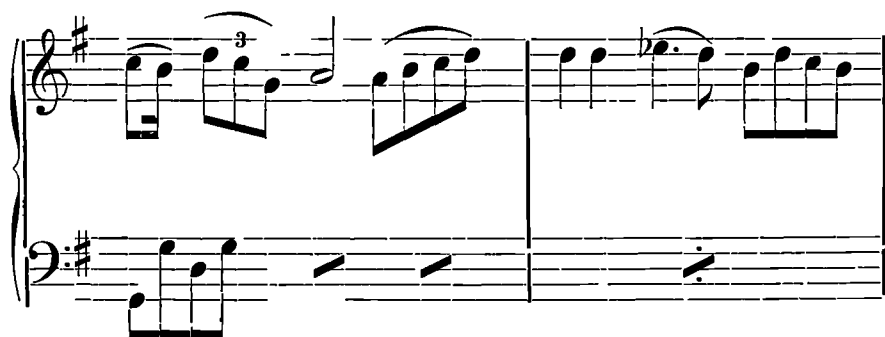
Ascultați, ascultați
 Dumnea-vastră, cinstiți nuntași,
 Și dumnea-vastră, iubiți împrejurași,
 Cari v'a adunat Dumneȋeu la acēstă cinstită nuntă
 De Dumneȋeu blagoslovită.
 Și dumnea-vastră, cinstiți părinți,
 Cari de la Dumneȋeu sunteți orânduți,
 Ca și pomii cei rodiți,
 Că-și facū rodirile
 Din ramurile rădăcinilorū,
 Să căutați spre fii dumnea-vastră,
 Cum staū cu capetele plecate,
 Cu lăcrămī vērșate,
 Și se rōgă dumnea-vastră, cinstiți părinți,
 Să-i iertați și să-i blagosloviți,
 Pentru-că nu sunt fiī pe pămīntū
 Să trăiască
 Și părinților să nu greșescă.
 Că părinți multū se chinuescū
 Până pe fii lorū îi crescū

Și de rele-î feresc.
 Pentru că a făcută Dumnezeu pământul
 Cu cuvîntul,
 Și toate celea ce sunt într'însul
 Numai cu ȋisa.
 Și cerul l'a împodobit Dumnezeu,
 Cu stele și cu luceferi luminoși,
 Care-î privim noi cei păcătoși;
 Cu sôrele și cu luna,
 Care privim noi tot-d'auna.
 Și încă a împodobit Dumnezeu pământul
 Cu pomi roditori,
 Că totu pomul 'și dă rodul sêu
 În vremea sa,
 Că așa a vroit sf. sa.
 Iar după aceste toate,
 Ca Dumnezeu cine pôte ?
 C'a făcută raiul la răsărit,
 Deosebit de acestu pămînt,
 Și în raiu a zidit pe strêmoșul nostru Adam,
 Care ne tragem și noi nêmu
 Cu ochi din pêtră,
 Cu aușul din vêzduh,
 Și sufletul din duhul sântu,
 Și a vêdut că nu este bine omul pe pămîntu să
 [trăiască
 Și pămîntul singur să-lu stăpânescă;
 Ș'a rënduit uu somn greu lui Adam,
 În mijlocul raiului;
 Și a întinsu mâna dréptă
 Și a luat cósă din cósă lui Adam
 Și a zidit pe strêmoșa nóstră Eva.
 Și a vrut Dumnezeu
 De s'a deșteptat Adam din somu,
 Iar Adam când a vêdut
 S'a speriat
 Și Dumnezeu i-a ȋis: „nu te spăimînta
 „Că asta este osu din osul têu,
 „Și trupă din trupul têu,

„Și carne din carnea ta,
 „Și sânge din sângele tău,
 „Și se va chema ție muere “
 Și-i blagoslovì Dumneđeù
 Să créscă,
 Să se înmulțéscă,
 Ca stelele cerului,
 Ca nisipulă mării,
 Ca iarba câmpului,
 Ca frunđa codrului.
 Pentru acésta va lăsà fiulă
 Pe tatălă sěu și pe mama sa
 Și se va lipi de soția sa
 Și voră fi amîndoi ună trupă,
 C'asa Dumneđeù a vrută.
 Și ală doilea se rógă la dumnea-vóstră,
 Cinstiți părinți,
 Să-i iertați și să-i blagosloviți,
 Că blagoslovenia părinților
 Intăresce casele filoră,
 Iar blestemulă părinților
 Strică casa filoră,
 De ară fi pe temelie de pétră
 Se risipesce pînă 'n talpă ;
 Și ală treilea se rógă la dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Să-i iertați și să-i blagosloviți,
 Precum a blagoslovită Dumneđeù
 Pe Isacă,
 Și Isacă pe Iacovă,
 Și Iacovă pe cei 12 archerei.
 Așisderea și acéstă cinstită nuntă,
 De Dumneđeù blagoslovită,
 Ca crinulă să încolțéscă,
 Ca maslinulă să 'nfrunđéscă,
 Și unulă pe altulă să se iubéscă,
 Și să se veseléscă.
 Și pentru conăcări
 Câte-ună pahară de vină,
 Și câte-o naframă de ină
 Să ștergemă gura de vină.

Când mirésa plécă de la casa părinților ca să se ducă
la casa mirelui.

Burada.

Taci mirésă nu mai plânge.	Și la maică-ta te-î duce,
Mijlocelulă nu-ți mai frânge,	Chiar atunci și nici atunce,
Lado, Lado.	Lado, Lado.
Că a-casă te-î întorce,	Când a face plopulă pere
Când pe strată inulă s'a tórce,	Și răchita vișinele,
Lado, Lado.	Lado, Lado.

Iertăciune.

La Români din Cherson, Burada, Conv. liter., an. XIV.

Stați nuntași și ascultați,
 Sémă bine să luați,
 La două trei cuvinte ale noastre,
 Ce le-omă spune dumnea-vóstră.
 Dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 De la Dumneđeă orânduți,
 Spre fii dumnea-vóstră cătați,
 La pămîntă inghenuchiați,
 Cu capulă la plecăciune,
 Cu mână la iertăciune,
 Și sě rógă să-î iertați,
 Și să-î bine-cuvîntați;
 Căci nu sunt fii să trăiască,
 Și părinților să nu greșescă;
 Că bine-cuvîntarea părinților
 Întăresce casa filoră,
 Blestemulă părinților
 Risipesce casa filoră,
 De-ar fi temelia de pétră
 O sfarmă pînă 'n talpă,
 De-ar fi pe temelie de lută
 O sfarmă pînă 'n pămîntă.
 Dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 De la Dumneđeă orânduți,
 La aceste două mlădiți priviți,
 Tóte la o parte lăsați,
 Greșelele loră să le uitați,
 Ca să fie de părinți iertați,
 Și de Dumneđeă bine-cuvîntați,

În veci amin.
 Și mie unŭ paharŭ de vinŭ,
 Ș'o naframă de inŭ,
 Ca să-mi ștergŭ gurița de vinŭ.

După ce s'a mântuitŭ de spusŭ iertăciunea, stolniculŭ cinstesce mai întâiŭ pe celŭ ce-a cuvîntat'o, apoi dă paharulŭ în mîna mirelui și-lŭ umple cu rachiŭ; elŭ cinstesce la socru și-î sărută mîna; socrulŭ îlŭ sărută, gustă numai din paharŭ și svârle rachiulŭ peste capŭ, iar paharulŭ îlŭ înapoesce mirelui. Stolniculŭ îlŭ umple din noŭ, cinstesce la sócră și-î sărută mîna; ea-lŭ gustă și tij, îlŭ svârle peste capŭ; paharulŭ trece în mîna miresei, stolniculŭ umple din noŭ, închină la tată, îi sărută mîna, elŭ îlŭ pune la gură și-lŭ svârle peste capŭ, apoi trece la mamă paharulŭ plinŭ, care-lŭ gustă și deașijderea îlŭ svârle peste capŭ. Acum vine rîndulŭ părinților, cari cinstescŭ întâiŭ la mire ș'apoi la mirésă, ce gustă numai din paharŭ și svârle rachiulŭ peste capŭ; și așa, după ce paharulŭ a trecutŭ de patru orî prin mîna fie-căruia, mirele are învoirea de a-și lua mirésă.

În Macedonia și în România, în tótă partea muntelui, mirésă merge călare la casa bărbatului. În părțile unde mirésă merge cu carulŭ, flăcăi și fetele din satulŭ ei aŭ grijă de a-î împodobi carulŭ câtŭ s'o puté mai frumosŭ; și după ce aŭ înconjuratŭ casa de trei orî se oprescŭ dinaintea tindei. Mirele o ia în brațe pe mirésă și o urcă în carŭ.

Unulŭ dintre nuntași întinde mirelui unŭ harapnicŭ, ca să arate miresei stăpînirea lui, și de-î avanŭ la inimă, o croesce pe mirésă de-a binele, iar de-î blajinŭ și molcomŭ numai o milduesce cu harapniculŭ ȑicîndu-î: „așa bătută să fii tóta vieța ta.“ Se aducŭ atunci colaci făcuți încă de Joî; sócră mică dă unulŭ în mîna miresei, ea sărută mîna, în vreme

ce maică-sa îi ȋdice plângendũ: „Dumneȋeũ sã-ȋi dea pãne cãtũ îi trãii.“

Mirésa se scólã în picioare 'n carũ, face o cruce spre sóre rësare, apoi spre sóre apune, în urmã cãtre meȋulũ ȋi-lei și meȋulũ noptiũ. Rupe colaculũ în capũ întãiiũ în douẽ ș'apoi fie care bucatã încã 'n douẽ: Ómeniĩ se repedũ din tóte pãrȋile, rupũ bucãȋile pe amãna și fie-care sã iea mãcar o fãrmãturã de lécũ. ¹⁾

Poporulũ ȋice cã acestũ obiceiũ închipuesce amintirea rë-masã din vieȋa femeiei dreptului Iovũ; cãci Dumneȋeũ vrëndũ sã-i cerce credinȋa l'a datũ prin mãna diavolului, sã-lũ is-pitëscã cu felũ de felũ de rele. Diavoliĩ i-au luatũ una cãte una tóte bunurile sale, apoi copiii și chiar sãnãtatea, și plinũ de bube, nevoie și amãrãciune zãcea pe gunóie, fãrã ca unũ singurũ minutũ sã-și fi perdutũ nãdejdea 'n Dumneȋeũ, ci ȋicea: „Domnulũ a datũ, Domnulũ a luatũ, fie 'n numele Domnului bine-cuvîntatũ.“ În cele din urmã diavoliĩ se duserã împeȋatũ la nevasta lui Iovũ și, dupã multe ademeneli, o înduplecã de mãritare; atunci ea sculãndu-se și mergëndũ la Iovũ i-a spusũ tóte cu d'amëruntulũ; elũ, luãndũ singura pãne ce o avea, i-o dãdu și-i ȋise: „Te mãriȋi? bine. Bunulũ Dumneȋeũ sã-ȋi ajute, dar ascultã cuvîntulũ meũ: ȋine acëstã pãne și cãnd o fi sã te duci la casa mirelui tẽũ, pãnã a nu porni cãruȋa, rupe acëstã pãne în patru ș'o svãrle în cele patru pãrȋi ale lumii, începëndũ întãii cu rësãritulũ.

„Nevasta a urmatũ cuvîntulũ lui Iovũ din punctũ în punctũ, iar cãnd a svãrlitũ spre miëȋã-nópte cea din urmã bucãȋicã, închipuindũ ast-felũ semnulũ cruciĩ, se aude o poc-niturã strașnicã, draciĩ se risipirã și iar rëmase în întuneri-

¹⁾ Fie-care gospodarũ trebuie sã aibã la casã o fãrmãturã din acestũ colacũ și cãnd are sã-și ducã la tãrgũ vita de vîndare s'o ungã cu fãrimica ceea pe la botũ, menînd'o, cã dupã cum tóttã lumea cu dragũ se uitã la mirésã, totũ așa cu ochiĩ bunĩ s'o vadã și pe vita lui.

cime; atunci cunoscù puterea și credința lui Iovă în Dumnezeu, alergă la el chiar într'acelă césă, îi cădù la picioare, și-l cerù iertăciune.

De asemenea astăzi se pune o masă aședată dinaintea casei și se așterne ună straiu pe dînsa, în ea se presură flori, se pune pâne, băutură și sare, pe care apoi suindu-se tînăra, aruncă bóbe de grâu în patru părți ale lumii, adică către răsăritu, apusù, méđă-nópte, și méđă-đi, prin care aruncare aceea vorù să ajungă, că precum sbóră și se îndepărtéază grăunțele aruncate fiindù, așa să sbóre și să se îndepărteze tóte relele de către căsătoria sa, încă și aceea, că precum grăulù seménatù fórté înmulțite fructurì aduce, așa să se înmulțéscă și să sporéscă norocirea lorù.

După ce s'a pornitù nunta, mergù câtù mai mergù; de o-dată mirele se 'ntórcé ca unù fulgerù la casa miresei.

În Moldova socrulù celù mai micù dá mirelui unù paharù de rachiù c'o naframă frumósă; elù, după ce a sărutatù mâna socrului, bea rachiulù, iar paharulù și naframa le pune în sínù. Acéstă naframă pe unele locurì înainte vreme slujea de hobotù, care câte o-dată îlù punea chiar de la casă miresei, acuma însă în cele mai multe locurì hobotulù a rămasù numai la masa de cununie.

În Transilvania mirele cu colăcarulù, amêndoi se întorcù după pîtenî:

Pintenele.

Benedictù Viciù. Nun. la Rom. din Trausilvania

Și mai bună điuă la dumnea-vóstră,
Cînștiți ómenî de omenie,
Ca Dumnezeu să vă ție.
Căci ne vedeți pe noi
Iarăși venindù înapoi,
Mă rogù să nu vă supěrați,
Nici să nu ne judecați,

Că noi de aceea am venit,
 Să vă spunem cum umblăm,
 Că noi cu povóra ce aveam,
 Lesne pe cale mergeam,
 Dar dumnea-vóstră ne ați înșelat,
 Povóra ne-ați îngreuiat,
 Poganiciu l'ați îmbetat,
 Și tare rău a mânat,
 Carul cotișu l'a băgat,
 Și fórte rău l'a răsturnat,
 Când carul peste dél,
 Când délul peste car.
 Dar lucru minunat,
 Nuna peste numă a dat,
 Pe popa l'a umflat risul,
 Cădă și el peste dînsul,
 Diplașul încă s'a resturnat,
 Cetera ș'o a stricat.

Starostea răspunde așa :

De cum-va e adevărat,
 Cum că v'ați și resturnat,
 Sciți, că ce-am cerut v'am dat,
 Calea vi-am arătat,
 Să nu vă fi răsturnat.
 Iar dumnea-ta om cu minte,
 Să te fi dus înainte,
 Să fi ăisă : „haideți după mine,
 „Bată-mă ăina de mâne,
 „Că eu știu calea mai bine.“
 Atunci nu v'ați fi răsturnat,
 Nuna peste nună n'ar fi dat,
 Nică diplașul nu s'ar fi răsturnat,
 Dîpla nu s'ar fi stricat.
 Să fi mersă oblu pe cale,
 Nu vă prăvăleați în vale;
 Să fi legat rótele cu lanțuri
 Nu vă prăvăleați în șanțuri;
 Caută dar de te cară,

Nu te-ași vedea până la vară,
Că dumnea-ta ești de vină,
Că au cădută toți în tină.

Starea II.

Jupâne staroste,
Să-ți mai spună ore-ce,
Acum asta-i mai rău,
Că carul zace în pârău,
Mânați ómenî, mânați boî,
Veniți și voi amêndoî;
Haideți, nu vă pară glumă,
C'asta-i mare supărare,
Când țiganul diplă n'are,
Nici diplă,
Nici pipă,
Fără totu ură și necază,
De când s'a pălitu la nasu.
Iar noi toți de popă stăm
Să ne cânte să jucăm,
Dar și popa-i supărat
De când s'a fostu răsturnat
Și se face mâniosu,
Nu ne-oru cânta bucuros;
Țice că 'n biserică va cânta
Dar acolo cine va juca?
Dumnea-vóstră bine să vă purtați
Unu meșteru bun să căpêțați,
Cu barda să bărduiască
Și dipla să i-o clăiască,
Să faceți voe bună
Și credeți, că nu-i minciună.

Starea III.

Cinstiți ómenî de omenie,
Ca Dumneđu să vă ție,
Pe noi ne-a trimisă jupânésa mirésă,

Să cânte taica și maica.
 În ală patrulea cornă de masă,
 Unde a ședută jupânesă mirăsă,
 Este o naframă tare frumósă,
 Cine s'ară afla
 De mi-o va da
 Bună cinste va căpeta,
 De mî-a da-o sócra mică
 Să mi-o dee pe nimică,
 De mi-a da-o sócra mare
 Vomă plăti-o c'o căldare.

Starostea răspunde :

„Oh ! vai ce omă cicălosă,
 Hodorógă flecărosă !
 Aduceți naframa cea frumósă,
 Din ală patrulea cornă de masă,
 Să i-o dămă doar se va duce,
 Ursu 'n labe să-lă apuce.

Atunci aduce o cărpă urită și arătând'o colăcarului ȕice starostea :

Asta-i de la sócra mică
 Si ȕi-o dă chiar pe nimică.

Iar colăcarulă răspunde :

Aceea nu e naframă,
 Ci e lucru fără trébă,
 S'o încalți la vară,
 Când veî secera,
 C'apoi piciorulă nu-ȕi va degera ;
 Alta-i naframa jupânesei mirese.

Atunci vine sócra mică cu o naframă frumósă și o dă noulă ginere, care i-o răsplătesce cu banî. Apoi mirele chiamă pe socri pe târfărie în numele său și ală nunului și luându-și ȕiua bună se duce la óste, cu care împreună plécă către casă. Ajungendă la pórtă mirelui, colăcarulă cu ună călăreȕă

merge înainte, ca să se dea de scire, cum că vină în pace
și de acasă se aduce veste, că acolo-i așteptă, ostașii zăbo-
vesc, iar colăcarul ajungându la porța miresei dice așa :

Și mai bună séra la dumnea-vóstră,
Cinstiți ómenī de omenie,
Ca Dumneđeũ să vă ție.
Dile șépte, fără șése
De când amũ plecatũ de-acasă,
Că alũ nostru crai lădatũ,
Multă lume a umblatũ,
Și umblândũ atâta lume,
Amũ văđutũ câte-o minune,
Care tóte vi le-oī spune,
Și credeți, că nu sunt glume.
Dar mai întâiũ vremũ să scimũ,
Óre bine nimerimũ?
Óre asta ni-e cetatea,
Din care amũ plecatũ cu óstea,
Și ce veste-ĩ în cetate,
Aveți pace, sănătate?
Că noi câtũ ne amũ pornitũ,
O luncă amũ nimeritũ,
Și fiindũ vremea târđie
Iacă sare din câmpie
O fiéră gróznică, cumplită,
Cu ochi mari și sgâitã,
Dar fiindũ eũ vítézũ mare
Mi-am uitatũ că sunt călare,
Și pe șesulũ celũ frumosũ
Amũ luatũ fuga pe josũ;
Dar și soțulũ de lângă mine
Fuge cu cióreciĩ în vine,
Iar atuncea strigă, holt!
C'ași mai fugi și nu mai potũ.
Atunci fiara 'nspăimintatã,
Începũ a fugi îndatã,
Peste șesũ și peste délũ,
Dumnea-eĩ așa cuvintézã-

Și mirele fugia ca ună cală.
 Veđi aceea vitejie,
 Unulă face dintr'o mie;
 Faceți-vă voe bună,
 Și credeți, că nu-i minciună.

Starostea răspunde ceva rîdîndu :

Că s'aŭ speriată,
 De ună epure, de viteji
 Mari, ce sunt.

Starea II.

Cinstită vornice de locă,
 Dee-ți Dumneđeu norocă,
 Iesă-ți pērulă prin colopă,
 Și cămeșă prin cojocă.
 Póte că ați audită
 De bătaia ce-amă avută:
 Când pe drumă călătoreamă,
 Cu craiulă nostru mergeamă,
 Cu Turciă ne-amă întēlnită
 Ș'am avută răsboiă cumplită;
 După noi aŭ alergată
 Pân'la délulă celă înaltă,
 Acolo aŭ stată să rēsufle,
 Pân'ne-am ascunsă noi în tufe.
 Așa dar că ne-amă purtată bine,
 Eă și soțulă de lângă mine?

Aci starostea iar le răspunde ceva rîdîndu, cu tóte că-i
 de față, că s'a purtată așa de rău.

Starea III.

Cinstiți ómenī de omenie,
 Dumneđeu să vă ție!
 Ală nostru craiă lădată
 O vedenie a aflată,
 Unde șede o crăiasă.

Vedenia cea frumósă,
 La dînsa a alergatú,
 Cu dînsa mîna a datú.
 După ce s'aú sfătuitú,
 Apoi s'aú și logoditú,
 După ce s'aú și cununatú,
 Toți de bine le-aú strigatú,
 Vivatú, vivatú, să trăiască!
 Vinú amêndoî împreună,
 Spre a nóstră voie bună.
 Maica mirelui să fie sănătósă,
 Că nora-î vine veselósă.

Starea IV.

Cinstite vornice, să-ți mai spunú óre-ce,
 Du-te 'n casă,
 Iute, tare,
 Și spune la sócra mare,
 Să dee semnulú gătátú:
 Colacú în sulitá 'mplântatú,
 Ca și mirelui să-î placă,
 Semnulú celú bunú de la maică.

Pintenulú.

Ioanú Tacit, Nunta la poporulú Românú.—Românismulú.

— Buna diminéța, dumnea-vóstră!
 — Mulțumimú dumnea-vóstră!
 — Dar n'ați mai plecatú?
 Că ce ne-ați cerutú v'amú datú.
 — Ni s'a făcutú calea cruce
 Și nu ne putemú duce,
 Căci dumnea-vóstră v'ați lăudatú,
 Totú atunci când amú plecatú,
 Că ni-ți da o călëuză bună,
 Să ne ducă pe calea care e bună;
 Dar ne-ați datú o călëuză nebună,
 Ne-a dusú pe calea care n'a fostú bună,

Prin gropișă,
Prin răsturnișă,
Prin părăeașe,
Prin văgașe,
Prin munți cu stânci,
Prin văi adânci.
Și-a dată peste ună delă mare,
Cătă care nu mai era sub sóre;
Delulă s'a răsturnată
Carulă s'a stricată,
Carulă împază ferecată,
Cu pae de mălaiă legată,
Cătă mai bine spoită
Și mici fărâme s'a făcută.
Când s'a stricată carulă
Popa ș'a ruptă brăcinarulă,
Nașulă, cădendă în țărână,
Și-a frântă și elă o mână.
Să ne dați bărdașulă satului
Să drégă carulă împăratului,
Să ne dați barde și lemnă
Căci trebuie să le avemă;
Și călță de după blidară
Să facemă popei brăcinară;
O țiră de aramă
Să-i facemă și cataramă.
Că de nu i-lă vomă drege
Popa cu noi nu mai merge;
Ș'o țiră de untură,
Să ungemă pe nună la mână,
Că de nu-lă vomă vindeca
Totă pe noi ne-a blestema.
Iar dómna mirésă
Care e cea mai alésă,
Plângendă cu lacrămi pe frunte,
Cătă bóbele de linte,
Și sărea stropiă totă cătă bobii;
Și 'n picióre s'a sculată,
Peste óste s'a uítată,

Pe noi ne-a alesă,
 Îndărătă ne-a trimesă,
 La ală patrulea cornă de masă,
 Unde-a ședută dómna mirésă,
 Că și-a uitatú o naframă,
 Multă mândră și frumósă,
 Să ne-o dați dumnea-vóstră,
 Fie și de ină
 S'o șterge mirele de vină ;
 Fie și de bumbacă
 Nouă și de alea ne placă ;
 Fie și de strămătură
 Om șterge caii la gură ;
 Fie și de arniciú
 Numai să fie de aici,
 Să nu fie de prin vecini,
 Să pățimú niște rușini.
 Dar acum să luămú
 Câte unú paharú de vinarsú,
 Să ne trecă de neazú ;
 Câte-unú paharú de bătură,
 Să ne mai udămú a gură,
 Că de nu o vomú uda,
 Nu mai putemú cuvînta.

Orația pîntenului.

Variantă editată de tipografia Closius; apud. Teodorescu.

Și mai bună diminéța la dumnea-vóstră!
 Ne-amú dusú până unde ne-amú dusú,
 Și ni s'a făcutú drumulú crucișú ;
 Și nu ne-amú pututú duce,
 Că carele ni s'aú desferecatú,
 Și calulú jupânului mire s'a opintitú.
 Jupânésa mirésă în picióre s'a sculatú,
 Și cu glasú mare a strigatú:
 „Intórceți-vé la casele mele,
 „In care m'am crescutú,
 „Și la maica mea cu care am trăitú.“

Și așa am auzit,
 Că sócra mică,
 Li mai voinică,
 Că s'a sculat mai de dimineță
 Cu mătura'n brațe,
 Și a măturat
 În patru cornuri de casă
 Și patru de masă,
 Și a fi găsit o naframă de mătasă;
 Să faceți bine să ne-o dați,
 Că aceea e a noastră.

Ducerea miresei la casa mirelui la Romani se făcea astfel. „Doi *paranimfi*, a căroră tată și mamă încă trăesc (de aci patrimi și matrimi), de regulă din némurile mirelui său amici, au luat pe mirésă de subsuoră ș'au plecat, iar alu treilea paranimf, numit *praelux*, cu o făclie de spină albă aprinsă în onórea Cererei, pășia înainte lor; ¹⁾ urmaș acumă fetele numite *virgines*, de regulă trei și némuri său amice d'ale miresei; ²⁾ unu alu patruea său o fată ducea o căldărușă sau o olă plină cu apă din isvor curat și înfrumusețată cu flori; alu cincilea purta unu *panis farreus* (*libum farreum*), o pâinișoră sau lipiă cóptă din far; și alu șéselea ducea furca, fusul și răsucul miresei la casa bărbatului, pentru că femeile romane torcea lână de oie și făcea vestminte de lipsă pentru familie. Paranimfi schimbău întrebări și răspunsuri, și cu virginele cântău: Hymen, o hymenee ³⁾.

¹⁾ Fest. P. 245 Patrimi et matrimi, pueri tres, nubentem deducunt unus qui facem praefert ex spina alba, dua qui tenent iubentem. Paul P. 87 Varro la Serv. V. A. IV. 103 H. N. XVI. 18. Celu cu făclia e Hymeneus din nunțile mitologice; numa la Medee portă arcul cel-altu cum îl portă tot-d-a-una *Eros* adică amoru. La Romani în locul lui Hymeneus, vine înainte și Talassiu. Rosbach p. 64. Unu ca celu cu făclia imită pe păstorii, cari au răpit pe Sabine; iar, după Plutarchu, pentru că pompa se făcea în de către séră, ca să lumineze drumul.

²⁾ Virginele reprezintă pe grațiile din nunțile ȝeilor. Rosbach p. 50.

³⁾ Catullus: Itē! Concinite in modum Hymen o Himenee. Rosbach p. 50. Unde e

Pe mirésă aŭ mai petrecut'o némurile și amicii ei și ai mirelui, ducându daruri între musică și cântare de versuri fescenine și făcându glume jucau pe drum *thiasus* unŭ saltŭ nupțialŭ din cultulŭ lui Bacus; ¹⁾ apoi sosiaŭ cu toți la casa mirelui cu făcli aprinse și bucurie, că vine mirésă. ²⁾ (Din Cultulŭ păgânŭ și creștinŭ de Marienescu.)

„Tînăra fată este dusă la casa bărbatului sŭ; câte-o dată barbatulŭ elŭ singurŭ o conduce. ³⁾

„In unele orașe sarcina de a duce pe tînăra fată era asupra unuia din acești ómenŭ, cari erau investiți la Greci cu unŭ caracterŭ sacerdotalŭ, și pe care ei îi numiaŭ *heroldŭ*. ⁴⁾

„Tînăra fată de obiceiŭ este aședată pe unŭ carŭ, ⁵⁾ ea are obrazulŭ acoperitŭ cu unŭ voalŭ și pórtă pe capŭ o corónă. Corónă, după cum noi vomŭ avé adese ori prilejulŭ de a vedé, era în obiceiŭ în tóte ceremoniele cultului. Inaintea ei mergeaŭ cu o făclie aprinsă; acésta este făclia nupțială. ⁶⁾ In totŭ drumulŭ, cântaŭ în jurulŭ ei unŭ imnŭ religiosŭ, care are ca refremŭ *ὦ ὁμῶν, ὦ ὁμέναις*.

„Se numia acestŭ imnŭ imeneŭ și însemnătatea acestui cântecŭ sfintŭ era așa de mare, că dádea numele sŭ întregi ceremonii. ⁷⁾

prunculŭ cu farreulŭ. Plut. Quest. R. Plin. Hist. Nat. XVIII 3. 3. Svetonius in Aug. 73. Dice că Augustŭ împératulŭ n'a purtatŭ alte veștminte decât cele țesute de familia sa.

¹⁾ Horatius Od. 3. 15. 10. Virg. Aeneid. IV 301, Catallus. 64. 255. Preller, Gr. Myth p. 543. Rosbach p. 15.

²⁾ Virg Buc. VIII 29. Novas in cide faces, tibi ducitur uxor.

³⁾ Pollux III 41.

⁴⁾ Plutarque Quest. grecq. 27.

⁵⁾ Plutarque Quest. rom 29.—Photino Lex. p 52: Παραλαβόντες αὐτὴν ἐκ τῆς πατρῶας ἐστίας ἐπὶ τὴν ἄμαξαν ἀγούσιν εἰς τὴν τοῦ γαμοῦντος.

⁶⁾ Iliade, XVIII, 492. Hésiode, Scutum 275. Euripide, Iphig. à Aulis, 732; Phœniciennes. 344; Hélène, 722—725. Pollux, III, 41. Lucien, Aetion, 5.

⁷⁾ Iliade, XVIII, 495. Hésiode, Scutum. 280. Aristophan, Aves, 1720; Pax: 1332 Pollux, III. 37; IV, 80. Photus, Biblioth., c. 239. Apud Fustel de Coulanges. La cité antique, Paris, p. 44.

„Tinăra fată se duce la casa soțului voalată atât la Romani cât și la Greci. Ea poartă o cunună, și o făclie nupțială merge înaintea ei. ¹⁾ Se cântă înjurul ei un vechi imn religios; cuvintele acestui imn se schimbă pînă cu timpul, potrivit-se cu deosebirea credințelor, sau cu cea a limbei; însă refrenul sântă trăsese totu-d'auna, fără a fi putut fi schimbat. Acesta era cuvîntul *Talassie* cuvînt, al cărui înțeles nu-l înțelegeau mai bine Romanii din timpul lui Horatius, ca Grecii cuvîntul ὁμέαις, care era de bună sîmă rămasă sântă și neatinsă a unei formule antice.“ ²⁾

La Macedonenii, după cum mi-a spus Cota Papana din Vlaho-Clisura, înaintea nunții merge un copil c'o iconă 'n mână; asemenea în câte-va sate de pe malul Prutului din jud. Covurlui și Fălciu. La Romani încă întîlnim.

„Statuele celor patru divinități protectoare căsătoriei, duse pe scaune, deschidea calea. Aceste erau *Jugatinus*, ȧul jugului; *Domiducus*, care prezidă drumul femeiei către casa bărbatului său; *Domicius*, care trebuie s'o facă să intre în casă; și *Anauturna*, deit prin protecțiunea căreia ea va locui cu barbatul său. ³⁾ Cortegiul înainta la lumina unei mulțimi de făcli de lemn de molifă. ⁴⁾

„Pragul ușei în locuința soțului se împodobește pentru primirea soției. În Grecia, după Plutarh, se acoperea cu ramuri de măsline și de lauri. În Roma cu bande de lînă și flori. Soțul indian ajuns cu soția la casa maritală îi dicea: „eu sunt el și tu ești ea; eu sunt Saman și tu ești Rica, eu cerul, tu pămîntul, să ne unim pentru a avea fi.“

La Romani mirele, care sta înaintea porții, întrebă pe

¹⁾ Ovid, *Fastes* II, 585—561.

²⁾ Plutarque, *Romulus*, 15. Apud Fustel de Coulange, *La cité antique. Le mariage*, p. 46.

³⁾ S. Aug. *Civ. Dei* VI, 9

⁴⁾ Cic. *Proluent.* 5—Tac. *Ann.* XV, 37.— V. Max VII, 1, 1.— Catul. 57, 142.— Virg. *Eglog.* S 29.— Ov. *Fast.* II 556.— Virg. *Ciris.* 439.

mirésă: „cine ești Dumneata? Acolo, unde d-ta vei fi Caius eă voiă fi Caiă. ¹⁾ Declarându astă-felă, că ea socotea să trăiască cu bărbatulă seă pe picioră de egalitate, ²⁾ și în același timpă că ea va îndeplini din punctă în punctă datoria de stăpână casei, ca nora lui Tarquin, Caiă Caecilia, ală cărei nume a rămasă sinonimă cu gospodina muncitoare. ³⁾

„Ajungându ceta miresei la pórta casei mirelui, unulă din ómeni îi ținea o cuvîntare glumăță (locutio fescinina) și apoi striga: „deschide ușile mire Corneliu, ca să între nunta cântătoare ce-ți aduce flori. ⁴⁾ La unele nunți aă fostă și poeți, cari aă compusă *carmen nuptiale*, ce se cântă la nuntă saă aă luată parte chițiți la capă cu ederă saă cu legătură sfinte, ca să servescă cu lira loră bucuriei mirelui. ⁵⁾

„Intâlnindu-se ceta miresei cu a mirelui înaintea porței se luptă uni cu alți, ca să apuce făclia de la paraninfulă praelux.“

5. Sâmbătă la casa mirelui.

Petela.

În totă partea muntelui, pe unde mirésă vine călare la casa bărbatului seă, sócra cea mare îi ese înainte de la pórta; pe ună scăunașă așterne póla catrinței, prigitorei saă peștimanului pe care mirésă trebuie să descalice.

În Vrancea și 'n Oltenia mirésă descalecă în pólele sócrei.

În Moldova, Muntenia și Dobrogiă în partea șesului, de

¹⁾ Quint. Instit. orat. I, 7,28 —V. Max. X în fin.— Fest V Gaia —Plut. Quaest. Rom. p. 99. Apud Ch. Dezobry.

²⁾ Plut. Quaest. Rom. p. 99

³⁾ Plut. Quaest. Rom.—V. Max. X în fin.—Fest 5 Gaia.

⁴⁾ Virg. Buc. VIII. 29. Novas incide faces, tibi ducitur uxor.

⁵⁾ Stat. Silv. I. 2. V. 15. la nunta lui Stella cu Violentila, dice: Pande fores te Stella, chorus tibi. sertoferunt. Kreuzsler p. 464.

mirésă vine cu carul, este de datoria mirelui de a o scobori în brațe din car.

În Oltenia așază în mijlocul ogrăzii o masă, pună pe ea mirésă. În jud. Mehedinți socrului, iar în toate celelalte părți, cumnatul de mână învîrtesc pe mirésă acolo pe masă de trei ori.

În unele părți din Moldova druștele și rude ale miresei o ia și-o închid într-o odăiță.

„Nuntași se apropie atunci și strigă să le deschidă. Vădîndu în sfîrșit, că nu-i ascultă, strică ușa și fericitul mire își smulge tînăra soție din brațele rudelor— ca Romanii pre Sabine—o rădică peste pragul ușei și sbóră cu dînsa în camera amorului. ¹⁾

„Aci mirésă a invocat la Romani pe Deus Forculus al aripelor (de ușă,) și pe Deus Limitinus (al pragului) și pe Cardea (dîna de țâțănă); pentru acésta mirésă s'a păzit la intrare, ca nu cum-va să se lovască de ușe ori de prag și spre încunjurarea vre-unui semn rău și ca să nu mînie pe Vesta, căreia pragul îi era sacru; mirésă a fost rădicată peste prag totu de odată să se arate, că ea nu merge de voe bună în brațele bărbatului.“ ²⁾

„Cînd trebuia să intre în casă, tovarășele miresei o rădica pentru a o vîri în casă. ³⁾

S'ar fi privit ca o nelegiuire, ⁴⁾ ca picîórele șale să atingă pragul, care este consfințit Vestei, deîta virginității. ⁵⁾

„Pentru ca tînăra fată să intre în casă, la Romani se prefăcea a o răpi, ⁶⁾ soțul trebuia s'o rădice în brațele sale

¹⁾ Dacia Literară. Mihail Kogălniceanu, Iași.

²⁾ Plaut. Cas. IV, 4 1 Catullus 61. 166 Transfer Omie loco, liber. Non. Marc. p. 53. Varro la Serv. V Eglog. VIII 30. Plut. Quaest. R. 29. Apud Marienescu. Cul. pag. creșt.

³⁾ Plut. Romul. 15: Quaest rom. 98.

⁴⁾ Claud. Casin. IV, 4, 1.—Lucan II, 359. Apud Dezobry.

⁵⁾ Serv. in Virg. Eglo. S, 30 în Aen. II. 468.

⁶⁾ Plutarque rom. 29: Romulus, 15 Macrobe, Saturn, I, 15. Festus. Rapi.

și s'o ducă pe de-asupra pragului, fără ca piciorolele sale să-lă atingă.“ ¹⁾

„La Greci, tînăra fată nu intra ea singură în noua sa locuință; trebuia, ca bărbatul s'ă ridice, ca să se prefacă răpirea, ca ea să țipe și ca femeile cari o întovărășesc să se prefacă a o apăra. Pentru ce acest rită? Este ôre simbolul rușinii tînereii fete! Acésta este puțin probabilă. Minutulă sficiunei n'a venită încă; căci cea ce are să se îndeplinéscă mai întăi în acéstă casă este o ceremonie religi-ósă. Nu voră ôre mai curéndă să însemne mai puternic, că femeia, care are să jertfésă la acéstă vatră nu are prin ea însăși nici ună dreptă, că ea nu se apropie prin urmarea vointei sale și că trebuie ca stăpănulă locului și a ăului să o întroducă printr'ună actă ală puteri sale. Oră și ce ară fi după o luptă prefăcută, soăulă o ridică în braăele sale și o viră în casă, însă avéndă mare grijă ca piciorolele sale să nu atingă pragulă.“ ²⁾

Totă ce s'a ăisă despre răpirea femeii pôte fi și ade-vărată; mai temeinică mi s'ar păré, că dacă ăinemă sémă că femeia la Greci și la Romani de 'ndată ce venia la bărbat, pentru ea familia părintésă era perdută, dovadă este căci carulă care o dusesse la bărbat era arsă ³⁾, semnă ca să nu se mai întórcă la părină. Atunci multă mai curéndă amă puté crede că Romani și Greci voiaă ca mirésă să între în casă, nu ca o sclavă saă ca o străină ce a atinsă pragulă, ci ca copilulă născută în casa sa, iar nu venită de peste pragă.

¹⁾ Apud Fustel de Coulange, *La cité antique* Paris.

²⁾ Plut. Lyc. 15: ἐγάμουσιν δι' ἀρπαγῆς. Denys d'Halic. II, 30· οὐκ ἐφ' ὅρρει τῆς ἀρπαγῆς, ἀλλ' ἐπὶ γάμῳ γενομένης, ἐλληνικὸν καὶ ἀρχαῖον τὸ ἔθος καὶ τρόπον συιπάντων καθ' οὓς συνάπτονται γάμοι ταῖς γυναῖξιν ἐπιφανέστατον.

³⁾ La Romăni, când mirésă vine la casa mirelui, ăea restelă de la jugă și-lă svărle peste case. Obiceitulă este rémasă de la Romani. De'ntrebă însă pe țărani, pentru ce faci acésta? respunde: pentru a se vedé cât de voinică-ă mirésă.

În Moldova, în vreme ce mirésă intră în casă, mai multe femei se ațină la gura hornului nu cum-va să se uite mirésă în el, căci atunci de bună sémă îi móre sócra. În județul Râmnic încă mirésă nu trebuie să se uite în horn, căci atunci cuvîntul ei nu va fi la nici o sémă înaintea bărbatului, ca și cenușa din vatră.

În Oltenia însă, de asemenea și în Vrancea, mirésă trebuie să se uite în horn, ca să aibă copii frumoși.

În Dobrogea încă nu se cade ca mirésă să se uite.— Intrîndu nunta acasă, împrejură masa de trei ori, sócra o iea de mână pe mirésă și-o așeză în capul mesei dîcîndu: „pof-timă dragulă mamei, totu nună mare, cumêtră mare, și totu în capu de masă să fii.“ Atunci vîră 'n casă zestrea, mai întîi lada ș'apoi tóte cele-lalte lucruri, le așeză chitū deasupra, jucându-le și cîntîndu.

În vremea asta lăutarii cîntă:

Bucură-te sócră mare,
Că-ți vine peptănătóre,
Să te peptene pe capu
C'unu jârnetu mare de fagă ;
Să te lee binișorū
Totu cu capul de ușorū.
Bucură-te cónă mirésă
Că ți-i bătu 'n cui în casă,
Și-i cioplitu în patru dungī,
Cătū isū cóstele de lungī.
De l'a greșitū mirele mare
A fi pentru cósta dumi-tale.
Bucură-te cónă mirésă
Și bota-i sub grindă 'n casă,
Că-i cioplită, geluită,
De spinarea dumi-tale gătită;
Și ce-a mai vrea Dumneđu
Oī trăi cu satulū meū.

La masă întîi stă socrul, pe urmă nuna, mirésă în-

tre druște, mirele ș'apoî cele-lalte rude dearëndulū, totū unū gospodarū cu gospodina luî până se închee masa de ómenî. Atunci sócra pornesce cu cinstea S'aducū bucatele în masă, carne cu perje saū cu cartofi, plachie, ghițmanî, meșniță și friptură. După ce se scólă de la masă se prindū toți nuntașii de mână așa cum aū fostū așezați la masă și 'ncunjură masa de trei orî în vreme ce lăutarii cântă :

Haî cu danțulū cătinelū,
Că mirele-î frumușelū
Și mirésă-î ca și elū.
De trei orî pe după masă
Să scótemū danțulū din casă.

Nunta ese afară, cu toți se prindū într'o moldovenéscă saū nunăscă. În urmă toți nuntașii se împartū în douē : o parte c'o pereche de lăutari întră în casă la petélă, iar ceilalți jocū afară.

Nuna cea mare strigă: „unū scaunū ș'o pernă“; îlū pune 'n mijloculū casei ș'o așeză pe mirésă; pe brațe-î întinde florile, acele de pěrū, șăpusórele cu mirodenii și cele-lalte mărunțușuri cumpérate de mire, de nașū, de ginerică, saū cumnatulū de mână, din Oltenia; în vreme ce mirele ține o-glinda în fața miresei. Nuna cea mare așeză fața 'n fața totū o fată și unū flăcăū, iea unū sculū de petélă, găsesce capetulū, măsură unū firū de petélă câtū îi mirésă de lungă, îlū dă să-lū ție fata cu flăcăulū, unulū d'unū capetū și celū altū de altulū. Chiamă atunci o nevastă tînără, îi întinde scululū pe mâni, lăsând'o apoi să înfășure petéla pe după degetele tinerilorū, până ce face o viță grósă câtū degetulū celū micū. După câtă petélă este atâtea perechi de tineri sunt. Mai puținū de douē-spre-dece vițe de petélă rarū se întêmplă să aibă o mirésă.

În Muntenia petéla-î mai multū pe bobine și rarū, rarū

se vede, puindu-se mai întâi pe fusul petela din scul. (Jud. Dorohoiu.)

În vreme cât se face petela lăutarii cântă :

Taci mirésă nu mai plânge,
Nu plânge nu suspina,
Că-î plânge și-î suspina,
Când bărbatul te-a mustra,
Și te-a mustra fără vină
Și te-a bate fără milă,
Câtându-ți numai pricină,
Surorile nu te-or scote,
Frații oră dice:
Bine-ți face,
Ți-î bărbat nu ți-î părinte,
Să-ți rabde multe cuvinte.
Mergi la a dumi-tale casă,
Mergi la a dumi-tale masă,
Care î de la Dumnezeu alésă ;
Și ai o sóciă,
Ca o tóciă,
Ese afară
Ca o móră,
Din gură slobóde pară,
Intră 'n casă
Ca o sabie tăiósă,
Se sue pe pat și geme,
Și n'aduce un braț de lemne.

*

Frunđulénă de măslină,
Rea-î pânea 'n casă străină,
Măcar fi cât de bună.
Pânea-î dulce, chiar uscată,
Lângă mamă, lângă tată,
Dulce-î chiar mălaiu de mei,
Dacă ești cu frați tăi.

CÂNTECULŢ PETELEI.

Burada: Almanachŭ musicalŭ.

Moderato.

Handwritten musical score for 'The Rose Tree'. The score is written on two staves, Treble and Bass, in 2/4 time. The key signature is three sharps (F#, C#, G#). The melody is in the Treble staff, and the bass line is in the Bass staff. The score includes a repeat sign and a first ending marked '1.'.

A musical score for the song 'The Rose Tree'. The score is written for a piano, with a treble and bass staff. The key signature is D major (two sharps) and the time signature is 3/4. The melody is in the treble staff, and the bass staff provides a simple accompaniment. The melody consists of a series of eighth and sixteenth notes, with some triplets. The bass staff has a simple bass line with eighth and sixteenth notes. The score is divided into five measures. The first measure has a treble staff with a triplet of eighth notes and a bass staff with a single eighth note. The second measure has a treble staff with a quarter note and a bass staff with a single eighth note. The third measure has a treble staff with a quarter note and a bass staff with a single eighth note. The fourth measure has a treble staff with a quarter note and a bass staff with a single eighth note. The fifth measure has a treble staff with a quarter note and a bass staff with a single eighth note.

A musical score for the song 'The Rose Tree'. The score is written for a piano, with a treble and bass staff. The key signature is D major (two sharps) and the time signature is 2/4. The melody is in the treble staff, and the accompaniment is in the bass staff. The melody consists of a series of eighth and sixteenth notes, with a final measure containing a triplet of eighth notes. The accompaniment consists of a simple bass line with eighth and sixteenth notes, and a final measure containing a triplet of eighth notes. The score is written in a standard musical notation style, with a grand staff and a key signature of two sharps.

Totu' m 'ntr b  m muca,
 Bine mi-i ca la d nsa,
 De fric   i de ru ine
 Eu' spun  maic i c  mi-i bine;
 Da bine-a a ca al  meu
 S  nu mai dea Dumne e 
 C  mila de la b rbat ,
 Ca frun a-i de p r  uscat  :
 C nd te pui să te umbresci,
 Mai tare te dogoresci.
 Săraca mila de mamă,
 Ca  i struguru-i de p in .

Pet la trebuie să fie f rte bine p zita, ca să nu se  nc lc sc , fiind  credin a că de cum-va pet la s'a  nc lci, de casa acea n'are să mai fie D mne' ajut . Pet la ce a fostŭ o dată pe capul  unei mirese nu mai p te sluji  i alteia, de  re-ce trebuie dusă la biserică.

Femeile trebuie să fie cu mare băgare de s m  la pet l  ca nu cum-va vr'o du manc  să- i fure din ea  i să- i fac  farmeci. De multe  ri au i feme i  ic nd  : „c'am  fost  t n r   i n'am  sciut  ce-i lumea, ca să mă p zesc   i vr jma ele mi-au furat  din pet l   i mi-au facut , ca să nu se mai al g  de casa mea ca din colbul  din drum .” Se mai

crede, că fie-care sculă de petelă are menirea lui, aducându norocul său pagubă miresei ce-lă va purta ¹⁾.

După ce s'a mântuită de făcută petela, nuna cea mare ia o cordeluță și petrecând-o prin câte o viță de petelă, totu o légă. Ici colo pe lungul petelii îi facă fluturi să nu se încâlcască, cari fluturi îi facă astu-felă: ieaă o filă de hârtie de țigară; cu mijlocul ei prindă vița de petelă; resucesc hârtia în două degete chiar de lângă petelă, iar capetele frumosă răsfrînte rămână tocmai ca aripele unui fluture alb.

Nuna cea mare, după ce a prinsă tôte vițele de petelă, le rădică în mână, merge în fața miresei; îi pune mai întâi petela la frunte, o pleacă la piciore, atinge cu ea umărul ei celă dreptă, pe urmă celă stângă, închipuindă astu-felă semnulă crucei. De la mirésă nuna se duce cu petela la mire și dă să i-o pue pe capă

De la mire ia druștele și cele-lalte fete dearëndulă, dândă s'o pue când pe capulă uneia când pe capulă alteia, ca să ajungă și ele cătă mai curënd cinstite mirese; totu așa mai necăjesce și pe flăcăii cei mai rușinoși. La urmă după ce nuna mai face miresei cu petela o și înhobotéză cu ea.

Petrecerea merge până de către ȃiuă, când nuna ia binișoră petela de pe capulă miresei ș'o atărnă la icône. Alte ori o așeză frumosă într'o sită și o pună pe córdă de lângă icónă; câți-va din nuntași c'o pereche, de lăutară petrecă nuni pân'acasă, și rară se întêmplă ca nuntași să mai dórma vr'ună césă două, până la ȃiuă.

¹⁾ Iată ce mi s'a spusă, când am întreată de unde-i petela:

Peste mări și țări îndepărtate este o grădină mare și frumósă; copaci-să cu cren-gile până 'n pămîntă; iarba-i tótă impresurată cu floră miroșitoare și felă de felă de păserele ciripesă prin pomă așa de frumosă, că te adormă. În mijloculă grădinei este o fântână cu apă vie și cu ghizdele albe și lămurite ca cristalulă; pe ghizdele staă trei fete de 'mpêrată. Una tórce dintr'ună fuioră de aură ce nu mai are sfîrșită; a doua rîșchie fusele pe ună rîșchitoră de aură, bătută cu pietre ne-

6. Duminecă diminéța.

La Macedonenî zestrea miresei se duce la casa mirelui tocmai Duminecă diminéța.

„Inainte de a se duce mirele la cununie vine bărbierul de-lă lă, când atunci se adună mai multe fete și neveste și cântă cânteculă ce urmază:

Lañi mi și spialañi mi
La șioptlu di tru cheare,
Lañi mi și doaule brațe
Și luai ș'ñi arucaî tru față,
Și ñi vedui un gione mavromat,

Cu nel de asime curat.
Gione bre gione,
Multă ñi te alavdară,
Prot hriseu esti în horă,
Va să ti daș un para de asime
Să porta nvesta di gușa.

Lă-mă și spală-mă,
La șipotulă de la apusă,
Spală-mă și cele două brațe
Și luai și'mă aruncaî pe față,
Și'mă vedui ună voinică cu ochi
[negri.

Cu inelă de argintă curat.
Voinice bre voinice,
Multă mi te lăudară,
Celă d'întăiă argintară ești în sată;
Am să-ți daș ună bană de argintă
Să pórte nevasta la gâtă.

După ce bărbierulă a lăută pe mire, începe să-lă bărbierescă, când atunci fetele și nevestele îi cântă împrejurulă lui cânteculă de *sursire*, adecă de rasă, care este așa:

Ghișe ne vișee birberlu
Tra să ne sursască grambelu
Tine birber aș ñi bănezi,
Ș'ñil adari mușat, mușat.
Ti la nun și ti la fartat
Și tră la nvesta ma mușat;
Ia ñi mutriți-lu pe sufrundeale
S'pari ca cerlu cu stele,
Ia ñi mutriți lude pe frunte

Bine vine bărbierulă
Ca să ne radă ginerile,
Tu bărbieră așa să-mă trăesci
Să mi-lă faci frumosă, frumosă.
Pentru nună și pentru fârtat
Și pentru nevasta măi frumósă.
Ia priviți-lă la sprincene
Se pare ca cerulă cu stele,
Ia priviți-mi-lă la frunte

stemată; iar a treia fată de 'mpărată, care-i orbă, lăgă sculele și le minescă, și după cum îi minită petela cu care aî fostă înhobotată, așa-ți va fi și viața.

Dese ori amă așdită femeî dicândă: „fără norocă petelă amă măi avută; măi bine n'ar măi fi fostă.”

Calothie de a lui părinte;
 Ia ții nutriți-lu de pe nare,
 Calothie de care-lu are;
 Ia ții nutriți-lu de pe dinți,
 Calothie de acele părinți;
 Ia ții nutriți-lu de pe gușă,
 S'pari bilbil cu manuşă;
 Ia nutriți-lu de pe cheptu,
 S'pari ca un bilbil alept;
 Ia ții nutriți-lu de pe brâu,
 S'pari ca calu cu frâu.

Ferice de a lui părinte;
 Ia priviți-mi-lu la nasu,
 Ferice de cine-lu are;
 Ia priviți-mi-lu la dinți;
 Ferice de acei părinți;
 Ia priviți-mi-lu la gâtă,
 Să pare ulcioru cu tórtă;
 Ia priviți-mi-lu la peptu,
 Se pare privighitoare alésă;
 Ia priviți mi-lu la brâu,
 Se pare ca unu calu cu frâu.

După ce bărbierul a sfîrșit de rasu pe mire se întorce către elu și-î cântă acestu cântec:

Ție muma ție mușat
 Ca la lucéfarulú diminéța
 Și așî lumbrisește fata
 Tistimele ghindisită
 La tine ții avem în chisită
 Doele în cale ne adunămú
 Façi stră cale s'nu crăpămú
 Scóte punga di ții tu measce
 Un caragros cu manuşa
 Și-lú pórtă nveasta de gușa,
 Niçi l'voi niçi'lú laesc
 Si bag vula si-lú vuluescú.

Ție muma-ți este frumósă
 Ca lucéfarulú diminéța,
 Și așa strălucesce fața
 Cu naframa împodobită.
 La tine pornisemú
 Amêndoî în cale ne-amú întélnitú,
 Te-abate din cale să nu murimú;
 Scóte punga și fă unú darú,
 Unú caragrosú cu veriguță
 Să-lú pórté mirésa la gâtú,
 Nici ilú vréu, nici ilú desprețuescú
 Ii punú pecetea și-lú pecetluescú.

După ce mirele s'a gătitu frumosu cu *gemadane* saú *ilecú* de postavu albú saú vênátú cusutú cu găitane albe, *duluma* cu găitane albe, *sarica* négră orí albă de línă cu mițe pe din năuntru, *talaganú*, unú felú de manta de línă négră cu mâneci lungi necusute și cu glugă, *tambaca* de línă căprină, unú soí de manta cenușie orí négră cu ciorí (șiretú albú) împrejurú. ¹⁾

În Vlaho-Clisura mirele pórtă 'n picióre jumetăți de stifaleté saú condurí, antrií de mătasă, materie turcescă, brău de mătasă coloratú, salta marcă de veștú negru cu pasman-

¹⁾ Burada. Datinele la nunți, ale pop. Rom din Macedonia, Revist. Ist. Arch. Fil.

terii, bundă de seștu cu samurū. La mână se vede mâneca cămășei de burangicū cu botă lată și cusută cu ilichī, iar în mână ține alis de asimī (argintū), cu care se jacă totū timpulū, tocmai ca boeriī noștriī din vremea veche cu mătăniile.

„Trimetū la mirésa trei sehadrarī (solī) cu o ploscă cu vinū, ca să dea de scire că vine mirele și ajungēndū acolo, beaū din ploscă și uréză, dīcēndū: „s’banează, s’ancherdisască și turnată la casele vóstre și la feciórele și fētele să harséscă de inimă și la schunchib a teī feciorli și fēte, se va harsiți dupa inima vóstra“; adecă: „să trăiască, să se foloséscă să vie rēndulū și la casele vóstre și la fecioriī și fetele vóstre, să se bucure din inimă și la scumpiī teī fecioriī și fete să vē bucurați după inima vóstră.“ După aceea li se dă câte-o mandilă (naframă) și se întorcū degrabă la casa mireluī; acolo să cântă sócreī miresei cânteculū următorū:

Eși sócră ș’astăpta nora,
Nora ta cu hiliulū alū teū,
Ghine viūie ghirachina
Și casa ’mplină de fărīnă,
De fărīnă și de lumină

Apoi sócra cântă:

—Depune nveastă, depune
—Nu-ūi depun, nu-ūi depun,
Că ūi caftu ce ūi tocsiși.

Eși sócră și așteptă nora,
Nora ta cu fiulū teū
Bine vine lebēda,
Și casa ne umple de fărīnă,
De fărīnă și de lumină,

—Scobórá mirésă, scobórá.
—Nu mă daū josū, nu mă daū,
Căci cerū ce mi-ai promisū.

„După aceea nuntașiī împreună cu mirele mergū cālări la casa miresei, ca s’o iea, avēndū cu ei puști și pistóle; precum și o flambură (stégū), în vērfulū căreia se pune o cruce de lemnū, în ale cărei extremități se înfigū trei mere; apropiindu-se de casa miresei începū a da din puști și pistóle. Apoi vine mirésa în fața nuntașilorū gătită frumosū, îmbrăcată cu trei fustane, una mai scurtă decât alta câte cu trei degete, pentru ca să se pótă vedé marginele lorū de josū; pe spete cu o scurteică de postavū cusută cu firū saū mă-

tasă, după puterea ei. Pe capu cu telie (petélă) albă și mai rare ori galbenă, dar totu deauna fața miresei e acoperită cu unu sovonu (voalū) albū transparentū. După aceia se face ceremonia turtei, adecă douē femeī ținu deasupra capulu miresei *cănisculū*, adecă o turtă mare de aluatū și o altă femeie din dărăptū ține o garafă cu vinū și scoborându-se mirésa în ogradă, la scări i se așterne unū cērșafū albū, pe care ea calcă, în semnū de nevinovăție și că nu va fi pătată în totă vieța ei casnică.“

În Vlaho-Clisura mirésa în ziua cununiei gătită cu rochie crêță jurū împrejurū, cu piepți scurți întredeschiși înainte ca să se vadă antriulū, ce-î cu mătasă și cu șireturi; mâneca-î încheiată cu bumbi și dinainte cu pasmanterie; pe deasupra taliei pōrtă ceachetulū de veștu negru fără mâneci numai pân'la talie, ca bondițele nōstre, și fōrte deschisă înainte; pe deasupra în sfirșitū cațaveică cu bundă, la mâneci de jurū împrejurū cusută cu firū; iar mijloculū le este încinsū cu unū colanū, zonă, cu paftale de argintū și chiar aurite. De subt antriu se vede eșindū cămeșuica crêță de burangicū, ce e prinsă la gâtū cu unū acū (broșū). La gâtū pōrtă în totū deauna salbă de galbeni, și, de mirésa-î sēracă, atunci împrumută unū batarū pentru ziua cununiei. Pērulū miresei e împărțitū dreptū în douē printr'o căraie trasă din creștetū; pe tâmple face câte o marună, iar celū-laltū pērū, după ce l'a strânsū îndărăptū, îlū împletește într'o cōdă, ce atērnă pe spate.

Atātū în Magarova cātū și în Nēgoșe și Crușova, miresele pōrtă pe capū unū fesū roșu cu unū canafū pe unū tiparū de mărimea unei monede de cincī franci; de jurū împrejurū sunt cusuți tēncuri de câte cincī-deci de fluturi numiți flurini; pe capū pōrtă 'n părțile acelea voalulū de culōre roșie saū galbenă (zăvan), așezatū astū-felū, că acopere fața miresei și cade pân'la genunchi. Peste zăvanū îi așază hrisachi (petélă). Mirésa ține mânele la peptū sub zăvanū,

avându în mâna dréptă péteacă de mătasă (naframă), dată ei de către maică-sa. Pe mâna dréptă are două *vrîga* sau *nel*; celū de cununie pe degetulū arătătorū, iar pe alū patrulea degetū mai are unū altū inelū de care-i atêrnatū unū gălbinașū sau flurinī, cu unū firū de mătase roșie destulū de lungū, ca să se pótă vedea flurinī, pe care are să-lū pórte la mână încă mai multe ȓile.

Mirésa mai pórta pe mânī vrahiole, iar în picióre stifaletе.

„Cu venirea mirelui la casa miresei se cântă mai multe cântece, din carī dămū aci urmátóarele:

Dado la ce stai naraita ?
Până tora nu ȓi-amū grăitā
Ci ti-ai mintea űicā
Inima ne hărăsitā ?
Du-te dado s'mī isusāști
Cātu s'caftā si letăcsesci
Cātu mai multū spălăcarsești
Sade lucru s'bitisești.
N'ti arșine a le rizile
Că űi cafta patru űilie
Patru űilie ma si ti straine,
Alte patru ti gherdane.
Tora dado ti a mea căsuite,
Ni eși nouā a dete,
S'pórte nvestele duvaletе,
Tora dado na duűeiae
S' pórte chiurchiurī cu elmaie
Si-aiba gionele tru sevdaie.

Ce stai mamă supêratā ?
Până acuma nu ȓi-amū grăitū
Ce-ȓi ai mintea micā
Inima nebucuratā ?
Du-te mamă să mă logodescī
Cātu se cautā se le promiȓi
Cātu mai multū să te rogī
Numai lucru să sfârșescī.
Nu ȓi-ī rușine tu rizilicū
Că-mī cere patru mī.
Patru mī numai pe strae;
Alte patru pentru salbā.
Acuma mamă pentru noroculū meū
A eșitū unū noū obiceiū
Să pórte mirésa tualetе,
Acuma mamă este o lume
Să pórte chiurchiurī cu roșu,
Să aibā voiniculū pentru amorū.

Maī este o variantā a acestui cântecū, iată-o:

Fanca űica, fanca mare,
Fanca űica și gramatica,
Gramatica di sculie
Scólă lea-dado s'mi isusești
Cātu se-ȓi caftā s'nu mutrești
Si ca mă se li pălăcarsești

Fancă micā, fancă mare
Fanca micā și învățatā,
Învățatā din scólă,
Scólă mamă să mă logodescī,
Orī câtū ȓi-a cere să nu te uiȓi,
Și încă chiar să-ī rogī.

Nu am hilie ăi am orfaăie
 Patru mila ș'va ti straăie
 S'alte patru tigherdani
 Fustani dado di giamfese.
 Polca dado păn di mese
 Lea dado țe caftai,
 Țe caftai di mi făceaă.

Nu am flica mea copii sėracă,
 Patru miă voesce pentru strae
 Ș'alte patru pentru salbă,
 Rochii de mătase
 Polcă mamă până la mijlocă,
 Mamă ce căutaă.
 Ce căutaă de mă făcuă?

După ce mirele intră 'n casa miresei, părinții lui dau daruri la frații și la rudele miresei, deosebite lucruri precum colțuni, cămeși, batiste și mai cu sémă mai multe perechi de ciubote, iar mirele cu fărtații, cari sunt trei la numără, scotă papucii cu cari e încălțată mirésa ș'o încălță cu alții, cari i-au adusă mirele; ea se preface că nu-i primesce, aruncându-i cu piciorulă de trei ori.

În Pindă mai este obiceiă, că totă atunci nēmurile să încingă pe mire cu ună brăă roșu; după aceea mirele împreună cu mai mulți flăcăi se duce la casa nunului și acolo îi invită să mērgă cu ei acasă la dănsulă. Nunulă încăleacă pe ună cală, care i s'a adusă anume și acēsta este o mare cinste, ce i se face a nu-lă lăsa să mērgă pe josă."

7. Duminecă la nună.

La Romăniă din tôte unghiurile țerei, Duminecă diminēța, după ce s'aă adunată nuntașiă, unulă dintre ei ȃice tatălă nostru, toți făcă cruce și apoi pornescă după nunulă celă mare.

În Transilvania o rudă de a miresei, frumosă îmbrăcată, duce stégulă, iar prin Dobrogea pe milea. La drépta voinicului merge mirele; lăutariă cântă, flăcăii huhură și 'mpușcă chiuindă și ajungēndă la casa nunului elă îi întēpină cu voe bună și-i cinstesce. In vremea acēsta nuna scôte din ladă lumănarile și florile de 'mpodobită.—Lumănarile de cununie

trebuie totu-d'a-una să le cumpere mirii, cătându-le albe și curate ca fața sórelui.

În județul Covurlui lumînările se facu de poruncelă pe înălțimea mirilor; mai sunt încă cu mare băgare de sémă, ca nu cum-va să le rupă, socotindu-se prevestirea morții unuia dintre soți sau vre-o altă nenorocire.

În jud. Botoșani, din potrivă, lumînarea grósă se crede c'aduce tinerilor viétă anevoiósă și de aceea le caută potrivite.

Lumînările trebuiesc împodobite cu ghirlândi de flori, cătându-se mai multu trandafirilor albi și roșii, care-să socotiți că tragă norocul la ei.

Totu timpul, câtă nuna gătesce lumînările nimeni să nu spue cuvîntu rău sau să se sfădescă, căci atunci și însurăței hojma se voru ciondăni; ci numai vorbă bună și voiósă îi prielnică celor începute.

Când lumînările 'să gata, iea una nunul în mână, iar alta nuna. Din tóte părțile s'audă nuntași:

— Într'unu césu bun, cu noroc, cu noroc.

— Amin să dea Dumneđu, să v'audă Dumneđu, răspundă nunii și iarăși căntându și chiuindă ducă nunii la casa mirelui.

În Transilvania însă mergu la mirésă și, întocmai ca și la Macedonenii, nunta pornesce la biserică de la casa miresei.

Când nuntași, cari aducă pe nună, au ajunsu la pórtă miresei, grăitorul miresei le ese înainte și le ȑice:

— Dumneđu v'a adusă, dar mă rogă să nu bănuii de nu vă vomă puté primi pe toți, căci sunteți mulți, iar noi avemă cale la tégă.

Grăitorul feciorului.—Nu face nimic, ne puteți primi, suntemă ómenii de pace, ómenii buni ș'apoii și noi mergemă la tégă.

Mai glumescă grăitorii cât glumescă, în sfîrșit cuscii (némurile mirelui) intră 'n casă; și în vreme ce cuscii intră

în casă corintei esă afară. Grăitorul feciorului pune pe tineri în capă de masă, iar cei-lalți ș'asăză cum și unde potă pe după masă.

Grăitorul feciorului se scólă și scoțendă oluțul de sub sumană închină la grăitorul miresei, care după ce răspunde, iea oluțul și bea. De acolo óspeții începă a vorbi ba una ba alta din ale lumii și ale vremii, până ce grăitorul mirelui ȑice :

„Mă rogă dumnea-vóstră de ertare, d'astea scimă noi multe, de aceste cuvinte n'amă cumpăra noi, ci ne rugămă de dumnea-vóstră dacă Dumneȑeu ne-a ajuta—grăimă în césă bună—și ne rugămă óre-care ar fi acelu omă de omenie între dumnea-vóstră, omă alesă, care să ni-o aducă anume pe (cutare) fată fecióră în față de masă, înaintea nóstră și a dumnea-vóstră pe (cutare) rënduită de la Dumneȑeu și pe care și noi o vremă.

Grăitorul fetei.— Scie-te Dumneȑeu omă bună; nu-ȑi destulă că te-amă lăsată în casă, dumnea-ta totă nu ești odihnită, ci totă ceră.

Grăitorul feciorului.— Mi se cade să ceră, amă familie multă, óste multă și avemă dreptă să ceremă, că după cum amă mai ȑisă, dumnea-ta ești omulă celă alesă, de dumnea-ta mă rogă; Dumneȑeu să-ȑi mărăscă cinstea (și închină cu oluțul); plécă și grăbesce, ostenesce și câștigă dór ȑi aduce pe (cutare) fată fecióră.

Grăitorul fetei.— Nu sciă afla-oȑi oră ba, la noi sunt multe ca (cutare), nu numai una.

Grăitorul feciorului.— Fii bună numai, cécă ostenesce dór, ne-o aduce, că vorba multă sărăcie. (Apoi închină cu oluțul și mai cinstescă)

Grăitorul fetei în sfirșită se lasă înduplecată, plécă și aduce o femeie străină.

Acum se repetă totă acea scenă mică, ce a fostă la încredințare. Grăitorul apoi merge de-o caută ș'o aduce pe mirésă, care vine ȑinendă în mână o iagă cu rachiă și într'alta o pituță; grăitorul miresei o dă pe mirésă în mâna grăitorului mirelui, elă o primesce cu bucurie; mirésă pune iaga și pituța pe masă, iar grăitorul o duce pe mirésă lângă mire, pe urmă cu toȑii rîdă, glumescă și închină cu oluțu-

rile. Vorbescă încă puțină vreme; grăitorul feciorului scólă pe toți la *Tatulă Nostru* și în urmă gazda aduce egî cu rachiu, punîndu în totu colțul mesei câte o pituță.

Grăitorul feciorului.— Unde este sócra mică s'o aflămă, căci sunt între noi nisce tineri bolnăvicioși și arū trebui legați cu nisce lanțuri poivane.

Sócra mică ese și aduce nisce felege frumoșe; le légă pe după brău și umeri chemătorului și stegașului și așa-î lasă împodobiți, cosându-le numai felegele pe umere, ca să nu cadă. După aceea aducă mîncare și băutură și cântă hora miresei astū felū :

Rujulină
Din grădină,
Ce-ai grăbitū
De-ai înfloritū,
Dór sórele te-a pripitū?
Sórele nu m'a pripitū,
Ci măicuța m'a grăbitū;
Mie maică mi-a venită,
Mire tinerelū. măicuță.
Bate césulū, bate doi,
Eū mergū maică de la voi,
Bate césulū bate trei,
Eū mă ducū maică d'aci,
Bate césulū, bate patru,
Eū mergū maică cu bănatu.
Bate césulū, bate einci,
Eū mă ducū maică d'aici,
Bate césulū, bate șesă,
Eū mergū maică către casă.

Grăitorul feciorului iea mirésa de mână, o dă mirelui, carele o cuprinde cu unū brațū ș'o ascunde sub îmbrăcămin-tea sa și așa trece pragul casei.

Când esū în ocolū și vreaū să plece, femeile aruncă cu chitușe de busuiocū muiatū în apă; peste nuntași mai aruncă și cu grău.

8. Înainte de Cununie.

Mirésa româncă nu în toate părțile poartă aceeași îmbrăcăminte. La nuntă îi gătită cu catrința cea de lână subțire cu vrăste, care de care mai frumoasă, cu cămașa cea cu alțiță alésă, sadă saü bătută cu fluturi; iar pe d'asupra cu bondița cea înflorită cu lănețuri. Prin județele Râmnicu-Săratu și Prahova, îmbrăcămintea cea mai cătată a miresei e fusta dintr'o fôie de lână subțire narognată, câte o-dată chiar răsucită și cu alesăturile cele mai iscusite.

În Moldova în partea șesului și din Muntenia numai județele Buzău, Brăila și Ialomița, mirésa-i îmbrăcată cu rochie nouă de târgu, ca după vrere și putere și de cele mai multe ori chiar cumpărată de mire, de cum-va-i cu dare de mână.

În Muntenia, Oltenia și Transilvania, miresei nu-i pólipsi șorțulu. La unele șorțu-i chiar de mătase, după cum țice o strigătură din Ardelu:

Lelea cu șorțu de mătăsă,
Mi-ar fi bună preotésă,
Pagubă că nu sci cósă.

Unele șorțuri însu cumpărate de târgu, cum țice o altă strigătură:

Lelea cu șorțu de Brașovă,
Ar fi bună pentru unu domnu,
Dar cenușa ajunge 'n hornu.

În cele mai multe sate șorțurile sunt lucrate de fete, dintre cari unele -să cu urzelă de burangică, iar bătătura petelă. Marginele cu ghirlandi alese 'n pînză, iar mijloculu presăratu cu flori.

După ce au sosită nuntașii cu nuni, nuna se apropie de mirésă, care numai la capu încă nu-i gătită, ș'o pune pe

unŭ scaunŭ în mijloculŭ casei. Toți nuntași facŭ rŭtă jurŭ împrejurŭ pe laiți și pe patŭ. Nuna, după ce a despletitŭ pe mirésa, o unge pe capŭ cu mirodenii date de către mire, o piaptănă cu peptene rarŭ și desŭ, îi desparte părulŭ în douē.

„Părulŭ miresei se despărțea pe creștetŭ cu *hasta celi-baris*; (*lancea virginalis*), sulța Junonei, ca mirésa să aibă copii eroi, și a fostŭ împletită în șese cŭde. precum îlŭ purtaŭ fetele din poporŭ și virginele vestale. ¹⁾ Pe părŭ i se punea o cunună cu flori și erburi culese de ea. ²⁾

Nuna împletește părulŭ miresei în douē cođi, fie-care în optŭ și în douē-spre-șapte vițe; de cum-va nuna îi iscusită în ale gătelei, îi prinde apoi cođile moțocŭ, de unde și vorba: „s'a peptēnatŭ cu cođile moțocŭ ca o mirésă;“ în urmă îi prinde petēla pe capŭ, iar peste petēlă îi aședă flŭrea mai multŭ pe frunte, dicēndŭ: „să-ți înflorēscă noroculŭ;“ îi potrivește tŭtă petēla îndărăptŭ, lăsādu-i numai ceva pe umere. Se întēmplă cāte o-dată, cā de abea veđi fața miresei din petēlă. Florile, ce le pŭrtă mirésa pe capŭ potŭ fi albe sau roși și mai multŭ încă albe mērunte, pe cānd cele roși-sŭ mai multŭ pentru fete la jocŭ.

Nuna cea mare îi pune miresei în părŭ și o monedă de aurŭ sau de argintŭ, ca nici o-dată mirésa să nu ducă lipsă.

După Düringsfeld, la Poloni, mirésa încă pŭrtă în ȕiua nunții o monedă în jocŭ, din care după cununie cumpără rachiŭ pentru a-lŭ da mirelui să-lŭ bea, pentru a nu putē bea tŭtă viēta lui mai multŭ rachiŭ o singură dată decât acela ce-lŭ putuse cumpăra pentru moneda ce-o purtase mirésa 'n părŭ.

Mirésa mai pune 'n papuci strafide, iar în buzunarŭ smochine, castane sau alte lucruri bune, pe cari, după ce le-a

¹⁾ Paul Diacon p. 63, Corneliis, Virginibus, supplicare nupturae solitae erant. Prel-ler p. 89 582 le aseamēnă cu nimfele.

²⁾ Cultulŭ păgānŭ și creștinŭ de Marionescu, București 1884. p. 321.

purtatū tótă ȕiua, le dă mirelui să le mănânce, pentru ca să fie cu blândețe și să aibă milă de ea tótă vieța loră casnică, ce le va dăru-i-o Dumneȕeū.

În Oltenia mirésa în ȕiua cununiei trebuie să pórte la ea o păpușă și unū cuțitașū; cu acestū cuțitū se potū vrăji fetele pentru a se mărita curêndū, iar păpușa e bine s'o pórte, căci atunci nici o vrajă de ursită, carī se facū pentru a omorī nevestele nu se va prinde de ea.

La Slovenī mirésa mai pórta usturoiū și pentrijelū, pentru a îndepărta diavolulū, ce nu le póte suferi. Româncele punū numai usturoiū totū pentru a îndepărta faptulū.

În Moldova de susū o mirésă câți copii doresce să aibă atâtea fire de macū pune în papuculū dreptū. La Slovenī, după Düringsfeld, dacă mirésa nu voesce să aibă copii, svirle într'o fântână o lacată plină cu macū.

Totū timpulū cât o gătescū pe mirésă, ea trebuie să stea spășită și să plângă.

„Obiceiulū indo-europeanū primitivū lăsa să plângă mirésa o singură dată, când venea mirele; și binecuvîntată de tată și de mamă, o ducea la noua sa locuință.

Multe congedii, ce se ieaū în diferite locuri, contribuescū póte a face să se zărêscă vechiulū obiceiū; care făcea pe mirésă să plângă înainte de a merge la bărbatū, afară de acestū obiceiū, rămășiță vedică, sunt încă multe urmele în Italia, Albania printre Slavī și printre Finī.

Ceremonia plânsului miresei trăesce încă în Sardinia lângă laculū Magiarū, în valea Audornului în muntele Crestese, în Osola, în Abrudī, afară de acestea în Arpinate, în Calabria, în Sicilia, în Bolognia, în Fanesū, în Dsimon, în Tuderținū și acêsta se ȕice ceremonia plânsului și nu plânsulū.“ ¹⁾

Când mirésa-i gata, nuna-i dă unū smocū de petélă cu

¹⁾ A. Gubernatis, *Storia comparata degli usi nuziali in Italia*, Milano 1878.

floricică și ea trebuie să le prindă mirelui în căciulă, din a drépta. Vorniceilor le pune numai petélă, de obicei nuna cea mare. Totu nuna cea mare iea câte o șuviță de petélă c'o flóre ș'o prinde fie-cărei druște din a drépta, cam pe códă, și tot-d'a-una din a drépta, căci partea dréptă-i de bună augurū Românului.

Când nuntași stau gata de pornire, vornicelul cere de la sócră colaci făcuți de Joî și de nu, atunci măcar unul îi așeză pe un prosop în mijlocul casei; nuntași jocu împrejurul lor, vornicelul la urmă îi ridică jucându-i; iar de la el pe amână îi întind toți flăcăii. Flăcăii rup colacul în capul mirelui și de acolo îl fac mică fărime pentru a-l împărți nuntașilor.

Mirésa ¹⁾ cu nuna și cu druștele se așeză într'un car; în jud. Botoșani mirele cu nunul și câți-va flăcăi în alt car; în toate părțile însă atât flăcăii cât și mirele merg toți călări, iar cât despre cei-lalți nuntași se așeză în car, în căruțe, după cum îi prinde vremea. Înaintea plecării, în toate părțile țerei varsă o cofă cu apă la piciorile boilor, ce-să înjugați la carul miresei, mirele dă bacșiș.

În Dobrogea, înainte de plecarea nunței, după ce mirésa s'a suit în car, ține pe brațe o boccea cu năfrăm albe; un flăcău se apropie de car, mirésa-i întinde o naframă, atunci el dă pinten calului și fuge, cei-lalți flăcăi se iea dróe după el și-l fugăresc, până ce-i pot smulge naframa pe care d'indată o légă la urechea calului, de unde nimeni nu i-o mai póte lua; și totu așa se fugăresc călăreții, până ce mirésa a mântuit năfrămile.

Acest obicei, ce nu l'am mai întâlnit pe nicăieri la

¹⁾ Fetele, cari de cari se îndesesc pe lângă mirésă, șoptindu-i câte ceva la ureche, iar pe mirésă totu o veđi, dându din cap în semn afirmativ. Óre ce i-au spus? De bună sémă, ca să-și tragă piciorul după ea la Isah dănțuesce, pentru ca pân'la anul să se mărite toate fetele.

Români, ci numai la Turci, de bună sémă că la Turci e o-bârșia lui.

După ce tóte s'au regulatú, în sfîrșitú pornesce și nunta, întâiú carulú miresei, apoi alú nunului cu socrulú saú vr'o câți-va fruntași, în urmă vine carulú lăutarilorú și de acolo înainte toți nuntași în cară și căruțe. Mirele cu flăcăii călări dau rôtă pe lângă cară, și în vreme ce lăutarii cîntă, ei împușcă chiuindú.

În județulú Covurlui și Brăila precum și în satulú Zaclău, satú în Dobrovia din fața Galațului, nuna cea mare merge cu sovonulú saú saounulú (în Zaclău) pusú în brău din a drépta, în vreme ce lăutarii mai dicú, câte-unú :

Haí mirésă la plimbare
Printre fete rumeóre
Și cu cóme bălăióre,
Că staú tóte să privescă
Cum mi-o duce pe mirésă.

Se mai cîntă și cînteculú așa numitú „în băsmăli“ du-iosú și fără cuvinte.

9. La biserică. ¹⁾

Când nunta a ajunsú la ușa bisericeí în Muntenia, Dobrovia și Bucovina, în cele mai multe locuri, când dau mirii să între în biserică îi oprescú, închindéndu-le ușa cu cheia; mirele dicé:

—Da deschideți-ne ușa.

—Nu-í voe, îi închisă.

—Da cu ce-í închisă ?

—Cu chee de aurú—de argintú saú de aramă; și cu ce

¹⁾ La primărie se cunună țeranulú numai iaca așa, și cununia acea la elú nu-í nici de o sémă, de vreme ce nu se ține cununatú, până ce nu s'a făcutú adetulú și i-a pusú preotulú arculú saú pirostiile 'n capú.

felu de chee a ȑisă, că-i ȑchisă ușa, bacșișu trebuie să scôtă nunulă. Același obiceiă este ȑn Oltenia la eșirea din biserică. Dacă mirésa nu voesce să aibă copii, doi, trei saă patru ani, atunci ȑn ușa bisericei să se sprijine ușoră ȑn atâtea degete câți ani nu voesce să aibă copii. Numai la Sloveni amă găsită, după Dünigsfeld, că mirésa ȑn biserică să stea josă pe atâtea degete, câți copii voesce să aibă.

De cum-va mirésa are ună năravă urită, atunci ȑn vreme ce-i pe pragulă ușei, să stea 'n locă, până ce una din rudele seă, care-i scie metéhna, i-a ȑisă de trei oră: „da pofitimă cónă mirésă ȑndrăsnescă.“ ȑn Jura mirésa nu se lasă să fie virătă 'n biserică.

După ce nuntași aă intrată ȑn biserică, mai staă puțină, apoi ȑncepe ȑnchinarea pe la icóne.

Mai ȑntăiă se 'nchină nunulă celă mare cu mirele, ȑn urmă nuna cu mirésa și de acolo pe rëndă și cu regulă toți nuntași după virstă. ȑnchinarea la icóne merge astă-felă: ȑntăiă la icóna din drépta altarului, unde-i totă deauna Isus Christos, facă două cruci cu metanie, sërută icóna și pe urmă ȑncă o cruce cu metanie; de aici merge la icóna din stânga altarului, unde-i Maica Domnului; iarăși facă două cruci cu metanie, sărută ș'apoi ȑnc'o cruce cu metanie; atunci se ȑntorcă la a doua icónă din drépta altarului, unde de obiceiă este patronulă bisericei și tij se ȑnchină ca și la cele-lalte; de la patronulă bisericei se ducă la a doua icónă din stânga altarului, unde-i oră St. Ghiorghe, oră St. Nicolae saă St. Vasile și ȑn sfirșită oră-ce sântă mare.

De mai sunt și alte icóne, se ȑnchină dearendulă pe la tóte se ducă apoi la tetrapodă, unde ȑncă mai facă două cruci cu metanie, sărută, ș'apoi ȑnc'o cruce cu metanie și dacă se găsesce icóna Maicei Domnului ȑn mijloculă bisericei, totă cu aceeași rënduială se ȑnchină și acolo.

După ce aă mântuită ȑnchinarea la icóne, ȑi ȑmpărtășescă pe miri.

«Leturghia sêvêrșită, se facă pregătiri pentru cununie. Vornicelulă așterne o scórță în mijlocul bisericeî, punêndu parale sub ea, despre care iată ce ȃice Cantemirû : „în mijlocul bisericeî se așterne unû covorû, pe care stă mirele de-a drépta și mirésa de-a stânga și sub ȃinsulû punû galbeni, atâtû sub piciórele mirelûi câtû și sub ale miresei; iar la óme-niî cei mai proști punû taleri în semnû, care se înȃlege, că ei nu caută la lume, ci tótă mărimea sa o calcă 'n picióre.“

„La Poloni drujba reguléză să se așternă înaintea altarului unû postavû albû, pe care să stea mirésa. În Silesia polonă miriî trebue să aibă la ei parale, mirésa purtându-i în papuci“ ¹⁾ ca și la Macedonenî.—La Ruși miriî staû totû pe covorû.

La Indieni miriî stăteaû pe o pele roșie de taurû. Miriî Romanî steteaû pe unû scaunû cu pielea victimei sacri-ficate, care de obiceiû era o vacă. De asemenea la vechiî Fini se jertfea unû taurû ²⁾ la sacrificiele nupȃiale.

Miriî se aședă pe lăicerû, nunulû stă lângă mire și nuna lângă mirésă, amêdoî cu lumînări aprinse 'n mână. În Oltenia nuniî cu lumînări aprinse staû la spatele mirilorû, iar în judeȃulû Râmnicu-Vâlcea nu este decăt unû singurû nunû, care ține douê lumînări aprinse și 'mpodobite frumosû una într'o mână și alta 'n altă mână, aședați fiindû totû la spatele mirilorû.

În Vlaho-Clisura la cununie trebue să fie șapte lumî-nări, din cari douê le ȃinû nuniî, iar cele-lalte rudele cele mai apropiate ale mirilorû.

În Macedonia este obiceiulû ca nuniî să ȃăruiască mirilorû unû postavû, saû o materie frumósă, care în timpulû cununiei o punû peste capetele mirilorû.

¹⁾ O. F. R. Duringsfeld. Hochzeitsbuch bei den Christischen Volker Europa's.

²⁾ Cfr. Kalevala, 20 runo, versione di Léonzon Le Duc, Paris, 1868. apud Gu-bernatis.

„Voalul se punea la nunțile din vechime pe capul mirelui nu mai puțin ca și pe-ală miresei și scimă, că în ceremoia sântă mirii Romani obiceiua a se arăta voalați. Creștinii primiră obiceiul voalului nupțial numai către ală treilea sau ală patrulea secolă ală erei vulgare, pentru că în ura flamenului păgân le pără loră destulă timpă ună obiceiă nepiosă și pôte de atunci în cōce, nevrëndă sau neputëndă scōte voalulă îi schimbă colōrea roșie în albă; obiceiul voalului nupțială țină în biserică totă timpulă véculei de mijlocă, nu numai pentru mirésă, dar și pentru mire; patru ómenī țineaă cele patru colțuri ale voalului, atârnată de asupra celoră două capete încoronate ale miriloră, tot-d'a-una când nu era vorba de věduvī¹⁾; ș'ună martoră oculară scrie că a vēđută în o ceremonie nupțială la Paris, în templulă sântei Madeleni, cum în timpulă leturghiei, într'ună minută hotărîtă, două rude desfășură pe capulă miriloră ună voală prelungită.“²⁾ Preotulă schimbă inelele de trei oră; același obiceiă se găsește în Rusia, în Albania, în Pindă. Obiceiulă nupțială la popórele Indo-Europene era ca inelulă să fie de aură, pôte în amintirea c'akra sauă cerculă sauă disculă sórelui, după cum ȓice Gubernatis.

Până în minutulă când preotulă pune cununiele pe capulă miriloră, până atunci mirele stă cu pălăria pe capă.

Nunta este socotită ca celă mai însemnată actă socială, politică, civilă și religiosă din vieța omului, de aceea la tóte némurile pămîntului, în tóte părțile lumii și 'n tóte vécurile, ȓiua nunței e ȓiua cea mai măréță. Românulă în ȓiua nunței se împărtășește, atunci elă îi împērată, și ca și împēratului nu-î este dată a scōte căciula de pe capă. Când vine timpulă să le pue preotulă cununiele, atunci numai îi iea căciula din capă

¹⁾ Muratori, *Antiquitates Italicae*, Diss. XX.

²⁾ Gubernatis, *Uzi nuziali in Italia*.

ș'o dă 'n mâna unei rude deaprópe, iar în unele locuri din Bucovina și în jud. Putna mirele, câtă vreme-î cu cununia pe cap, aședă căciula pe umărul drept.

Cununiele ce pune preotul pe capul mirilor sunt saū de metal, împodobite cu flori și cu petélă, saū din crenguțe de pomi roditori, de-asemena încurcate cu petélă.

„Când se sêvêrșesc cununiele la Români crîșeni, preotul în mijlocul ceremonielor, aședă pe capetele mirilor două cununi, făcute din crenguțele de pomi roditori cu deosebire de pruni. Aceste cununi aū forma unui cerc, și pórtă numele de *cununi de nuntă*.”¹⁾

„Dacă nu este o cunună va fi o ghirlandă. Dacă cununa nu e de aur va fi de un alt metal. Dacă nu se întrebuintează cunună, vor fi flori, dar tot-deauna se întrebuintează și tot-deauna se obiceiuesce de a înconjura cu o ghirlandă capul mirilor. Pentru-că soții sunt principii, și principii fiind-că cel d'întâiu dintre soți, soțul mitic, sórele, este cel mai înalt prînt, încoronat. Sórelui îi fac cunună razele sale; mirii pămîntului, în lipsă de razele sórelui, închipuiră de a-și încinge capul cu aur saū cu metal care séménă aurului, saū de flori iubitoare. Stăpânirea soților durează în Rusia cât timp ține nunta saū este cel mai mult opt zile, și o rămășiță cultului mirilor ca principilor séménă obiceiul descoperit de câțiva ani în Alba, unde un drapel de soldați presenta armele mirilor ce trecea, pe când mai marele lor dădea miresei un buchet de flori. Obiceiul cununii saū ghirlânței nupțiale este popular aprópe la toate popóarele Indo-Europene. În India scim, că soțul mergea încoronat la locuința miresei. În Rusia, că cei doi paranimfi țin rădăcată pe capul mirilor o corónă metalică de aur la cei bogați, poleită saū de aramă la cei sêraci, ²⁾ tot timpul

¹⁾ Balade populare române de Miron Pompiliu, Iași, 1870.

²⁾ Cfr. nel primo capitolo di questo libro, l'uso delle antiche spose veneziane.

sânței ceremonii. În Grecia cei doi miri purtau o corónă. La Latini scimă, că se încununa mirésa cu verbe și ierburile culese de ea însăși. Imene își încingea tēplele cu florile mirositorului magheran. ¹⁾

La cei întâi creștini amândoi mirii se încununa. ²⁾ În obiceiul european modern în general se încunună numai mirésa ³⁾ singură și ca și vechile mirese în memoria Sui-dei, închina cununa nupțială Diane; miresele italiene însă închina cununa lor nupțială Maicei Domnului, care i-a luat locul și îndeplinesce pe lângă femeile cele mai gingașe îndatoriri. ⁴⁾ La Isaiia dănțuesce sa, cum dică Macedonenii, „când *vin de vrăga arucă zaharomate*,” în Magarova, în Crușova, Betolia, Vlaho-Clisura, aruncă prin biserică cu strafide, orez, zaharomate și chiar cu niblibi (nohot). ⁵⁾

La Români din toate părțile, afară de cofeturi, mai aruncă cu nohot, stafide și mai cu deosebire alune de pădure, culese de mirésă în ziua de Preobrajnie (schimbarea la față). ⁶⁾

La Isaiia dănțuesce, de mirésă voesce ca în viața ei casnică să fie ea mai mare decât bărbatul, atunci trebuie să calce pe mire pe picior.

¹⁾ Cfr. Festo, sotto la voce corolla; e Catullo, In Nuptias Juliae et Manli.

²⁾ Jam quidem virgo tradita est, jam corona sponsus jam palmato consularis, jam cyladi pronuba, jam tago Senator honoratur. „— Cfr. pure i vetri del Garucci ove appare lo stesso Gesù Cristo ad incoronare gli sposi

³⁾ Da un disegno presso il Lamarmora, entrambi gli sposi sardi appaiono incoronati.

⁴⁾ Uso di Sinigaglia, nelle Marche — Dalla risposta di Nicolò I papa ai Bulgari, cap. III. presso il Muratori, Antiquitates italicæ, dissertatio vigesima de actibus Mulherum, rilevo come gli sposi bulgari dovessero portar corona e come gli sposi Italiani fossero soliti ad assumere le due corone in chiesa. „ . Post hæc autem de Ecclesia aggressi Coronas in capitibus gestant, quæ semper in Ecclesia ipsa sunt solitæ reservari “ Forse dette corone erano metaliche. Apud Gubernatis.

⁵⁾ De Preobrajnie se strângă mai multe fete și se duc la culesul alune. Flăcăii și ei merg la tăiatul nule; se întâlnesc, fetele ridă, vorbesc, șuguesc și săculețele se umplu de alune. Fetele duc alunele acasă, aleg fruntea, le cõe într-o tăbăiată și când pãlesce sorele, le mai scõe nițel de le soresce ș'apoi iar le strãnge, că de s'o mărta iarna ea să aibă alune frumoșe de asvêrlit prin biserică.

La Ruși, mirii grăbescă care de care să pue mai întâi piciorul pe covor, pentru că se crede că'n casă va stăpâni acela saū acea, care va pune mai întâi piciorul pe covor. Acéstă credință este încă și la Poloni, după Düringsfeld, că mirésă caută a ingenunchia pe surtucul mirelui pentru a fi ea mai mare 'n casă. La Spaniol și la Italiani încă mirésă caută a-și căpéta întâetatea în timpul cununiei.

La Români din tóte părțile preotul amăgesce pe tineri cu pâne și cu vin. Dimitrie Cantemir ūice: „preotul dă la amēdoī tinerii pâne întinsă 'n miere și gustă de trei ori, ca unū semnū de iubire și de unire nedespărțită.“

Rēnduiala cununiei după molitfelnicū îi așa; că, după ce vinū cei logodiți în biserică, avēndū lumīnări aprinse, preotul îi tāmâiază cântāndū psalmul acesta, iar corul ūice la fie-care stihū:

Slavă ție Dumneḑeulū nostru, slavă ție!

Fericiți toți cei ce se temū de Domnulū, slavă ție Dumneḑeulū nostru, slavă ție!

Care umblă 'n căile lui, slavă ție.

Ostenelele ródelorū tale vei mânca, slavă ție. . . .

Fericitū ești și bine va fi ție, slavă ție. . . .

Muierea ta ca o vie rodită în lăturele casei tale, slavă ție. . . .

Fii tēi ca niște tinere odrasle de măslinū împrejurulū mesei tale, slavă ție. . . .

Iată așa se va bine-cuvīnta omulū celū ce se teme de Domnulū, slavă ție. . . .

Bine-cuvīnta-te-va Domnulū din Sion, și vei vedé bunătățile Ierusalimulū întru tóte ḑilele vieței tale, slavă ție. . . .

Și vei vedé pre fii filorū tēi, pace preste Israilū, slavă ție. . . .

Deci diaconulū ḑice: Bine-cuvintéză stăpāne, iar preotulū cu glasū mare:

Bine-cuvīntată este împērăția Tatālū și a Fiulū și a Sântulū Duhū, acum și pururea și în vecii vecilorū. Strana. Amin!

Cu pace Domnulū să ne rugāmū. Pentru pacea de susū și pentru mântuirea sufletelorū nóstre, Domnulū să ne rugāmū.

Pentru pacea a tótă lumea, și pentru buna stare sântelorū lui

Dumnezeu biserici, și pentru împreunarea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru arhiepiscopul nostru (cutare) și pentru cinstita preoție și întru Hristos diaconie, și pentru totu clirosul și norodul, Domnului să ne rugăm!

Pentru robii lui Dumnezeu (cutare) care acum se împreună unul cu altul întru împreunarea nunței și pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm!

Pentru ca să se bine-cuvinteze nunta, ca și cea din Cana-Galileei, Domnului să ne rugăm!

Pentru ca să se dea lor minte înțregă, Domnului. . . .

Pentru ca să se bucure ei de vederea filor și a ficelor, Domnului. . . .

Pentru ca să li se dăruiască lor câștigare de cuconi buni și viața fără prihană, Domnului. . . .

Pentru ca să se dăruiască lor și nouă toate cererile cele către mântuire, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să se izbăvescă ei și noi de totu necazul, mânia și nevoia, Domnului. . . .

Apără, miluiesce, mântuiesce și ne păzesce pre noi Dumnezeule cu darul tău.

Pre prea sânta curată, prea bine-cuvîntata, slăvita stăpâna noastră, de Dumnezeu născătoare și pururea feciură Marie, cu toți sfinții pomenind'o, pre noi înși-ne și unul pre altul, și totă viața noastră lui Isus Dumnezeu s'o dăm.

Iar preotul, vosglașenia acéstă:

Că ție se cade totă slava, cinstea și închinăciunea Tatălui și Fiului și Sântului Duh, acum și pururea și 'n veci vecilor. Strana. Amin.

Diaconul: Domnului să ne rugăm!

Preotul ȋdice rugăciunea acéstă cu glas mare:

Dumnezeul cel ȋu prea-curat și ziditoriul a totă făptura, carele pentru iubirea ta de ómeni ai prefăcut ȋ costă strămoșului Adam într'o muier, și i-ai bine cuvîntat ȋ pre ȋnșii și ai ȋs: Cresceȋ și vȋ înmulȋ și stăpâniȋ pămîntul și pre amȋdoi ȋ-au arȋtat un ȋ trup ȋ prin împreunare; cȋ pentru acéstă va lȋsa omul ȋ pre tatăl și pre mama sa și se va alipi de muerea sa și vor ȋ fi amȋdoi un ȋ trup și pe care ȋ-a împreunat Dumnezeu, omul să nu-ȋ despartȋ; cȋla ce ai bine-cu-

vîntatŭ pre robulŭ t  u Avram ŝi a  deschis  pintecele Sarei ŝi l' i f cut  tat a a multor  n mur , pre Isac Revec i ŝi a  bine-cuv ntat  n scerea ŝi a  împreunată pe Iacov  cu Rachila ŝi dintr' nsul  a  ar tat  doi-spre-dece patriarh , cela ce a   nso it  lui Iosif pre Asanea ŝi le- i d ruit  lor  r d  n scerei de prunci, pre  frim ŝi pre Manasie : carele a  primit  pre Zaharia ŝi pre Elisabet, ŝi le- i ar tat  lor  prunc  pre înainte-merg torul  ; cela ce din r d cina lui Iesei după trup  a  crescut  pre pururea feci ra, ŝi dintr' nsa te- i  ntrupat  ŝi te- i n scut  spre m ntuirea n mului omenesc , carele pentru negr itul  t   dar  ŝi multa bunătate a  venit  în Cana-Galilei ŝi nunta care era acolo o a  bine-cuv ntat , ca să ar  i că cu voia ta este împreunarea cea după lege ŝi n scerea de prunci dintr' nsa :  nsu i st p ne prea s nte primesce rugăciunea n str a a robilor  t i ŝi precum acolo ŝi aice viind  cu starea ta de fa a cea nev d t , bine-cuv nt z  nunta ac sta ŝi d  robilor  t i acestora (cutare) vie a pac nic , lungime de  ile, minte  ntr g , dragoste unul  către altul  întru legătura păcei, semin ie întru lungime de  ile, dar  de prunci, cununa cea nevestejit  a slavei.  nvrednicesce pre d n  i a- i ved  fi  filor , păzesce patul  lor  fără b ntuial , ŝi le dă lor  din roua cerului de sus  ŝi din gr simea p m ntului ;  mple casele lor  de gr  , de vin  ŝi de unt -de-lemn , ŝi de t t  bunătatea ca să dea ŝi celor  lipsi i, d ruind  ŝi celor  ce sunt d mpreun  cu d n  i t te cererile cele către m ntuire. Că Dumne   milostivă ŝi de ómeni iubitor  e ti ! ŝi  ie slavă  n l t m , împreună cu cel  fără de  nceput , al  t   părinte, ŝi cu prea s ntul  ŝi bunul  ŝi de viața f c torul  t   duh , acum ŝi pururea ŝi 'n vecii-vecilor , amin !

Diaconul  : Domnului să ne rug m  !

Iar preotul  citeşte rugăciunea ac sta cu glas  mare :

Bine e ti cuv ntat  D mne Dumne  l  nostru, s n itorul  nunței cei de taină ŝi prea curate ŝi putcrul  legei trupescă, p zitorul  nestricăciunii ŝi chivernisitorul  cel  bun  al  celor  lumesc .

 nsu i st p ne cela ce din  nceput  a  zidit  pre om  ŝi l' i pus  pre d nsul  ca pre un   mp rat  f pturei, ŝi a   is  : Nu este bine să fie omul  singur  pre p m nt , să- i facem  lui ajutor  după d nsul , — ŝi lu nd  una din cóstele lui i- u plăsmuită muiere, pre care v   nd'o Adam a  is  : iată acnm os  din  sele mele ŝi trup  din trupul  me  ; ac sta se va numi muiere, că din b rbatul  să s'a luat  ; pentru ac sta va lăsa omul  pre tat l  să ŝi pre mama sa ŝi se va lipi de muierea sa ŝi vor  fi am ndoui un  trup , ŝi pre care Dumne   i-a

împreună omul să nu-î despartă; și acum Dómnne Dumneđeulú nostru trámete darulú tǎu celú cerescú preste robii tǎi aceștia (cutare), și dá feciórei aceștia întru tóte să se plece bárbatului și robului tǎu acestuia, să fie capú muieréi ca să viețuiască după voia ta. Bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine cuvintatú pre Avram și pre Sara, bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine-cuvintatú pre Isacú și pre Rebeca; bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine-cuvintatú pre Iacob și pre toți patriarhii, bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine-cuvintatú pre Iosíf și pre Aseneta. Bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine-cuvintatú pre Moise și pe Sephora; bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí bine cuvintatú pre Ióchim și pre Ana; bine-cuvintéză-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru precum aí bine-cuvintatú pre Zaharia și pre Elisabeta; păzesce-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru, precum aí păzitú pre Noe în corabie; păzesce-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru precum aí păzitú pe Iona în pântecelú chitului; păzesce-í pre dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru precum aí păzitú de focú pre sfinții trei tineri trimițendu-le lorú roua din Cerú și să vie preste dínșii bucuria aceia care a avutú fericita Elena când a aflatú cinstita cruce; adu-ți aminte de dínșii Dómnne Dumneđeulú nostru precum ți-ai adusú aminte de Enoh, de Sim și de Ilie; adu-ți aminte de dínșii, Dómnne Dumneđeulú nostru, precum ți-ai adusú aminte de sfinții tǎi 40 de mucenici, trimețdú de aurú cununí din Cerú; adu-ți aminte, Dómnne Dumneđeule și de părinții lorú cari i-au hrănitú pentru că rugăciunile părinților întăresc temeliele caselorú. Adu-ți aminte Dómnne Dumneđeulú nostru și de robii tǎi acești nuntașii cari s'au adunatú la acéstă veselie.

Adu-ți aminte Dómnne Dumneđeulú nostru de robulú tǎu (cutare) și de róba ta (cutare) și-í bine-cuvintéză pre dínșii! Dă-le lor ródă pântecelú, prunci buní, o întocmire în gândú sufletelorú și trupurilorú, înalță-í pre dínșii ca cedri Libanului, ca o vie odrăslită, dá-le lorú sémínță de spicú, că tótă îndestularea avéndú să sporéscă spre totú lucrulú bunú și bine plăcutú ție și să vadă pre fiú fiilorú sǎi, ca niște mlădiți tineré de măslini împrejurulú mesei lorú: și bine plăcéndú înaintea ta să strălucéscă ca luminătorii pre cerú întru tine, Domnulú nostru, că împreună cu tine este slava și puterea, cinstea și închinăciunea părintelú tǎu celú fără începutú și duhulú tǎu celú de viață făcătorú, acum și'n pururea și'n vecii vecilorú, amin!

Diaconulú: Domnului să ne rugămú!

Preotul ȳ dice rugăciunea acésta cu glas ȳ mare :

Dumneȳul cel ȳ sânt ȳ, carele din tărîna ȳ zidit ȳ pre om ȳ, ȳ din cósta lui ȳ-ȳ zidit ȳ muere, ȳ o ȳ împreunat ȳ lui ajutor ȳ după dînsul ȳ că aȳa ȳ plăcut ȳ slavei tale, să nu fie omul ȳ singur ȳ pre pȳinînt ȳ, însuȳi ȳ ȳ acum stȳ-pȳne trimite mȳna ta din sântul ȳ tȳu locaȳu ȳ ȳ împreunȳzȳ pre robul ȳ tȳu ȳ ȳ pre rȳba ta pentru că dela tine se împreunȳzȳ bȳrbatul ȳ cu muierea, împreunȳzȳ-ȳ pre dînȳii întru împreunarea gȳndului, încununȳzȳ-ȳ într'un ȳ trup ȳ, dȳruesce-le lor ȳ rȳda pȳntecelui, cȳstigare de prunc buni.

Cȳ a ta este stȳpȳnirea ȳ ȳ a ta este împȳrȳȳia, puterea ȳ ȳ slava a Tatȳlui ȳ ȳ Fiului ȳ ȳ sântului Duh ȳ, acum ȳ ȳ pururea ȳ ȳ în vecii vecilor ȳ, amin.

După acésta, luȳnd ȳ preotul ȳ cununele ȳ ȳ facȳnd ȳ cu dînsule chipul ȳ crucei întȳiu la mire, ȳ dice de treȳ orȳ :

Cunune-se robul ȳ lui Dumneȳu (cutare) cu rȳba lui Dumneȳu (cutare), în numele Tatȳlui ȳ'al ȳ Fiului ȳ'al ȳ sântului Duh ȳ; sȳrutȳnd mirele cununa ȳ ȳ pune preotul ȳ pe cap ȳ; asemenea se face ȳ ȳ la mirȳsȳ, ȳ dicȳnd ȳ de treȳ orȳ .

Cunune-se rȳba lui Dumneȳu (cutare) cu robul ȳ lui Dumneȳu (cutare), în numele Tatȳlui ȳ'al ȳ Fiului ȳ'al ȳ sântului Duh ȳ!

Decȳ ȳ bine-cuvîntȳzȳ preotul ȳ de treȳ orȳ dicȳnd ȳ. Dȳmne Dumneȳul nostru, cu slavȳ ȳ ȳ cu cinste ȳ încununȳzȳ pre dînȳii! Apȳi prochimenul ȳ apostolului glas 8.

Pus'ȳ pre capetele lor ȳ cununȳ de pietre scumpe, stih.

Viaȳa ȳ cerut ȳ de la tine ȳ ȳ le-ȳ dat ȳ lor ȳ.

Din cartea cea cȳtre Efesenȳ, a sântului apostol ȳ Pavel ȳ cetirea.

Fraȳilor ȳ! mulȳȳmiȳ pururea pentru tȳte întru numele Domnului nostru Isus Hristos, lui Dumneȳu ȳ ȳ tatȳlui, smerindu-vȳ unul ȳ altuia întru frica lui Dumneȳu. Pentru că bȳrbatul ȳ este cap ȳ muierii precum ȳ Hristos cap ȳ bisericii, ȳ acésta este mȳntuitorul ȳ trupului. Ci precum se plȳcă biserica lui Dumneȳu aȳa ȳ ȳ muerile bȳrbaȳilor sei întru tȳte. Bȳrbaȳilor ȳ, iubiȳi-vȳ muierile vȳstre, precum ȳ Hristos a iubit ȳ biserica ȳ ȳ pre sine s'ȳ dat ȳ pentru dînsa, ca pre ea să o sȳntȳscȳ, curȳȳind'o cu spȳlare de apȳ bine-cuvîntȳtȳ ca să o puie înaintȳ pre ea lui-ȳ slȳvitȳ bisericȳ ne-ȳvȳnd ȳ închinȳciune nici prihanȳ sa ȳ altȳ ceva de acestȳ-fel, ci ca să fie sȳntȳ ȳ ȳ fȳrȳ de prihanȳ.

Aȳa suntȳ datorȳ bȳrbaȳii să-ȳ iubȳscȳ muierile sȳle ca ȳ ȳ trupurile sȳle ; cel ȳ ce-ȳ iubescȳ muierea sa pre sine se iubescȳ, că nimenȳ

nici o-dată nu ș'aă urîtă trupulă sêă, ci-lă hrănece și-lă încălădesce pre elă, ca și Hristos biserica, că mădulări suntemă trupulă lui, din carnea lui și din ósele lui. Pentru acêsta va lasa omulă pre tată sêă și mamă-sa și se va alipi de muerea sa și voră fi doi ună trupă. Taîna acêsta mare este; iară eă ăică de Hristos și de biserică.

Deci dară și voi unulă fiesce carele așa să-și iubescă muiera sa ca și pre sine, iară muiera să se témă de bărbat.

Aleluia glasă ală 6-lea

Tu Dómne ne vei păzi și ne vei apăra :

Evangelhia de la Ioan cetirea.

În vremea aceia nunta s'a făcut în Cana Galilei și era muma lui Isus acolo, și a fostă chemată și Isus cu ucenicii lui la nuntă și sfîrșindu-se vinulă aă ăisă muma lui Isus către dînsulă : Vină n'aă !

ăis'a ei Isus . Ce este mie și ție muere, încă n'a venită césulă meă.

ăis'aă muma lui slugiloră : Oră ce va ăice vouă să faceți. Și eraă acolo șése vase de piatră puse după curățenia ăidoviloră, în care încă-peaă câte două saă trei vedre.

ăis'a loră Isus : Umpleți vasele de apă ! și le-aă umplut până susă și aă ăisă loră : Scóteți acum și aduceți nunulă ; și aă adusă. Și dacă a gustată nunulă apa ce se făcuse vină (și nu scia de unde este, iară slugele cară turnase apa scia), a strigată pe ginere nunulă și i-a ăisă lui : Totă omulă întău vinulă celă bună pune și dacă se îmbată atuncea celă mai prostă ; iară tu ai ținută vinulă celă mai bună până acuma. Acêsta a făcută începătura semneloră Isus în Cana Galilei, și s'a arătătă slava sa, și aă creăută într'însulă ucenicii lui.

Diaconulă : Să ăicemă toți din totă sufletulă și din totă cuge-tulă nostru să ăicemă. Dómne a totă ăitorule, Dumneăeulă părințiloră noștri, rugămu-ne ție, aădi-ne și ne miluesce.

Încă ne rugămă pentru mila, pacea, sănătatea, mântuirea, paza, iertarea și lăsarea păcateloră robiloră tăi (cutări).

Încă ne rugămă pentru norodulă ce stă înainte în sânta casa acêsta, pentru sănătatea și pentru mântuirea loră.

Încă ne rugămă pentru toți frații și pentru toți ortodocșii hristiani, pentru sănătatea și pentru mântuirea loră.

Vosglașenie.

Că milostivă și iubitoră de ómeni Dumneăeă ești și ție slavă înăl-

țămă, Tatălui și Fiului și sântului Duhă, acumă și pururea și în vecii veciloră, amin.

Diaconul :

Domnului să ne rugămă!

Preotulă ȃice rugăciunea acésta :

Dómne Dumneȃeulă nostru carele întru purtareă ta de grijă cea de mântuire, ai învrednicitū în Cana Galileii a aréta nuntă cinstită prin venirea ta însuți și acum pre robii tēi aceștia (cutare) pre care bine ai voitū a se împreuna unulū cu altulū în pace și într'unū gândū fī păzesce, nunta lorū cinstită o arată, patulū lorū nespurcatū flū feresce, viața lorū cea dimpreună fără prihană a-și petrece, bine-voesce, și-i învrednicesce pre dînșii să ajungă întru bētrânețe, cu inimă curată făcēndū poruncile tale, că tu ești Dumneȃeulă nostru, Dumneȃeū carele, miluesci și mântuesci, și ție slavă înălțămū împreună cu celū fără de începutū alū tēū părinte, și cu prea sântulū și bunulū de viață făcētorulū tēū Duhū, acum și pururea și 'n vecii vecilorū: Strana: Amin!

Diaconul :

Apără, mântuesce, miluesce și ne păzesce pre noi Dumneȃeule cu darulū tēū; ȃiua toată desēvēșit sfântă, cu pace și fără de păcatū, la Domnulū să ceremū. Ângerū de pace credinciosū, îndreptătorū, păȃitorulū sufletelorū și trupurilorū nōstre la Domnulū să ceremū! milă și ertare de păcate și de greșelile nōstre la dînsulū să ceremū

Cele bune și de folosū sufletelorū nōstre, și de împăcarea lumii, la dînsulū să ceremū!

Cealaltă vreme a vieței nōstre în pace și întru pocăință vomū sēvēși, la Domnulū să ceremū.

Sfîrșitū hristianescū vieței nōstre fără de patimă, nerușinatū, cu pace, și răspunsū bunū la înfricoșatulū județū alū lui Hristosū, la Domnulū să ceremū.

Impreunarea credinței și împărtășirea sântului Duhū cerșindū, pre noi înșine și unulū pre altulū, și tōtă viața nōstră lui Hristosū Dumneȃeū să o dămū, ție Dómne.

Vosglașenie.

Și ne învrednicesce pre noi stăpâne cu îndrăznire fără osîndă a cuteza și a te chema pre tine Dumneȃeulū celū cerescū tatălū și a ȃice ómenii: Tatălū nostru.

Că a ta este împărăția, puterea și slava a Tatălui și a Fiului și a sântului Duh, acum și pururea și 'n vecii vecilor amin!

Preotul: pace tuturilor, capetele vostre Domnului să le plecați

Deci aducă paharul cel de obște de-lă bine-cuvinteză preotul dîcîndu rugăciunea acesta.

Diaconul: Domnului să ne rugăm! și

Preotul dîce: Dumneșule! cela ce toate le-ai făcut, cu tăria ta, și ai întărit lumea și ai înfrumusețat cununa tuturor celor făcute de tine, și acest pahar de obște ce l-ai dat celor ce se împreună spre împreunarea nunței, binecuvinteză-l cu binecuvîntare duhovnicescă, că s'a binecuvîntat numele tău, și s'a proslăvit împărăția ta, a Tatălui și a Fiului și a sântului Duh, acum și pururea și'n vecii vecilor amin!

După aceia luîndu preotul paharul în mână le dă lor de gustă de trei ori întâiu barbatului apoi muierii. Și îndată luîndu tîmîitoare începe a tîmîia înprejurul tetrapodului, încunjurîndu cu cei cununați de trei ori:

„Isaia dînșuesce, feciôra a avut în pîntece și a născut fiu pre Emanul, pre Dumneșu și omul, răsăritul este numele lui, pre carele slăvind-l pre feciôra o fericim.” Altă tropară.

Sfinților mucenici carele bine v'ați nevoit și v'ați încununat, rugați-vă Domnului să se miluiască sufletele noastre. Slavă ție Hristose Dumneșule! Lauda apostolilor și bucuria ucenicilor, a căroră propovăduire este treimea cea de-o ființă.

După aceia ieă cununele dîcîndu: Mărită să fii mire ca Avraam și binecuvîntată să fii ca Isac, și să te înmulțesci ca Iacob, umblîndu în pace și lucrîndu întră dreptate poroncile lui Dumneșu.

La mirésă iarăși dîce: Și tu mirésă mărită să fii ca Sara, să te veselesc ca Rebeca, să te înmulțesci ca Rachila, veselindu-te cu barbatul tău, păzîndu hotarele legii, că așa a bine-voit Dumneșu.

Deci Diaconul: Domnului să ne rugăm!

Dumneșule, Dumneșul nostru, care ai venit în Cana Galileii și nunta care era acolo o ai binecuvîntată, binecuvinteză și pre robii tăi aceștia care cu alegerea ta s'au împreunată, întră împreunarea nunței. Bine-cuvinteză intrările și eșirile lor, înmulțesce întră bunătăți viața lor, primesce cununile lor întră împărăția ta, nespurcați, fără prihană și neasupriți, păzîndu-i în vecii vecilor.

Preotul: Pace tuturilor ! Capetele vóstre Domnului să le plecați.

Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, Treime cea întru tot sântă și de o ființă, și începătoare de viață, o Dumneđeire și o împărăție să vă bine-cuvinteze pre voi ; să vă dea vouă lungimă de viață, prunci buni, sporire vieței și credinței, și să vă umple pre voi de tóte bunătățile cele de pe pămînt, și să vă învrednicescă pre voi desfătării bunătăților celor făgăduite ; pentru rugăciunile santei născătoare de Dumne-deu și ale tuturilor sântilor, amin !

După aceia făcându-li-se orații și sêrutându-se între dînșii, face preotul opustă desêvêșit.

Cela ce cu venirea sa în Cana Galileii a arêtat cinstita nuntă : Hristosă adevêratul Dumneđeul nostru, pentru rugăciunile prea curatei maicei sale, ale sântilor, slăviților și întru tot lăudaților apostoli, ale sântilor de Dumne-deu încununăților, și întocmai cu apostolii împăraților Constantin și Elena, ale sântului marele mucenic Procopie, și ale tuturilor sântilor să ne miluiască și să ne mântuiască pre noi ca un bun și iubitor de ómeni.

După ce s'a sfîrșit cununia preotul îi felicită, urându-le mulți ani fericiți ș'apoi îi întreabă, că ce hram ar vrea să prăznuiască. Mirii își aleg pe sântul Gheorghe, Nicolae și mai ales pe sântul Spiridon. Mirii se îndatoresc, că de ziua sântului acela, ce și l'a ales au să-i trimetă de decuséră lție ș'a doua zi au să se ducă la biserică să ducă sântului luminare și leturghie și de le-a ajutat Dumne-deu să mîergă cu spor și isvor vor duce și blid. Același lucru îl găsim la Romani, unde fie-care sat, și fie-care casă, până chiar și fie-care colibă își avea deul lui protector (Lari și Penati), pe cari-i invoca Romanul în rugăciunile sale și căruia-i făcea jertfă.

În Oltenia, când mirii vrea să iasă din biserică, le închide ușa, dîcîndu că-i închisă cu cheie de aur, de argint sau de aramă și nu le dă drumul să iasă până ce cumnatul de ginerică nu le dă darul.

10. După cununie.

În Oltenia, după eșirea din biserică, mirele se aruncă pe calul și în góna cea mai mare fuge acasă de se pitulă. Când nunta vine de la biserică ómenii cu cofe pline cu apă s'a-ținú în cale și mirele saú nunulú trebue să pue în fie-care cofă după cât îlú lasă inima. Nunta de la biserică merge deadreptulú la curtea din satú, fie arendașú saú stěpánú veș-nicú. Nuntașii staú josú în ogradă, iar nunulú cu vornicelulú cerú intrarea la boeri.

Intrândú în casă, după ce a datú norocú bunú și sărutá mána boerilorú și pe față și pe dosú, ducěnd'o în urmă la frunte, după cum e obiceiulú țěranulú și, după ce-í rógă să nu bănuiască de îndrăsnělă, îi întrébă de primescú pe miri. În deobște stěpánii đicú bucurosú, bucurosú și nu numai pe miri dar și nuni și druștele și din gospodari cât o avea în-căpere; atunci nunulú iese în capulú scărei și strigă: „Hei finule și fină, vreaú stěpánii să vė vadă de sunteți buní de prășitú și de seceratú, atunci mirii intră cu druștele, cu câți-va dintre fruntași, c'o pereche de lăutari, iar cea-laltă pereche de lăutari cu parte din rudeni și din nuntași rămănú de jocú în curte.

Stěpána casei cinstesce pe miri și pe nuni și de se 'n-těmplă vr'unú moșú bětrănú, bětrănú, stěpána nu-lú trece cu vederea. de vreme ce bětrănețea are cinstea ei, ca una ce a vėđutú multe, a auditú multe și care scie multe. Stěpána trece'n urmă garafa și paharulú jupánesei casei, de cinstesce pe nuntași dearěndulú, cari și ei aú garafa lorú cu rachiu. Mirele ține paharulú în mána drěptă, ce-o pórtá învėlită într'o basma roșie, vornicelulú tórănă 'n paharú și mirele cinstesce întâiú la stěpánú apoi la stăpánă, care măcar gustă. Nunulú în urmă cere să cinstescă curteni. Când pe stěpánú îlú ajunge voe bună și mai alesú de-sú veselí, când

cinstesce la mire îi ȋdice: „poftimŭ, jupâne mire, cinstesce de a binele, ca sã vȃdŭ cãtŭ de dragã ȃi-ȋ mirȃsa,“ ŝi totŭ aȃa face ŝi mireseȋ, ce gustã numai cãte puȃinŭ, fãcȃndŭ mulȃime de strãmbãturȋ; „dar aȃa ȃi-ȋ de dragŭ mirele?“ îi ȃicŭ stȃpãniȋ. De o vȃdŭ însã cã nu pȃte ŝi nu pȃte bea atunci o lasã.

Nu rarŭ se vede poruncindŭ stȃpãnulŭ scripcarilorŭ sã mai tragã din arcușŭ ŝi ei, prindȃndu-se în horã deavalma cu nuntașii, se facŭ unŭ chefŭ ŝi o voe bunã.

Stȃpãnulŭ face atunci țidulã la crãsmã de o vadrã saŭ douȃ de rachiŭ, pe care o dã în mãna mirelui, plãtindŭ acuma colacȋ dinaintea nunții.

Lãutarulŭ nici elŭ nu-ȋ uitatŭ, stȃpãnu-ȋ svãrle bacșiușŭ în paharŭ, saŭ i-lŭ slobȃde în scripcã.

Dupã ce nuntașii mulțumescŭ stȃpãnului de cinste se îndrȃptã cãtre casa mirelui, unde ajungȃndŭ din ómeniȋ casei îi întȃmpinã cu vr'o douȃ cofe de apã ŝi le varsã înaintea piciorȃlorŭ railorŭ saŭ a boilorŭ, ca sã le mȃrgã în cãsnicie cu bine ŝi cu abondȃntã.

La Istrieni „înainte merge muzica, îndatã dupã dȃnșii mirȃsa între doi vorniceȋ; fața ei e pe jumȃtate acoperitã; de pe capŭ spãnzurã nenumȃrate cordele, dupã dȃnsa, îmbrãcate'n haine de sȃrbãtȃre merge între douȃ druște mirele; iar la cȃdã tȃte nȃmurile ŝi poftiȃii. Dupã ceremonia bisericȃscã se ducŭ toȃi în casa mirelui saŭ a mireseȋ, pentru a se pune la masã.

„Mireseȋ îi ese înainte sócra cu unŭ copilŭ ŝi cu o coșarcã plinã cu fructe, cu grãne; mirȃsa ia mai 'întãiu din coșarcã ŝi aruncã dupã dȃnsa totŭ conȃinutulŭ ei.“ ¹⁾

La casa mirelui dupã cununie.

În județul Mehedinȃi, dupã eșirea din bisericã, mirele se aruncã pe calŭ ŝi fuge acasã, de se pitulã.

¹⁾ Istrien, Historische, geographische, und statistische Darstellung der Istri-schen Halbinsel.

La casa mirelui sócra cea mare a aşternutǔ lăvicerǔ, scórţǎ din fundulǔ casei peste pragǔ şi până ce trece afarǎ şi peste pragulǔ tindeii. De-î glodǔ afarǎ, punǔ pae sub lăvicerǔ.

În partea muntelui mirésa se scobórá de pe calǔ în pólele sócrei; iar pe unde mirele o cobórá din carǔ, une orî se preface, că n'o vrea şi în locǔ de a o lăsa binişorǔ, o trântesce josǔ; iar sócra din pragulǔ tindeii o întâmpină cu asprime, că cine-î, de unde-î şi ce cautǎ la ea: „până acuma amǔ fostǔ fica cutăruia, dar de acuma înainte sunt a dumi-tale; ¹⁾ şi 'n vreme ce sócra mai schimbǎ cu nora câte-va cuvinte, lăutarii cântǎ:

Sócrǎ, sócrǎ
Pómǎ acrǎ
De te-ai cóce
Câtǔ te-ai cóce
Dulce nu te mai poţi face.
De te-ai cóce unǔ anǔ ş'o varǎ
Totǔ eşti acrǎ şi amarǎ.
De te-ai cóce câtǔ te-ai cóce
Ca mămuca nu te-î face.

În jud. Rômnicu-Saratǔ sócra aruncǎ unǔ frǎu pe capulǔ miresei ş'o dǎ în mâna unui flăcău, care o duce la puţǔ saǔ la izvorǔ, fiindǔ urmaţi de către nuntaşi; iar dupǎ ce

¹⁾ Cum primesce sócra pe norǎ, apud Gubernatis: „Quando la brigata giunge alla casa dello sposo trova chiusa la porta; la nuora picchia tre volte, al terzo picchio si apre, e in sulla soglia si affaccia la suocera burbera nel volto, colla mestola appesa alla cintura, e comincia questo dialogo con la nuora — Che cosa volete? — Entrare in vostra casa e obbedirvi in quanto vi piaccia di comandarmi — Eh! Voi altre ragazze leggiere e capricciose ben altro avete in capoche l'assetto della casa.—Lasciatemi provare e vedrete.—Ma qui si tratta di pascolare e mugnere gli armenti, di tagliare il fieno e lavorare i campi. Ed io taglierò il fieno lavorerò i campi. Di alzarsi la prima e coricarsi l'ultima perchè la vecchia suocera possa alzarsi l'ultima e coricarsi la prima—Ed io farò anche questo. Ma voi verrete meno stante fatiche.—Iddio e vostro figlio mi aiuteranno “ A queste affettuose parole, la suocera smette l'aria burbera e stingendosi amorevolmente fra le braccia la nuora: —Vieni, figlia mia, le dice, vieni e possa tu non mai scordarti delle fatte promesse. Poi, levandosi la mestola dalla cintura, la consegna alla sposa che da quell'istante fa gli onori della casa e invita tutta la compagnia a prender posto al banchetto di nozze.“ Usi nuziali, pag. 195.

mirésă umple găléta cu apă, flăcăulă o duce acasă totă de frăă.

În Muntenia, Oltenia, Dobrovia și Transilvania aprópe pretutindenă, mirésă dă de spălată pe mână mai întâiă nului ș'apoă socrului; și în vreme ce mirésă le tórănă, câte-ună pehlivană de băiată se alătură pe la spate și zmac pe mânele nului cu niște tărâte, huște saă chiar cenușă.

După ce nului s'a spălată, vornicelulă îi întinde pe mână ștergară ca dară de la mirésă. După nună vine rândulă socrului; elă se păzesce, câtă se păzesce, dar n'are încotro; rară, rară se întâmplă să scape nepăcălită. La urma urmei e nevoită să le făgăduiască o oca saă două de vină numai să se mai astêmpere. După ce s'a spălată și socrulă, îi dă și lui ștergară, iar mirésă le sêrută mână.

În Albantchioă mama mirelui, când vede c'a intrată nuntă 'n ogradă, le légă crucișă cu batiste pe fetele ce-să față.

În Oltenia sócra în locă de a eși întră 'ntêmpinarea miresei, se pitulă ca nu cum-va să se strîmbe nora la ea, temându-se c'a muri.

În Zeferchioă (Dobr.) sócra ese înaintea mirelui c'o strachină de făină, în care staă înfipte vr'o câte-va lumînări.

În Pecineaga, Cerna, Rachel și la Româniă din Cataloi, lumînările aprinse le înfigă într'ună colacă.

La Greci mirésă este stropită cu apă sfințită și atinge foculă sântă. ¹⁾

Desaubry ăice, că unulă dintre patrimi presenta miresei o torță de bradă aprinsă ²⁾ și apă ³⁾, pofindu-o să pue mână. Acésta era pentru a o curăți saă mai bine pentru

¹⁾ Ignem undamque jugalem (Valer. Flaccus, Argonaut. VIII 245). apud Fustel de Coulanges. Paris 1886.

²⁾ Varr. L. L. V. 61—Non. Marcell. v. fax

³⁾ Varr. ib —Serv. in Aen. IV 167.

a-î vesti, că de acum înainte ea se va bucura în comună cu bărbatul său de foc și de apă, adică de viață. ¹⁾

În Dobrogea prin satele Luncavița, Jâjâla, Vărsătura, Carcalin, ese înaintea miresei cu două pâni, pe cari i le pune subsuoră; iar în mână-i dă o garafă cu rachiū. Totu în Dobrogea două fete, ținându în mână luminări aprinse. jocu înaintea mirelui.

În Moldova sócra stropesce pe mire cu agheazmă și-lă sémână cu pâne, iarăși obiceiul romanu (aqua et igni). După Düringsfeld la Spaniolu și la Francezi este același obiceiū. Acestu obiceiū de întempină pe miri cu pâne și sare se găsesce la Români din toate părțile. ⁽²⁾ Pe lângă pâne și sare mai ese înaintea mirilor cu miere și untu, ȑicându:

Eū vē daū pâne, miere și untu,
Dumneȑeū să vē dea dulceȑile de pe pămîntu.

Mirésa iea cu degetulū untu, și unge ușorulū ușiū mai întâiū la pragulū de susu, apoi la celū de josu, în urmă în drépta și în stânga. Acestu obiceiū era și la Români, după cum se vede în Plinius, ca mirésa să ungă ușorulū cu gră-sime de porcū saū de lupū.

„Aci se observă unū usū, ce ne aduce aminte o datină veche românescă. Când adică s'a scoborîtu mirésa de pe calū și voesce să trecă pragulū i se dă untu saū miere, cu care unge ușa, voindū să ȑică, că blândeȑea și iubirea să înso-ȑescă intrarea ei.“ ³⁾

„Ajungându la casa mirelui, când intră, i-se dă untu

¹⁾ Plut. Quaest. rom p. 70—Paul ap. Fest v. facem.

²⁾ Români așa aū apucatū din străbuni, de a eși tot-deauna înaintea Domnului cu pâne, cu vinū și cu sare. Acestu obiceiū flū pomenesce V. Alecsandri.

Ca la domnū cu pâni și sare
Vorū eși vouă înainte.

³⁾ Dora D'Istria, Obiceiurile la Români din Grecia.

cu care unge partea superioară a porții, și lână pe care o răs-pândesce în semn de abundență și noroc, ce aduce.“¹⁾

„Apropiindu-se acum mirésa către pragul casei, agață niște fâșii frumoșe de lână pe ușă și unge ușorul cu untură de lupș sau de porc, creșându că prin ungerea acesta se îndepărtéză fermecăturile și se opresc relele de către această casă.“²⁾

Pe nuntași în cele mai multe locuri, bucătărita-i întim pină c'o cofă de apă într'o mână și c'unu smoc de stebles de busuoc în alta.

Prin Dobrogea câte una din trepădătore se iea după nuntași cu câte o mână de făină, ba încă chiar cu plétura și spēlătorul, de mai făc hazu cei ómeni.

La Latini se punea unu jugu pe gâtul celor logodiți pentru a le aréta că căsătoria este unu felu de jugu, și deacolo se dice că a luat numele de conjugium.

În jud. Râmnicu-Săratu sócra-i pune miresei pe capu unu frâu de calu și așa caută a o trage în casă, creșându c'atunci nora-i va avé norocu la vite și va fi supusă bărbatului ca și calul. Din făcăi dau năvală dór ar puté smulge lăicerul de pe pragu, iar sócra nu-i póte astimpéra decât cu vr'o oca de vinu.

În Dobrogea sócra-i prinde pe miri c'unu brâu. Pe aiurea o trage pe mirésă cu vatală, ca să-i mérgă țesutul cu sporu. În Oltenia sócra-i prinde pe miri c'unu colanu cu paftale, iar prin jud. Tecuci, Tutova și Putna îi apucă de gatu c'unu peșchiru.

În Dobrogea, în jud. Ialomița și Brăila mirésa nu se dá virită 'n casă, până ce socru-séu n'o dăruiesce cu ce-lu lasă inima.

De ómeniloru li se pare, că nu-i de ajunsu strigă: „ș'unu

¹⁾ Carageani. Convorbiri literare, an. II. Obiceiurile la Macedoneni.

²⁾ Plin. cartea 28. Serv. la Virg. Eneida, IV, 466.

boă, orî ună cală, că de nu dai, lupulă să ți-i mănânce, și ce a mai rămasă să iea Turciă și Greciă“ ; când îi vine și sócrei rëndulă și ea încă o dăruiesce c'ună răschitoră, cu o furcă, cu o cociorvă saă cu nisce chirostei, și când îi dă lucru 'n mână îi mai trage și o palmă.

În Moldova de susă sócra cea mare, afară numai dóră de-i slăbănógă, o umflă pe mirésă 'n brațe ca pe ună copilă o sêrută pe amêndoi obraji și-i ăice: „casa mea și masa de ađi înainte sunt și ale tale, iar tu draga mamei să fii bună, cu minte ș'ascultătóre;“ apoi vêrînd'o 'n casă, o pune 'n fundulă casei pe ună cojocă ¹⁾ cu blana 'n susă, ăicêndu-i totă nună mare și cumêtră mare și totă în capă de masă să stai.

Mirele când dă și elă să intre 'n casă, vr'o câțiva flăcăi îi dau vr'o doi pumnă din fugă și de nu-i repede la picioră ilă coșasce de bătaie, că de ce a eșită din numêrulă loră.

În Moldova, Muntenia și Dobrogea, când mirésa intră 'n casă câte-va neveste se ațînă la gura hornulă ca nu cum-va să se uite mirésa în cuptoră, cređêndu-se că atunci móre sócra. De mirésa însă-i șirétă totă se plécă și măcar printre femeii ca printre degete să zărêscă vatră.

În Muntenia nu se cade să se uite 'n vatră, căci atunci cuvîntulă femeii înaintea bărbatulă nu va fi ținută la nici o sémă ca și cenușa din vatră.

În Oltenia însă din potrivă trebuie să se uite în vatră numai decăt de voesce să aibă copăi frumoși.—Mirésa intrândă în casă unge cu miere păreții în patru părți.

De-i așa vrerea mirelă o iea pe mirésă în brațe și bi-

¹⁾ Marienescu, Cult. păg. creșt. Pielea de ôie sacrificată s'a pusă pe două scaune lângă o laltă și tinerii aă șeăută pe piele, ce însemnă că mirésa are să gătêscă bărbatulă cele ce-i sunt de lipsă-i din lâna de ôie, adică să tórcă și să țese: Paul D. p. 114. In pelle lanato novo nupto considere solet, quod testetur lanificii officium se praestaturam viro. Plut. Q. R. 31. Preller. p. 586. Tot asemenea ăice și Bojinca Damaschin, Ant. rom.

nişorū o rădică în sus ş'o dă cu capu'n grindă, ca să prindă la minte.

În Dobrogea mirele face cruce 'n uşă cu cuţitul, de-o pecetluesce, ca nu cum-va să amestece farmicele şi drăciele şi să-î fure nevasta.

Mama de obicei le dă 'n mână o pâne ş'ună cuţită dicându-le: „iată dragii mami, aveţi în mâna voastră pânea şi cuţitul, şi cum vă va plăcea aşa veţi tăia-o şi cum veţi aşterne aşa veţi dormi.“

În Pufesci, în Domnesci, le dă mirilor ună ouă răscoptă, de-lă mănâncă cu acul, că să fie economi; şi cum trage pu-lul la cloşcă aşa să tragă ei la casă.

În jud. Brăila le dă mirilor să guste miere, ca să tragă cu dragoste unul la altul; acelaşi obicei se găseşte şi la Sârbii, după Düringsfeld.

În Oltenia, după ce au venit de la cununie, aşternă în mijlocul casei ună lăiceră, aşadă pe elă o şea şi mirăsa trebuie să stea pe ea; mai pună lângă ea ună restetă, iar în braţe-i dau ună copilă frumosă, ca de aşa copii să-î facă Dumnezeu parte.

În Dobrogea le dă mirilor să rupă ună colac. Totă asemenea şi în Oltenia şi în jud. Argeş, când pregătesc copturile, sócra cea mare împleteşte ună colac frumos, înfige în elă o bucată de francă şi-lă pune la copt.

Iar în vreme ce mirii îsă la cununie sócra cu cumnatele gătesc colacul, ¹⁾ legându-lă cu panglici şi înfăşurându-lă cu flori şi cu petelă. În mijloc îi aşadă struţ de buşuoc, în crenguţele căruia înfigă strafide şi mai pună sare şi alte celea; iar pe deasupra îlă acoperă cu ună bariză.

¹⁾ Fest. p. 310. Strues genera liborum, sunt digitorum conjutorum non dissimilia, qui superiecto panicula in transversum, continentur. Strues = pâne împletită una peste alta. La Paul Diacon p. 222 pâni de sacrificiu se numesc glomi, glomera, ca nişte gheme. La Varro şi Pliniu 28, 12, nişte pâni şi turte rotunde se numesc pastilli, la Greci τροχίσκος şi fereta din farcări, farctum. Rosbach p. 48.

După ce au venituri mirii de la cununie sócra le pune dinainte colacul, dicându-le: „iea acum, dragii mamei, să vedem cu cui îi stă norocul în bani?”

Mirele rădică barizul de pe colac; toți îl privesc cu dragă cătu-î de frumos împodobit. Mirele-l iea c'o mână și-l întinde miresei, ce ca parte femeiască, ce nu se poate pune de-o potrivă cu bărbatul, îl prinde cu amândouă și trăgându-l fie-care la sineși îl rup, căutându în urmă, în bucata căruia s'a nimerit norocul și'n urmă gustă fie-care din miri din bucata cu parale. ¹⁾

În unele sate, după ce au venituri mirii de la biserică, merg înaintea icónelor, ²⁾ unde se 'nchină pentru a mulțumi lui Dumnezeu, că s'au vădit cununai, adică om cu casa sa și în rëndu cu lumea.

În jud. Tecuci într'o odăiță aședă pe masă nuna cea mare pâne, ³⁾ sare, zahăr, strafide, roșcove și alte bună-

¹⁾ Plutarque, Solon 20; Praec. Conjug., I même usage chez les macédoniens. Quint Curce VIII. 16. Iussit affari patrio more panem; hoc erat apud Macedones sanctissimum coemtium pignus quem divisum gladio uterque ghi babat. — Plin. Hist. nat. XVIII, 3, 10: in sacris nihil religiosius confarreationis vinculo erat, novaeque nuptae farreum praeferebant Denys d'Halicarn. II, 35; ἐκάλουν, τοὺς ἱεροὺς γάμους φαῖράνια ἀπὸ τῆς κοινωνίας τοῦ φαῖρός. Tacite Ann. IV, 16 11, 26.—27. Juvenal X, 329—336. Servius, ad Aen. IV 103, ad Georg I, 31.

²⁾ Gaius I, 110—112. Ulpian 9. Digeste XXIII, 1. Chez les Etrusques aussi le mariage s'accomplissait par un sacrifice (Varron de re rust. II, 4). Même usages chez les anciens Hindous (Lois de Manou, III, 27 30. 172; V, 152; VIII, 227; IX, 194. Mitakchara, trad. Oranase, p. 166, 167, 236.)

³⁾ Gubernatis, Usi nuziali; „Simbolo di fecondità e di ospitalità pia era il pane ed il vno, che anticamente gli sposi trovavano preparate sulla porta della loro dimora; nei dintorni di Ciamberti, in Savoia, la suocera attende alla soglia gli sposi con un pane e del sale; in Russia mentre la suocera presente agli sposi la sacra immagine, la suocera solleva pure sopra le loro teste un pane con un cavo nel mezzo ripieno di sale. La suocera sarda riceve la sposa con grano e sale la polpetta della suocera perugina e la schioccata della suocera abruzzese suppliscono evidentemente il pane ed il grano. In Corsica la suocera presenta alla sposa un *tinedru* di *caghiatu*; l'osimana un boccale di vino. Nel Tarentino, fino al secolo decimo sesto, era l'uso che la sposa, al suo ingresso nella casa, fosse imbocato con una cucchiata di miele, cibo sovra ogni altro accetto nelle nozze tartare.”

tăți; apoi le acoperă cu unu prosopu, apoi chiamă pe miri și-i duce la masă, ca să-și alégă de pe ea ce vrea; atunci nuna pe la spate îi prinde pe amândoi c'unu peșchir de gât și așa-i trage în odaia nuntașilor și iar rîsu, chefu și voe bună.

La Macedonenii în Bitolia, Mağarova, Nyopoli și Vlaho-Clisura, când mirésa a intrat în casă, scóte din buzunar două mere, în cari sunt înfipti bani de aur sau de argint după puterea miresei și le aruncă așa, ca să se ducă de a dura pe lăiceru.

La Macedonenii: „cum intră mirésa în casă, némurile ei încep:

Su'na salce sălciora
Să și o lia ginerile subsuóra,
S'nă bănez lungină.
Ne adaseși ghirachină
Si umplu casa de luînă.
S'nă bănez sor margeana
Si îi umpli casa di haraoă“

Sub o salcie sălcioră
Să-și o ia ginerele subsuóra,
Să trăesci lungi ani.
Ne-ai adus o lebadă
Să umplu casa de lumină.
Să ne trăesci soră margea
Să ne umpli casa de bucurie.

La Macedonienii înainte de masă se jócă, iar cântecul, ce se cântă, când se bagă mirésa în cor este următorul:

Albă să ni ti ved lea sor
Că îi ti alechiși in cor
Ta s'nă faci nouă feciori;
Doi s'li băgăm prămători
Ta s'n adară fustași si badeni;
Doi s'li băgăm hrisiși
Ta s'ne facă neale s'minghinși;
Doi s'li băgăm picurari
To s'nă aducă unt și caș;
Doi s'li băgăm gmnisari
Ca s'alagă di ușă, ușă
Ti nă la căldărușă.

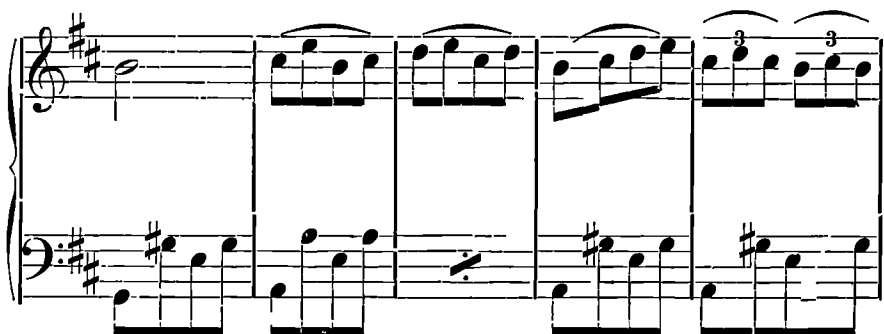
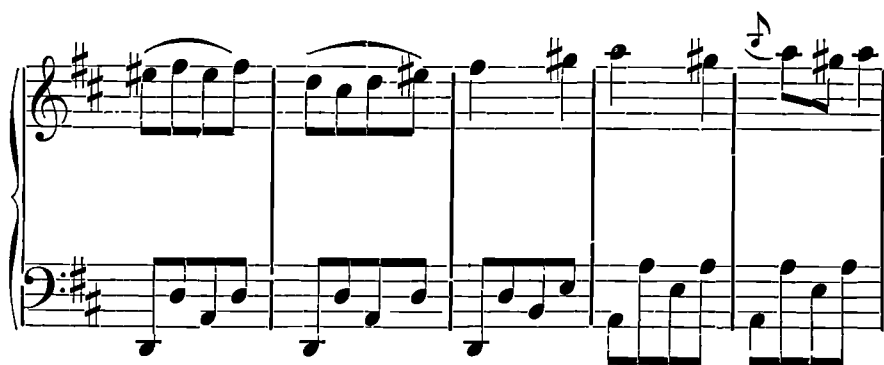
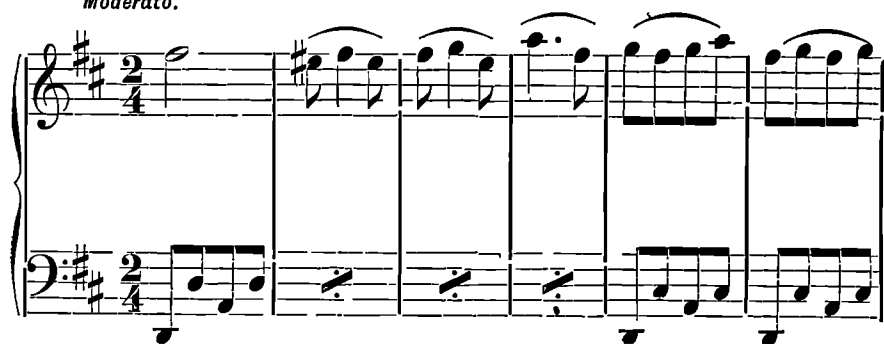
Albă să mi te vedă fă soro,
Că țe-ai prins în horă
Ca să ne faci nouă feciori;
Doi să-î facem negustori
Ca să ne facă rochi și blăni;
Doi să-î facem giuvaergii
Ca să ne facă inele și cercei;
Doi să-î facem păcurari
Că să ne aducă unt și caș;
Doi să-î facem spoitori
Ca s'alerge din ușă 'n ușă
Pentru o négră căldărușă.“ 1)

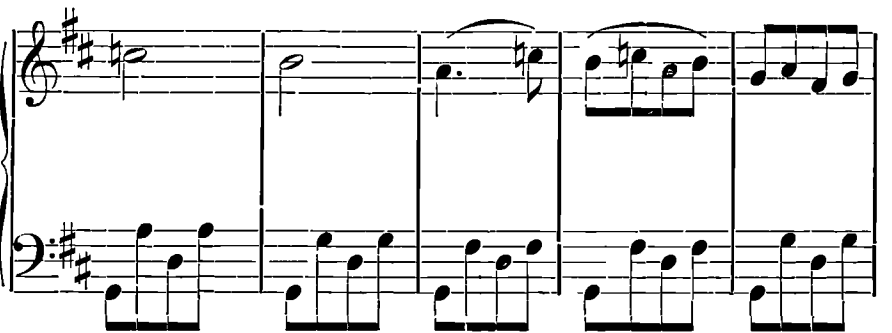
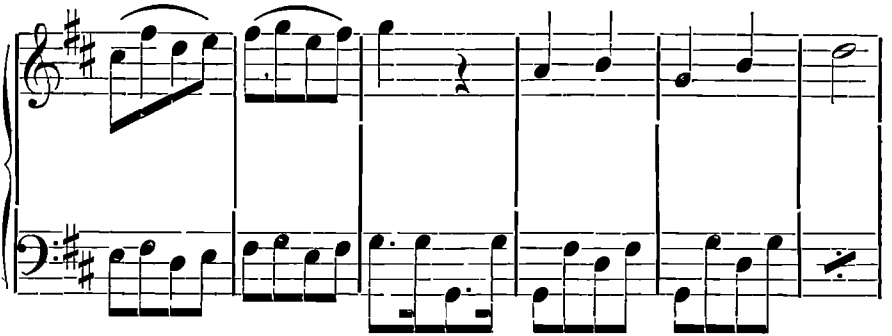
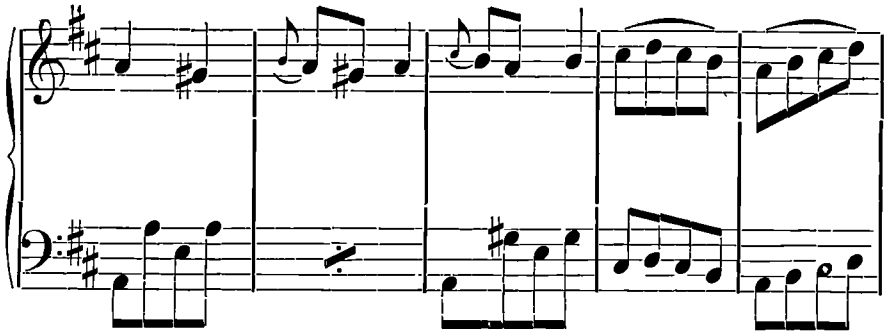
1) Burada, Datinele la nunți ale poporului Român din Macedonia. Rev. ist. arch.

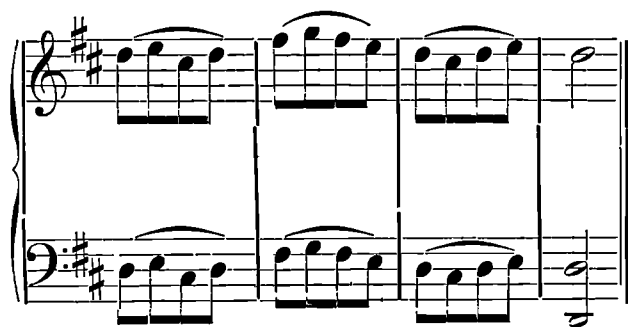
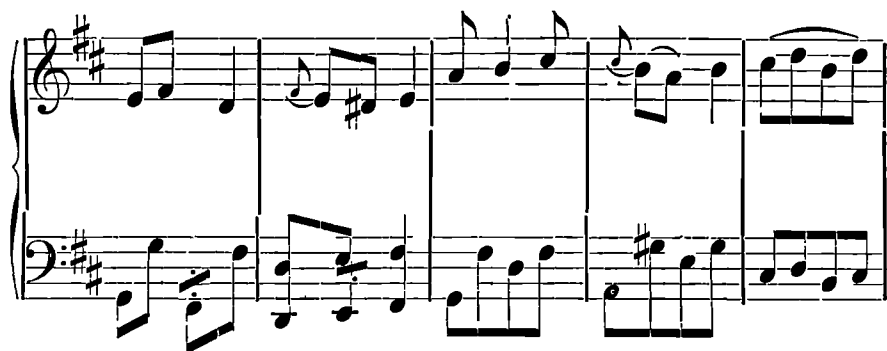
La Ruși, după ce au venit de la cununie, s'au dat cinstea și toți se aședă la masă, pe care stă corovaiu, în care-i înfiptă o crenguță de vișină sau cireșă, câte-va stebile de busuioc și alte flori; lângă corovai stă lejani. Pe masă se mai află și colacul, ce l'au purtat Sâmbătă la poftiri buiarănu. Mirele, starostele și lăutarii plécă prin sat, dea-valma cu buiărăni, ce duc corovaiul, jucându-l; iar mirele ține subsuoră două pâni, mergu astu-fel până la un loc, în urmă se întorc îndărăt. În vremea asta ómenii rămași în ogradă pun în pórtă lemne, cară, căruțe, știubee umplute cu pae, pentru ca să n'aibă pe unde intra mirele cu ómenii săi, atunci când se vor întorce; și când s'au întors, la pórtă se încinge o luptă crâncenă *) întru ómenii din lăuntru și cu cei ai mirelui. Câte o-dată se întâmplă că strică nu numai pórtă dar și carăle și căruțele și nu se lasă până ce nu le dă o vadră sau două de rachiu; și întâmplă-se orice s'ar întâmpla, socrul cel mare nu trebuie să se supere; și nu rar se vede câte unul din nuntași cu capul chiar spart. După ce nuntași au căpătat rachiu și *șișca* se trag la o parte, de unde se apără cu pari. Înaintea casei stă o masă acoperită cu pânzătură curată, iar deasupra o gălétă cu apă; lângă masă stă mirele încunjunat de femei *șvahe*, cari cântă, și în vremea asta mirésa plânge în casă cu druştele. Femeile de afară tae corovaiul tot fel fel, de înfruptă cu el pe toți nuntași. Cine-va varsă atunci găléta cu apă și mirele-l dăruiesce, apoi cu toți intră 'n casă și se aședă după masă.

*) Același obicei se găsește și la Transilvăneni.

Când se întorce nunta de la biserică.

Moderato.

11. Masa de cununie.

Hobotulă, Zabranică, Săvonă, Sdonă, Svonă, Bolă, Pintene.

Preotul și dascălul sunt poftiți tot-d'a-una la masa de cununie; și, de vină, locul cel mai de cinste este al lor. La masă s'aședă lângă preotul nunul, apoi mirele, mirésa între două sau patru druște, și în urmă nuna; iar de acolo 'nainte toți ceilalți gospodari, fie-care cu gospodina lui, după vârstă și cinste. Pe masă stau bucatele, iar în mijlocul mesei patru colaci, unul peste altul c'un smoc de stebile de busuioc, c'un drobușor de sare și c'o naframă, ale cărei colțuri cusute frumos, răsără dintre crengile de busuioc.

În Moldova cu această naframă se lăgă mâinile mirilor la Isaiia dănțuesce; iar în urmă o ține mirésa 'n mâna sa o strânge în sîn și după ce a venit acasă o pune pe colaci la loc, de unde a luat-o.

După ce s'a încheiat masa de ómeni, nuna se ridică, iea naframa de pe colaci și dând-o în mâna miresei ȳice: „ține, fină, naframa de la maică-ta, pune-i-o finului în brâu și mi-lă scutură să te vedă cătu-mă ești de voinică“. Mirésa iea naframa, s'erută mâna nunei și apoi o pune mirelui în brâu astfel ca să se vadă florile de prin colțuri. De mirésa-i cam cu duh și voinică, îi trage o scutură ȳepănă, să scie el că nu degeaba ȳice câte-o dată părintele la cununie; „femeia să se témă de bărbat și bărbatul de cociorvă.“

Ómeni mai ridă; începe apoi cinstea, în sănătatea mirilor, și a nunilor și a celorlalți.

De o dată intră vornicelul, jucându hobotul (zăbranică, zvonă, savonă, saonă, ¹⁾ brobódă, cãrpă, învelitoare) pe două crenguțe de măr dulce și mai ales pe două trestii, pentru că sarcina căsătoriei, la care se 'njugă ²⁾ să nu fie anevoiósă.

¹⁾ Acestă cuvânt l'amă auzit în satul Zaclău (Dobr.) din fața Galațului.

²⁾ Dict. Trans. La Romani pune pe capul mirilor ună jugă.

Vornicelulă mai ține în mâna dreaptă o ramură de răchită (semnul rodirei,) iar în mâna stângă are un pistol, dragoste înfocată; și jucându-lă mereu câtă de câtă totă dă să-lă arunce miresei pe cap. Druștele în mână cu batiste albe sară deamândouă părțile și începă a o apăra pe mirésă, ȕicândă:

— Scumpă-i mirésă nóstră.

Vornicelulă: — Ce voiți drușteloră?
 Bană de aramă, oră de 'argintă?
 — Ba la noi, bană de aramă
 Nu-să de sémă,
 Că n'avemă cai de potcovită
 Nică căldări de arămuită;
 Dar ne trebuie bană de argintă,
 Că acea de sémă sunt.

Vornicelulă: Foe verde busuiocă
 Mai poftimă boeri la jocă
 Și voi drușteloră jucați,
 Sarmalele scuturați
 Și bană vi-i aședăți,
 Că-să pe cósă cășligăți.
 Cu cătă lucru ați lucrată
 Cu atâtă v'ați căștigată.
 Mai săriți de mai jucați
 Pe mirésă o scăpați.

Drușca: Silesce tu vornicele,
 Cu pėrulă tēă ghițurele,
 Că nóptea 'n sată
 Te-a 'nserată
 Cu puică de căpetată,
 De te-oră prinde și pe tine
 Te-oră descălci fôrte bine,
 Să te 'nveți de altă dată
 Cum voinică fură fată.

Vornicelulă: Tăceți și voi drușteloră
 Nimica nu cuvîntați

Că pe voi nu v'amă jucată
 Nică parale nu v'amă dată,
 Ci și lucru ce-ați lucrată
 Și pe acela l'amă furată.
 Poftimă drușteloră pistóle,
 Că voră fi de veselie,
 Și mergeți la sócra mare,
 De-î dați ună glonte 'n spinare,
 Să nu se ție așa mare,
 Facă-se mai mititică
 C'are noră frumușică.

Drușca: Gândiți-vă vorniceî,
 Că aveți a înnopta
 Și mesenî a câștiga.
 Că v'a 'ntêmpina ună ciocarlană chioră
 Și va trebui de ajutoră,
 Și dacă veți îmbêta,
 Ulciorulă vi l'oră fura,
 Și séma cu ce veți da ?
 —Omă spune și noi așa,
 Că dragă ne-amă înoptată,
 Și ulciorulă mi-a furată.

Vornicelulă face atunci semnă unuia din nuntași de aduce pe o farfurie două saă patru păhăruțe de rachiă, după câte druște sunt, cu vr'o câte-va sarmale și cu pâne, de le dă drușteloră. De cum-va ele nu-să pricepute, ieaă rachiulă și se păcălescă răă, căci de cele mai multe oră acestă rachiă îi în două cu sare, iar de-să istețe nu pună mâna la cinste, și nu daă locă nuntașiloră de rîsă, ci numai apără mereă pe mirésă până ce vornicelulă le dă bacșișulă. Atunci vornicelulă totă jucândă hobotulă îlă svârle pe capulă miresei, lăsândă încetinelă bețele pe de lături. Nuntași cară de cară se repedă de rupă bețe pe a mână și strângă bucățele de lécă : că așa de ușoră să-și vîndă vita, câtă de ușoră se pune hobotulă.

După ce vornicelulă a înhobotat' o pe mirésă, nuna i-lă

potrivesce, lăsându-lă mai multă îndărătu și prindându-lă c'ună boldă mare în vreme ce lăutarii cântă:

Ia rădică-ți hobotu
 Și veți casa socru-tu,
 Ia rădică-ți basmaua
 Și veți casa sócră-ta.
 Mama-i dulce ca o pómă,
 Sócră-i acrá ca o córnă;
 De s'ar cóce, cât s'ar cóce,
 Dulce nu se póte face;
 De s'ar cóce ună ană ș'o vară,
 Totă îi acrá și amară;
 De s'ar cóce cu anu,
 Totă îi rea ca dracu.

„Și luându sfirșitu cununia se întorcă apoi la casa mirelui cu acieași orânduială cu care au și venit, înhobotându fața miresei cu o pânză foarte suptire de mătase roșie, pripo-nind'o cu două săgeți la capulă tinerilor, frații saū rude-niele miresei, atuncea când este să se aducă mirésa la că-mară.“ ¹⁾

Despre mirésa înhobotată pomensce Sbiera în cartea *Povești*, pag. 22.

Din bătrâni ne spună, că într'o vechime depărtată, dacă avea ună părinte mai multe fete și printre ele vre-o una slută și care începea a se trece, atunci intra în vorbă c'ună flăcău pentru una din fetele cele curățele; iar când venea vremea hobotului o schimba cu sluta și de vreme ce hobotulă nu se scóte până la legatū, mirele până atuncea nu-și putea vedé nevasta, și de și'n urmă-i era cu bănatū, n'avea ce face și ținea casă cu dinsa așa cum da Dumneđu.

Acestū obiceiū ni s'a păstratū în unele povești. ²⁾

¹⁾ Descrierea Moldovei de prințul Dimitrie Cantemirū.

²⁾ *Povestea babei păcălitoare*. După multe de tóte, cum baba înșală ciobanii de la stână cu berbecule cu lână de aurū, se capătă la cele din urmă c'o blană de óie și cum mergea cu dinsa- 'n spinare, numai ce întâlnește o nuntă, le dă buna calea

Unde găsim pomenindu-se hobotulū:

„Pe-o medalie grécă se vede pe o corabie o femeie în picioare, ținându cu amândouă mânele rădicate și întinse vó-lulū sěu de pe capū, care sémănă plutindū în voia vėntulū. Iatā espicarea datā acestei medalii după cele trase din Ca-siodorū scrisórea, cartea IV. Ifisū, perđendu-și fiulū sěu, pe care-lū adora, își propuse de a pune totulū în lucrare pentru a-lū găsi. După ce l'a căutatū pe pāmīntū, ea voesce încă să viziteze marea. Spre acestū scopū, ea se imbarcă în celū întâiū caicū, pe care întēmplarea face să-lū întēlnescā. Cu-rajulū și iubirea sa îi daū mai întâiū destulā putere, pentru a cārmui grele vāsle, dar în sfārșitā māhnitā de acēsta mun-cā grea, ea să rădicā, și în cea mai mare indignare contra slābăciunei corpulū sěu, ea desface hobotulū de pe capū. În timpulū acestei mișcări, vėntulū apāsā asupra lui și făcu cu-noscutū întrebuintārea pānzelorū.“

Vechii Romanī facēu sacrificiile lorū cu capulū acope-ritū. Calgula voia să fie adoratū ca unū đeu cu capulū aco-

și norocū bunū, nuntași îi mulțumescū, și din una 'n alta o întrébă, că de unde are pelea cea de óie? „Ia de pe celū délū, le răspunse, nu vedeți ce de mai oi mórte sunt acolo?“ și cu mâna le aratā délulū, albitū de ici colo de niște petre. Nuntași, care de care se grăbiră, să pue mâna pe blană, lāsāndū numai mirésa inhobotatā, singurā în mijloculū drumulū.

Baba, nu degeaba-i đicea lumea pīcālítóre, se apropie de mirésă și începe a-ī spune despre mire vrute și nevrute, cum a mai avutū încă două neveste, carī de réulū lui și-au luatū lumea 'n capū, apoi cum își bate chiar părinți. Mirésa au-đindū de unele ca acestea, se îngrijū și nu scia ce să se mai facā de frică, rugān-du-se la babā de toți Dumneđei, ca s'o scape d'unū păcatū ca acesta și-i va da totū ce are la sufletū „Scii ce?“ đise baba, „schimbā-ți straele cu mine, ș'apoi fugi încotro-i vedē cu ochii.“ Mirésa se învoi și baba într'o clipā era îmbrăcatā cu hāi-nele fetei, puindu-și deasupra hobotulū, în vreme ce fata cu hāinele babei, pe aici și-i drumulū.

Nuntași, vėđendu-se pīcālți, se întórserā de luarā mirésa și pornirā spre casā. Nunta merse bine, până hāt tārđiū, când după obiceiū, nuna duse pe mire acasā la ea, unde avea în tindā vr'o trei oițe. Ce-i plesni babei în capū: đise mirelui, că maică-sa a invēțat'o să dórnmā nóptea cea în podū. Mirele se urcă celū d'intăiū și când slobođi brālulū, ca s'o tragā și pe dinsa, după cum fusese învoiala. Baba în locū să se lege pe ea cu brālulū, légā o óie, iar ea o șterge la piciorū.

peritū. Deoclițianū prescrie acestū cultū. Alexander ab Alexandro mărturisesce, că după vechiulū obiceiū sacrificiile și celelalte ceremonii sfinte, celū ce jertfesce era cu capulū acoperitū. Enea celū întâiū întroduse obiceiulū de a face slujba Dumneđeescă c'unū voalū pe capū :

Et capite ante aras phrigio velatus amictu.

Magii aveau în ceremoniele lorū unū voalū, ce le acoperea capulū. Patriarhulū Nistor celū din Alexandria și călugării S-tului Antonie se rugau cu capulū acoperitū. Sântulū Paul hotărî ca ómenii să se róge cu capulū descoperitū și ca femeile să vie înhobotate în templu, iar fetele cu capulū golū. Când cestiunea de a înhobota pe fecióre fu pusă pe tapetū, mai mulți arëtară, că ar lipsi de mijlóce pentru a angaja pe fete la calea virginității, dacă ar nimici acestū motivū de glorie. Însă Tertulianū ȑice: „acolo, unde este glorie este solicițațiune; acolo unde este solicițațiune, este silire; acolo unde este silire, este trebuință; acolo unde este trebuință, este slăbiciune; ș'acolo unde este slăbiciune, este constrângere“; și adaugă, că virgina constrinsă este isvorulū tuturorū felurilorū de crime.

Haec admittit coacta et invita virginitas.

În fine rațiunile lui Tertulianū începuse a prevala mai puținū prin soliditatea lorū, ci fiind-că le sprijinea pe pasaje din S-tulū Paulū, că femeiea în biserică trebuie să pórtē unū hobotū pe față din causa ingerilorū. Acestū părinte Africanū citise în fabulósă carte a lui Enoh, că ingerii îndrăgostindu-se de fetele ómenilorū le luase în căsătorie. Elū era încredințatū, că S-tulū Paulū voi să ȑică, că femeile și mai puternicū fetele trebuiau să fie voalate pentru a nu da iubire ingerilorū, carī se găsescū în adunările credincioșilorū.

Clementū din Alexandria a fostū mai fericitū decât Tertulianū în interpretarea cuvîntului ingerū, întrebuițatū de St. Paulū. Aceștia sunt dreptii, după dînsulū, carī sunt ingeri. Ast-felū, urmëză elū, fetele în biserică ca și femeile trebuie

să pórte voalŭ, pentru a nu scandalisa pe dreptŭi; cǎci pentru ingerii cerului ei le vǎdŭ de-o potrivǎ orŭ cǎt de voalate ar puté fi, însă modestia trebuie sǎ fie apanajulŭ a totŭ sexulŭ în generalŭ și în particularŭ alŭ femeelŭ.

„Miresele Romane purtaŭ pe capŭ pala de colórea șofranuluiŭ saŭ mai curéndŭ flacǎra galbenǎ (*Luteum flammeum* ¹⁾), cea ce l'a fǎcutŭ sǎ se numéscǎ *flammeum*. ²⁾ Mirele singurŭ pórtǎ acéstǎ pallǎ de culóre ³⁾; ele sunt ca înhobotate. Acéstǎ a fǎcutŭ sǎ se dea cǎsǎtoriei patriciene numele de *nuptiae* de la *nubere* (a înhobota). ⁴⁾

„Mireseŭ i se punea peste capŭ unŭ *flammeum*, adicǎ unŭ voalŭ de colóre galbenǎ saŭ în fața foculuiŭ, precum purta totdeauna *Flaminica*, muerea preotului *Flamen dialis*. ⁵⁾

„Fața mireseŭ se acoperea c'o pânză, ce se chiamǎ *flammeum*, pentru cǎ *Flaminica* a întrebuintatŭ mai întânu acestŭ felŭ de acopereméntŭ, și însemna sfiala și nevinováția fecioriei, fiindŭ cǎ *Flaminica* a fostŭ cea mai sficiósǎ și cu totulŭ nevinovatǎ în tótǎ vieța sa, precum scrie *Plinius*, cartea 21, cap. 8. ⁶⁾

De asemenea *Fustel de Coulanges* în *La Cité antique*, vorbindŭ atâtŭ de Greci, câtŭ și de Romani ȑice cǎ fața mireseŭ era acoperitǎ cu unŭ hobotŭ.

¹⁾ *Plin.* XXI. 8 *Lutea flammea*.—*Lucan* II, 161.—*Catull* 57, 73.

²⁾ *Tac. ann.* XV, 77.—*Petron.* 26 *Mart.* XI, 79; XII, 43 — *Juv.* S. 2, 124 S. 6, 225.—*Fest.* X *nuptias*.

³⁾ *Plin.* XI, 8.—*Fest*

⁴⁾ *Isid. Orig.* 7,10; XIII 72. apud *Dezobry*, *Rome au siècle d'Auguste*, Paris MDCCCLXXV.

⁵⁾ *Catull.* 61,8. *Paul.* p. 89, 92. *Plin H. N.* XVI 8, 22. *Hartung* II, 70, apud *Dr At. M. Marienescu*, *Cultulŭ pǎgǎnŭ și creștinŭ*, București 1884

⁶⁾ *Damaschin Bojinca*, *Anticele Romane*. *René Ménard.* *La vie privée des anciens* *Le mariage grec*: Une figure tirée d'un vase peint, représente une mariée qui vient de quitter la maison paternelle. Elle a la tête couverte de son voile de mariée qui retombe presque jusqu'aux pieds

Le mariage Romain ; A ce moment trois jeunes garçons, issus de famille patricienne, et ayant encore leur père et leur mère s'approchent de la mariée qui aussitôt ramène son voile sur son visage, de manière à avoir la figure entièrement cachée.

Carlo Giussani, *La vita dei Greci e dei Romani*.

Intr'o serie de vase zugrăvite în stil arhaic (Gerhard, „Auserlesene griechische Vasenbilder,“ III, Tav. 310 seqq.) se arată mirele și mirésa înhobotați.

„La Sêrbî, mirésa umblă trei ȃile cu hobotul pe cap; la ei hobotul e de matasă vișinie cu tivitură roșie deschis și cusut pe deasupra cu corde.“ ¹⁾

După Düringsfeld, miresele albaneze de asemenea pòrtă hobot, însă lăsat pe spate.

Burada în călătoria sa din Dobrogea de asemenea vorbesce despre hobot.

La masa de cununie se cântă cam așa fel de cântece:

Ineluș bătuț de-argint
 Amêndoi v'ați potrivit,
 Ineluș bătuț de aramă
 Amêndoi sunteți de-o sémă,
 Și la stat și la purtat
 Și la dulce sêrutat,
 Și la ochi și la sprincene
 Ca doi porumbei la pene.
 Haideți puică, amêndoi,
 Să mâncăm miere de roi,
 Să ne iubim amêndoi,
 Și tot doi și iarăși doi.
 Frunzuléna ș'o lalea,
 Asta mi-i dragă lumea,
 Amă găsit și eu una,
 Așa 'naltă bălăióră,
 Când o vêdă ȃeu mă omóră,
 Așa 'naltă sprincenată,
 Că mi-i inima secată,
 Așa 'naltă subțirea,
 Tocmai de potrivea mea,
 Și la stat,

¹⁾ Hochzeitsbuch. Brauch und Glaube der Hochzeit bei den christlichen Völkern Europas. Ida von Düringsfeld. Die Serben.

Și la purtată,
 Și la dulce sêrutat.
 Frunđulénă garofiță,
 Multă iubitulă meă Gheorghită,
 M'ai iubită și m'ai lăsată,
 Milă n'ai, dar ai păcată;
 M'ai iubită ca pe-o cucónă,
 M'ai lăsată ca pe-o vėdană;
 M'ai iubită ca pe-o copilă,
 M'ai lăsată ca pe-o străină.
 Ce n'a lăsată Dumneđeă,
 Ce-oî iubi să fie-ală meă;
 C'am iubită ună diamantă,
 Ș'am luată mare păcată,
 Ș'am iubită o petró scumpă,
 Ș'am luată o biată slută.

Frunđuliță ș'o lalea,
 Amărătă-î sórta mea,
 Și nu scie nimenea,
 Numai eă și puca mea.
 Dragoste fără norocă,
 Sciă ca cărpile la jocă,
 Unulă pune ș'altulă iea,
 C'asa merge dragostea;
 Las'o iea, s'o iea, s'o iea,
 C'asa merge dragostea,
 N'o s'o ție în colivie,
 Totă la neica o să vie,
 N'o s'o ție închisă 'n casă,
 Totă la neica o să ieasă.

Frunđă verde peliniță,
 Und'te duci tu măi Gheorghită?
 —Iea la crâșmă Marghioliță.
 —Da ce să faci măi Gheorghită,
 —Că să beă vină Marghioliță,
 —Multă ai să mai beă Gheorghită?
 —Șapte vedre și-o cofiță,

Și-o vadră de rămășiță.
 —Da cu ce-î plăti Gheorghită?
 —Iea cu mintea de la mine,
 Și cu punga de la tine;
 De bătut eă m'oi lăsa,
 Când mi-a suna scândura.

Frunză verde ș'o lalea,
 N'amă a trăi câtă lumea,
 Amă a trăi o ți două,
 Și m'oi trece ca o rouă,
 Și vă lasă lumea totă vouă,
 De străin și de sêracă,
 Mă miră soro und'să tragă.
 Ași trage la o vecină
 Și mă temă de vr'o pricină.

—Frunzulă treă măslina,
 Und'te duci tu mări Vasile?
 —Iea la crâșma din pădure,
 Să beă vină, să mănâncă pâne,
 Cu treă mândre lângă mine.
 Mândrulița mea din vale
 Cere rochi și parale,
 Mândrulița de pe delă
 Cere ca să-î facă caftană,
 Iar mândruța de pe cósă
 Nică aceea nu-î prea prósă,
 Cere rochi de mătăsă.

Pe lelița cu ochi verđi
 Nică o dată să n'o cređi,
 Când a ăice ăeă și ăeă,
 Atunci a face mai răă.

În jud. Râmnicu-Sărată, în cele mai multe sate, totă ăiua
 de cununie, la spatele miriloră jăcă ună unchiașă și-o bătrână

îmbrăcați urîtă în țondre și făcendă ghidușii și tôte come-diile din lume, ¹⁾ și se pôte și flăcăii.

În Dobrogea și în munții din jud. Prahova și Râmnicu, după ce nuntașii s'aũ sculatũ de la masa de cununie, socrulũ

¹⁾ Acestũ obiceiũ l'am mai întelnitũ numai la Francesi, după Georges Sand în *La Mare au Diable*.

„Deux garçons (les plus enjoués et les mieux disposés de la bande) disparaissent pendant le déjeuner, vont se costumer, et enfin reviennent escortés de la musique, des chiens, des enfants et des coups de pistolet.

Ils représentent un couple de gueux, mari et femme, couverts des haillons les plus misérables. Le mari est le plus sale des deux : c'est le vice qui l'a ainsi dégradé ; la femme n'est que malheureuse et avilie par les désordres de son époux.

Ils s'intitulent le jardinier et la jardinière et se disent préposés à la garde et à la culture du chou sacré. Mais le mari porte diverses qualifications, qui toutes ont un sens. On l'appelle indifféremment le peilloux, parce qu'il est coiffé d'une perruque de paille ou de chanvre, et que, pour cacher sa nudité mal garantie par ses guenilles, il s'entoure les jambes et une partie de corps de paille. Il se fait aussi un gros ventre, ou une bosse avec de la paille ou du foin cachés sous sa blouse Le peilloux parce qu'il est couvert de paille (de guenilles). Enfin, le païen, ce qui est plus significatif encore, parce qu'il est censé, par son cynisme et ses débauches, résu-mer en lui l'antipode de toutes les vertus chrétiennes.

Il arrive, le visage barbouillé de suie et de lie de vin, quelquefois affublé d'un masque grotesque. Une mauvaise tasse de terre ébréchée, ou un vieux sabot pendu à sa ceinture par une ficelle lui sert à demander l'aumône du vin. Personne ne lui refuse, et il feint de boire, puis il répand le vin par terre, en signe de libation. A chaque pas, il tombe, il se roule dans la boue, il affecte d'être en proie à l'ivresse la plus honteuse. Sa pauvre femme court après lui, le ramasse, appelle au secours, arrache les cheveux de chanvre que sortent en mèches hérissées de sa cornette immonde, pleure sur l'abjection de son mari et lui fait des reproches pa-thétiques.

— Malheureux, lui dit-elle, vois où nous a reduite ta mauvaise conduite ! J'ai beau filer, travailler pour toi, racommoder tes habits ! tu te déchires, tu te souil-les sans cesse. Tu m'as mangé mon pauvre bien, nos six enfants sont sur la paille, nous vivons dans une étable avec les animaux ; nous voilà réduits à demander d'aumône et encore tu es si laid, si dégoûtant si méprisé, que bientôt on nous jet-tera le pain, comme à des chiens. Hélas ! mes pauvres mondes ayez pitié de nous ! Ayez pitié de moi. Je n'ai pas mérité mon sort, et jamais femme n'a eu un mari plus malpropre et plus détestable. Aidez-moi à le ramasser, outrement les voitu-res l'écraseront, comme un vieux tesson, de bouteille, et je serai veuve, ce qui achè-verait de me faire mourir de chagrin, quoique tout le monde dise que ce serait un grand bonheur pour moi Tel est le rôle de la jardinière et ses lamentations con-tinuelles durant toute la pièce. Car c'est une véritable comédie libre, improvisée, jouée en plein air sur les chemins à travers champs alimentée par tous les acci-dents fortuits qui se présente, et à laquelle tout le monde prend part, gens de la noce

celu mare legă vr'o doi trei franci într'o naframă, pe care o atîrnă într'unu parū fôrte înaltu. In partea muntelui, în parū mai este legatū unū brădişorū, colacū, luminărele, smochine şi alte bunătăţi după vrerea fie-căruia.

În Dobrogea ungū parulū cu seū şi după ce l'aū im-

et du dehors hors des maisons et passants des chemins, pendant trois ou quatre heures de la journée, ainsi qu'on va le voir. Le thème est invariable, mais on brode à l'infini sur ce thème, et c'est là qu'il faut voir l'instinct mimique, l'abondance d'idées bouffonnes, la faconde, esprit de repartie et même l'éloquence naturelle de nos paysans.

Le rôle de la jardinière est ordinairement confié à un homme mince, imberbe et à teint frais, qui sait donner une grande vérité à son personnage et jouer le désespoir burlesque avec assez de naturel pour qu'on en soit égayé et attristé en même temps comme d'un fait réel. Ces hommes maigres et imberbes ne sont pas rares dans nos campagnes et, chose étrange, ce sont parfois les plus remarquables pour la force musculaire. Après que le malheur de la femme est constaté, les jeunes gens de la noce l'engagent à laisser là son ivrogne de mari et à se divertir avec eux. Il lui offrent le bras et l'entraînent. Peu à peu elle s'abandonne, s'égayé et se met à courir. tantôt avec l'un, tantôt avec l'autre, prenant des allures dévergondées, nouvelle moralité l'inconduite du mari provoque et amène celle de la femme, le païen se réveille alors de son ivresse, il cherche des yeux sa compagne, s'arme d'une corde et d'un bâton et court après elle. On le fait courir, on se cache, on passe la femme de l'un à l'autre, on essaye de la distraire et de tromper le jaloux. Ses amis s'efforcent de l'enivrer. Enfin il rejoint son infidèle et veut la battre. Ce qu'il y a de plus réel et de mieux observé dans cette parodie des misères de la vie conjugale. c'est que le jaloux ne s'attaque jamais à ceux qui lui enlève sa femme. Il est fort poli et prudent avec eux, il ne veut s'en prendre qu'à la coupable parce qu'elle est censée ne pouvoir lui résister. Mais, au moment où il lève son bâton et apprête sa corde pour attacher la délinquante, tous les hommes de la noce s'interposent et se jettent entre les deux époux. *Né la battez pas ! Ne battez jamais votre femme !* et la formule qui se répète à sa tiété dans ces scènes. On désarme le mari, on le force à pardonner, à embrasser sa femme et bientôt il affecte de l'aimer plus que jamais. Il s'en va bras dessus avec elle, en chantant et en dansant, jusqu'à ce qu'un nouvel accès d'ivresse le face rouler par terre ; et alors recommencent les lamentations de la femme, son découragement, ses égarements simulés : la jalousie du mari, l'intervention du voisin et le raccommodement. Il y a dans tout cela un enseignement naïf, grossier même qui sent fort son origine moyen-âge, mais qui fait toujours impression si non sur les mariés, trop amoureux ou raisonnables, aujourd'hui pour en avoir besoin, du moins sur les enfants et les adolescents. Le païen effrayé et dégoûté tellement les jeunes filles en courant après elle et en feignant de vouloir les embrasser, qu'elles fuient avec une émotion qui n'a rien de joué. Sa face barbouillée et son grand bâton (inoffensif pourtant) font jeter les hauts cris aux marmots. C'est de la comédie de mœurs à l'élat le plus élémentaire, mais aussi le plus frappant.

plântatū bine 'n pămîntū, ȕice flăcăilorū : „acumu i acum, băeȕi, iea să vedemū puterea, nu mē daȕi de rușine, cā vȕdū fetele.“ Atuncī flăcăii ce nu facū ca să se urce pe parū, mânăle le lunecā, varsā sudorī de mórte, dar totū nu se lasā, îi vȕdū fetele și pace, și ei sciū cā 'naintea femeii vitejia-i înainte de tóte. Așa ȕice femeea din Păunașulū codrilorū :

Ba nu, nu, bādȕă frate,
Cā voi luptā pe dreptate
Și orī-care a birui
Eū cu dīnsulū m'oiū iubi. ¹⁾

Saū cum e obiceiulū Romāncei de a ȕice :

Mi-i dragū omulū ce se luptā din putere
Și care în veci nu cere
Ajutorū de la muiere

Și nu rarū se întēplā ca flăcăulū să ajungā la batistā. Dupā ce s'aū încercatū însă toȕi flăcăii și vȕdū cā nu potū și nu potū isbuti de-a ajunge în vȕrfulū parulūi, cinstescū pe socrulū celū mare c'o oca saū douē de rachiū pentru a le învoi a da parulū la pămîntū.

La Romāniī din tóte părȕile, de'ndatā ce s'a sȕvȕrșitū masa de cununie, toȕi nuntașii se prindū la jocū, ce durēzā pân'aprópe de către sérā, cam cu următórele jocuri :

Alămaia	Biru-i greū
Alivencele	Blănărăsca, Blănăresce
Arcanaua	Bobâlca
Ardelénca, Ardelenesce, Ardelenésca	Boghésca, Boghecuȕa
Armănésca, Arminésca	Bārū oiȕă
Arnăuȕésca, Arnăutu	Boitănesce
Băiȕelulū	Bolovănelu
Baraboiū	Brașovenénca, Brașovenesce
Bătuta	Brânza
Beracea	Brăulū de doi
Bărlădénca	Brăulū de mânā

¹⁾ Alecsandri. Poesii populare, 1866. Păunașulū Codrilorū, p. 24.

Brăulă nevestei	Drăgulețul
Brăușorul	Drumul dracului
Brusturénca, Brusturésca	Două părți
Brutărésca	Dura'n bătae
Bujorelul	Elbasana
Bulgărésca, Bulgărașul, Bulgăresce	Epurésca
Busuiocul	Fârliconda
Calamandrosul	Flóre albă
Ca la ușa cortului	Floriciă
Ca la prézna	Fluerașul
Călină	Focșinėsca
Călușelul, Călușarul, Călușerésca, [Călușăresce	Gălațénca
Cardașu	Giambarale
Cățéua	Ghimpele
Căzăcésca, Căzăcesce	Gândul dracului
Căușul	Gându mâtei
Cărdășul	Grecésca, Gréca, Grecesce
Cerchezésca	Hora
Cernita	Haiducésca
Cetvarna	Hangul
Chindia, Chindica	Hi cățéua
Cimpoiul	Hârlăuanca
Ciamșea	Hora de a mâna
Ciobănésca, Ciobănesce	Hora de brău
Ciocălău	Hora de doi
Ciocârlanul, Ciocârlia	Hora de la Bobeni
Clopoțelul	Hora moldovenescă
Cojocărésca	Hora 'n două părți
Colomeica, Colomeea	Hora 'n drépta
Corăbiasca	Hora 'n stânga
Coșărelul	Hora miresei
Cracăuanca	Hora peste picioră
Crăițele	Hora țesută
Cucu	Haita
Curdésca	Irmelicul
De brău	Jidanca, Jidăncuța, Jidovésca, Jido- [vesce
De doi	Jocul de doi
Delénca, Delencuța	Jocul de mână

Joculū miresei	Rusésca, Rusesce
Joculū în basmale	Sabărelulū
Joculū nevestei	Sălciora
Lăzésca	Săltata
Leşésca, Leşesce	Sănătoriţa
Măgăruşū	Sêrbésca, Sêrbesce, Sêrbulū, Sêrbsca
Marghióla, Marióra, Mariţica	Scopiansca
Mâţa	Slăniculū
Mocăncuţa, Mocănésca, Mocănesce	Sorocovăţulū
Moldovenésca	Străuanésca
Moroşenésca	Sirto
Moşneguţu	Şapla
Muntenésca	Şarampoiulū
Muşamaua	Şchiópa
Naframa	Ştejarulū
Nătănga	Ştiopa
Némţu, Nemţésca, Nemţişorū	Tanganica
Nunésca	Tesco
Oléndra	Ticvesū
Olténca, Oltenaşulū, Oltenésca, Ol-	Tindechea
[tenesce	Tristenica
Opinca	Tropca
Ovrescu	Țăpoiulū
Ostrovénca	Țărănésca, Țărănesce
Ovėsulū	Țăruşulū
Păhărele	Țiganca
Pandelaşulū	Țiitura
Păpuşasca, Păpuşesce, Păpuşăresce	Ținţarulū
Piperulū	Țuţănésca
Pănză 'ncălcită	Țuţueanca
Piţigoiulū	Ungurénulū, Ungurésca, Unguresce
Priboiulū	Ursărésca
Pristandaŭa	Vasilca
Procovanca	Vlădénca
Raculū	Zangara
Raţa	Zoralia
Restemulū	

12. Masa cea mare.

După ce s'au împrăștiat toți nuntași, vornicelul întovărășit de doi gospodari pornesce la poftire pentru masa cea mare. Vornicelul, ține într'o mână garfa de vin, iar în cea-laltă paharul, cinstind pe toți ómenii ce-î întîpină 'n cale, și așa cutreeră totu satul din casă 'n casă; când intră 'n casă dau mai întîiú séra bună, umple paharul, cinstesce la gospodar, la gospodină și la ai casei, dîcîndu:

Vă poftesce jupânul mire,
 Și jupânesa mirésă,
 Și socrii cei mari,
 Și nuni cei mari,
 Și noi ostenitori,
 C'aveți și dumnea-vóstră fete și feciori
 Și vomú sta și noi mână d'ajutoru.

Și luându-și séra bună se ducú, poftindú la fie-care casă și réu și bună și care cum póte și cum îlú trage inima, face cinste nunții.

Masa cea mare se gătesce la casa mirelui curatú, frumosú, jurú împrejurú aședate bucăți de mălaiú și de pâne totú cliturí cliturí. Pe masă de-arîndulú staú înșirate străchinile cu mîncare, și lângă ele garafele cu rachiú. În mijloculú mesei îi o pâne mare frumósă, în care staú înfapte lumînările de cununie, împodobite, cum se găsescú și cari ardú câtú ține masa.

După ce s'au adunatú cea mai mare parte din ómeni și când numai sá se pue la masă, câți-va din nuntași cu mirele și cu lăutarii aducú pe nunú. Ómenii totú zorescú sá se așede la masă, dar nunulú celú mare totú întârđie dór orú fi adunați cu toți, în sfîrșitú când se audú cîntîndú cocoșii, nunulú celú mare strigă la lăutari: „dîceți bre de masă și ei începú a cînta:

Fóie verde de matasă
 Mai poftimú boerî la masă,
 Că destulú de când jucaţi
 Mai poftimú de ospëtaţi.

Iar vornicelulú ȑice :

Buna vremea, buna vremea
 La dumnea-vóstră cinstiţi mesenî,
 Carî v'aú adunatú Dumneȑeú
 La acéstă masă
 Frumósă,
 Mesenî dumnea-vóstră,
 Pe masă,
 Faţa de masă,
 Peste faţa de masă
 Covoiú verde, mătasă,
 Lingurî zugrăvite,
 Pentru dumnea-vóstră mesenî gătite.
 Bucate preparate,
 Şofranate,
 Pentru dumnea-vóstră gătate.
 Pofitimú luaţi,
 Şi ospëtaţi,
 Şi nu bănuîţi.
 Pofitimú care cu linguriţa,
 Care cu furculiţa,
 Şi care n'aveţi linguniţă şi furculiţă,
 Daţi la mine de sciinţă,
 Că punú alba la căruţa,
 Şi plecú la têrgú la Olteniţa.
 Testéua de furculiţe,
 Câte-o leiţă,
 Şi mă ducú şi prin Galaţi,
 Testéua câte doi sfaŋţi,
 Numai făptura li-i cam rea,
 Că n'ai de ce le ţiné,
 Şi de nici atunci nu veţi avé,
 Rupeţi cu mânele,
 Ca jupânulú mirele.

Atunci toți facă rătă pe după masă, preotul și cu dascălul în locul cel mai de cinste. apoi nunul, mirii și ceilalți ómenii de-arândul.

În Transilvania totú óspetele aduce cu sine câte ceva de ale mîncării: puî, găină (cum îi ȃice grăitorul, huhurezú), colaci, mere, vinú, rachiú, pogacele și altele, cari se numescú cinste saú daruri. Doué némuri d'ale mirelui, cari aú strînsú cinstele și cari aú îngrijitú de ele, le aducú acuma pe rëndú și le așeză pe masă. Grăitorul mirelui a fostú și elú întrú ajutorú și aducëndú darurile, care de la cine este, căci trebuie să scimú, că asemenea ómenii se alegú isteȃi și cu ȃinere de minte și nu cum-va să uite de la cine anume-i cutare darú.

Când tóte cinstele sunt pe masă, grăitorul iea una 'n mână, o desvelesce din felegă și luándú într'o mână felega iar în cea-laltă cinstea, de pildă unú colacú, ȃice: „a cui póte fi cinstea asta? și rěspunde bună óră „a (cutăruia).“

„Dómne măresce cinstea cutăruia, sporesce-í, dómne, virtutea, că și ea a cinstitú pe gasda nóstră cu unú darú mândru și frumosú din peliȃa lui Christosú, și de nu este ade-věratú ȃice așa:

De unde să ajunge din gură 'n gură
Totú se fiȃ cu voe bună.

Atunci închină cu plosca de rachiú la toȃi, gustă din colacú saú găină friptă apoi strigă cinstele totú cu aceiași rënduială, asemănându-și vorbele cu soiulú cinstei și acésta cu tóte cinstele se petrecú.

În Dobrogea numai la ȃeranií din Alibechioi, când ómenii se adună la masa cea mare, fie-care duce cu sine o ploscă cu rachiú, brînză, smântână, friptură saú orí-ce mîncare le poftesce sufletulú și la masă fie-care nuntașú cinstesce pe pe miri, pe socri ș'apoi pe toȃi cei-lalȃi ómenii de-arëndulú cu bucatele aduse de acasă. Acestú obiceiú l'am mai găsitú încă și la Macedonenii.

În Transilvania, când s'apucă de mâncare, iată ce se
 ȋdice după Benedictă Viciu:

Iubiți mei prietini,
 Masa este pregătită
 Cu linguri, cuțite,
 Taere, furcuțe,
 Cuprindându-și dar fie-care locul
 Gasda așa ȋdice, bate-l'arū noroculū,
 Mâncările pe masă să nu se recescă
 Că prin încălȋire lucrulū să ne facă.
 Precum vedeți dar
 Aici felulū întâiū ni s'a adusū
 Și ca nu cum-va să-lū verse,
 Mereū rugăciuni amū spusū,
 Jupănésa socăciță
 Nu le-a pre tare săratū,
 Gândindū că dumnea-vóstră
 Vě place cam pipěratū.
 Mě rogū cu vorbă scurtuță,
 Prindeți linguri și furcuțe,
 Gasda are voe bună,
 Dacă cu toți 'mpreună
 Mesenii voioși s'arată,
 Mâncândū acuma îndată.
 Placă-vě, că nu-ı ferbinte,
 Nu-ı mazăre, nici linte,
 Nici hrișcă, nici alacū
 Că nu s'a făcutū de jacū;
 Că-ı mâncare românescă,
 Cine-a mânca să trăiască,
 Diplașulū cu a lui tocmire
 Schimbă a tuturorū fire,
 Că răsunândū córda bine
 Se bucură fie-cine,
 Cum ȋicala ș'o pornesce
 Totū omulū se veselesce,
 Când dar va mânca din aste bucate,
 Poftimu ı eū și gasda

Să-î fie spre sănătate,
Aşa dar fie şi care
Să se apuce de mâncare.

Ală doilea felă, curechiulă.

Aici e curechiulă,
Gătită cu marafeturi,
Precum e şi carulă
Ferecată cu gânjură.
Asta-î a Românului
Plăcută mâncare,
Gătită cu dresuri
De mare mirare.
Făcută cu gălusce,
Cu borşă de pe husce,
Îlă mănâncă şi domni
Cu mare iubire,
Ba şi călugări de la mănăstire.
Luaţi dar şi mâncaţi
Imbiaţi nu aşteptaţi,
Că gasda nu ne-a 'mbia,
Chiar acum mi-a făcut semnă,
Ca să nu vă mai îndemnă.
După dînsulă nu vă uitaţi,
De mine să ascultaţi,
De mâncare v'apucaţi.
Aşa dară fie-care,
Să s'apuce de mâncare,
C'a mânca nu-î lucru mare
Şi să bemă cu cumpătare.

Până mănâncă.

Se ăice mila părintelui,
Bine-cuvîntarea fiului,
Darulă Duhului sântă
Cântă e de la apusă pân'la răsărită,
De la mēdă nōpte, pân'la mēdă ăi,
Şi să-şi pună Dumneăeă mila
Pe toţi popiă,

Pe toți protopopii,
 Pe toți vlădicii,
 Pe toți mitropolii,
 Pe toți patriarhii,
 Pe toți diecii,
 Să-și pue Dumnezeu mila
 Și pe acești doi tineri,
 Să fie iubiți unulă altuia
 Ca vara,
 Ca primă-vara,
 Ca toamna cea bogată,
 Și de toate 'mbelșugată,
 Ca piperulă Greciloră,
 Ca sarea berbeciloră,
 Ca otava junciloră,
 Ca mărulă roșu copiiloră,
 Ca bostanulă porciloră,
 Ca vinarsulă popiloră,
 Ca joculă feteloră,
 Ca târgulă nevesteloră,
 Ca țiganulă dracului.

Dar dumnea-ta, mire, de ce ai dată pe gânduri?
 Dór pentru Secui, care pórtă scânduri?
 Lasă aste gânduri, nu gândi la nime
 Să bemă, să ne veselimă, că ne-a fi mai bine.

Și cinstindă la mirésă dîcî :

Veselă-î mirésă
 Acum nu tórce lână,
 Numai câtă amă vĕdut'o
 Cu paharu 'n mână.
 Dumnezeu să-î dea
 Totă vesele gânduri.
 Dea și nunului
 Copărșeu de scânduri.

Ală III-lea felă.

Aice carne de vită,
 Cu sosă bună și cu hireană,

Totû cu de-aceste trăise
 Şi patriarchulû Avramû.
 După carne e bunû vinulû,
 Pentru aceea dar beţi,
 La paharû, uscaţi-î fundulû,
 Şi din tăerû totû mâncaţi.
 Trage, trage, mēi ȕigane,
 Că-î bunû vinulû după carne,
 Dar nu-lû beţi în supărare,
 Nu e aici comandare,
 De aceea 'n voe bună
 Să bemû toţi noi împreună,
 Să bemû, să ne veselîmû,
 Pân'avemû pe masă vinû.
 Să trăiască gasdele,
 Să ne umple vasele,
 Să bemû cu paharele,
 Ba şi cu canceaele.

Până mănâncă. Inchinare.

Beţi, mesenî, şi veseliţi,
 De nimicû nu gâндиţi,
 Că buţile-sû tôte plîne,
 Cepurile strînse bine,
 Ba şi popa şi diaconulû
 Încă umblă totû ca raculû,
 Călăreţulû şi voiniculû
 Răsturnaţi cu prăvăliculû,
 Ceteraşulû, Contoraşulû
 N'aû lipsă de arendaşulû,
 Când pune cupa la gură
 Varsă 'n gură ca 'ntr'o şură.
 Jupânésa socăciţă
 Strecură vinû pria sâtiţă,
 Gândesce că-î zéma acră,
 Nu scie ce să mai facă ;
 Iar nuna ca o muere
 Nu se lasă de scădere ;
 D'apoi să vedeţi pe nunulû

Cu gâtul sǎu largǔ ca tunulǔ,
 Ca butuculǔ celǔ de rǒtǎ
 Cercuitǎ cu ferǔ tǒtǎ,
 Cǎ urǎtǔ cu obedarulǔ,
 Nu-lǔ stǎmperǐ nici cu șuștarulǔ;
 De șuștarulǔ i se pare
 Nu destulǔ spre stǐmpǐrare,
 Mǐrgǎ, sue-se pe bute
 Și de-acolo sǎ s'ajute.
 Vivat, vivat sǎ trǎescǎ
 Mirele cu a sa mirǐsǎ.

La copturile de aluatǔ

Iatǎ cǎ ni s'aǔ adusǔ și copturile
 Placǎ-vǐ și gustați dintr'ênsele,
 Cǎ gasda a plǎtitǔ
 Cincǐ sute de galbenǐ,
 Pentru cǎ le-a pregǎtitǔ;
 Placǎ-vǐ. cǎ-sǔ fǒrte dulci,
 Fǎcute cu zahǎrǔ și cu nucǐ,
 Cu miere, cu mǎslīne,
 Cu stafide, cu smochine,
 Cu nucșǒre,
 Cu cuișǒre,
 Cu ghimberǐ,
 Cu piperǔ,
 Cu multe alte soiuri
 De bune diresuri;
 N'are sǒțe'n în lume
 Plǎcīnta cea bunǎ,
 Cǎcǐ aceea face,
 La omǔ rǎnzǎ plīnǎ,
 Bǐtrǎnǐi din legea veche,
 Trǎiaǔ mai îndelungatǔ
 Pentru cǎ pe acea vreme,
 Totǔ plǎcīntǎ aǔ mǎncatǔ.

Pǎnǎ mǎnǎncǎ

(luǎndǔ o stuclǎ în mǎnǎ.)

Glaja încă multǔ ajutǎ,
 Cǎnd o potǔ vedǐ umplutǎ,

Căci câtă omul glaja de gură atinge,
 Tôtă supărarea pe loc i-se stinge.
 Acésta aduce și voia cea bună,
 Că d'acum se strînge, cu toți împreună.
 Vivat, vivat să trăească
 Mirele cu a sa mirésă.

Altă închinare
 (căt're miri.)

Vă poftescă din năravă vechiă,
 Trei cădi pline cu curechiă,
 Slănină grase, cărnați lungi,
 Pân' la tómnă să te-ajungi
 Buți pline cu vină alesă,
 Coșuri pline cu grâu și ověză,
 Ce pe multe și multă ai.
 Cară noă bine ferecată,
 Plugă alesă și înferată,
 Patru vaci și boi frumoși,
 Șepte găini ș'ună cocoșă,
 Dece găște ș'ună găscoiă,
 Dece rațe ș'ună rățoiă,
 Patru scrófe cu purcei
 Cu porcarulă după ei,
 Grădină pline cu pomi buni.
 Persici, meri, peri, pruni, aluni,
 Butuci groși mari din păduri,
 Fână și pae din câmpuri.
 Poftescă încă tuturoră
 Bună ródă viiloră,
 Fete mari fecioriloră,
 Și neveste miriloră,
 Să nu rupă credința
 Cui i-a plăcută Anuța;
 Trăească cu acelă bărbată,
 Cu care s'a cununată.
 Înduratulă Dumneđeă
 Să vă ferască de rău,
 Și să trăiți fără nori,
 Anii cincî-deci de trei ori.

Versă la masă.

Ha! hop, vinu-! bună,
 Sciă, că-! place și la nună.
 Ploscuța mea, iubită vasă,
 Pasăre cu dulce glasă.
 Eă cu tine mă mângăă
 Când te vedă la căpătăă.
 Vinulă e frate de cruce,
 Pelincuță, soră dulce.
 Pus'am gândă, că nu te-o! bé,
 Nu te-o! bea de n'o! avé,
 În totă vieța mea.
 Și amă pusă și jurămîntă,
 Dar tu nu-mă mai eși din gândă
 Și m'ași jura și mai răă,
 Dar mă temă de Dumneăă.

În Muntenia se obicînuiesce următórea poftire :

Masă frumósă,
 Mesen! dumnea-vóstră,
 Din cîste să cînstiți,
 Din bucate să ospătați
 Și de vă voră păré nesărate,
 Este Ocna cam departe
 Peste multe déluri 'nalte;
 Iar de-oră fi nepiperate,
 Țarigradă și mai departe;
 Iar de oră fi nefierte,
 Să credeți că n'amă avută lemne tăete;
 Iar eă vedă că stați,
 Și m'așteptați,
 C'oră trebu! furculițe,
 Amă trimisă în tãrgă la Ioniță,
 Testeaua cãte o leiță;
 De n'oră găsi,
 S'oră întórcă prin Buzăă,
 Că testeaua ! cãte-ună leă,
 Cu mănuchi de ciocălăă;
 Și vedă că zăbovimă,

Și are să fie cam târziu,
 Mai bine să ne hrănim;
 Să luăm cu mânele cari le avem.
 Iar de vă temeți de altă înșelăciune,
 De câtă a peri o cinstită
 Masă frumósă,
 Mai bine să trăim cu toți;
 Iar de nu, guste stolnicul,
 Că totu-î un lemn bun,
 De ars în baltă.

După ce s'a mâncat borșul, ce de obicei se face de carne de porc, de vacă, mai rar de pasere; găluștele, mai ales cu crupe de păpușoi, apoi fel de fel de mâncări cu carne, cu legume sau verdeturi; vine 'n urmă plachia de pâsat, apoi meșniță, ghițmani și alte multe, multe ca după puterea gospodarului; la urmă vornicelul aduce găina, jucând'o și cântând:

Ajungă-te voe bună,
 Jupâne nun mare,
 Și pe dumnea-vóstră, mesenî,
 Că iată se închină
 Cinstitelor dumnea-voastre fețe,
 Cu o drochie mică,
 Mică, mică,
 Câtă o nucă,
 Dar voia asupra fețelor dumnea-vóstră
 Să fie mare
 Că dumnea-lor, de vor trăi,
 Drochia s'a mări,
 Și voia dumnea-vóstră
 Va împlini.
 Poftim de ține
 Să-ți fie de bine.

Dicându aceste pune dinaintea nunului găina acoperită, care o păzesce cu ochii, fiindu-i ore cum de a o ține cu mâna dea binele. De-o dată un om din alt capăt de masă strigă:

— Ei cinstite nunū mare, și în vreme ce nunulū ascultă cele ce i se spunū, unū altulū îi fură găina cu totulū și în loculū ei punū o altă strachină acoperită.

Nunulū, după ce și-a datū răspunsulū, ȑice:

— Deacum să vȑ înfruptū pe toȑi din cloșca mea, și n'a-pucă bine să rădice strachina, de-o dată o păsērică (vrabie, ciōră) saū altă pasere vie, fâl, fâl, fâl pe deasupra capetelorū, și atunci ce mai hazū și ce mai rîsete.

Nunulū celū mare: — N'amū sciutū eū că sunt tâlharī la masă, că băgamū bine de sēmă la găină.

Vinovatulū. — Eū ȑi-oī spune pȑgubașulū.

Nunulū. — Pȑgubașulū ȑi l'am spusū eū, dar îmi trebuie tâlharulū și, de ȑi-ī așa povestea, mă prindū că dumne-ta eșȑi tâlharulū ce mi-a furatū cloșca de pe ouē.

Vinovatulū. — Să-ī sară cloșca celui ce a vȑduȑ ochiī, așa jorū, așa să chiorăscū, că dumi-tale domnule nunū mare, cine ȑi-a furatū cojoculū, la mine i-a fostū loculū, să sciī bine, că l'oī bé, înapoi nu l'oī avē; apoi scōte marturī câȑȑi-va gospodari, cum că nu-lū sciū de tâlharū, și că singurī nu se potū dumeri de unde a pututū veni păsērica. ¹⁾

Nunulū celū mare. — Bine, bine, lăsaȑi! destulū, că de acuma vȑ credū.

Atunci sōcra cea mare aduce o strachină și o cană saū unū cofăelū de apă, iar socrulū unū peșchirū. După ce aū pregătitū de spȑlatū, nunī ȑinū mânele pe strachină, nunulū deasupra, iar nuna dedesubtū, și mirele apucândū cofă-

¹⁾ Gubernatis, *Usi nuziali in Italia* simbolo fallico sembrano gli uccelletti vivi che presso il Lago Maggiore e nell'Arpinate portano ancora in tavola, sotto un coperchio, aglī sposi. E un altro simbolo fallico contiene certamente il tacchino ornato di nastri rossi, che a Riva di Chieri in Piemonte, nella campagna d'Alba Monferrina e anche in Ispagna dopo Caballero, in Cuentos, y poesias populares andaluces nel cuento che s'intitola:

„La suegra del diablo. „Siendo para Pamfila el pelar la pava una perspectiva mas halagüeña que la caldera de la lejía, dejò que se degañotase su madre y acudió a la reja.“

elul de tórtă, în timp ce mirésă-lă ține de dógă de jos, tórnă nunilor de spēlatū pe mână.

După ce s'aū spēlatū, nunul aruncă în strachină treī parale de argintū, socru-ī pune pe mână peșchirulū, iar só-cra dă nunei casâncă și ce o mai întindū femeile! numai ce le auđi:

Maī dađi-o și pe la noi,
S'o cătămū de lătunoī.

Totū sócra varsă apă din strachină la rădăcina unui copacū, iar baniī īī dă în mâna miresei, de-ī strînge pentru mórte când pune crucei de céră în mâna mortului.

În multe sate din munții Moldovei este acestū obiceiū.

Sócra, după ce a ștersū strachina, o aduce din 'naintea nunului și are să slujască de strînsū baniī.

În Transilvania locul străchiniī îl ține o căldare de aramă dăruită de nunī.

Vornicelul aduce pe unū talgerū două păhăruțe de rachiū și le închină nunilor:

Bună vremea, bună vremea,
Cinstite nunū mare,
Că se închină finiī dumnea-vóstră,
Cu niște păhăruțe dulci;
Vremea ne-a fostū mai demultū,
Dar noi nu ne-amū priceputū.
Acum ajungă-te voia bună
La pahare pline,
La cuvinte bune:
Că-i vinū de la Odobesci,
Să cinstesci, să te veselescī,
Întorsū prin *cruce*,
Tare-ī bunū și dulce,
Adusū pe la Cotnari,
Să bagī mâna în buzunarū,
Să cauți unū sabașū de cei mari,

Să dai la cei lăutaî;
 Iar fie cât de mărunte,
 Numai să fie multe,
 Fie şi mărunţele
 Numai să fie rubiele,
 Poftimă şi ţine,
 Să-ţi fie de bine.

Altă închinare.

Bună vremea, masă frumoasă,
 Mesenî dumnea-vóstră,
 Că séra a înseratú
 Şi noi pahare n'amă închinatú;
 Mai de grabă s'aú căđutú
 Nimenî nu s'aú priceputú;
 Noi pahare amă închina
 Pe când Dumneđeú a vrea.
 Poftimú de cinstesce
 Cinstesce şi veselesce,
 Că mi-î gându a te cinsti
 Cu vinú dulce
 De la cruce,
 Să trăéscă celú ce aduce;
 Vinú adusú din Odobescî
 Cu care mari mocănescî,
 Totú să beî să veselescî,
 Chefuşorulú să 'mplinoscî,
 La Dumneđeú să gândescî.

Altă închinare.

Bună vremea, bună vremea,
 Séra a înseratú
 Şi noi pahare dulci n'amă închinatú,
 Se închină jupânulú mire
 Cu păhărèle
 Mărmurèle,
 Vinú de Odobescî,
 Cu greú îlú pornescî.
 Viră mâna 'n buzunarú,

Și scóte unŭ pușorŭ la lăutari;
 Iar se rógă să primiți
 Și să nu bănuți,
 Și bine să dea milostivulŭ Dumneđeŭ,
 Că așa mă rogŭ și eŭ.

Alta.

Buna vremea, buna vremea,
 Domnule nunŭ mare,
 Césulŭ a sositŭ,
 Noi cu pahare dulci ne-amŭ pornitŭ,
 Cu păhăruțe pline
 Cu cuvinte bune.
 Ista-i vinŭ de Odobesci,
 Să beî să te veselescî,
 Și vinŭ din délulŭ lui Păunŭ
 Ca să beî ca unŭ nebunŭ.
 Dă unŭ Napoleonŭ frumosŭ,
 Să fie tinerilorŭ de folosŭ.
 Eŭ la tineri m'oi ruga
 Și Napoleonulŭ mi l'orŭ împrumuta,
 Pentru ca să mă ducŭ în têrgŭ
 Să cumpêrŭ la lăutari
 Câte-unŭ sumanŭ de scórță
 Și câte-o pereche de opinci noduróse;
 Și mâne diminéță am să-i scotŭ
 In capulŭ satului,
 Să-i daŭ mamei dracului.

Alta.

Buna vremea, buna vremea,
 Cînstiți nunî mari:
 Séra din astă séră a înseratŭ,
 Noi păhărele dulci la nunii cei mari
 N'amŭ închinatŭ.
 Fost'a vremea de de multŭ,
 Dar noi nu ne-amŭ priceputŭ
 Poftimŭ, poftimŭ
 Paharŭ de vinŭ.

Vină de Odobesci,
 Cum cinstesci,
 Cum plătesci ;
 Și adusă prin vale de la Cotnari,
 Să viрі mâna în buzunară
 Să scoți ună galbenă și vr'ună icosară
 Să dai și la lăutari.
 Poftimă, poftimă,
 Jupâne nună mare,
 Pahare dulci,
 De la finiі dumnea-vóstră pregătiți,
 Cu zahare zaharite,
 Cu miere 'ndulcite,
 Pentru dumnea-vóstră gătite.
 Nu-să pahare 'ndulcite,
 Da-să cu vină de la Cotnari,
 Să viрі mâna în buzunară,
 Să scoți vr'o doi trei stâlpari,
 Să dați pe la lăutari.

Nunulă celă mare luândă paharulă 'n mână, închină la tineri:

Dumnedeu să vă dea sănătate
 Și să vă bucure,
 Precum s'a bucuratū Avram,
 Când a luatū toiagulū în mână,
 Ne-avēndū rădēcină,
 Și uscatū fiindū,
 L'a blagoslovitū,
 Și 'n 40 de părți a înfrunđitū
 Și să vă mai bucure Dumnedeu,
 Cum s'a bucuratū împēratulū Constantinū,
 Cu maică-sa Elena,
 Când a aflatū cinstita cruce,
 Care ni se chiamă nouē
 Armă dulce.
 Să vă mai bucure Dumnedeu,
 Cum s'a bucuratū fericitulū Noe,
 Când l'a scosū din corabie pe uscatū,

Și a mulțumit lui Dumnezeu
 Că l'a mântuit
 De fapt și de potop.
 Să vă mai bucure Dumnezeu,
 Cu cele patru fericite daruri :
 Bogăția lui Iov,
 Frumusețea lui Iosif,
 Tăria lui Samson,
 Înțelepciunea lui Solomon.
 Și acest pahar de vin
 Să vă fie de mult bine,
 La mulți ani, amin.

Si ȋicȋndȋ acestea, pune darulȋ sȃu ȋn strachinȃ saȋ cȃl-dare, ȋn faȃa nuntașilorȋ, ȋicȋndȋ:

Pofțimȋ, finilorȋ,
 De la noi pocinocȋ,
 De la Dumnezeu norocȋ,
 De la noi puținȋ,
 De la Dumnezeu multȋ.

Vornicelulȋ iar umple douȃ pȃhȃruȃe cu rachiȋ, le pune pe talgerȋ alȃturea, așȃdȃ darurile (peșchirȋ, casȋncȃ, naframȃ), saȋ ce se'ntȃmplȃ și ȋnchinȃ cam așȃ la fie-care pereche de gospodaruȋ :

Pofțimȋ jupȃne (cutare),
 Pȃhȃrele dulci
 De la tineriȋ de Dumnezeu coronați ;
 Nu stați boeri dumnea-vȃstrȃ ;
 Cinstiți vinȋ din dȃlȋ, de la *cruce*,
 Cȃ Dȃmne! tare-ȋ bunȋ și dulce ;
 Sȃ mi te prinȃi cu mȃnele
 De baerele pungeȋ,
 Sȃ scoți vr'o cȃți-va gȃlbinași
 Și vr'o cȃți-va ȋcosarași
 Sȃ dați pe la lȃutarași ;
 Cȃ-ȋ vinulȋ din Odobescȋ,
 Cum ȋlȋ cinstescȋ

Să-lă plătesci,
 Și dă puțintelulă tēu
 Noroculă dă Dumneđeū.

Saū : Poftimū pahare de vinū,
 Vinū de la Odobesci,
 Să puī mână să primesci.
 Vinu-ī bunū și mermeziū
 Culesū tōmna mai tārziū,
 Ca să-ți faci gurița leică
 Și pāntecele balercă.
 Vîră mână 'n buzunarū
 Scōte unū galbenū de cei mari
 Plătesce la lăutarī,
 C'a fostū vremea mai de multū,
 Dar noi nu ne-amū priceputū ;
 Celū cu vina să pue mână,
 Dar dacă nu-ī vrea
 Și nu-ī cinsti,
 Nicī nu-ī plăti.

Cândū închină la ciubotarī, dīcū :

Frunđuță arțārașū,
 Sāracu ciubotarașū,
 Totū împunge
 Și strēpunge,
 Și parale
 Nu-ī ajunge.

Iar la ferarū închină :

Frunđa verde stejerașū,
 Oī sēraculū fierārașū,
 Cum se jōcă 'n gālbinași
 Gālbinași totū roșiorī
 Pe lăturī cu zāmțișoiī;
 Iară ferărițele
 Cum păzescū cotruțele
 Intocmai ca māțele.

Și : Toți dau darul
Când pun paharul.

Dicându : De la noi puțin
De la Dumnezeu mult,
De la noi bani de-aramă și de-argint,
De la Dumnezeu noroc,
Și spor,
Și isvor.

Afară de bani, nuntași pot giurui vițel, oie, miel, purcel, cocoș, găină sau chiar și ouă, pot să dea legume și pâine albă, fie o merță, o dimirleie sau baniță, ba chiar mer-tic și căuș nu-i rău.

Câte unul din nuntași îi urază încă :

Acastă casă ce se zidesce,
Să se zidescă pe locuri
Cu norocuri,
Pe temelie
Cu bucurie ;
Iar dumnea-ta, jupâne mire,
Și dumnea-ta, jupânesă mirésă,
Să vă trimetă Dumnezeu
Cele patru bunătăți ale pământului :
Coronă crâiască,
Stea împăratescă,
Scaun domnesc,
Toiag stăpânesc,
Să trăiți,
Să stăpâniți
Pământul, să-l înmulțiți,
Lui Dumnezeu să-i mulțumiți.
Și foarte vă mulțumesc,
De ist pahar gâlbior,
Ca dintr'un vîrf de paltior,
Și din mîrodeniele tóte,
Și să trimetă Dumnezeu sănătate
La creștinătate.
Păgânii,

Să-î mănânce câni
 Să dea ciurma 'n Turci,
 Râia 'n Jidani
 Bóla 'n Țiganî;
 Iar la creștinătate
 Fericare, sănătate,
 Că-să mai bune decât toate.

În vreme ce ómenii cinstescă și mai cu deosebire pe ne-
 veste, vornicelul le necăjesce, ȑicându-le :

Cine n'a bea de dușcă
 Să móră de pușcă,
 Cine n'a sorbi paharul
 Să sêrute lăutarul.

După ce s'aú datú pahare dulci la toȑi mesenî vine rên-
 dulú și socrilorú, mai întâiú la părinȑii mirelui și apoi la a-
 ceî ai miresei, cari pân' la masa cea mare aú statú acasă la
 ei, fără a se arêta nici la biserică, nici la masa de cununie.¹⁾

Închină la socru :

Fost'aú vremea de demultú,
 Dar noi nu ne-amú priceputú,
 Poftimú sócre mare de cinstesce,
 Că-î vinú dulce,
 De la cruce,
 Să trăiască celú ce aduce,
 Că-î vinulú din Odobesci
 Să bei să întineresci,
 Chefușoru să 'mplinesci,
 Nuntașî să veselescî,
 La Dumneđeú să gândescî.
 Chefulú și voia bună să te ajungă,
 De la jupânulú mire
 Și de la jupânésa mirésă,
 Că se închină asupra feȑelorú dumnea-vóstră

¹⁾ La madre, che nell'uso popolare indo-europeo non accompagna mai la figlia nè alla chiesa nè al bancheto, perchè deve stare in casa e a piangere soffocata delle lagrime. Gubernatis, Usi nuziali.

Cu două păhărele poleite,
 Ca niște floricele dăruite,
 Pentru dumnea-văastră, cinstiți părinți, gătite.
 Din darul lui Dumneșeu, amin.
 Și dumnea-văastră luați a-nume
 De bine, și cinstiți.

În Dobrogea bucătărițele facă o corabie saă că tae o pâne mare în două, îi scóte mezulă; iar în mijlocă îi înfige o trestie, de cară légă sforă și ată, pe cară întindă hărtiă saă pânză nouă, închipuindă corabia. Saă și-o facă din aluată și o cocă în cuptoră.

Când corabia-i gata, o umplu cu totă felulă de bună-tăți, așază în ea chiar câte ceva din bucatele din masă. Degetare de la ghinda stejarului, umplute cu vină și cu rachiă, asemănându paharele pline, sunt aședate în corabie.

În unele sate, ca în Cerna, Pecinéga mai umplu încă degetare de ghinda stejarului cu apă, cu sare, cu untă-de-lemnă, pe care le înfige pe corabie încă înainte de a o da în cuptoră, pentru ca să se ție bine, de vreme ce sprăvă-lindu-se, ară fi semne prevestitóre de răă augură.

După ce s'au mântuită cu cinstea și darurile nuntașiloră, vornicelulă aduce jucându și darurile socriloră. Ómeniă întindă darurile pe amănă ș'apoă împopoținéază pe fie-care cu darulă lui. Pe socri, legându-i la capă turcesce cu ștergarele, mai atărnându-le câte ună peșchiră peste umără, care obiceiă este și la Ruși, iar pe sócre le înfășură în rochiă saă peștimane dăruite de ginerică saă că le 'mbracă pe deasupra cu cămășă de la noră, afară de Moldova, unde sócrei i-se dă cămășă fără gură, pentru ca să n'aibă gură 'n casă.

Căți din părințiă miriloră se 'ntemplă 'n viétă, chitiți așa frumosă, se prindă cu toți de mână și uitându bėtrănețea cu tóte greutățile sale, pară reîntineriți cu decă și decă de ană și jocă de mănâncă pămēntulă; pentru ei nu-i atunceă decăt bucuria și fericirea. Toți meseniă rîdă, făcēndă

chefū și voe bună. Numai ce veđi pe câte unū gospodarū, plecându-se la urechea nevestei:

— Ei, ce ȑici babă, când ne va veni și nouă rëndulū.

— Apoi dă, când a vrēa Dumneȑeū și ne-a trimete cēsulū celū bunū.

Până una alta găina cea friptă a venitū la loculū ei și toȑi strigă: „cloșca cu puī! cloșca cu puī!”

Cu toȑi se rădică în piciōre să vadă găina. Fie iarnă grea, crape de gerū petrele și chiar ouēle de sub corbū, găina cea friptă numai decăt trebue să fie împodobită cu merișorū, belbinocū, magheranū, bradū, curpânū albū (ederă), mirtū saū chiar mușchī, ce-sū veselia și podōba pāmîntulū în vreme de bētrānețā a anulū.

Găinei îi punū la gātū salbă de rotiȑi de cēpă, încunjurānd'o cu vrābiuȑi fripte și făcēndū mulȑime de minunăȑiȑi, căci de la găina cea friptă se vede iscusinȑa bucătāriȑei.

În cele mai multe părȑi fripturile se cocū la cuptorū, după ce i-aū pusū gura și l'aū lipitū cu lutū.

În Muntenia de-asupra găinei punū o lingură, o furculiȑă și unū cuȑitū, din rădēcina de nucū, ce aū menirea de a fi rupte de către mire, dar de cele mai multe orī potri-vesce nunulū, să le cresteze așa, ca de o dată să le pōtă rupe mirele, ca să-i ȑică cei ómenī: „halal de finū voinicū ce ai, numai să-ȑi trăiască.” Nunulū, punēndū găina dinaintea mirelū, ȑice:

— Ia să te vedemū finule cătu-mī eșȑi de voinicū; și de cum-va a uitatū nunulū să plătēcă bine bucătāriȑele, ca să nu-i necājēcă finulū, atunci lasă pe dînsele; găina cea mai bētrānă din pātulū îi prinsă de friptură, ba de multe orī nu se lasă numai cu atāta, ci o cósă cu aȑă de cânepă, petrecēnd'o chiar cu sîrmă și ce mai de hazū nu facū ómenī. În sfîrșitū, după ce cu chiū cu vaī a ruptū găina, nuna o prinde, făcēnd'o micī fārāme, strigāndū:

Pui, pui, pui,
 Vinu la cușcă să te'ncui
 Să-ți punu mâna pe cucui.

Și dă fie-căruî nuntașu câte o fărâmturică de gustare
 dór le-a merge bine; de aici înainte pornescú păcăliturile
 Numaî ce auđi:

Poftimú cinstite nunú mare
 Primesce poclonú de la gospodarulú cutare
 C'a fostú la vênátóre
 Și au împușcatú o cioră (coțofaná) grasă
 Ca pentru cinstita dumi-tale față alésă.

Și-i dă acolo te mieri ce; iar de acolo 'nainte meseni
 între ei își trecú cinste, o gălușcă cusută, o fărâmturică de
 friptură albă de sare, o vrăbiuță friptă cu pene; saú ce le
 plesnescú prin capú, d'or orú face ómeniî să rîdă, după cum
 se cuvine să fie totú nuntașulú la o ți sfîntă de bucurie
 ca asta, că după cumu-i începutulú, așa să ajute Dumnezeu
 să le fie și sfîrșitulú.

D'apoî poclázile lăutarilorú, poclázile, poclázile, s'aude
 strigândú.

Nunulú celú mare: — Uitasemú, (rădicândú glasulú)
 Vornicelú! unú talgerú aici; și după ce i-lú aduce, pune pe
 elú atâtea pahare de rachiú câți lăutari sunt și mai alătu-
 rândú osulú peptului și vírfulú aripelorú, întinde lăutarilorú.

Lăutarulú:—D'apoî numai atâta v'ați înduratú pentru noi?

Nunulú: — Da nici atâta nu vi se cădea, ce mai vreți?

Aripí v'amú datú de sburatú
 Și peptú, cobzá de cântatú.

Lăutarulú: Cine mi-a da dolia
 Să-î trăéscă soția,
 Cine mi-a da dolióra
 Să-î trăéscă soțióra.

Și gospodarii, cari de cari după cât îi lasă inima aruncă bacșișul lăutarului în pahar sau în scripcă, ca să sune mai bine ; numai ce auđi pe unul mai sgârcit :

„Cântă-ți cântecul măi țigane și-ți dau și eu ;“ și ce nu face țiganul pentru parale, fără zăbavă începe a-i ȑice :

Să trăiască țiganul
Câtă o bate cu ciocanul,
Câtă o ȑice cióra cară,
Câtă o ședea stanca 'n pară
Câtă a fi fâină 'n sată
Și curcanii de furat.
Noi, țiganii cu meșteșugă
Să trăimă totă din belșugă.

Saă : Eși țigancă de sub pată
C'am pusă gândă să nu te bată.
Te trimită cu torba 'n sată
Ca să-mi aduci de mâncată
Șede tetea pe tocilă
Ca draculă pe rădăcină.
Aoleo ! Vasile amo
Cum te-ași face mai baro,
Mai baro și mai de trébă,
Ceordesce o iapă albă.
Las'să fie și șoldită
Că tetea o pune 'n tindă ;
Măcar să fie și chióră
C'a merge tetea la móră.
Aoleo Vasile a Stanei
Ia scólă de pe ciocane.

De-o dată sare unul : “da ia dă-ți pe tépă țigane și veđi de la mine bacșișă bună“. De 'ndată märe elă cântă saă spune derostă câte-ceva țigănesce, ca de-o pildă, cum am auđită chemarea apostoliloră în satulă Ghipsimane :

Apostole amaros,
Chidindidu micande,

Andagao Ipsimane,
 Da tu šiule,
 Da tu tivla mo,
 Preimido amarosă.

Și d'o ȃice lăutarulă: „da o sciă și pe arăpesce.”
 — Bună, bună, ȃi-i ș'așa.

Lăutarulă : Apostole halharade
 Geamuluzdu beronde,
 Sănsălână hălână,
 Epsimane cheende,
 Camzulerun, beron hu.

Atunci să veȃi nuntașii, cum staă josă și se uită în gura lăutariloră și rîdă de se prăpădescă de limba cea stricată și de cuvintele cele pocite. căci pentru elă numai romănesce-i frumosă, pe cînd tôte cele-lalte limbi isă stricate, și pare că li se bate calicii la gură

În Dobrogea țiganiă se îmbracă urîtă cu velințe rupte și cu otrepă nărăzmate, în capă își pună căldări, iar fața și mânele, ce le-să negre, le mai tāmânjescă cu funingene saă văpselă négră, de le facă ca dosulă ceaunulă.

În mână țină ună beță lungă, la ună capetă îi prindă călți cu pozderie cu totă și numai rară dacă veȃi păcișele; nu rare ori aprinde acești călți și începe a sucăli ómenii, ghiontindă cînd în unulă cînd în altulă, dor i-or da bacșișă; și nu numai țiganiă se slutescă așa felă, ci chiar dintre ómenii cei mai ghiduși; atunci vine și rëndulă bucătărițeloră. Asemenea obiceiă, după Düringsfeld în Hochzeitsbuch, l'amă întelnită la Sêrbii, la Ruși, chiar la Ungurii, unde bucătărița vine înaintea nuntașiloră cu ună polonică întinsă într'o mână, iar cu cea-laltă legată c'o basma și tânguindu-se, că și-a friptă mână făcendă bucatele.

„Se aduce pe masă ună cocoșă friptă cu pene cu totă,

iar unul dintre óspeți intră sub masă, și cântându ca co-coșul vestesce revêrsarea ȃilei, și după aceea, dându toți óspeți câte un bacșiș bucătarului, se ridică de la masă.“

La sfîrșitul mesei nuna scóte din pâne lumînările de cununie, ce arsese până atunci, le stinge în făină (meiú), în grâu sau chiar în grindă și dându-le miresei în mână ȃice: „strânge-le fină și întru mulți ani fericiți.“ Ea, după ce i-a sêrutatú mână, le strânge în pălămida lăȃii, păstrându-le să li se pue în mână la darea sufletului și de se întêmplă să nu fie lumînare de la pasce în casă, în vreme ce fulgeră și tună, atunci și lumînarea de cununie încă-i bună.

În Moldova este credinȃa, că a căruí lumînare s'a trecutú mai repede, vieȃa aceluia se va trece mai curêndú.

La urma urmei nunulú cere de la mirésă basmaua, ce a ȃinut'o în mână în vremea cununiei, restórnă 'n ea baniú a-dunaȃi și când dá s'o lege, ómenii se grămădescú, aducêndú ba o bucăȃică de pâne și sare, ȃicêndú: „ȃine, fine, pune le 'n legătură, ca să aibă mirii pâne și sare în vieȃa lorú;“ altulú mai svêrle o crenguȃ de busuocú, să trăgă unulú la altulú cu dragoste; ba aruncă o bucăȃică de zaharú, ca zaharulú să le fie traiulú; iar pe deasupra stropescú cu vinú, semnulú belșugului și a veseliei. Atunci nunulú trage capetele strînse, iar ómenii începú a răcni: „da bine, cînstite nunú mare, ce faci? nu lega așa strînsú, că ȃi-orú fi finii prea sgârciȃi“; iar nunulú, vrêndú să le facă pe chefú, d'abea d'abea aduce cornurile batistei. Ómenilorú din noú nu le place și începú: „ce vrîi să fie așa darnici și risipitori? légă potrivitú, după cum se cade omului să fie.“ În sfîrșitú nunulú n'are încotro și trebue să le facă pe placú.

În multe locuri, colȃurile batistei nu se légă, ci numai se răsucescú, ca să nu lege noroculú.

Nunulú dându basmaua cu parale în mána miresei ȃice: „poftimú, finilorú, câtú o da Dumneȃeú, că vê daú aurú și argintú și pâne și sare, Dumneȃeú să vê dea norocú.“ Mirii

sărută mâna nunilor și mirésa strînge baniî 'n ladă așa cum se gădescă.

La masa cea mare se cântă cam ast-felū de cîntece:

Păhărelū cu rămurele
Să te béū cu nemurele,
Păhărelū nu tremura
Că nu sciū de frica ta,
Că te-oî bé, nu te-oî gusta.
Păhărelulū câtū unū puî
Când îlū puî la gură nu-î.
În fundulū paharului
Sănătatea omului,
Vinu-î bunū din viță vie
Cine bea cu chefū să fie.
Adă, adă să bea iar
Cu iubitulū meū paharū.

*

Inimă de putrigaiū
Ia spune-mî ce alénū aî.
Rachiașulū tare-mî place
Bani nu sciū de unde-oî face.
Oî face cum oî puté,
Și-î oî plăti cu vadea,
Vinișoru tare-î bunū,
Că-î din délulū lui Păunū,
Și-î făcutū din viță vie,
Cine a bea cu chefū să fie
Adă, adă, să béū iar,
Cu iubitulū meū paharū. ș. a.

Nuna iea miriî să-î ducă acasă la ea; în vremea asta, nuntașii svârlū după ei cu pâne, sare, vinū, în sfârșitū care cu ce apucă.

Corerițele, trepădătóarele, vornicesele, stolnicesele, călțună-resele, strângū blidele, daū masa la o parte, saū o scotū a-fară, mai tragū cu mătura pe cei călări ș'apoî la jocū.

Nuna, după ce a dusū finiî acasă la ea, iea podóbele de pe mirésă, o 'mbracă cu cămașă nouă în partea muntelui și

la Macedonenii de burangică, aşeză pe masă pâine, mâncare şi băutură, apoi chemă pe mire din tindă şi luându-şi séra bună le dice: „poftimă, finiloră, beţi, mâncaţi şi vă odihniţi, că destulă v'aţi ostenit, dar să vedă mâne ce bucurie oi avé şi eă, pentru câtă amă umblat şi amă trudită;“ şi eşind în tindă dice lăutariloră, ce cântase până atunci: „de acuma haideţi şi ne-ţi cânta şi nouă celoră bătrâni;“ apoi încue uşa tindei şi se întorcă la masa cea mare.

Obiceiul de a încuia pe tineri se găseşte şi la Spaniolii, după Düringsfeld.

În Dobrogea ca şi în Sicilia, diavorul său deverica stă la uşă şi ţine de verigă şi credă că de acolo îi vine chiar numele, de şi s'ară puté să-l vie şi de la djeveră.

Deverica, ca şi baba la bulgari după Kanitz, aduce vestea la masă.

„La Români era obiceiul ca mirele să arunce pe ferăstră nuci la copilandri de pe stradă, tot o-dată şi deităţii personificate în Deus Concubinus, carele se desparte de copilărie şi de ortacii săi de până aci “¹⁾

La Sârbi după Düringsfeld, vornicelul împarte darurile, cari sunt cămăşi, colţuni, ş. a.

Vornicelul (djeverul) légă darul său de busdugan, iar peste umără crucişă portă ştergarul, ca şi Ruşii şi Bulgarii, tocmai după cum amă vedut şi la Români.

La Sârbi tînăra mirésă dă de spălat pe mâni nu numai la nună, cum amă vedut la Români, ci la toţi moşafirii, dându-le peşchire, şi ei pună în strachină *poljvacica*.

La Spaniolii strângă parale pe o farfurie pentru mirésă.

¹⁾ Virg. Buccol. VIII, 29. Sparge marite nuces! Hesperus jam deserit Oetam. Serrila s'a rădicat peste muntele Oeta, adică e séra târziu Rosbach p. 100 aduce un dat, că şi la „domum deductio“ s'a aruncat nuci. Preller p. 534: nucile erau sub tutela lui Jupiter Marienescu, Cult. pag. creşt. Sparge, marite nuces jam deserit Hesperus Oetam, sau după Catullus: In nuptias Juliae et Manlii:

Neu nuces pueris neget
Desertum domini audiens

Același obicei îl găsim și la Francezi; în unele părți paralele adunate le împart sêracilor.

La Francezi găina cea friptă e mâncarea cea mai însemnată la masa cea mare.

Obiceiul din Moldova de a pune mirésa mirelui în sînă sa cel puțin de a-l atinge cu crenguța de busuioc din fiștocul ce-l poartă preotul în ajunul bobotezei, îl mai întîlnim la Spaniolî în Andaluzia. ¹⁾

* * *

Câte-va cântece încă de masa cea mare la Macedonenî:

Iu îi erai bre gion-le a țieu?	Unde erai voinicelul meu?
Iu te primnai gion-le a țieu?	Unde te plimblai voinicelul meu?
At gardina mi primnamă	Prin grădină mă primblamă
Și de meru, meru îi alăgamă	Și din mēru, mēru alergamă
Și mere roșie îi adunamă	Și mere roșie adunamă
Tu basmau li băgămă	În basmă le puneamă
Și la vrută li duțeamă	Și la iubită le duțeamă
Și sbóre ascunse noi nă sburamă.	Și vorbe ascunse noi ne spuneamă.

Eși lea Chie până tu oborū	Eși fa Chie până în ogradă
Ca să ți dîcū unū sborū :	Ca să-ți spunū o vorbă:
Ni-u scuseși mintea din capū	Mi-ai scosū mintea din capū

Concubinus amorem
Da nuces pueris, iners
Concubine. Satis diu
Lusisti nucibus. Lubet
Jam servire Thalassio.
Concubine nuces da.

Sordebant tibi villuli
Concubine, hodie atque heri;
Nunc tuum cinerarius
Tondet os. Miser, ah miser
Concubine, nuces da.

Prin aceste versuri ale lui Virgil și Catul s'a făcut popular obiceiul romanu de a împărți la nuntă nucî copiloru, ca semn de a părăsi gîndirile copilărescî. Nucile la nunțile albaneze sunt înlocuite în India cu nucile de cocos.

¹⁾ Caballero apud Gubernatis: Cuento della Suegra del diablo Quando los novios se iban a retirar a la camara nupcial llamò la tía Holofernes a su hija y la dijo: cuando estan Vds recogidos en su aposento, cierra bien todas las puertas y ventanas; tapa todas las rendijas y no dejes sin tapar sino unicamente el agujero de la llave. Toma en seguida una rama de olivo bendito, y ponte a pegar con ella a tu marido, hasta que yo te avise; esta ceremonia es de cajon en todas las Bodas y significa que en la alcoba manda la mujer

Că tu locu de soră
 Mine tine va s'ti leam.
 — Taçi bre, gione, taçi bre frate,
 Tine mine nu mi li ai,
 Ți-ai afendi di nu ti alasă.
 — Ți are 's facă tata Țeu
 Când mine Ți-ti voiŭ?

Luai-Ți somnulŭ și mi chinarl
 Și nu putui să dormŭ.
 Ni-am mușata di vecină
 Și are mama di s'na 'ngace;
 Are tată si nu și-o alasă
 Ma di D-deu s'o află.

Ea taciști-li brân de asime,
 Póte va s-es îiŭă
 Brân de asime li amŭ taciștă
 Si năsa nu vrea s-îină;
 Are mamă nu și-o alasă
 Ma di D-deu s'o află.

Ea taciști-li fluri multe,
 Póte va s-es vină.
 Și fluri multe li-am taxită
 Și iară nu va s-îină.
 Și are tată nu și-o alasă
 Ma di D-deu s'o află.

Ea taciști-le gione mușatŭ,
 Póte va s-es vină.
 Gione mușatŭ li-am taxită
 Ia-o gione iu își vine
 Și alasă mama și vine.

Că în locŭ de soră
 Eŭ pe tine am să te iaŭ.
 Tacŭ bre voinice, bre frate,
 Tu pe mine nu mă iaŭ,
 Ți-ai tată și nu te lasă
 Ce are să facă tata meŭ
 Când eŭ pe tine te vreŭ?

Mă luă somnulŭ și amijamŭ
 Și nu putui să dormŭ.
 Am vecină framósă
 Și are mamă ș'o ocăraște;
 Are tată și n'o lasă
 Numai de D-deu să-și găsescă răs-
 [plată.

Ia făgăduiți-i unŭ brău de argintŭ,
 Póte că vrea să vie.
 Brău de argintŭ i-amŭ făgăduitŭ
 Și ea nu vrea să vie;
 Are mamă și nu și-o lasă
 Numai de D-deu s'o găsescă răs-
 [plată.

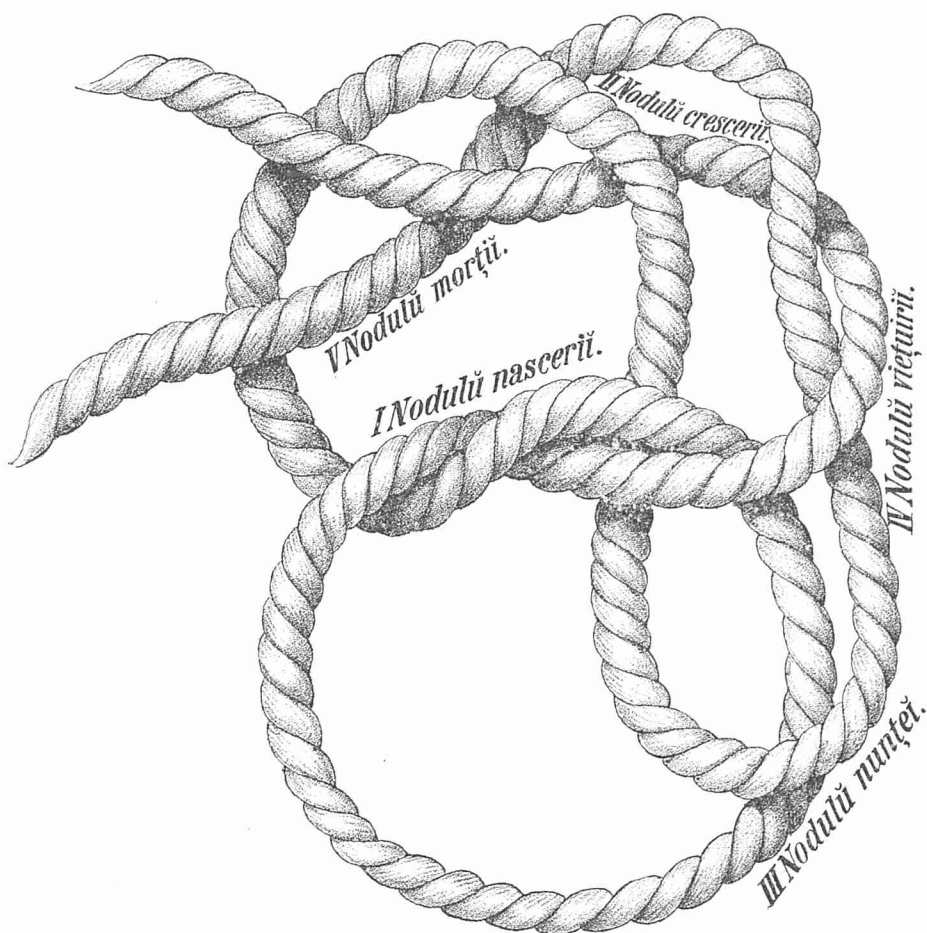
Ia făgăduiți-i mulți flurii,
 Póte că va veni.
 Și flurii mulți i-amŭ făgăduit
 Și totŭ nu vrea să vie.
 Și are tată și n'o lasă
 Numai de la D-deu s'o găsescă răs-
 [plată.

Ia făgăduiți-i voinicŭ frumosŭ,
 Póte, că va veni.
 Voinicŭ frumosŭ i-amŭ promisŭ
 Uită-te voinice că vine,
 Și lasă pe maică sa și vine.

* * *

În jud. Botoșani, la unele nunți, unŭ bătrânŭ strigă din
 ómenŭ în jurulŭ lui și face o singură dată în fața lorŭ acestŭ
 nodŭ de cincŭ legături, din care cea întâiŭ este a nașterii, a doua
 a creșterii, a treia a nunții, a patra a viețuirii și a cincea

a morții, ce le deslăgă pe toate; și în adevăr, căci trăgându
de cele două capete se desnódă toate.

IV. DUPĂ NUNTA.

1. Luni ziua, rachiū roșu, rachiū dulce, zorile.

„Părinții se împărtășesc de cinste multă saū de rușine multă, căci dacă se află fica lorū feciōră atunci nu numai că sunt tōte bune, ci încă îi și ospetēză cu masă frumōsă, la care se aduce după aceea și cămașa miresei pe unū blidū cu semnele fecioriei și o arată pe la toți la care obicnuesce să arunce fiește-carele câte-unū bacșișū micū, însă acēsta se face numai între ómenii cei proști; iar la cei cinstiți, se arată numai la socri. De mirēsa nu-i fată feciōră, caută căruțele cele mai rele și cu curele rupte înhamă pe părinți în locū de cai, după ce vinū și pe fica lorū o punū în căruță, iar pe dînșii îi silescū cu bătăi ca să o tragă singurī până la casa lorū. Iar zestrea miresei tōtă o opresce bărbatulū ei și tōtă cheltuiala, care a făcut'o elū la nuntă o plinesce cu porunca judecătorilorū de la părinții aceia, cari nu și-au păzitū pe copilulū lorū.“¹⁾

Acestū obiceiū a rămasū încă pe unele locuri și ađi

În jud. Botoșani, prin cele mai multe sate, în vreme ce tatălū fetei trece prin tindă, cine-va din podulū casei îi aruncă în capū hamuri rupte.

Totū în jud. Botoșani în satulū Roșcani, sócrei mici îi pune în gātū unū colacū de borfotine de sdrențe saū chiar de pae, iar picióarele i-le împiedică cu fiare de cai și așa o tragū la jocū.

¹⁾ Dimitrie Cantemirū · Descrierea Moldoviei. Despre obiceiurile logodnelorū și a nuntelorū în Moldova.

În Moldova, prin partea muntelui, pună o pernă pe o raghilă, ș'acolo o poftesce pe sócra mare și când dă să se așeze, îi smuncesce perna, rămânându pe raghilă.

În județul Muscelu pe sócra mică o încalță c'o pereche de ciubote cu grăunțe'n ele, ș'așa o iaă la jocu, în vreme ce pe mirésă o trimetă acasă pe ună butoiu.

În Muntenia pe șesă o trimetă pe mirésă acasă, trăgând'o pe o târnă de mărăcină.

În Dobrogea socrului celui mică ¹⁾ îi légă de gâtă o traistă cu cenușe; iar sócrei îi pună dinainte o garafă stricată, apoi mai légă de códa unui căne o ploscă și toți nuntașii îlă teohăescă, alți ómenī apucă ciomege și bată în butóe, în gălete, în bolobóce, saă în orī-ce vasă le ese 'n cale făcându mare tărăboiă.

La masă îi cinstescă pe socri cu paharū fără fundă, cu lingură spartă; și felia de pâne saă de malaī, ce li-o pune dinainte, e tot-deauna fără mieđu.

În Vrancea, légă de gâtul sócrei ițele, vatala, saă îi cóse de spate niște uriocă, saă o cunună de usturoiă fără căciuli și în sfârșitū codi de cépă prinse una de alta i-le aruncă în gâtă.

Prin Oltenia o bată pe sócra cea mică cu ună șiragă de covrigi în capă

Nuna cea mare nică o-dată nu póte dosi nimică, cređendă cu dinadinsulă, că va avé pricajă în vite.

De mirésă-ī fată fecióră nuna cântă:

U iu, iu, iu și bine-mī pare
Că mi-ī fina ca o flóre,
Ca o flóre 'nflorită
Ca o albină 'ndulcită.
Frunđulena ștejărelū
Și finu mi-ī frumușelū,

¹⁾ La Broșteni în munții Moldovei, când socrii daă să pue mâna pe ună lucru, toți ómenī strigă: „nu lua, lasă acolo.“

Iar mirésă ca și elă.
 Să trăiască cei părinți,
 C'aă făcută copii cinstiți,
 Și-aă făcută, ș'aă legănată,
 Și-aă crescută, și-aă măritată,
 Bună cinste-aă căpătată.
 Florică de pe hată,
 Face cinste la ună sată;
 Florică dintre flori
 Face cinste la suroi;
 Florică dintre brați,
 Face cinste și la frați;
 Florică de la munți
 Face cinste la părinți.

Apoi de 'ndată alege două vornicese, femeii deștepte și bune de gură, le îmbracă cu roșu, le pune basmale crucișă, le lăgă la capă turcesce, punându-le peste legătură flori și petelă, le dă în mână garăfi cu rachiă roșu, făcută cu cărmăză și cu alte dresuri, ¹⁾ apoi câte ună băță, c'o basma roșie la ună capătă, cu care ghiontesc ómenii ce 'ntălnescă pe drumă.

În unele părți ale Moldovei se ăice, că umblă cu ostropetălu și așa mergă din casă 'n casă cântându, chiuindă și poftindă ómenii pe sără la oncropă. De la casa mirelui mergă ómenii la socrii mică cu rachiă dulce; când aă ajunsă și aă intrată în casa socriloră, le pună dinainte covățica cu pâne, sare, vină, rachiă roșu, untă-de-lemnă și o găină boită cu roșu, ăicându: „primiți poclone de la fii dumnea-vóstră, care vă rógă să poftiți pe sără la oncropă.“

Sócra mică le aședă masa, și după ce ospăteză câți-va ómeni, se sue pe casă, ieăă prăștinași și începă a o descoperi, cântându și chiuindă.

¹⁾ Maha-Bharata de Crishna Dvaipayana saă Vedo vyasa de Hippolyte Fauche. La nunțile indiene întrebunțău licori spirtóse ca Atambaras, sura mai reya. Băutură făcută cu florile *lytrum fruticosum* și cu zahără.

Socrii dura la délŭ, dura la vale, dar pace, paele și stuhulŭ începŭ a curge în tóte părțile, de facŭ mânia lui Dumneđeŭ în bătătură. Socrii, de vedŭ și vedŭ, că nu-i încotro, le giuruesce o vadră de vinŭ, numai să le lase casa téfără. După ce se daŭ josŭ de pe casă se daŭ la jocŭ de cutremură pămîntulŭ; mai prindŭ și pe socrii 'n danțŭ și de este bunicŭ și bunică, ce d'abea 'și târăe bētrănețea, nu se lasă în ruptulŭ capului, până ce nu-i țupăescŭ și pe ei în horă. ¹⁾

După ce aŭ pusŭ pe casa socrului celui micŭ o prăjină c'o basma roșie în vērfulŭ, își ieaŭ ȃiua bună, se întorcŭ înapoi la casa mirelui, unde câțŭi-va ómeni mehenchi împodobescŭ frumosŭ o căruță, neunsă de când lumea, cu ce le cade la'ndemână și așa fără veste numai ce aude durra! la ușa tindei. Omeniŭ strigă: „cinstiți socri mari, iea poftiți până afară de vedeți, ce óspeți v'aŭ venitŭ“; și cum aŭ eșitŭ afară de 'ndata mare cu nepusă 'n masă-i tăbărcescŭ pe amēdoi în căruță; nuntașii se înhamă la ea, uniŭ tragŭ înainte, alții îndărăptŭ, câte unulŭ pune unŭ bēțŭ în rótă saŭ o înțepenesce vētosŭ, să nu pótă urni din locŭ; atunci felŭ de felŭ de glume și rîsete de se prăpădescŭ, nu alta. Socrulŭ celŭ mare le ȃice: „rēŭ v'a mai ȃinutŭ de ovēsŭ cine v'a avutŭ, dar iea o dată siliți din putere și vé daŭ ovēsŭ.“ Nuntașii pricepŭ planulŭ și lasă mai din ușorŭ, dar totŭ scărȃindŭ, par'că arŭ duce ȃolovanŭ, și ba că-i greŭ socru de banŭ și mai trebuie scuturatŭ, ba că sócra-i de vină, ba cărc, ba mărc, dândŭ căruța prin tóte hărtópele și coclăurile, până ce cu vai nevoie a ajunsŭ la crășmă; acolo nuntașii poruncescŭ crășmarului să aducă o oca douē saŭ mai multe de ovēsŭ, după câți ómeni sunt. Nunulŭ celŭ mare nu prea vrea și totŭ légă tee de curmee, dar la urma urmei n'are încotro: vreŭ nu vreŭ, bea

¹⁾ Imŭ spunea o dată moșŭ Petrea Negri din Tătăruș', jud. Sucéva, după nunta nepótă-să, când îl întrebamŭ de jucase saŭ ba. „pe unulŭ Dumneđeŭ, o sēptēmână nu mi-am simȃitŭ trupulŭ“

Grigore aghiazmă; după ce a fost înstituit frumos cu toți se întorcă acasă cu ușorul. Numai ce auzi pe unul: „vedeți ce bine merge dac'am mai uns căruța.“

După ce a venit acasă, câți-va oameni se sue pe casă și atârână, ca și la casa miresei, brad, coronă de flori în Macedonia, iar la Români de prin cele-lalte părți macar smocuri de verdéță, unde stau până ce bătute de ploe și de vânturi se spulberă frunză cu frunză. A în bagare de sémă de a le lega bine, căci de ară cădă curându ară fi semn rău, prevestind pe tinerii soți că nu voră avé copilași.¹⁾

¹⁾ Același obicei cu același înțeles îl găsim la Francesi, după George Sand în „La mare au Diable“.

„On se dispose à aller chercher le chou. On apporte une civière sur laquelle on place le païen armé d'une bêche, d'une corde et d'une grande corbeille. Quatre hommes vigoureux l'enlèvent sur leurs épaules, sa femme le suit à pied, les anciens viennent en groupe après lui d'un air grave et pensif, puis la noce marche par couples au pas réglé par la musique. Les coups de pistolet recommencent, les chiens hurlent plus que jamais à la vue du païen immonde, ainsi porté en triomphe. Les enfants l'encensent derisoirement avec des sabots au bout d'une ficelle. Mais pourquoi cette ovation à un personnage si repoussant? On marche à la conquête du chou sacré, emblème de la fécondité matrimoniale, et c'est cet ivrogne abruti qui seul peut porter la main sur la plante symbolique. Sans doute il y a là un mystère antérieur au christianisme, et qui rappelle la fête des saturnales ou quelque bacchante antique. Peut-être ce païen qui est en même temps le jardinier par excellence n'est-il rien moins que Priape en personne. Le Dieu des jardins et de sa débauche, divinité qui dut être pourtant chaste et sérieuse dans son origine, comme le mystère de la reproduction, mais que la licence des mœurs et l'égarement des idées ont dégradée insensiblement. Quoi qu'il en soit, la marche triomphale arrive au logis de la mariée et s'introduit dans son jardin. Là on choisit le plus beau chou, ce qui ne se fait pas vite, car les anciens tiennent conseil et discutent à perte de vue, chacun plaidant pour le chou, qui lui paraît le plus convenable. On va aux voix et quand le choix est fixé, le jardinier attache sa corde autour de la tige, et s'éloigne, autant que le permet l'étendue du jardin. Le jardinier veille à ce que, dans sa chute, le légume sacré ne soit point endommagé. Les plaisants de la noce, le chamvreux le Fossoyeur, le Charpentier, ou le Sabotier se rangent autour du chou. L'un ouvre une tranchée, à la bêche si profonde qu'on dirait qu'il s'agit d'abattre un chêne. L'autre met sur son nez un drogue en bois ou en carton qui simule une paire de lunettes, il fait l'office d'ingénieur, s'approche, s'éloigne, lève un plan, lorgne les travailleurs, tire des lignes, fait le pédant, s'écrie qu'on va tout gâter, fait abandonner et reprendre le travail selon sa fantaisie, et le plus longuement, le plus ridiculement possible, dirige la besogne. Ceci est-il une addition au formulaire antique de la cérémonie, en moquerie des théoriciens en général que le paysan coutumier

La Macedonenî Burada spune că Lunî diminéța noiî căsătoriî se ducă de cercetéză pe nună, pe fârtatū și pe socru, în fine pe rudele cele mai de aprópe avéndū și lăutariî cu ei, și îi invită la masă.

Invitarea socrilorū la masă se ȑice: „ne ducemū cu socrulū;“ cei poftiîi ducă la casa noilorū căsătoriî plăcinte și bucuvală (pâne prăjită cu untū) și țiganiî (unū felū de aluatū cu untū); apoi se punū la masă și lăutariî începū a cânta.

méprise souverainement, ou en haine des arpenteurs qui règlent le cadastre et répartissent l'impôt, ou enfin des employés aux ponts et chaussées qui convertissent de communaux en routes, et font supprimer de vieux abus chers au paysan ? Tant il y a que ce personnage de la comédie s'appelle *le géomètre*, et qu'il fait son possible pour se rendre insupportable à ceux qui tiennent la pioche et la pelle.

Enfin, après un quart d'heure de difficultés et de momeries pour ne pas couper les racines du chou et le déplanter sans dommage, tandis que des pelletées de terre sont lancées au nez des assistants (tant pis pour qui ne se range pas assez vite), fût il évêque ou prince, il faut qu'il reçoive le baptême de la terre; le païen tire la corde, la païenne tend son tablier et le chou tombe majestueusement aux vivats des spectateurs. Alors on apporte la corbeille et le couple païen y plante le chou avec toutes sortes de soins et de précautions. On l'entoure de terre fraîche, on le soutient avec des baguettes et des liens, comme font les bouquetières des villes pour leurs splendides camélias en pot; on pique de pommes rouges au bout des baguettes, des branches de thym, de sange et de laurier tout autour, on charme le tout de rubans et des banderoles; on recharge le trophée sur la civière, avec le païen, qui doit le maintenir en équilibre et le préserver d'accident, et enfin on sort du jardin en bon ordre et au pas de marche.

Mais là, quand il s'agit de franchir la porte, de même que lorsque ensuite il s'agit d'entrer dans la cour de la maison du marié, un obstacle imaginaire s'oppose au passage. Des porteurs du fardeau trébuchent, poussent de grandes exclamations, reculent, avancent encore, et, comme repoussés par une force invincible, feignent de succomber sous le poids. Pendant cela, les assistants crient, excitent et calment l'attelage humain „Bellement, enfants! Là, Là, courage! Prenez garde! Patience! Baissez-vous. La porte est trop basse! Serrez-vous, elle est trop étroite! un peu à gauche, à droite, à présent! allons du cœur, vous y êtes!“

C'est ainsi que, dans les années de récolte abondante, le char à bœufs chargé, outre mesure, de fourrage ou de moisson, se trouve. C'est ainsi qu'on crie après les robustes animaux pour les retenir ou les exciter; c'est ainsi qu'avec de l'adresse et de vigoureux efforts on fait passer la montagne des richesses sans l'écrouler sous l'arc de triomphe rustique. C'est surtout le dernier charroi, appelé la *gerbaude*, qui demande ces précautions, car c'est aussi une fête champêtre, et la dernière gerbe enlevée au dernier sillon est placée au sommet du char, ornée de rubans et de fleurs, de même que le front des bœufs et l'aiguillon du bouvier.

După aceea fârtatulă deschide lada miresei și arată zestrea la cei invitați. ¹⁾

De la mirésă se trimite rachiū dulce și în urmă mergū socrii mari împreună cu mirii, mirésa totū cu petélă, dar fără zăvanū.

În Crușova și în totū județulū Casturia pe mirésă o lasă la părinți și se întorcū îndărătū și numai de către séră trimetū de o aducū.

Totū Lunī se cântă și cam următóarele cântece:

Fusulū, furca sub părete
 Dar cālți totū mă vede;
 Bate-v'arū pustia cālți
 Și la bēutū mă găsiți,
 Când în gura pivniți
 Oborócă cu cālți.
 Părinte, sântia ta,
 Ce-ī cere aceea ț'oī da,
 Ca să-mī sântesci cânepa;
 Că-mī pusei furca pe bute
 Si mă pusei pe bēute.
 Aista piciorū mă dóre

Ainsi l'entrée triomphale et pénible du chou dans la maison est un simulacre de la prospérité et de la fécondité qu'il représente.

Arrivé dans la cour du marié, le chou est enlevé et porté au plus haut de la maison ou de la grange. S'il est une cheminée, un pigeon, un pigeonnier plus élevé que les autres faites, il faut à tout risque porter ce fardeau au point culminant de l'habitation. Le paien l'accompagne jusque là, le fixe et l'arrose d'un grand broc du vin, tandis qu'une salve de coups de pistolet et les contorsions joyeuses de la paienue signalent son inauguration.

La même cérémonie recommence immédiatement. On va déterrer un autre chou dans les jardins du marié pour le porter avec les mêmes formalités sur le toit que sa femme vient d'abandonner pour le suivre. Ces trophées restent là jusqu'à ce que le vent et la pluie détruisent les corbailles et emporte le chou. Mais il y vivent assez longtemps pour donner quelque chance de succès à la prédiction que font les anciens et les matrones en le saluant. „Beau chou, disent-ils, vis, et fleuris, afin que notre jeune mariée ait un beau petit enfant avant la fin de l'année, car, si tu mourrais trop vite, ce serait signe de stérilité, et tu seras là-haut sur sa maison, comme un mauvais présage.”

¹⁾ Burada. Obiceiurile macedonene la nunți.

Și cu aista daŭ mai tare,
 Ș'apoî, ș'apoî ce-a mai fi
 Bărbătelulŭ n'a mai sci,
 Și de-a sci, de-a oblici,
 Vaî de pelea lui va fi.

Frunđuliță trei curmale,
 Merge nuna pe cărare,
 Dréptă ca o lumînare.
 Vine nuna peste punte
 Cu fesulŭ lăsatŭ pe frunte.
 Ese nuna de prin grău
 Cu naframa pusă 'n brău.
 Vine nuna de la fânŭ
 Cu hurmuzŭ lăsatŭ pe sînŭ.

Frunđulică trei migdale
 Dragă mi-î nuna cea mare,
 Că-î frumósă ca o flóre,
 Ca zăpada-î de albă
 Chiar călină română,
 Buzele moî ca bumbaculŭ
 Și fustă crétă ca maculŭ.

Hup, zup, zup, d'abea mă ducŭ
 Și de slabŭ
 D'abea mă tragŭ
 De la ușă, pân'la pragŭ.

Frunđulénă de rogozŭ
 Ași juca și-î podulŭ josŭ,
 Ș'am mâncatŭ pâine de grău
 Să jocŭ cu lelea de brău,
 Ș'am mâncatŭ mălai de mei
 Să jocŭ cu nuntașii mei,
 Și'ncă pâne de secară
 Să jocŭ din zorî pînă 'n séră.

Frunđu-liță trei masline
 Jócă nunta de trei ȃile
 Și mirele nu mai vine,
 Jócă nunta pe surcele
 Mai încetă mēi vornicele,
 Jócă nunta pe iarbă verde
 Și mirésă nu se vede,
 Din petélă și din florī
 Dintre frați, dintre surori

2. Lunī. Târfăria în Transilvania.

(După *Benedictū Vicu*)

Lunī, a doua ȃi de nuntă, nunulū mare, adunându-se cu chemătorī la casa mirelui, iea o rotilă de plugū și punū pe ea o loitră de carū cu unū capētū pe telégă cu altulū pe pămīntū, și prindū la rotilă unū carū rēū, pe rotilă punū să șédă unū omū îmbrăcatū rēū, cu pălărie de pae pe capū și cu pipă de tuleū în gură, iar cei-lalți mergū pe josū pe lângă elū. Așa se ducū pe la toți cei chemați la nuntă, carī în ȃiua trecută aū și luatū parte, iar acuma aū întârȃiatū a veni înaintea nunulū; și pe care-lū potū prinde, îlū punū pe telégă așa cum va fi, îmbrăcatū saū desbrăcatū.

De nu vrea să șédă îlū légă și așa îlū ducū pe uliță dintr'unū șanțū într'altulū și de la o pōrtă la alta, până la locuința mirelui, unde apoi îlū punū pe-o bancă și apoi trei feciori îi daū trei lovituri cu băta, dar mai 'nainte de a-lū bate îlū visitéză doctorulū nuntașilorū, că pōte-se bate orī nu? și dacă îlū află că se pōte bate, se hotăresce câte să-ī dea. De pedépsa acésa nu scapă nimenī, de nu se rescumpără, plătindū o ferie de vinū; datina acésa însă se pare a fi luată de la Sași și numai pe unele locuri se mai practică.

Totū așa și ulcica rădicată susū pe o rudă înaltă la pōrta miresei, care ulcică nuntașiī trebue să o împusce josū;

până atunci nu-î lasă să intre în curte. Acesta e încă datină de la străini, Sași, și numai în forțe puține locuri se mai poate vedea la Români.

După ce s'a adunat toți oșpeții la casa mirelui (afară de călăreți, cari acuma nu mai vin, numai colăcarul și stegarul rămân și pe Lună, a doua zi la ospetă) mirésa pune pe masă ceva de gustare și băutură, apoi cei mai tineri se pun la joc, iar nunul mare se duce acasă.

Părinții miresei pregătindu-se de târfărie cu chemători merg pe un car cu patru boi, luându cu ei și pe cetărași ajunși la casa noului ginere, aci îi pun la masă pe toți oșpeții și petrec împreună cu oșpeții mirelui, imbie pe mesen, feresce e datoria staroste de casă; iar colăcarul cu cetărași merg cu carul împodobit după nunul mare și venind înapoi cu nunul, la o laltă se pun la masă, mirésa însă nu s'a arătat până acuma.

De aceea starostea târfarilor se declară și ȳice, că nu vor gusta nimic, până nu va veni și mirésa, se rógă dar s'o caute, și s'o aducă înapoi. Atunci starostea nunului aduce în casă o buduhólă urâtă, cu care nefind oșpeții mulțumiți, se rógă s'o caute mai bine. În urma acestora, vin cu mirésa, pe care o conduce nuna mare de mână, îi promite un miel, un purcel sau alt-ceva și apoi șede și mirésa care acum îi schimbata în veștinte de nevastă; locul miresei acuma iar este între mire și nun.

După ce s'a petrecut puțin, starostea nunului face tăcere în casă și pornesce *cinstea miresei*, adică fie-cere târfar și fie-care nuntaș, care acuma la masă, aduce cu sine o găină, ori un colac frumos, sau o ploscă cu vin, ori vinars Muerile și câte-o bucată de pânză frumoasă albă învăluită la o laltă, și acestea le dau cinste miresei, punându-le pe masă.

Cinstea începe de la nunul mare pe rând până se gata, dându-și fie-care cea ce vrea să cinstescă în mâna staroste, care le închină miresei, spunându cine le dă și ce dă și începe așa:

Cinstită gasdă de casă
 Dumneșu să te trăească,
 Traiul să ți-lă totă sporască,
 Binele să-ți înflorască.
 Cinstite staroste de locă,
 Dee-ți Dumneșu norocă,
 Iasă-ți pērulă prin colopă
 Și din cojocă câte ună floacă.
 Mă rogă să mă ascultați
 Vorba să nu mi-o mutați,
 Ce-ți căpēta să primiți
 Și frumosă să mulțumiți.
 Dumnea-vóstră, iubiți frați,
 Faceți bine și iertați
 Vorbele să nu-mă schimbați,
 De-o grăi, că ađi nu-i Marți.
 Așa dară duhulă sântă,
 Imi dădă și ună cuvântă
 Ca să vorbescă pentru toți
 Frați, cumetri și nepoți.
 Aici, ciustita nună mare
 Care bună voe are
 Deosebă de a sa soție,
 Celă din sânta cununie,
 C'ună colacă de grău curată
 Cum Dumneșu i l'a dată
 C'o butelie de vină
 Ca să-i fie voia 'nplină,
 Cinstesce pe ai săi fină.
 Acēsta-i cam puțintelă,
 Da-i cinstesce și c'ună purcelă,
 Și ăice așa prin mine
 Să iee'n nume de bine;
 Și de cum-va o măi trăi
 Cu măi multă îi va cinsti.
 Măi încolo o fată de nună
 Și aduce semnulă bună,
 O butelie de vinarsă
 Ca să o dămă pe sub nasă

Să ne trecă de nează
 Și o hodă selbategă
 De pe tăulă bandului prinsă.

Ună vără saă o verișoră.

Iși arată iubirea
 Cu o butelie de vină
 Să-î fie voia deplină,
 Cu o prepeliță
 Pestriță,
 Adusă din Bistriță,
 Cornurată,
 Gulerată,
 Mercurată,
 Vinerată,
 Și ouă,
 Câte trei ouă,
 Să trăască,
 Să sporască.

Altă vără saă verișoră.

Iși arată iubirea
 C'ună taieră de porcelană
 Să pună în elă hirénă
 Cu nescari linguri de pleă
 Să mănânce cu ele o'eu.

Sócra mică.

Mai încolo sócra mică,
 Care-a rămasă cu nimică,
 Și-arată iubirea sa
 Către jupânésă mirésă
 C'ună colacă de grâu curată
 Din totă inima dată,
 Și c'ună vală de pânză albă,
 Cum e pânza mai frumósă,

Urzită din postul mare
 Nevedită la Rusali
 Țesută la sân Nicóre,
 Poftindu-î cu iubire
 Viță și fericire,
 Și ȃce așa prin mine
 Să o iea 'n nume de bine,
 Că de cum-va va trăi
 Cu mai mult îi va cinsti.

O soră.

Își arată iubirea,
 Cu nisce bucene frumosă gătite
 Și prin mijlocă găurite,
 Înfășurate cu curele,
 Bate-mi-ară aste măsele,
 C'o butelie de vină,
 Să-î fie voia deplină.

Altă cine-va.

Ună cinstită omă de omenie,
 Cu a sa dulce soție,
 Își arată iubirea
 Cu nescari frumoși bureți,
 Pare că-să din Glogoveți,
 Cu nisce fluturi mărunți
 Cari umblă pe sub munți,
 Și pe la noi umblă mulți,
 Mai cu sémă pe la munți.
 Mai pe urmă nunulă mare,
 Celă cu dola în spinare,
 Bagă mâna 'n busunare
 Și cinstesce pe finii dumi-sale
 Cu niște galbeni din țară,
 I-a câștigată astă vară,
 I-a fostă ascunsă în cămară
 Și acuma i-au scosă iară,

Și cu niște taleri mari
 Rămași încă de Tătari,
 Pe dreptul sunt câștigați,
 I-a ștersu c'aũ fostu întinați;
 Și încă cu niște hârtii,
 Cine scie de câte miș,
 Și cu mai mulți
 Banı mărunți,
 Crucerı, groșite, bănuți,
 Ce i-aũ câștigatũ sëracu,
 De când a umblatũ cu lıncu.

Isprăvindu-se cinstea se punũ mîncările pe masă și nu-mai decât urmază prîndulũ. In vreme ce őspeții mănîncă, colăcarulũ saũ starostea tîrfarilorũ rădică unũ paharũ și ȑice: Cinstite socru mare și cinstiți ómoenı de omenie, noi astăȑi venindũ pe cale, amũ pățit'o cam șodũ cu niște ómoenı de omenie, cu care ne-amũ întêlnitũ pe calea cîrligată, cum veneamũ către dumnea-vóstră, că nunulũ ne-a întrebatũ:

— Unde mergeți ómoenı de omenie?

— Mergemũ, ȑicũ, pe tîrfărie.

— Unde ȑice: pe cîmpie?

— Ba nu, că pe tîrfărie.

— Da, da, vȑ duceți pe cîmpie după trestie.

— Mȑ omule, nu vorbi, că nu mergemũ pe cîmpie după trestie, ci mergemũ pe tîrfărie

— D'apoı sëraciı ómoenı, auȑi tu, că mergũ la robie; dar ce ómoenı nebunı, sã se ducã de bunã voe.

— Mȑ omule du-te 'n trȑbã-ȑi acuma;

— D'apoı vȑ duceți la Gherla?

— Ómenı bunı, ȑice cela-laltũ, lãsați-lũ că-ı surdũ, nu aude ce ȑiceți, da dumnea-vóstră vȑ duceți pe tîrfărie.

— Acolo, acolo bădiucule

— Dumneȑeu sã vȑ ajute, dar rea veste amũ auȑitũ de acolo.

— Cum așa?

— D'apoî așa, că socăcița astă nópte tótă nópte n'a putut dormi de grija somnului; ađi diminéță, des de diminéță, când era popa în biserică, s'a sculat ș'a pornit pe uliță, să mérgă la boltiță să cumpere borșu d'o groșiță, să vë facă zémă acră. Când a fostu la calea jumătate a statu în locu să-și schimbe cismele, că era desculță și o rodea la călcăiu. Când a ajunsu la boltiță, boltășița încă nu s'a fostu sculat, atunci de grabă mare a prinsu a fugi totu cătinelu până acasă și când a sositu, aude că și dumnea-vóstră sosiți; acuma ce să facă?

Câte óle,
Tóte erau góle,
Și de blide
Îți venea a ríde,
Atunci de supărare
A căđutú pe căldare.
De acolo cum s'a sculatú,
A căđutú pe o ólă cu păsatu,
Dar omulú acesta ne a înșelatú,
Că sucăcița fórté bine ne a ospétatú,
Și să nu gándiți că dóră s'o fi îmbátatú,
Că numai unú butucașú ca acesta a fostu rădicatú,
Trăiască dar jupánésa sucăciță la mulți ani.

Voindú starostea de casă să dea de scire bucătăriței, că póte aduce alú doilea felú pe masă, ăice:

Prea frumósă socăciță,
Mě rogú să-mi dai ascultare,
La o scurtă cuvîntare.
De poți eși curéndú afară,
Și te du în cea cămară,
De nu te dóre piciorulú,
Dóră vei afla toporulú;
Apoi du-te la cea pórtă,
Ș'o tae darabe tótă.

N'a vrea gasda să te lase,
 Dă-î cu muchea de cele grase;
 Ia darabele în brațe
 Și vină cu ele'n casă,
 Și pe focu le grămădesce,
 Mâncările de 'ncălădesce.

Puindu-se pe masă alu deilela telu starostea nunului adică colăcarulă, sculându-se, face semnă să tacă toți:

Cinstiți meseni și ómenî de omenie,
 Cinstitului nunu mare
 Care bună voie are,
 Vrea să pornescă unu paharū
 De darū
 Pe séma finilorū dumi-sale
 Ca să-î ajutămū pe acești doi tineri;
 Că acum făcēdu-se gasdă nouă
 Aū multe lipse;
 Așa dar pornimū unu paharū de darū
 Și cine-și va băga nasulū în paharū
 Să-și bage și mâna 'n busunarū
 Și cine va bea paharulū,
 Să-și dea și darulū.

Apoi pune unu paharū de vinū pe tăerū, ilū dă întâiū nunei, și așa pe rēndū la toți óspeți și casnicii; în urmă gată la nunulū mare, care pune banî mai multū decât oricare; iar de nu pune mai mulți, atunci orî-cine are dreptū *să-lū cumpere*, punēndū mai mulți decât nunulū, când acesta își perde finii și dreptulū de nunū; de aceea nunulū e silitū a doua óră și chiar a treia óră să-și răscumpere finii și dreptulū de nunū. Până umblă paharulū celū de darū, nuntași nu se scólă de la masă, ci-și petrecū cu tăerulū se daū nunului saū nunei, și acēsta îi dă miresei cu tăerulū. După aceea mai umblă și cetărașulū cu cetera învéluită, dicēndū că s'a stricatū și să-î dea crucerū să-și cumpere alta saū să și-o dirégă și să-și cumpere strune; acestuia încă îi mai dă cine cât vrea.

În urmă vine bucătăreasa cu mâna legată, cu o lingură mare în mână, și cere cruceră de lécuri, că s'a arsă făcându demâncare și fie-care pune câte ună cruceră sau două în lingură, apoi ese socăcița jucându și ȑicându, că acum nu o dóre nimicú. Însă cetărașulú și bucătărița nu umblă decât acolo unde le dă gazda voe. După acésta, sculându-se de la masă, sau până nu s'aú sculatú, se începe *joculú miresei*. Acésta pe unele locuri se face așa, că-lú plătescú până ședú încă la masă, apoi sculându-se jócă *joculú miresei* o dată și apoi își petrecú după placú, dar de regulă joculú miresei se face așa: încă până nu s'aú sculatú óspeții de la masă stegarulú face locú în casă, scoténdú afară mese, apoi desvélue stégulú chiuindú: .

ȑis'a maica să mă 'nsorú,
Să-i aducú în casă norú,
Să o bată de cuptorú,
Câte o-dată
Și de vatră,
Să nu fie supărată.

Iea apoi mirésa de mână, o învêrtesce de câte-va orí, o dă la fie-care bărbatú și femee fără de alegere de tînerú sau bētrânú; câți sunt de față în casă sau pe afară toți trebuie să jóce joculú miresei și să plătescă pentru elú. Spre scopulú acesta se pune unú tăerú golú și în acela aruncă banií de jocú, care câți vrea să dea. Stegarulú bagă vina celui ce a jucatú cu mirésa: că mirésa s'aú schiopatú și trebuie s'o vindece, și așa celú care a jucatú trebuie să plătescă, ba și cei carí nu jócă încă trebuie să plătescă toți joculú miresei. Joculú acesta însă este scurtú, numai de vr'o trei învîrtituri, și când se opresce stegarulú o și prinde de mână, ca să n'o fure cine-va de la elú, când apoi stegarulú arú fi silitú să o rescumpere. Banií adunați pentru joculú amin-titú se dau în mâna miresei. Nuntașií scotú apoi tóte din casă (afară de o masă, la care să-și petrecă cei carí nu jócă)

și se dau la joc. Aci e de însemnat, că fiindu aproape séra târziu, după ce și-au petrecut bine, mergu acasă.

3. Luni séra.

După ce s'a sfîrșit masa uncropului, nuntașii esu afară, caută unu parū înaltu, îlū batū în mijloculū ogrădei, spânzură în vîrfū o dihonîță cu păcură, o aprindū și dă o lumină de luminéază totū satulū. Nuntașii se prindū rôtă în jurulū focului, cimpoeșulū cântă și ei jocū de se prăbușesce pămîntulū. Dintre pehlivani, binișorū, binișorū, aducū unū mănunchi dintr'unū maldărū de stuhū saū de papură și numai de-o dată nunulū saū socrulū celū mare se trezesce cu elū în spate; și când dă să țupăescă, stuhulū saū papura totū foșnesce, iar ómenii îlū necăjescū rîdendū: „Cinstite socru mare, te-aū gătitū și te-aū împodobitū numai să-ți fie de bine.“ Socrulū rîde dea-valma cu nuntașii, sărindū mai sus totū mai sus cu snopū cu totū. Când sócra cea mare rîde mai cu hazū hop, îi atárnă și ei în gâtū o traistă cu o rață; ce-o mai sucescū, ce-o mai învêtescū, când numai ce și rața scóte capulū din traistă pe-o bortă; din ómenii începū s'o tragă care 'n cotro, iar ea: maac, mac, mac, de te nâncesce nu alta. Câte-unū omū mai îndrăsnețū se dosesce printre nuntași, ținendū unū șiragū de covrigi la spate, se alătură pe lângă sócra mică și dă să i-lū arunce în gâtū, dar și ea unde mi-i înșfacă și începe a-lū bate cu covrigi în capū, până ce se sfarmă; de sare câte unulū să-lū apere, sócra-i dă și lui de cheltuială.

Unii mai necăjescū pe socrii mari, atêrnându-le de gâtū vatala, ițele și câte și mai câte, până ce esc bacșișū.

Tuturorū șotielorū și tuturorū năsbutiilor aici li-i loculū. Ómenii îmbrăcați turcesce și care de care mai schimonosiți la trupū și la față, de nu-i cunósce nici bóla, se agață de tine ca scaiulū de óie și deabea scapă unulū de dînsulū, popic pe

capulū altuia; ce vrei? însu gura satuluī; ce-ai făcutū, ce-ai vorbitū, ce-ai gânditū totū scie, și numai te'ncrucescī cum îți spune tóte pe șirū ca de pe carte. Ómeniī facū mare hazū; numai ce-ī auđi: „iea mai spune, iea mai spune și de jupâ-nulū cutare, ce sciī?” și așa-sū de cu iscusință la înjghebatū palavrele, de se prăpădescū nuntașī de rîsū, fără însă să-ī fie cui-va cu supărare. Câte-o nichiduță numai se apropie de câte-o nevăstuică frumușică și-ī șoptesce:

— Eī ce ȑicī lelică, să spunū ce sciū eū?

— Ba mai bine păzesce-ți gura, că ai cinste de la mine; ș'apoi trece cu șaga iar pe la cei bētrânī; și așa petrecū pînă hăt târđiū, când căđuți de obosală ducū mai întăiū nuniī acasă cu lăutariī și apoi s'aciuză fie-care la odihnă pînă a doua ȑi, când iarăși o pornescū.

4. Marți légă mirésa, o învėlescū, o îmbrobodescū, ȑi punū cārpa și o desgovescū.

După cātū amū auđitū, în vechime vreme nunta ținea mai multū de o săptămână, acuma însă la cei cu dare de mână ce mai este, pe când la cei mai mulți rarū, rarū stră-lucesce o nuntă ca în ȑilele bune, căci pe capulū noroduluī a începutū a veni ȑiua cea amară a nevoei: pămîntulū nu mai este prielnicū ca în alte vremuri. În loculū celorū mai multe păduri, podóba pămîntuluī, n'a mai rămasū decât târși; rarū, rarū ȑi se veselescū ochiī și ȑi se bucură inima de vederea mlăȑiī, căci mai multū până și rădēcinele codri-lorū străvechī le scotū, făcendū pămîntū de arătură. Nu mai sunt păduri, cari să lege plóia și s'o trāmită la vreme de trebuință; ș'apoi până țėranulū să-și facă și boeresculū, cirta luī se închircesce, i-o îngălbinesce mohorulū și pālāmida; în popusoeșiī luī nu numai că nu se poté ascunde unū călărețū cu calulū, după cum ne povestescū bētrāniī, ci de abia nu se zăresce iepurele; și când pe popușoeșū l'a prinsū tórna

în patru frunđe, nevoea bate la uşa Românului; şi se scie că pe câtŭ lungesce bogăţia pe atâta scurtéză sërăcia; şi de aceea cu durere de inimă amŭ întâlnitŭ în multe locuri legatulŭ miresei încă de Duminică, în vreme ce legea din bătrâni ni-lŭ pune tocmai pe Marţi.

Marţi câţi-va din nuntaşi cu lăutari şi cu mirele 'n frunte mergŭ de aducŭ nuniŭ, ca să lege mirésa.

La casa mirelui s'aŭ adunatŭ neveste şi se pregătescŭ pentru masă. Mirésa de îndată ce vede că aŭ venitŭ nuniŭ, se găvâsdesce unde póte numai să n'o găsescă.

Atunci să-lŭ veđi pe vorniculŭ, cum se îmbracă uritŭ, cum îşi spoesce faţa cu cărbune, îşi pune pe capŭ câte şi mai câte, iar în spinare şi pe umere îşi atârnă darurile sócrei şi chiar a călţunăreselorŭ.

Prin Dobrogea o umflă şi pe sócră în spate şi pornescŭ la cătatŭ mirésa; cum o mai pórtă pe béta sócră prin tóte ungherele, pälind'o de tóte muchele, până ce în sfirşitŭ aŭ datŭ cu crucea peste mirésă. Sócră o cam dojenesce, şi luând'o de mână o dă nunei.

În Oltenia aducŭ o şea, aşternŭ unŭ lăicerŭ în mijloculŭ casei, punŭ pe elŭ şeaua şi apoi o aşedă pe mirésă.

În Moldova la legatŭ pe mirésa o ţine mirele în braţe şi de-î cam slabŭ de duhŭ, plânge; iar ómeniŭ prăpădindu-se de risŭ ăicŭ: vedeţi dacă i-a pusŭ mărgelile la gâtŭ când era micŭ. ¹⁾

În jud. Tecuciŭ, Tutova, Putna şi Dobrogea, la legatŭ îi punŭ miresei pe braţe unŭ copilaşŭ frumosŭ, ca de aşa copilaşi frumoşi să-î facă Dumneđeŭ parte. În Dobrogea şi în Oltenia îi mai punŭ pe braţe încă şi scutece, faşă şi alte bulendruţe, ce trebue pentru unŭ copilŭ, ca să fiă cu mare dragoste pentru copilŭ şi să-lŭ caute bine Vornicelulŭ cu două be-

¹⁾ Ia fă-te că vrei să pui la gâtŭ mărgelile unui băiţelŭ din Moldova, să veđi cum fuge şi ţipă de gândescŭ că-lŭ taiă.

țișore de răchită, de mărū dulce saū de trestie, jócă cântându înaintea miresei; și în părțile pe unde mirésă are hototū, vornicelulū câtū de câtū totū dă la mirésă până ce-lū rădică și apoi vrea totū așa să-i smulgă și florile cu petéla ce le are înfășurate pe capū, atunci mirésă se prinde cu amêndouē mânele de florī, plângêndū și bocindu-le că de acum n'are să le mai pórtē. De mirésă-i próstă, rîde și se bucură, că s'a vădūtū nunta rădicată

În Muntenia o fată ține pe dosū oglinda, ca mirésă să nu se póttă vedé, și încă șése sêptēmānī după nuntă n'are să se uite în oglindă.

Câte o dată ține și mirele oglinda. Când nuna începe a despletī mirésă, mirele-i pune pe capū unū banū de aurū saū de argintū, după putere, care, când nuna o péptănă, îi cade pe brațe.

În timpulū acesta lăutariī cântă :

Oī sêrace pērū negru,
Cum am să mi te legu,
Nici vântulū să nu te bată,
Nici sórele să te ardă
Cresceți florī și 'mbobociți,
Bobociți și înfloriți,
Că nīe nu-mī trebuiți;
Cresceți voi florī câtū gardulū,
Dacă mi-am legatū capulū.
Taci mirésă nu mai plânge,
Unde purtai florile,
Ți-orū trage cu palmele,
Pe unde purtai păunii
Rêū ți-orū trage cu pumnii.

Sócra cea mare.

Taci nu mai spune minciunī,
C'asa n'are să mai fie, cum ȓici tu.
Lăutariī spunū minciunī,

De amăgescū miresele,
Ca din ochi să-mi lăcrămeze,
Din inimă să-mi ofteze.

După ce nuna a peptenat'o, o împleteşte în două cođi, i-le aşeză pe capū frumosū, îi pune printre cođi bani de argintū, o fărământură de pâine şi-o crenguţă de busuiocū, ca să aibă în viêtă bani, pâne, şi să-î fie tot-d'a-una dragă bărbatului.

În Dobrogea şi la Româniî din Chersonū, îi punū miresei fesulū celū cu baere, ca unū şerpe de argintū saū cu mărgele.

În Bucovina a mai rămasū încă fesulū; elū s'a perdutū în Moldova.

În Muntenia şi Oltenia, pe ici pe colea, încă se mai zăresce fesulū; în tóte cele-lalte părţi loculū fesului îlū ţine barizulū roşu, cu care o légă pe mirésă pe frunte. Pe d'asupra barizului saū a fesului îi pune unū tulpănaşū albū, lăsându să se vadă o mărginuţă numai de jumătate de degetū; pe d'asupra o mai légă cu unū barizū verde saū ce culóre poftesce; şi, de le-î adetulū în acea localitate ca nevestele să umble cu ştergare, atunci sócra întinde nunci unū ştergarū de borangicū saū de bumbacū frumosū cu vrăste saū alesăturî, şi-lū pune pe capū prindēdu-î capetele cu bolduri cu gămălii frumoşe. Nu în tóte localităţile însă ştergarulū se aşedă totū unū felū. În părţile unde mirele ese din casă, când începe a o lega mirele ese din casă, şi numai la sfirşitū îlū chemă pe mire să vadă de ş'a cunósce nevasta, pe care o dă între femeî. Mirele se preface că n'o cunósce, şi dă să pue mâna când pe aceea, când pe aceea, pe carî trebue să le lase, căci barbaţiî lorū sarū fie-care, dicēdu că-î a lorū. În cele din urmă mirele, găsindu-şi nevasta, o iea de mână şi se ducū înaintea nunei, căreia îi sérută mâna, iar iea sérutādu-î, îi dăruesce. În vremea asta masa-î gata, nuna-şi iea finiî de mână şi-î aşeză la masă; şi pentru întâiaşi dată mirésă-î în

rëndü cu gospodinele. Vornicelulü începe cinstea, fie-care din neveste o dărucesce cu ce vrea, ș'apoi începe masa gospodăresce.

În jud. Covurlui în vremea mesei sémănă pe miri cu grâu, oređü, cofeturî, stafide și chiar pâne și sare, strigându cu toții : cu norocü! cu norocü!

La Poloni, după Düringsfeld, cântându îi despletesc pë-rulü miresei, îlü péptănă, îi taie din pë-rü și-i pune trei ta-lere pe o farfurie și toți daü după putere; se pune mirésa și femeile măritate la masă, pentru a bea în sănătatea ne-vestei

În unele părți pe mirésă o légă preotésa, care le face nuntașilorü și masă.

Același obiceiü îlü găsimü la Ruși, unde nunta merge la casa preotului, preotésa légă mirésa la capü, masa-i pre-gătită, îi ospëteză frumosü și toți flăcăii o dăruescü pe preo-tésă; de a mai rămasü din șășchi orî din lejanî, se îm-părțescü la nuntași.

După masă toți nuntașiî se ducü la nunulü celü mare unde iar jocuri și petrecere pînă de către séră; și, de nu-nulü îi cu dare de mână, le dă și masă.

Când se despărțescü și când nuna-și iea ڊiua bună de la fină, lăutarii cântă :

— Mergî finuță sănëtósă,
Că deacum ți-ai făcutü casă.
— Sărutü mâna nănășică,
Că m'ai făcutü nevăstuică.

Cea ce sunt în Transilvania Corinteiî, în Muntenia sunt Pocânzeiî. Lunî, și mai cu deosebire Marți, părinții fetei tri-metü către tineri daruri cu unulü, doi, saü chiar mai mulți pocânzei. De românü-i bogatü póte avé optü și chiar dece. Pocânzeiî isü gătiți frumosü și împodobiți cu năfrămî.

La Istrieni: „Serbarea nunței duréză adese-orî câte-va ڊile; e singura onóre care se face miresei; mai târđiü ea în-tră în viéța ei casnică, muncă grea, trudă și disprețü sunt

sórta ei. Acéstă înjosire nimicesce moralul ei, ea neglijează exteriorul său și îmbetrânesce înainte de vreme. ¹⁾

5. Mercuri. Plăcintele.

Cine se mai pôte ținé de datinele străbune, Mercuri se adună la plăcinte tóte némurile mirelui, socrii toți și parte din cei de la nuntă; sócra cea mare aduce 'n casă covățica cu făină, sita, sucitorul, și le dă pe séma miresei, s'o cerce, că ce pôte. Mirésa legată la capu ca nevestele, cu mânecele suficate, dinainte cu șurțu său pestelcă, prinde sita între palme și cerne făina, o plămădesce și când la frământat, care de care să-i facă câte o năsbutie: ba-i aruncă mazăre, său chiar grâu, apoi buruene ca să-i cerce răbdarea, că de nu va avé răbdare numai la atâta, apoi cum va puté duce gospodăria cu tóte greutățile și neajunsurile ei. ²⁾

Când aluatu-i gata și dă miresa să-lă adune, nime nu-și iea ochii de la dinsa, că de la cum scie femeia a aduna aluatul i-se cunósce inscusința și gospodăria. ³⁾

De tînăra nevastă-i la locul, ei nu trebuie să uite nici-o dată, că-i trebuie chelmă și chiar de nu-lă uită, să-lă ție bine din ochi, căci alt-fel i-lă fură, și când dă să prindă aluatul, prinde-lă dacă ai cu ce; dă în drépta, dă în stânga, că parcă-și aduce aminte, că lăsase încă o mână de făină, dar pace, chelmul nu-i, tótă făina-i strânsă și ea șéde așa, și toți rîd. De mirésa-i hătră însă, își aruncă ochii încolo 'ncóce, și de vede că nu-i chelmul, iea o lingură de unt, o în-

¹⁾ Istrienen. Trnest.

²⁾ Din vremuri bătrâne era adetul să dea fetei de măritat un scul încălțit, și de-lă putea descălci fără să-lă rupă ci pe îngăduială, atunci bună de măritat era; de nu, trebuia să aștepte până va avé răbdare, cum se cuvine să fie orice gospodină.

³⁾ Țăranul cată întâu la gospodărie și apoi la avuție; nu-i vorbă, că de multe ori acésta ese înaintea celei dintău, de unde și proverbul: „Moșia mărită urgia.”

tinde pe masă și prinde aluatul; de i-aș ascunsă și untulă găsește ea nisce grăsimi, cu atâtă mai rău pentru nuntași, și când ei vedă că nu-i de șagă, atunci îi dau înapoi chelmul.

După ce au întinsă plăcintele, le umple cu brânză, sau fie-care cu ce are și cu ce poate, și înainte de a le da în cuptor, le unge cu miere; pe unele locuri le unge la scosul din cuptor, ca să nu trecă așa multă miere.

După ce le-au împărțit nuntașilor, în Dobrogea jocă o horă în mijlocul căreia îi nuna cu milă în mână. La sfârșit nuna trage cu milă vr'o câte-va peste spatele mirelui. Mirésa tórna rudelor bărbatului de spălat pe mâni, obicei, care, după Düringsfeld, îl găsim și la toate popoarele slave.

Câte unul din pehlivani, ca să mai facă ca ómenii să ridă, de vede vr'un nuntaș desculț, țuști c'o cofă de apă peste picioare.

În Dobrogea, după ce au scos turtele din cuptor, o strânge pe cea mai mare și mai frumoasă. În Cerna facă numai o singură turtă și după joc, mirii cu nuntași, ce s'au întemplat, întovărășiți de gasdă se duc la fântână, acolo deverica jocă turta, iar cei-lalți învârtesc hora în jurul fântânei, până 'n de trei ori; atunci mirésa scóte o cofă de apă, mirele slobóde în ea parale, ș'apoi o varsă cu piciorul, și toți gustă din turtă.

În Macedonia, a patra ȕi, Mercuri diminéța, noua căsătorită împreună cu mai multe femei și lăutarii se duc la șipot să ia apă cu un vas, și după ce l'au umplut, unge șipotul cu unt, pe care-l ia înadinsă cu ea; după aceea întorcându-se acasă, aruncă lângă șipot mai multe moneȕi și o pereche papuci, pe cari le ieau băeȕii cari se duc și ei la șipot, strigându: „s' bănéză n'vésta“ (să trăiască nevasta). Ducându-se la șipot, cântă cântecul următor:

Alea fétă s'mergemă tu apă,
Duȕeȕi-vé voi, eă nu-mă iă,
Dada bine ne irusi
Dumneacă către séră,

Haă, fată să mergemă la apă,
Duceȕi-vé voi, eă nu mergă,
Mama pe mine mă logodă
Dumneacă spre séră,

Și déde cinci miî fluriîi,
 Ș'unû nelû de asme curatû;
 Invéstă-te tu caffane,
 Stivalete de arazame
 Dimandate pe unû bichearû,
 Pe unû bichearû neînsuratû,
 Ne'nsuratû și necurumatû.

Și dete cinci miî fluriî,
 Ș'unû inelû d'argintû curatû;
 Îmbacă-te cu caffane,
 Cu botine de lacû
 Comandate prin unû holteiû,
 Prin unû holteiû neînsuratû,
 Ne'nsuratû și necunumatû.

La șipotû se cântă așa:

Umple soro, varsă frate,
 S' li dămû apă a lei mușate,
 Nu li sete a lei mușate,
 Că li fôme a lei criplate.

Umple soro, tórnă frate,
 Să-î dămû apă celei frumóse,
 Nu-î sete celei frumóse,
 Că-î fôme celei mâncăcióse.

Întorcându-se nevasta de la șipotû i se punû în cale crengî uscate și bolovanî de pétră, pe carî ea e silită să-î dea la o parte; acasă apoi ea începe a lucra cu furca și a face plăcinte, pentru ca să o vadă bărbatulû că e gospodină.

În Magarova, Neagoște, turtele îsû îndulcite cu zaharû, și la urmă îi dă să 'ncépă colțunû să vadă de scie a 'mpleti.

Mercurî de către séră socriî cei micî, luându-și ȑiua bună, poftescû nuntașîi pe Dumineca viitóre la dînșîi, și după ce aû mai îmbrățișatû încă o-dată pe tinerî se sue în carû și plécă, nu cu puțină durere în inimă, că și-aû lăsatû copila în casă străină și pe mână străină, sciindû bine că:

Socrulû a ocări-o
 Și bărbatu a probozi-o
 Și sócra a moronci-o
 C'orû mustra-o fără vină
 Și î-orû căta totû pricină
 Ca s'o bată fără milă,
 Că bărbatu nu-î părinte
 Să rabde multe cuvinte.

După plecarea părințîilor fetei, de tatălû mirelui îi gospodarû cuprinsû, mai ține nunta încă o ȑi saû două. În timpulû acestû din urmă nu mai este nimicû cu șartû. Mâncarea-î

pe apucate, mai la sémă-i jocul și bēutura; iar cānd mirele chiamă lăutarii de le plătesce, și ei urāndū însurāțelor norocū și sănătate își iaū rēmasū bunū, petrecū arcușulū prin strunele scripciī, o umflă subsuoră și-o plēcă; mulți din cei pe locū, dornici se uită pe urmele lorū și o părere de rău le strînge inima, ca la plecarea unui vechiū prietenū, pe care multă vreme n'ai să-lū mai veđi. Apoi tōte intră în vechia lorū liniște.

Mirésa-și strînge petéla cu florile ca ochiī din capū, că de s'alătură vr'o femeie rēutăciósă și-i smulge o floricică, câte va fire de petélă, saū o fārmăturică de céră din lumînări, o vrăjesce, și-i pōte strica traiulū celū bunū.¹⁾

De multe ori miresele închină lumînările, florile și petéla Maicei Domnului, ca să-i dea copii frumoși și să-i ocrotéscă căsnicia.

Nevasta cea tînără își păturesce rochia de mirésă și celelalte strae cu care a fostū mirésă și le așterne pe fundulū lădeī. Din rēstimpū în rēstimpū numai o arată copiilorū; de are ȓile multe o mai arată nepoțilorū, iar pe patulū morțiī lasă cu limbă de mōrte s'o'mbrace cu rochia cea cu care a fostū mirésă, cređēndū că pe lumea cea-laltă mai cu ușurință o va puté recunósce bărbatulū-sēū.

Joi și *Vineri* în Macedonia se împărțescū darurile la tōte rudele bărbatulū, cari daū vase de aramă saū alte lucruri trainice, ca să le pōtă apuca din tată în fiū.

Sâmbata mai prin tōte părțile mirele și mirésa cu socriī saū cu vre-o rudenie bētrānă se ducū la biserică de le facū molitfa.

6. Duminecă. Cale primară saū cale pe mare.

Duminecă des de diminéță se strîngū la nunū miriī, nēmurile lui și câțiva din nuntași și mergū la părinți fetei; pe

¹⁾ Sciutū este că, cānd o fată vrea să se mārīte n'are decât să ia de la o mirésă o floricică și câte va fire de petélă, să-și facă cu ele scāldătore. Și pōte trage iarna ceea nădejde de mārītatū de bună sémă.

unele locuri ducă părinților colaci, după puterea fie-căruia. Sfirșindu-se masa, părinții pregătesc să dea fetei lor cele giuruite. De-î iarnă mai tot-d'a-una vitele rămân la tatăl fetei cu iernatecul și le ia numai atunci când flăcăul îi cu putere și are nutreț. De părinții fetei îi dau vita încă din iarnă, atunci o împodobesc, legându-i de corne năfrăm, flori de târgu sașu siminoc.

De socrii dau fetei căruță -cu cal, tijă ilă împodobesc frumos. Mama mai dă încă fetei te miră ce din casă, c'asa-i părintele să facă ori-ce numai să-și vadă copilul norocit; și mare jale te prinde, când auzi câte unul oftându și dîcîndu: „totu ce am avut la sufletu i-am dat, dar numai norocul nu-i l'am putut da.”

Cînd sta gata de pornire, vornicelul sașu nunul cel mare ia tinerii de mîna, îi duce înaintea socrilor să înge-nucheze, ș'apoî în numele lor, le cere binecuvîntarea.

Părinții îi binecuvîntă ș'apoî îi sfătuesc, să nu facă rîsu în lume, să le rușineze bătrînețea; ci să trăiescă bine, să se iubească, femea să caute în cinstea bărbatului, iar el să aibă milă de ea; că atunci numai merge bine, cînd este unire între soți; să întindă mîna de ajutor nevoiașului, și să fie îndurător cu veduva și cu copilul străin, că nu se scie dîlele omului și cum se'ntorce rota norocului; să facă tot-d'a-una binele, că numai atunci dă Dumnezeu spor și isvor în casă. Să ospeteze și să găzduască drumeții, că de ce i-a dat Dumnezeu patru pereți omului.

Păziți credințele și legele din bun și străbun, și Dumnezeu vă va da cu belșug pîne și sare în casa voastră. ¹⁾

¹⁾ Maha-Bharata de Krishna Dwaipayana sașu Vîda-Vyasatrad. Hippolyte Fauche: Kuntî binecuvîntă pe nora sa Drañpadi. După cum Indianii cu deul cu caș verș, Rohmă, Culunus, Damyanti cu Nala, după cum Bhadra cu fiul Viçravas, Arounthati cu Vacishtha și Lakshmi cu Nârâyano, astu-fel să poți tu fi cu soțulu tău. Fericită, înconjurată de plăceri, îmbătată de tôte veseliele, luîndu parte la jertfele soțulu tău, credincioasă legăturilor tôle, cătră soțulu tău, fii o mamă de eroi

La câte-va săptămâni după nuntă însurăţelul cu socrul s^{eu} se duc^u la stăpânul moşiei, fie arendaş^u sa^u boer^u vecinic^u, şi intră în vorbă pentru loc^u de casă în vatra satului, şi de are loc^u de casă de la părinţi, atunci pentru ogor^u în ţarină şi câte-va prăjinⁱ de fânaţ^u, şi-l^u aşedă gospodar^u pe jumătate boeresc^u. Acésta era în vremea boerescului, în urmă, când veni pontul^u, se schimbă şi regula, fie care ţeran^u fiind^u îndatorat^u să lucreze cu plată. Acum^u însă-ⁱ angajamentul^u, când fie-care lucrédă după voe şi mai mult^u după cum îl^u ajunge nevoia, că nu zadarnic^u îi proverbul^u: „nevoia de multe orⁱ te duce pe unde nu ţi-ⁱ voia.“

Ómenii din sat^u, carⁱ după puterea lor^u încă da^u mână de ajutor^u însurăţelilor^u, ca să-şi pótă rădica şi casă, de vreme ce sciut^u este că nimic^u nu-ⁱ mai bun^u pe lume ca acea de a avé omul^u păreţiⁱ lui.

7. Colaciⁱ nunului.

În Transilvania : Mărul^u de cununie.

(După Benedict^u Vici^u).

Pomul^u de cununie, *pentru ca să aibă ei şi familiile celor^u căsătoriţi pe cea-laltă lume un^u pom^u, pe care să se odihnéscă.*

Cam pe la Sântă-Măria cea mică orⁱ şi mai târđi^u, când a^u vin^u no^u, însurăţeiⁱ cumpără vr'o 12 vase de lut^u, cam

şi vedⁱ fiiⁱ t^{ei} bucurându-se toţi de vieţă. 7353 Cinstesce pe ómenii venţi în casa ta, pe ómenii bunⁱ, pe b^{et}ránⁱ, pe copⁱ, că anⁱ t^{ei} să curgă cu un^u curs^u vecinic^u, urmându drépta judecată. Prietenă statornică a virtúţi sfinţesce un^u fi^u al^u t^{eu} pe tronul^u oraşelor^u, regatelor^u şi a celor^u mai frumóse provinciⁱ ale Kurudjângalei. 7355. Dă în destulă stăpânire bramanilor^u, în marele lor^u sacrifici^u un^u Acwa-Medha. Acest^u glob^u întreg^u cucerit^u de către soţiⁱ t^{ei} cu mare vigóre, să aⁱ nobilă femeie o sută tórne de fericire şi bucură-te de cele mai bogate pietre scumpe, pe carⁱ le include pămîntul^u bogat^u. Ast-fel^u după cum te felicitéz astăđi tiné^{ra} soţie îmbrăcată cu rochia ta de in^u, ast-fel^u să te pot^u felicita în curénd^u mamă virtuosă a un^u no^u născut^u.

de comună urcióre, lumină de céră, ună scaună de bradū, mai multe speciū de póme și totū felulū de turte; apoi facū parastasū *capete* atâtea câte urcióre a cumpëratū, făcëndū pentru preotū și cantorū deosebitū, mai frumoșe, precum e datina la pomeni, și chiamă pe Dumineca următóre pe preotū și cantorū la punerea mërului de cununie, la care mai ieaū parte și nașiū de cununie și alți consîngenī mai de aprópe.

Mai chiamă și 12 ómenī sëraci, cari sunt vrednici de pomană; și în Dumineca acea, după ce aū eșitū din biserică toți cei chemați împreună cu preotulū și cantorulū, se adună la casa respectivului, care dă pomulū de cununie înainte de a mânca de prânzū saū de amédī.

Insurâteii cu ajutorulū nașului, punū în șură, orī sub altū coperișū mai multe mese lângă o laltă, le acoperū cu fețe de masă, apoi în fruntea mesei, unde șade preotulū cu cantorulū punū ună pomū stufosū, pe care-lū sapă în pămîntū, să stea așa cum a statū în grădină, și-lū încarcă cu totū felulū de póme, câte încapū pe elū; după aceea împletescū din lumină de ceară unū șarpe mare cu unū mērū în gură, apoi ieaū o bucată de pânză albă (giulgiū), înveluită la o laltă și legată cu o litră de arniciū roșu, turte, mai multe lumină de céră. Acestea tóte le punū, cu șërpe cu totū pe pomulū de cununie, care însemnéză pomulū lui Adam în Paradisū; lângă pomū punū scaunulū celū de bradū, de care am amintitū mai sus, și în prejurulū meselorū aședă lăviți pentru óspeți.

Pe mese punū urciórele și lângă fie-care urciórū se pune unū parastasū cu pomū în elū și încărcatū cu póme, lumină de céră, covrigi și turte. Pentru fie-care pereche de ómenī, bărbatū și muere, se pune câte unū ast-felū de parastasū, care pentru preotū și cantorū se pune deosebitū, și sub pomulū lorū se pune și câte o naframă nouă de mână saū și o merindrétă frumósă, care apoi tóte rămânū proprietatea respectivilorū înainte cărora s'a pusū.

La masă ședū după rangū, condițiune și bătrânețe, în ur-

mă cei 12 săraci, avându înaintea fie care pereche câte un ū urcior ū și câte un ū parastas ū cu pŏmă. Singur ū pentru nănaș ū nu se pune aici parastase nici pŏmă, căci pentru ei e pus ū pomul ū cel ū mare, adecă mărul ū de cununie, cu tŏte celea de pe el ū.

Pentru preot ū mai pun ū și o piele de ōie, adică jupŏie o ōie grasă, din carnea ei fac ū de măncare la masa pomul ū de cununie, iar pelea îndoită în două se pune pe paie sa ū pe un ū țol ū sub piciŏrele preotul ū, care după ce s'a sfîrșit ū ceremonia mărul ū de cununie, o trimete acasă

De ōre-ce mărul ū de cununie în puține locuri îl ū mai pun ū și fiind ū că pentru acestă ceremonie nu este tipic ū, ci se face numai după cum e datina veche, de acea cred ū că nu ar ū fi fără scop ū a lăsa să urmeze aici acea ceremonie așa precum o am vĕdut ū o însumi și adecă:

Preotul ū, luând ū patrahirul ū, face începutul ū și cantorul ū ȑice: sante Dumneȑeule, Mărire Tatăl ū, Tatăl ū Nostru etc. Preotul ū: Ectenia. Apŏi cantorul ū: Amintesce Dŏmne cu drept ū etc. cu sufletele drept ūlor ū.

Preotul ū: rugăciunea, care se face la binecuvîntarea fructelor ū și a pŏmelor ū, apŏi binecuvîntarea colivei (fiind ū că pe masă se pune și un ū tăer ū de colivă și paus ū); după aceea sculându-se toți în piciŏre, cantorul ū întoneză: *Mărire, unde umbrĕză darul ū tĕu Mihail* etc. și acum . . . *prea binecuvîntată ești Născĕtŏre de Dumneȑe ū*; iar până cântă acestea, preotul ū ia tăerul ū cu coliva și pausul ū în mână stângă, iar cu drĕpta prinde mărul ū de cununie, de care prind ū toți, câți încap ū; iar celalți prind ū numai de tăerul ū cu colivă sa ū de sticla cu paus ū, sa ū dacă nu încap ū nici aici toți, pentru mulțimea ōmenilor ū se prind ū toți de mână și așa mișcând ū preotul ū cu nănaș ū dimpreună, cu mână drĕptă pomul ū, cu stânga rădică tăerul ū în sus ū și în jos ū până ce gată cântarea; atunci preotul ū ȑice:

Mărire ȑie, Dumneȑeul ū nostru, Mărire ȑie.

Cantorul ū: *Mărire Tatăl ū* . . . Părinte binecuvîntă; și preotul ū face deslegarea (opustul ū).

După aceea vine nouă căsătoritulă (care a pusă pomulă) și prindëndă pomulă cu mână dréptă, ȓice către nănașă: „Nănașule, pe lumea asta să fie a dumi-tale, pe cea-laltă ală meă;” apoi iea scaunulă și ȓice iar către nănașă:

Nănașule, pe lumea asta să fie a dumi-tale, pe cea-laltă ală meă.

După aceea se duce la preotă și, prindëndă cu mână dréptă pomulă celă împlântată în parastasă, ȓice: *Părinte, pe lumea asta să fie ală dumi-tale, iar pe cea-laltă să fie ală meă*; apoi îlă dă preotulă.

Totă asemenea face la ală cantorulă și la ai tuturoră pe rëndă. Apoi își descarcă fie-care pomulă și-și pune la o parte tôte câte i-s'au dată.

Nănașulă scôte pomulă din pămîntă, îlă descarcă, apoi aduce ună vițelă, pe care-lă dă finulă pentru mărulă de cununie. După acésta urméză prânzulă pentru cei străini; în fine preotulă se scólă și cantorulă cântă: *Aparătore Dómn*e (pe glasă ală optulea), după care străini se depărtéză; se pună apoi la masă căseni cu preotulă, cantorulă, nănașulă, etc. și după ună tăeră de mîncare (după un felă), pună pe masă înaintea nănașulă și a preotulă ună vasă (ciubără) cu vină nouă; asemenea și pentru cei-lalți meseni, se pune unulă, și lângă vasă pună pahare și ulcele, să bea care cum îi va plăcé.

Astă-felă petrecëndu-și la prânză, la cei noi căsătoriți, cari au pusă pomulă, nănașulă îi poftesce pe cină la dînsulă.

Deci de către séră, plécă toți în rëndă bună la nănașulă. Acesta și cu nunulă lângă sine ducă ună ciubărașă de vină și amêndoă (cari ducă ciubărașulă) au într'o mână câte o ulcică, ca să omenéscă pe ori-cine ară afla pe drumă și ară avoe, fiă străină ori cunoscută, cu carulă saă pe josă. Așa ajungëndă la nănașulă, acolo se pună la cină, unde nu arare-ori au și ceterașă. E de sciută, că preotulă n'are altă plată pentru serviciulă la mărulă de cununie decât pelea de oie, de

care a fostă vorba mai sus și cele ce a primită la masă; iar cantorul nu mai cele ce a primită la masă

Astă-felă este datina de a se face mărulă de cununie, din a căruî ceremonie preotulă nu póte lăsa afară nimică. Iar ce privește partea colăcarului și a starostei respectivă voră sci să se acomodeze după persóne și împrejurări de locă și timpă.

La Româniă din tóte părțile, finiă trebuie să ducă colaciă nuniilor la câte-va săptămâni după cununie, când se potă închipui, prăgătescă într'o covățică saă ciubărașă (la cei ma chiaburi tabla) cu pâne, zahară, vină, rachiă, untă de lemnă, smochine și alte bunătăți, coperindu-le pe de-asupra cu ună bariză. Cine are, mai iea o găină două și mai cu sémă doi claponi frumoși; și după ce aă vestită pe nuniă într'o ăi sciută, se ducă la dînsulă unde-ă aștéptă o masă de ómeni; atunci ună omă închină colaciă la nuniă ast-felă:

Cinstiți nuniă mari,
Se închină finiă și cuscriă
Cu niște colăcei
Mândri, frumusei,
Ca fața lui Christosă.
In dosulă colăceiloră
Coșarașulă meiloră,
In dosulă colăceiloră
Funicica vaciloră,
Și ce inima v'a lăsa
Dumnea-vóstră aceea își da.
Vremea ară fi fostă mai de multă,
Dar noi nu ne-amă pricepută.
Iată se închină finiă c'o pereche de colaci,
Colaci mici, dar voia mare
Asupra fețeloră dumnea-vóstră;
Și de voră trăi
Colăceiă și mai mari voră fi
Și voia dumnea-vóstră oră împlini.
Și pe colaci ce avemă?
O bărbântă de vină

Cu cercuri de alună,
 O bărbântă cu holercă,
 Ca să nu vă fie nimic ;
 Și de vă temeți de vr'ună otrăvită
 Lăsați c'omă lua noi mai întâiu,
 Că nici noi nu suntem de perit ;
 Și iar ne rugăm cu șliculă luat
 Cu capul plecat,
 Că ră primiți
 Să nu bănuți.
 Și pe colăcei avem o băsmăluță de in
 Să vă ștergeți gurița de vin.

Saū : Că iată se închină asupra fețelor dumnea-văstră
 C'o pereche de colaci de grâu
 Făcuți din fața lui Dumneșeu,
 In patru împlețiți
 De Dumneșeu blagosloviți,
 Pentru fețele dumnea-văstră gătiți,
 Și c'ună peptă de ialoviță grasă,
 Ca să vă fie dumnea-văstră de masă,
 Și c'ună văsulenu de vin,
 Să vă fie cheful de plin,
 Și o pereche de condurați
 Aduși de la Galați.
 Cuscni trei ȕile prin Galați s'au primblat
 Totă au tocmiț și-au cumpărat,
 Unul este făcută Lunea
 Acela lunecă,
 Unul îi făcută Marția
 Acela scărȕiă.
 Poftimă și luați ómeni de bine,
 Că eu ce am cuvintat
 Totă am spusă adevărat.

După masă, așa-i adetulu, că nuna să dea miresei de o rochie; iar când își ia rămasă bună, nunuț ȕice tinerilor : mergeți cu bine, Dumneșeu să vă dea noroc și sănătate și

din când în când mai dați pe la noi, că și noi vom veni, să vedem, cum mai merge gospodăria; iar când a da D-deu un césu bun ca acela, să nu ne treceți cu vederea, căci după cum ne-a ajutat D-deu de am cununat, așa să ne ajute să și botezăm.

C'asa-i legea din bătrâni,
Din bătrâni, din ómeni buni.

ANEXE

CONACARIA.

Ion Mârza. Huși. Tip. Asociaților, 1872, pagină 21, apud Teodorescu.

Bună ziua, bună ziua,
Horă frumoasă,
Jupâni dumnea-vastră !
Amă venitū să vĕ 'ntrebămū
De bună viață,
Și vedemū că dumnea-vastră
Viețuiți bine și frumosū,
Din mila Domnului Christosū.
Vĕ rugămū să ne-arĕtați,
Care este gazda solilorū ?
Să iĕsă să ne dămū soliele,
Să ne spunemū poruncele ;
Că noi prea multū nu zăbovimū,
Ci cui nĭ se va arĕta
De sfetnicū împĕrătescū,
Ăluia numai să-ĭ vorbimū.
Alū nostru tĭnĕrū împĕratū,
De Dumneȑeū încoronatū,
Mare ôste a adunatū
Și la vĕnatū a plecatū,
Prin câmpii înfloriți,
Prin codrii 'nfrunȑiți,
Prin văi adânci,
Cu isvôre reci,
Avĕndū pentru oșteni
Buți cu vinū
Și balerce cu rachiū.
Ajungĕndū în vĕnătôre

Pân' la jumĕtate cale,
Alū nostru tĭnĕrū împĕratū
De urma unei fiĕre a datū,
De care fiĕră,
Tôtă ôstea se miară.
Și cu toții în locū,
Sfetnici și filosofi,
Aū stătutū
Și sfatū aū ținutū.
Unii ȑiceaū c'ar fi urmă din raiū,
Să fie împĕratului de traiū ;
Alȑii ȑiceaū c'ar fi urmă de fiĕre,
Să fie împĕratului de împreunare.
Alū nostru tĭnĕrū împĕratū,
Fôrte multū s'a bucuratū,
În scări de aurū s'a înălțatū,
Peste tôtă ôstea a căutatū
Și ne-a alesū pe noi,
Voinici mai cu sfatū,
Mici de statū
Dar buni de sfatū,
Cari avemū cai de alergatū
Și 'nainte ne-a mânatū,
Pre crugulū cerului,
Pre semnele pămîntului,
Dându-ne poruncă 'mpĕrătĕscă,
Ca fiara să i-se găsĕscă.
Deci vĕȑĕndū că stĕua,

După care amă pornitū,
 Aice s'a opritū,
 D'asupra ăstei curți împărătesci,
 Înconjurată de oști lumesci,
 Noi aici amă alergatū,
 Ca saū fiara să ne dați.
 Saū urma ei să ne arătați,
 Că alū nostru tinērū împēratū
 Odinióră s'a mai preumblatū,
 Și'n aste locuri a aflatū,
 În gradina dumnea-vóstră,
 O flóre mândră și măéstră,
 Inflorindū și nerodindū,
 Și, iarăși sfatū făcēdū,
 Hotărâ s'o céră ca s'o sădiască
 În grădina 'mpērătēscă,
 Ca mai frumosū să'nflorēscă
 Și să rodēscă,
 Și pe părinți să-i mulțāmēscă.

Așa dar, jupâni dumnea-vóstră,
 Pentru că ce căutămū
 Aici la dumnea-vóstră aflāmū,
 Semnū trebue să ne dați
 Și la frânele cailorū să-lū legați,
 Ca de departe să vadă
 Tinērulū nostru 'mpēratū
 Că pe unde-amū umblatū
 Este lucru cu-adevērātū;
 Că noi înapoi ne'nvertejimū
 Tinērului împēratū să-i vestimū.
 Și pe dumnea-vóstră vē rugāmū
 Ca conacū împēratului
 Și ostașilorū lui să gătiți,
 Și totū-d'o-datā să nu vē spāimîn-
 [tați,
 Căci, când s'orū lovi obuzurile
 Atunci s'orū alege vitejele.

ORAȚIA DE NUNTA.

G. D Teodorescu, poezii populare, pag. 169.

Colăcerulū.

Bună diminēță,
 Cinstiți socri mari!

Socrulū.

Mulțāmimū noi vouē
 Tineri voiniceī!
 Cu ce trēbă mare
 Ați venitū la noi!

Colăcerulū.

Acum dar, sócre mare,
 Că ne-ați făcutū întrebare
 De ce adică venirāmū
 Și la ușe ne oprirāmū,

Ne vomū da răspunsulū. Ênsă
 Să vē țineți gura strînsă
 Și să tăceți ca pămîntulū
 Ca să ne-audiți cuvîntulū.
 Ce ne-întrebați dumnea-vóstră
 În giab de venirea nóstră?
 Ce-ī acēstă tinerime
 Ce-ī acēstă mulțime?
 Aste fete urși vēđurā
 De țintū ochi și cascā gura?
 N'aū mai vēđutū ómeni încă,
 Și se temū, că le mănāncă?
 Noi amū mai umblatū ș'alt'datā
 Pe aiurea ca ș'ast'datā
 Și așa nu se mirară

Nici „ce cătămă” ne'ntrebară:
 Acum toți v'ați strinsă grămadă
 Ca cum ați căuta sfadă!
 Ôre voiți, noi de témă
 Să stămă și să vă dămă sémă!
 Dar nici prin gândă să vă trecă
 O așa părere sécă!
 Nu ne speriemă de lume,
 Căci purtămă de voinică nume;
 Nici ne îngroșese vîntulă,
 Că scimă să ne dămă cuvîntulă!
 Dacă voiți și vă place
 Să vă răspundemă cu pace,
 O luați cu'ncetișorulă
 Să vorbimă cu binșorulă,
 Că oi-ce cu'ngăduială,
 Se face cu rënduială,
 Îar repede când se cere
 Nu se face cu plăcere.
 De aceea lăsândă gluma,
 Ascultați la noi acuma.
 Junele nostru 'mpêrată,
 Frumșelă ni-s'a sculată,
 Într'o ăi de diminătă,
 Dup'a noriloră roșată.
 Vrëndă să plece 'n vênătore
 Cu tineră, cu pompă mare,
 S'a sculată, s'a gătită bine,
 S'a armată, cum se cuvine
 Și luândă buciună, îndată
 Buciumă cu elă o dată.
 Strinse elă ostași mulțame,
 Toți voinică de călărime
 Și ageiă cu măestrie
 La arcă și vînătoare.
 Apoi cu ei pe răcôre
 A plecată la vênătore
 Să 'ncureze,
 Să vêneze,

Munții cu delurile,
 Pădurile cu umbrele,
 Și văile cu luncele
 Astă-felă umblândă ăia totă,
 Ocolit'a loculă rôtă
 Pân la amêdă spre séră
 Făr'a vênă vr'o fiară,
 Și atâtă se desgustase;
 În câtă era să se lase,
 Dar se părea c'o nălucă
 Îi totă ăcea să se ducă.
 Elă, cu arcă, săgăță 'n mână,
 Ajunse la o fântână
 Și, vêdëndă urmă de fiară,
 Aci toți descălecară
 Să se uite, să privescă
 Ce urmă e, să ghicescă.
 Stândă dar astă-felă fie-care
 Și privind'o cu mirare
 Ună aă ăisă, că e de ăină
 (Aib'o împêratulă de mână!),
 Alții, că-ă flóre crăesă,
 (Aib'o împêratulă mirésă)
 Decă, cu acéstă cuvîntare
 Pe 'mpêratulă ațițară
 Și făcură 'n gândă să-ă vie
 Să hotărască, să scie
 Din ce parte acea ăină
 A venită pe la fântână
 Și, cu inimă 'nfocată,
 Plecă pe urmă î îndată.
 După dînsa se totă duse
 Până vêdă, că-lă aduse
 Cu totă oștirea năstră
 Dreptă curțile dumnea-văstră,
 Unde a zărită o flóre
 Ca o stea strălucitôre,
 Care de crescută totă cresce,
 De 'nflorită totă înfioresce,

Țar de roditu nu rodesce,
 Căci pământul nu-î priesce.
 De aceea împăratul
 Făcu întru sine sfatul
 Ca p'acea frumósă flóre
 Și dulce mirositoare
 S'o iea, ca să strălucescă
 La curtea împăratescă,
 Unde locul să-î priescă,
 Să crească, să înflorască,
 Odrasle să odrăslască,
 Să-și dea rodul la ivélă
 Și tuturor la privélă.
 Așa împăratul june
 În gându după ce își pune,
 Se uită, locu 'nsemnéză,
 După a stelelor ize
 Și se întorče îndată.
 Cu inimă ne 'mpăcată,
 Și cū gânduri doritoare
 Pentru rumena lui flóre.
 A doua-đi, de diminéta,
 La a norilor roșată,
 Se îmbracă, se încalță,
 Pe scări de argintu se 'nalță
 Și pe calu albú voinicesce
 Incălecându, se opresce,
 Și peste oștirea tótă
 Intorcându-și ochii róta,
 Pe noi colăceri ne alese:
 Cu mustățile sumese,
 Pe atâți cai, iuți ca smeî,
 Cu capete toți de lei,
 Cu cómele poleite,
 Cu unghiele zugrăvite,
 Care, când începú să sară,
 Din nări aruncă vâpaia!
 Iar după ce ne alese
 Elú cu vorbă ne trimese

După iubita lui flóre
 Și fôrte mirositoare,
 S'o ducemú, să strălucescă
 La curtea împăratescă!
 Noi amú plecatú toți îndată
 După vorba lui cea dată.
 Nu sciurămú sama bine,
 Să venimú pe drumui lîne,
 Ci ne-amú îndreptatú pe stele
 S'amú venitú totú după ele,
 Peste munți și peste sghiaburi,
 Și peste sute de deluri,
 Măncându, și bëndú împreună,
 Cu cântări, cu voe bună;
 Și 'ntrebându în calea nóstră
 Totú de curtea dumnea-vóstră;
 Și așa stéua dorită,
 Împăratului iubită,
 Aci din ochi o pierdurămú
 Și că s'a pítitú vedurămú.
 Dați-ne dar acea flóre,
 Acea stea strălucitoare
 Și, cu respunsu 'mpreună,
 Vê poftimú și voiă bună!
 Nu răspundeți vorbe rele,
 Că apoi vê vinú mai grele.
 Noi nu suntemú, bună óră,
 Să îndrugămú ca la móră,
 Ci dămú vorba mirelui,
 Poruncă 'mpăratului,
 Iaca și firmanulú lui.
 Este carte lătinescă:
 Puneți ca să v'o citescă!
 De nu sciți, ca de carbune
 Vê feriți mâna a pune,
 Și chiemați popa să vie,
 Că elú lătinesce scie;
 Dar nu vr'unulú barbă-lungă
 Trei đile să nu-î ajungă,

Nici vr'unulū cu barbă rară
 Să ne ție pân'deseră,
 Nici vr'unulū cu barbă desă
 S'o citescă nc'ințelėsă,
 Ci de cei ce sciū să sugă,
 Ca s'o citescă pe fugă,
 Că.... nu-ī carte lătinescă,
 Ci cum vedeți, plosca noastră
 Cu vinū de la delulū mare,
 (Când beti, căciula vē sare !)
 Cu vinū de la Valea lungă
 Când beți faceți gura pungă ¹⁾.
 Poftiți de 'nchinați o dată,
 Vē udați gura căscată,
 Ș'o treceți din mână 'n mână
 Să ne dați pe acea țină,
 Ca s'o ducemū la 'mpēratulū
 Și să contenimū totū sfatulū.
 Nu gândiți, că vorbimū glume,
 Orī niscaī basme din lume,
 Ci vē gătiți cătū mai tare
 Cu cele de ospētare:
 Aduceți fēnulū în care,
 S'aibă caii de mănecare,
 Tăiați junci cu carne grasă,
 Să dați ostașilorū masă.
 Strângeți fete frumușele,
 Ca să dămū hora cu ele;
 Apoi mai gătiți și case
 Îmbrăcate cu mătase;
 Și, pentru ostași, umbrare
 Cu locū de 'ncăpere mare,
 Intindeți mai multe mese,
 Puneți bucate alese
 Și cofeturi lâng'aceste
 C'așa obiceiulū este.
 Iar cum-va, de nu se pōte,

Să le împliniți pe tōte
 Nici să stați să mai răspundeți,
 Ci cătați locū să v'ascundeți,
 Că ostașiī nu sciū glumă,
 S'o să fie vai de mumă.
 În sfirșitulū, să mai sciți bine
 Că și împēratulū vine
 Cu căpitani, cu catane
 Și cu mai multe rădvane,
 Zugrăvite, poleite,
 În ele Dōmne gătite.
 Vine și unū rădvanū mare
 Cu lăute de cântare,
 Stândū în elū mărita nună,
 Țindū în mână o cunună,
 Stialucită, luminată,
 Cu petre scumpe lucrată,
 Pentru rumena mirėsă
 Cea de împēratū alėsă.
 Scōteți dar acum colaculū,
 Că ne-amū deșertatū totū saculū.
 Și să ne mai dați, se scie,
 Și câte o sangulie
 De inū subțire, țesută
 Și cu flori de firū cusută.
 Puteți da și de mătase
 D'aveți inimi să vē lase,
 Iar de nu, și d'arniciū fie,
 Cum veți avē omenie,
 Căci noi cam primimū de tōte,
 Numai curēndū de le-ți scōte,
 Că să ne ștergemū la gură,
 Că-ī udă de bētură.
 Iar astorū fete venite,
 Ca ciōrele grămădite,
 Ce vē staū cam pe la spate
 Totū cu gurile căscate,

¹⁾ Acī arată plosca cu vinū.

Muiți în lapte o cojiță
 Și le dați ca să înghiță,
 Să nu stea cu gura secă,
 Ci de doru să le mai trecă;
 Să-și mai potolască jindul
 Pân' le-o veni și loru rëndul !

Socrul.

Dar ce nu descălecați ?

Colăcerul.

Vremu răspunsul să ni-lu dați
 Că de! amă descăleca,
 Dară ne-î c'omă însera
 Ș'o să trecemă văi adânci
 Cu prăpăști și cu stânci,
 Munți înalți și brați umbroși.
 Dați răspunsul sănătoși !

ORAȚIA DE PEȚITŪ.

Alecsandri, poesi populare, (apud. Teodorescu)

— Bună vremea la cinstită adunare
 Și la cinstiți socri mari !
 Cum trăiți,
 Cum vă aflați ?

— Mila Domnului, ne aflăm bine,
 Dar și Dumnea-văstră sémă vă dați
 Pe la noi ce căutați ?

— Noi ce umblăm
 Și ce căutăm
 Séma bine vă dăm
 Frică niméru nu purtăm.
 De unde venim scim
 Și unde mergem cunoscem,
 Că noi suntem solî împărătesci,
 Ómeni buni, Dumneđeesci,
 Și avem poruncă 'mpărătescă
 Nime să nu ne opréscă.
 Decî dumnea-văstră sunteți rugați

Bine să ne ascultați,
 Când omă cuvînta
 Și séma ne-omă da.
 Alú nostru tîneră împărat
 De cu séră ne-a chemat
 Și acéstă poruncă ne-a dat :
 „Să stringeți cete de voinici
 „Cu topóre mari și micî

„Ca să facă o vênătóre
 „De paseri gălbóre,
 „De blânde căprioře !“
 Noi cu toți ne-amă supusă,
 La vênătóre ne-amă dusă,
 Iar împăratul în de séră,
 Zări o urmă ușóră
 De sprintenă fiară.
 Unii ځiseră că-î urmă de pasere de
 [iaiu

Să fie 'mpăratului bună de trai :
 Alți ځiseră că-î urmă de ځină
 Să fie 'mpăratului grădină,
 De frumóse rodui plină.
 Atunci tînerul nostru 'mpărat
 În scări de aură s'a ridicat,
 Peste mândra-î óste a cătată,
 Și a ځisă :

„Cine-o fi 'n stare
 „Să prindă a fiară
 „Și pe urma-î să se ducă
 „Și răspunsă apoi s'aducă ?“
 Atunci noi ne-amă ales
 Și de locă amă purcesă
 Din urmă 'n urmă,
 Ca păstorul după turmă ;

Și, viindă noi trei voinici
 Și ajungându pe aici,
 Cu suflarea vîntului
 Pe fața pămîntului,
 Amă zărită cădîndu pe o casă
 O stea mîndră luminosă;
 Ș'amă mai vîdută o floricea

Maî mîndră decăt o stea,
 Care 'n flori înfloresce,
 Dar de roditū nu rodesce.
 Împăratulū nostru o vrea
 Și ne-a trimesū după ea,
 Ca să i-o ducemū mirésă,
 Să și-o facă 'mpărătesă

ORAȚIA DE NUNTA

I C Fundescu, (apud. Teodorescu)

—Bună dimineța
 Cinstiți socrii mari !
 —Mulțam' dumnea-văstră
 Băieți militari !
 Dar ce umblați
 Ce căutați ?
 —Ce umblămū
 Ce căutămū ?
 La nime n'avemū
 Sémă să ne dămū.
 Multe mări amū trecutū,
 Multe țeri anū bătutū,
 Și orașe și sate,
 De departe,
 Amū colindatū
 Și nimeni sémă
 Nu ne-a luatū.
 Cine sunteți
 Dumnea-văstră
 Să ne luați
 Séma noastră ?
 Dar... fiind-că ne 'ntrebați,
 Să ne lăsați
 Cu încetulū,
 Cu'ncetișorulū,
 Să ne dămū cuvîntulū
 Cu adevărulū

Că, de multe ce sunt și dese,
 Nu le putemū spune alese.
 Tînărulū nostru împăratū,
 De dimineță s'a sculatū,
 Față albă și-a spălatū,
 Chică négră a peptănatū,
 Cu strae noui s'a 'mbrăcatū,
 Murgulū și-l'a înșelatū,
 Cu trâmbița a sunatū,
 Mare óste a rădicatū :
 Două sute grănicerī,
 O sută feciorī de boerī,
 Din cei maî mari,
 Nepoți de ghinărari,
 Și pe la răsăritū de sóre,
 A plecatū la vînătóre,
 Ș'a vînatū țera de susū,
 Despre apusū,
 Până jugani ne-aū stătutū
 Și potcóvele aū pierdutū.
 Atunci ne lăsarămū maî josū,
 P'unū delū frumosū,
 Și alergărāmū,
 De vênarāmū,
 Munți cu brađii
 Și cu fagiū,
 Cerulū cu stelele,

Câmpulă cu florile,
 Délulă cu podgorile,
 Vâlcelele cu viorelele,
 Și satele cu fetele.
 Când dede sórele 'n deséră,
 Eșirămă la drumulă celă mare
 Și dederămă d'o urmă de fiară,
 Stătătótă óstea 'n mirare.
 Unii điseră că-i urmă de đină,
 Să fie împératulă cunună.
 Așa se mai chibzuiră
 Și se găsiră,
 Alți vânătoii,
 Mai cunoscători
 Și điseră, că-i urmă de căprioră,
 Să fie împératulă soțioră,
 Dar nunulă celă mare,
 Cu grija 'n spinare,
 Călare p'ună cală,
 Ca ună Ducipală,
 Se rădică 'n scări
 Și se umflă 'n nări,
 Și făcū ochii rótă
 Peste oștirea tótă.
 Și, când încóce privi,
 Aicea zări
 O florică frumósă
 Și drăgostósă,
 Și vėđendă, că nu înfloresce,
 Nicī nu rodesce
 Și nicī loculă nu-ī priesce,
 Ci mai multă se oflesce,
 Ne trimise pe noi, șese lipcani,
 Călări pe șese jugani,
 Cu córne cănite,
 Cu frine zugrăvite,
 Cu unghiile costorite,
 Cu códele 'mpletite,
 Ca cu toți să pornimă

Și la cuițile dumnea-vóstră să ve-
 [nimă,
 Ca florica s'o luămă
 Și la 'mpératulă s'o ducemă.
 Pornirămă
 Și venirămă
 Pe fața pămîntului,
 Pe aburii vîntului,
 Bėndă și chiuindă
 Și din pistóle trăsîndă,
 Caii încurăndă,
 Pe nări flăcări lăsăndă,
 Râncezăndă
 Și din unghii scăpărăndă,
 Până amă sosită
 Și v'amă găsită.
 Acum orī florica să ne dați,
 Orī, de unde nu, nu scăpați;
 Căci amă venită cu tărîncópe de
 [argintă,
 Să scótemă florica din pămîntă,
 S'o scótemă din rădēcînă,
 S'o sădimă la 'mpératu 'n grădină,
 Ca acolo să 'nflorėscă,
 Să rodiască,
 Loculă să-ī priėscă,
 Și să nu se oflėscă.
 Dacă dumnea-vóstră, socrii mari,
 Ne credeți nescari tálhari,
 Avemă și firmană cu pecetie
 De la 'mpărăție.
 Cine scie carte latinėscă
 Să vie să ni-lă citėscă,
 Iar cine nu scie,
 Să nu vie,
 Ci ca de focă să se păzėscă.
 Să ne aduceți, socrii mari,
 Ómenī cărturari:
 Vr'ună popă cu barbă dėsă

Să ne citescă carte alésă;
 Să nu fie cu barbă cănită
 Să rămâie cartea necitită,
 Orî vr'unul cu barba rară
 Să ne ție pân' de séră,
 Ci unul cu barba ca fusui
 Să ne dea curîndu răspunsul.
 Răspunsul nostru este:
 Şése pahare de vin, Şése mahrame de in,
 De cari se găsesc p'aici
 Cusute cu fluturi şi arniciu;
 Fie şi cu strămătură,
 Numai să fie cu voe bună;
 Să fie şi de mătăasă,
 Numai să fie d'aci din casă,
 De la cinstita mirésă;
 Să nu fie de pe la vecine,
 Să păţim vre-o ruşine,
 Că atunci va fi cinstea noastră
 Şi ocara dumnea-vóstră.
 Socrii mari, ascultaţi,
 Şi în urechi băgaţi.
 Când o da sórele'n deséră,
 Mare óste v'empresóră,
 De nu-ţi avé bucate de ajunsă,
 Să vă cătaţi loc de ascunsă,
 Să aveţi buţi cu vină,
 Care cu fînă,
 Boi graşi,
 Claponaşi,
 Vacă lăptóse,
 Fete frumóse;
 Să mai aveţi, socrii mari,
 Şi lăntari,
 Să vie şi totă satulă
 Să se veselască împératulă.
 Când o fi sórele'n deséră
 Mare óste v'empresóră.

Să lărgiţi casa,
 Să'ntindeţi masa,
 Că vine împératul îndată,
 Cu oştirea lui tótă,
 O sută cincî-şeci şi cincî,
 De cei mai voinici,
 Cu feţele alese,
 Cu mânecele sumese,
 Scobiţi în măsele,
 Gătiţi, sócre mare,
 Pentru ósele tale!
 Noi amă vrea să descălecămă,
 Dar n'avem jos pe ce să ne dămă;
 Nu sutemă cioaban de la oi,
 Să descălecămă în noroi,
 Nici nescăi-va morari beţi,
 Să descălecămă în scaeti;
 Ci suntemă boieri mari,
 Ghinărari,
 De lângă mare,
 De unde sórele răsare.
 Nouă să ne-aduceţi scaune de ar-
 [gintă,
 Să descălecămă aici pe pămîntă,
 Sau să'ntindeţi covóre,
 Să descălecămă în pridvóre;
 La cai să daţi fînă, ghisdeiu verde,
 Cosită din nóptea sântului Gheor
 [ghe,
 Cu roua neluată,
 Cu flórea nescuturată,
 Strînsă în sêrbători,
 De două fete, surori,
 Caii noştri să mănânce
 Şi din capete să nu misce,
 Caii noştri să bea
 Şi din capete să nu dea;
 Că şi dumnea-vóstră,
 Din partea noastră,

Urechile vi s'orū tăia
 Noi amū descăleca
 Și amū mai sta
 D'amū mai ura,
 Dar ni-e frică c'omū însera
 Și avemū de trecutū stânci,
 Văi adânci;
 Munți
 Cu brați mărunți
 Și ntunecoși,
 Bine v'amū găsitū sănătoși!
 Sócre mare, ce s'a făcutū,
 S'a făcutū,
 Nu mai e de desfăcutū.
 Să dai numai optū boi
 Și șapte vaci
 Ș'apoi să rabdi și să tacī.
 Ține, sócre mare!
 Ia astă rădăcină uscală,
 Josū crăcănată,
 Mare și spătósă,
 Ca o bróscă țestósă.
 P'icea lată, p'icea lată,
 La inimă, sócre, o-dată!
 Să nu o sēruți tare,
 Că și căciula din capu-ți sare;
 Să o sēruți mai bunișorū,
 Să-ți pară mai dulcișorū.
 Poftimū de beți!

Și vedeți
 Că e rachiū de la Pitești,
 Când beī te 'nveselești,
 Iar nu țuică de a dumnea-vóstră
 Zémă de prune;
 Când beī multă,
 Te umflă în burtă,
 Faci burta tobă,
 Intri după sobă
 Și stai cu greerī de vorbă.
 Totū urândū, socrii mari,
 Vedemū, că toți aū rămasū
 Ceī de la spate
 Cu gurile căscate,
 Ceī din 'nainte
 Cu gurile proțāpitate
 Aduceți dar unū vasū
 Cu prune uscate
 Să aruncămū în ale guri căscate,
 Unū putinerū cu lapte bătutū
 Să le turnămū pe gâtū,
 O strachină cu póme,
 Să dāmū la ale cucóne
 Că vedemū, că s'aū slăbitū de fóme,
 Și vr'o câți-va usturoi,
 Să dāmū pe la ăi ciocoī
 Fîndū-c'aū poftitū pe la noi.
 Munți înalți luminoși,
 Bine v'amū găsitū sănătoși!

ORAȚIA DE NUNTA.

C. Tacitū, (apud Teodorescu.)

Colăcerulū mirelui.

Bună diminéță,
 Dumnea-vóstră!
 In ce voe vē aflați?

Colăcerulū miresii.

Mulțumimū
 Dumnea-vóstră!
 In voea grăului

Și a vinului;
În voia cea bună,
Dar ce umblați,
Ce căutați?

Colăcerul mirelui.

Noi ce umblăm,
Ce căutăm?
Pe dumnea-văstră vă rugăm,
Să ne luați încelu, încetisoru,
Să ne dăm sēma mai binișorū,
Căci lucrul de grabă,
Nu e de ni i o trébă,
Nici nouă, nici dumnea-văstră,
Nici lui Dumnezeu nu-i place
Pentru alu nostru tineru împăratu
Förte multu amū umblatū;
Țara crucișu
Și curmezișu,
Prin liveđi frumöse
Și locuri stâncöse,
Și suntemū niște oșteu
Pe cari ne chiamă Râmleni;
De trei ȧle totū umblăm
Peste totū vă căutăm;
Căci tinerulū nostru 'mpăratū,
Förte de diminēță s'a sculatū,
Pe fața-i albă s'a spelatū,
Buciumū de aurū a luatū,
În țēră a buciumatū,
Mare öste a rădicatū,
Vre-o cinci-ȧeri de călărași,
De se spargū cai de grași,
Și în spre sóre rēsare,
Eși östea vênătöre
Și vênară și vênară.
Până în spre murgū de séră.
Vênară munți cu urși,
Văile cu fierele,

Câmpurile cu florile,
Mărăcinași cu epurași
Și satele cu fetele,
Și vênară câtū vênară,
Urmă de fiēră aflară.
Urmă era,
Fiēră nu era;
Staū toți pe locū și se miraū
Și unii p'alții se'ntrebaū:
Să fie rază din raiū
Cu 'mpăratulū la bunū traiū,
Sau să fie urmă de ȧină.
Cu tinerulū împăratū la voe bună?
Deci tinerulū împăratū,
Pe atâta nu s'a lāsātū,
Ci 'n scări de aurū s'a 'nălțatū,
Peste öste s'a uitatū
Și ne-a alesū pe noi,
Pe acești trei sau doi,
Cu cai mai buni și mai fugaci,
Din gură mai ispitaci,
Și ne-a trimesū înainte,
Să călătorimū fierbinte,
Pe numērulū stelelorū,
Pe razele sōrelui,
Pe aburulū vântului,
Pe fața pămîntului.
Ș'amū venitū, venitū, venitū,
Dar... la podū ne-amū poticnitū,
Până ce 'n susū ne-amū sculatū,
Urma ni s'a astupatū,
Iar o babă răjnēță,
Șede pe ghiață
Și ȧicea că-i de ierī diminēță.
Pe ea o amū întrebatū
Ș'aicea ne-a 'ndreptatū,
Pân'aice amū venitū,
Amū statū și ne-amū odihnitū,
Și, cum amū venitū,

Aici amă audită,
 În casă plângendă
 Ş'afară jucândă.
 Nisce fete pe gunoî,
 Sgâise ochii la noi.
 Şi vedëndă poporū adunătū,
 Amă îndrăsnitū de amă statū.
 Oraţia ni s'a 'ncheiatū,
 Căci noi amă mai ura,
 Dar ni-e frică c'om însera
 Şi nu suntemū de ici-colea,
 Ci suntemū de departe.
 De peste şapte sate;
 De la Buda nouă,
 Pe unde mâţa ouă,
 De la Buda veche,
 Unde mâţa strechie
 Şi cotoculū
 Nu-şi mai află loculū.
 Dar că să scurtămū,
 Pe dumnea-vóstră vė rugămū,
 Ca ciuta moţată,
 Sub barbă bălţată
 Cu ţundră négră 'mbrăcată
 Cu cisme roşii 'ncălţată
 Să ne-o arėtaţi,
 Şi, cu răspunsulū să ne daţi:
 Unū colacū de grăū frumosū,
 Ca şi faţa lui Christosū;
 Călăraşulū Nichită
 Arū mânca şi carne friptă;
 Câte-unū paharū de vinū,
 Să ne mai scăpămū de chinū!

Vorniciu

(Versulū colăcarulăi nunţij).

Ce saltă, ce veselie,
 Ce lucru póte să fie?
 Ce staţi aici adunaţi

Dumnea-vóstră, iubiţi fraţi,
 Că noi multū locū amă umblatū
 Şi așa nu amă aflatū.
 Trei lunī sunt de când venimū
 Ne uitămū şi nu dormimū
 Şi așa lucruri tocmitē
 Încă nu ne sunt ivite;
 Afară feciorī jucândū,
 În casă fete plângendū;
 Însă plângū de desfătare,
 Tocmai ca la unū hartū mare,
 Unde uniī, învingendū,
 Saltă într'alū sėū gândū;
 Din potrivă, cei învinşi
 Staū de durere cuprinsi.
 Noi vedemū pórtă legată,
 Nu e mare ridicată;
 Lângă dinsa multă glótă
 Stă strînsă şi adunată;
 Pórtă legată cu paie
 Glóta stă'n capū să ne saie,
 Legată cu lanţū de carū
 Ca să umblămū în zadarū,
 Şi cu funii de fuorū
 Dóră de noi v'a fostū dorū!
 Dreptū aceia vė rugămū
 Şi sfatū sănătosū vė dămū
 Să fiţi cu noi bunī şi blândī,
 Că noi nu suntemū flămândī
 Nicī nu ne tememū de voi,
 De şi suntemū trei saū doi,
 Că voi glóte minunate,
 Cu felū de gătirī armate;
 Îar a nóstră, céţă încă
 Vine înapoi adâncă,
 Totū cu puştī şi cu pistóle
 Mai mulţi cu mânile góle,
 Însă nu cu vr'unū gândū iėū,
 Să ferėscă Dumneđeū,

Ci sfârșitul ei bun este
Precum ați și prinsu de veste

A doua variantă.

Cinstite vornice de locū,
Dumneșu să-ți dea norocū.
Nu ne lua cu cuvintulū
Ca și volbura și vèntulū,
Că să scii, că de nimică
Din ce spuī nu nī-e frică,
Că suntemū întregi ca mērulū
Și grăimū totū adevērulū.
Tinērulū nostru crăișorū,
Plinū de pară și de dorū,
S'a sculatū de diminēță,
Și spēlându-se pe față,
A luatū unū buciūmū mare
Ș'a suflatū de trei părți tare,
Ș'a adunatū ôste multă,
Care de elū bine ascultă:
Patru-șeci de călărași,
Cu cai de se spargū de grași,
Pedestrași cincī-șeci-și nouē.
Ôste 'nfocată și nouă,
Vine ôstea d'napoi
Înșirați totū doi cu doi,
Ca întorcēndu-se linū,
Să fie suta deplinū.
Noi prin codrii amū vēnatū
Și prin păduri amū umblatū
Câmpuri frumôse,
Dumbrăvi, rēcorôse
Când fu la mijlocū de locū,
Stătū ôstea tōtă 'n locū:
Amū găsitū urmă de fiară,
O zână plină de pară,
Așa craiulū lăsă tōte
Și adună ale sale glōte.
Craiulū iute ținū sfatū,

Pe ai seī i-a adunatū:
Sfetnicii i-aū sfătuitū
Filosofii aū găsitū,
Că n'arū fi urmă de fiară,
Nici de sēlbatică ôră
Ci e a sa dăruită
De sus soție iubită.
Craiulū iute s'a sculatū
Și în scări s'a înălțatū
Peste ôste s'a uitatū,
Și ne-a alesū po noi,
Doi sau trei voinici,
Cu doi trei cai murgī,
În grajdū bine odihniți,
De patru piciōre potcoviți,
Și ne-a trimisū mai 'nainte
Să călătorimū fierbinte,
Și amū venitū ca prin vēntū
Cu semne de pre pămīntū,
Spre a cerulū lumină,
Spre raza cea de stea plină
Și spre urma cea de fiară,
Prin tōte laturī prin țară
Pân'n āstū capētū de satū,
Unde stă unū podū stricatū.
Se rupse o blană cu mine
Și cădui fără rușine;
Cădu și a mea soție
Cu asemenea tărie,
Până când noi ne-amū sculatū,
Urma ni s'a astupatū;
Așa o babă sbârcită
Pe sēma nōstră găsită,
Ne spuse să nu ne pase
Să mergemū din casă 'n casă,
Pân'aici într'acestū locū,
Unde aflāmū norocū;
Aici aflarāmū multe fete,
Sglomodindū pe sub pērete,

A treia variantă.

Cu țăndră negră 'mbrăcată,
Moțată la capu
Și mare bălțată
Sub barbă tare.
În curte să ne lăsați
Său ciuta să ni-o dați.
Vedû craiulû și o flóre
Întru a sa preumblare;
Vrea la dînsa a se duce,
Ca'n grădină s'o apuce
Și arû vrea să viețuască
Și în mulți ani să trăiască,
Noi așa ne dămû solia,
Ca să ne iasă simbria
Mergî în fundulû celû de casă,
Că în cornulû celû de masă,
Este unû colacû îrumosû,
Gătîtû spre alû nostru folosû,
Împenatû și 'mpodobitû,
Cu de tóte dăruitû
Stă și o ploscă de vinû
Ș'o mănăstergură de inû,
Ca buzele să ne ștergemû
Și mai încăldîți să mergemû.

M Cogălnicénu, apud Teodorescu, p pop. pag. 180

www.dacoromanica.ro

L'a adormitŭ cu somnŭ firescŭ
 Și luândŭ o cóstă dintr'insulŭ
 A ziditŭ pe strămóșa nóstră Eva.
 Iar dacă s'a pomenitŭ Adamŭ din somnŭ a ȓisŭ:
 Íatá osŭ din ósele mele
 Și trupŭ din trupulŭ meŭ,
 Dreptŭ aceia ȓise Evei că va lăsa omulŭ
 Pe tatălŭ sĕŭ și pe mama sa
 Și vorŭ fi amĕndoi unŭ trupŭ.
 Din acelŭ cuvĭntŭ rămas'aŭ și se trase
 Din némŭ în némŭ până ajunse vremea
 Și la vrĭsta acestorŭ doi tineri,
 Carĭ și-aŭ plecatŭ genuchele la pămĭntŭ
 Și se rógă d-vóstră, cinstiți socrii,
 Ca să-i iertați și să-i blagosloviți,
 Precum a blagoslovitŭ Dumneȓeŭ
 Pe Avramŭ cu Sara,
 Pe Isacŭ cu Reveca,
 Și pe Iacobŭ cu Rachila:
 Și Iacobŭ a blagoslovitŭ pe cei doi-spre-ȓece patriarhĭ,
 Pentru că blagoslovenia părinȓilorŭ
 Íntemeiază casele feciorilorŭ.
 Și iarăși se rógă dumnea-vóstră,
 Ca să-i iertați
 Și să-i blagosloviți,
 Precum a blagoslovitŭ Dumneȓeŭ apa
 În Gana-Galilei de s'a făcutŭ vinŭ;
 Care bucurie să fie
 În casa coconilorŭ acestora,
 Care a avut'o fericita Elena,
 Când a aflatŭ cinstita cruce,
 Și să le dăruiască Dumneȓeŭ
 Roua Cerului de susŭ
 Și din grăsimia pămĭntului de josŭ
 Lorŭ de grăŭ, de vinŭ și de untŭ-de-lemnŭ;
 Și să ne ínvrednicĕască Dumneȓeŭ
 A vedé și a vĕ bucura de fiĭ și de fete;
 Íar dumnea-vóstră să rămĕneți
 Cu dragostea lui Dumneȓeŭ, aminŭ.

ORAȚIUNI ȚINUTE LA NUNȚILE ȚĂRANESCI

București, 1886

— Bună dimineța,
Cinstiți socrii mari!
— Mulțumim d-văstră,
Băeți militari!
Dar ce umblați,
Ce căutați!
— Ce umblăm,
La nimeni n'avem
Séma să dăm.
Multe mări am trecut,
Multe țări am bătut
Și orașe și sate
Depărtate,
Am colindat
Și nimeni sémă nu ne-a luat,
Cine sunteți dumneavăstră?
Dar fiind-că ne'ntrebați
Să ne lăsați
Cu încetul, cu încetul
Să ne dăm cuvîntul cu adevărul,
Că de multe ce sunt și dese,
Nu le vom pute spune alese.

II

Tînărul nostru împărat,
De dimineță s'a sculat,
Fața albă și-a spălat
Chică negră-a peptănat,
Cu straie noi s'a îmbrăcat,
Murgul său a înșelat,
Cu trâmbițe a cântat,
Mare ôste a adunat:
Două sute de grăniceri,
O sută feciori de boeri
Din cei mai mari,
Nepoți de ghinări,

Și pe la răsărit de sôre,
A plecat la vânătoare,
Și a vînat țara de sus
Despre apus,
Până juganii ne-au stătut
Și potcovele au perdut,
Atunci ne lăsarăm mai jos,
P'unu delu frumos,
Și alergărăm,
De vînarăm
Munți cu brați
Și cu fagi,
Cerul cu stelele,
Câmpii cu florile,
Délul cu podgorile,
Vâlcelele cu viorelele,
Cu fetele.

III

Când dede sôre'n deséră
Eșirăm la drumu celu mare
Și dederăm de-o urmă de fiară,
Stătut tótă ôstea 'n mirare,
Unii dîseră, că e urmă de zînă
Să fie împăratului cunună;
Așa se găsiră alți vînători,
Mai cunoscători
Și dîseră, că e urmă de căprioră
Să fie împăratului soțioră,
Dar unul celu mai mare,
Cu grija 'n spinare
Călare p'unu calu,
Ca p'unu ducipalū,
Să rădică 'n scări,
Se umflă din nări,
Și făcu ochii rôtă

Peste oștirea tótă,
 Și când în cóce privi
 Aicea zări.
 O floriciă frumósă
 Și drăgăstósă
 Și vėđéndũ, că nu 'nfloresce,
 Nicĩ nu rodesce,
 Nicĩ loculũ nu-ĩ priesce,
 Ci mai multũ se oflesce,
 Ne trimise pe noi șese lipanĩ
 Călări pe șese juganĩ,
 Cu córnelc cānite,
 Cu frāuele zugrāvite,
 Cu unghiele costorite
 Și cu códele 'mpletite,
 Ca cu toți să pornimũ
 Și la curțile dumnea-vóstră să ve-
 [nimũ,
 Ca floriciă să luămũ
 Și la 'mpėratulũ s'o ducemũ.

IV

Pornirāmũ
 Și venirāmũ,
 Pe fața pāmĩntului,
 Pe aburĩ vėntului,
 Bėndũ și chinĩndũ,
 Din pistóle trāsĩndũ,
 Caiĩ incurāndũ,
 Pe nări flācări lāsāndũ,
 Renchedāndũ
 Și din unghiĩ scāpārāndũ,
 Pān 'amũ sositũ
 Și v'amũ gāsĩtũ;
 Acum orĩ floriciă să ne dați,
 Orĩ de unde nu, nu scāpați;
 Căci amũ venitũ cu tārncópele de
 [argintũ,
 S'o scótemũ floriciă din pāmĩntũ,

S'o scótemũ din rādėcinā,
 S'o sādĩmũ la 'mpėratulũ ĩn grādinā,
 Ca acolo să 'nflorescā,
 Sā rodėscā,
 Loculũ sā-ĩ priascā,
 Și sā nu oflėscā.

V

Dacā dumnea-vóstră, socri mari,
 Ne credeți nıscaĩ tālharĩ,
 Avemũ și firmanũ cu pecetie
 De la 'mpėrāție.
 Cine scie carte lātinėscā
 Sā viā sā ni-lũ citėscā,
 Iar cine nu scie
 Sā nu vie,
 Si ca de focũ sā se pāzėscā.
 Sā ne aduceți, sopri mari,
 Ómenĩ cārturari;
 Vr'unũ popā cu barbā dėsā,
 Sā ne citėscā carte alėsā,
 Sā nu fie cu barba cānitā,
 Sā rėmāe cartea necitĩtā,
 Orĩ vr'unulũ cu barba rarā,
 Sā ne ție pānā 'n sėrā,
 Ci unulũ cu barba ca fusulũ,
 Sā ne dea curėndũ rėspunsulũ;
 Rėspunsulũ nostru este:
 Șese pahare cu vinũ,
 Șese maramc de ĩnũ,
 De care se gāsescc pe aici,
 Cusute cu fluturi și arnici,
 Fie și cu strāmăturā,
 Numāi sā fie cu voe bunā;
 Sā fie și de mātase,
 Numāi sā fie d'aici din casā,
 De la cinstita mirėsā,
 Sā nu fie de la vecine,
 Sā pāțimũ vre-o rușine,

Că atunci va fi necinstea noastră
Și ocara dumnea-văastră.

VI

Socrii mari, ascultați,
Și în urechi băgați,
Când va da sórele 'n deséră,
Mare óste vè 'mpresóră,
Dacă n'ați avé bucate de ajunsú,
Să aveți buți cu vinú,
Care cu fénú,
Boi grași,
Claponași,
Vací láptóse,
Fete frumóse,
Să mai aveți, socrii mari,
Și láutarí,
Să vie și totú satulú,
Ca să veseléscă împératulú.
Când va fi sórele 'n deséră
Mare óste vè 'mpresóră,
Să lărgiți casa,
Să 'ntindeți masa,
Să vie 'mpéiatu 'ndată,
Oștirea lui tótă,
O sută cincí-đeci-și cincí
Din cei mai voinicí,
Cu fețele alese,
Cu mânicele sumese,
Scobiți în măsele,
Gătiți socru mare
Pentru ósele sale.

VII

Noi amú vrea să descălecămú,
Dar n'avemú josú pe ce să ne dămú,
Nu suntemú ciobani de la oi
Să descălecămú în noroi!
Nici niscaí-va morari beți

Să descălicămú prin scaeți,
Cí suntemú boeri mari,
Ghinărarí de lângă mare,
De unde sóre rəsare,
Noué să ne aduceți scaune de argintú,
Saú descălecămú aici pe pămíntú,
Să ne'tindeți covóre,
Să descălecămú în pridvóre,
La cai să led ați fénú, ghisdeiu verde,
Cosítú din nóptea de sántulú Gheor-
ghe,

Cu rouă neluată,
Cu flóre necuturată,
Strínsă 'n sərbători,
De doué fete surori,
Caii noștri să mănânce
Și din căpestre să nu misce,
Caii noștri să bea
Și din capete să nu dea,
Că și dumnea-văastră,
Din partea noastră,
Urechile vi s'arú tăia.

VIII

Noi amú descăleca,
Amú mai sta,
D'amú mai ura;
Dar ni-e frică, că vomú însera
Și avemú de trecutú stânci,
Văi adânci,
Cu brađi mărúnți
Și întuncoși,
Bine v'amú găsítú sávătoși,
(Pune plosca la gură)
Socrulú mare ce s'a făcutú,
Nu mai e de desfăcutú,
Să dai numai optú boi și șapte vaci,
Ș'apoi să rabđi și să tací,
Ia închină, sócră, o dată.

Să nu o sêruți tare
 Că și căciula din capu îți sare,
 Să o sêruți binișor
 Să-ți pară mai dulcișor.
 Poftiți de beți
 Și vedeți
 Că e rachiu de la Pitești
 Când bei te înveselesc;
 Iar nu țuică de a dumnea-văstră,
 Zémă de prune
 Când bei multă
 Te umfli 'n burtă,
 Faci burta tobă
 Și stai cu greeri la vorbă.
 Totu urându, socrii mari,
 Vedem că toți au ramasu:
 Cei de la spate

Cu gurile căscate,
 Cei din 'nainte
 Cu gurile proșpate.
 Aduceți dar unu vasu
 Cu prune uscate
 Să aruncăm la ale guri căscate,
 Unu putineu cu lapte bătutu
 Să le turnăm pe gât,
 Și-o strachină cu pome
 Să dăm la ale cucóne,
 Că vedem, că au slăbitu de fóme;
 Și vr'o câți-va usturoi
 Să dăm pe la ai cioco
 Fînd-că au poftitu pe la noi.
 Munți înalți luminoși
 Bine v'am găsit sănătoși.

COLACARIA

De Benedictu Viciu, Transilvania

Starea I

Ce saltu, ce veselie!
 Ce lucru póte să fie,
 Ce stați aici adunați,
 Dumnea-văstră, iubiți frați?
 Că noi fórt ne mîrăm
 Și nu vè prea lăudăm
 Gândind, că de frică mare
 V'ați închis așa de tare,
 Vêdendu-vè fața 'ntristată
 Și cu galbenu mestecată,
 Firea vi-e înspăimîntată
 Și starea vi-e tremurată.
 Trei luni sunt de când venim,
 Ne uităm și nu dormim,
 Dar lucruri așa tocmite

Încă nu ne sunt ivite;
 Pórta legată cu pae,
 Glóta 'n capu stă să ne sae,
 Unii cu măciuci ferecate,
 Alții cu gurile căscate
 Și de garduri rezemate,
 Dar cei cu măciuci ferecate
 Nu ne temem, că ne-or bate
 Ci ne temem de cei cu gurile căscate
 Că ne-or mîncă epele tóte.
 Mai cuvîntați și dumnea-văstră, ce
 [sciți
 Și cu vorba nu ne zăboviți.

Aici starostea răspunde și le
 arată drumul să mîrgă mai
 departe, dicîndu că acolo nu e
 nici unul cu gura căscată, etc.

Starea II.

Colăcarul.

Cinstite vornice de casă,
 Spuseși multe, nu ne pasă,
 Dumneșu să te trăiască,
 Traiul tău, să ți-l sporăscă,
 Gura câtă șura să ți-o lărgăscă.
 Noi de când ne-am rădicat
 Cu al nostru craiu lădat,
 Multă lume am umblat;
 Și umblând atâta lume
 Am vădit câte o minune,
 Care toate vi le-o spune
 Și credeți, că nu sunt glume.
 Dar lucru minunat
 Că să fie așa ciudat,
 Încă nu mi s'a năpădit.
 Porțile tare legate
 Și cu pae năfășurate;
 Pote dăra vă păditi
 Și de cine-va gândiți,
 Sau de Turci ați auzit,
 Că pe aici au tăbărit,
 Dar bine să vă păziți
 Că și noi am înțeles
 Că un craiu macedonesc,
 Care acum s'a ridicat
 Și îi lotru prea minunat,
 Vine cu niște oști grele
 Cât se sperie toți de ele:
 Tunuri groșnice slobolesc
 De și munții se clătesc.
 Dar vă prindeți cu noi frați,
 Porțile să deslegați,
 Să ne dați tot ce vom cere
 Că noi suntem cu putere,
 Și vom păzi cu tărie
 P'aci nimeni să nu vie.

Faceți-vă voia bună
 Și credeți, că nu-i minciună.

Starostele din lăuntru dice:

V'am ascultat vrândă nevrândă,
 Să mai apucă și eu la rând,
 Că multe spuși și înșiri
 Tu dăci că de noi te miri,
 Dar voi sunteți tocăli
 De speriată paseri în via,
 Dar mă rogătați acum
 Să-ți mai spună și eu una,
 Tăci, rogu-te, fii domol,
 Să nu te culci pe pomnol
 Și nu vorbi totu minuni,
 Dă n'ăi mănăta bureți nebuni.
 Sau fugiți de priculici
 De aceea v'ați oprit aici?
 Ori umblați după boștine
 Că aici n'are nime.

Colăcarul răspunde așa:

Dumneșu-mi ești cunoscut
 De când m'ă te-am fost vădit,
 Știi, anul vară, în oraș,
 Ședeai la un contoraș,
 La masă după cupțor
 Și iar pre nica răzore
 Resfăindu-te la sora,
 Dumnea-ta ești de la Buda-veche
 Unde mița fuge de streche.

Starea III

Cinstite vornice,
 Să-ți mai spună ore-ce:
 Eu sunt solu împărătesc,
 Nimica nu mă'ndoesc,
 Totu dreptă să grădesc,
 Că porunca împărătesc

Cine nu vrea s'o'mplinăscă
 Cu capul o să plătescă.
 Pe-alu nostru craiū lăudatū
 Ingerū blândū l'a deșteptatū,
 Fața veselū și-a spălatū,
 La Dumneđeū s'a rugatū,
 Slugile și le-a chematū,
 Mândra óste și-a adunatū,
 Din bătrâni, din tinerei
 Cătu-i stă bine cu ei,
 Totū argați de cei voinici,
 Peste cinci sute și cinci,
 Peste o sută călărași,
 Peste o sută pedestrași;
 Peste dînșii s'a uitatū
 Ș'apoi eși la vênatū.
 A vênatū câmpii cu florile,
 Munții cu recorile,
 Și vëđëndū o urmă de fiară
 Stătură toți, se mirară.
 Unii diceau că-i flóre de raiū
 S'o rupă alū nostru dulce craiū;
 Alții, că-i viță de vie,
 Să i fie craiului soție;
 Atunci pe noi,
 Pe acești doi,
 Vëđëndu-ne mai vioi.
 Fiindū cu calea învățați
 Și cu cai mai buni gătați,
 Dintre óste ne-a alesū,
 Și 'nainte ne-a timesū,
 Ca s'aducemū veste bună,
 La toți și tóte dimpreună.
 C'alū nostru craiū lăudatū,
 Și pe aici a mai umblatū.
 Și fiindū vreme senină,
 Aū intratū într'o grădină
 Și aflândū o flóre 'nflorită,
 Frumósă neodrăslită,

Arū duce-o 'n grădina-i crăiască,
 C'acolo să o sădăscă
 Și frumosū să odrăslăscă,
 Domnulū gându-i împlinăscă.

Starostea răspunde:

Ardealulū cât e de mare,
 Mincinosū ca tine n'are,
 Călare pe a ta iapă
 Mai mincinosū ca o babă.
 Ba și soțulū tēu sciū bine,
 Că vorbindū, cum se cuvine,
 E mincinosū ca și tine,
 Nespălatū și somnorosū,
 Rēū de gură, flecărosū
 De când măsă l'a băiatū
 Și popa l'a botezatū,
 De locū nu s'a mai spălatū
 Și încă așa e de mărețū,
 Ca și unū purcelū crețū,
 De după cotețū;
 Iar dăta ca unū diregătorū,
 Eșitū de după cuptorū,
 Cu cisme de pele de mătă,
 Pe la gură tot tăiătă,
 Cu capulū cât unū bostanū,
 La gură ca unū cloțanū,
 Unde mergeți acolo vë uitați,
 Așa sunteți de detunați.
 Ați nitatū de ce ați venitū,
 V'ați datū după flecăritū

Colăcarulū răspunde:

Tóte bine le-ai cuvîntatū,
 Dar pe gură nu te-ai spălatū
 Și totuși te ținī mărețū,
 Ca unū purcelū crețū,
 Într'unū fundū de cotețū,

Cu mustața trasă 'n jos
Și la gură mîncăciosă.

Starea IV.

Iubiți ómenî de omenie,
Ca Dumne-deu să vă ție
Vorba prea îndelungată,
Nu-i de trebă nici o-dată.
Noi acum ne-am dat solia,
Dumnea-ta ne dă simbria:
Du-te 'n cea frumósă casă,
Veți în cornul cel de masă,
Un colac de grâu curat,
Într'o sulică 'mplântat,
Pe séma noastră gătut,
Și o glajă de vinarsă
Ca să o dăm pe sub nas,
Să ne trecă de necaz;
Său și o ploscă de vin
Și o ștergură de in,

Ca buzele să ne ștergem
Și 'ncălziți de vin să mergem.

Aici starostea închină cu
vinarsă și imbie pe colăcar,
dar acesta nu primesce și răs-
punde așa:

Fórté fîmos mulțămim,
Ca și când am bea deplin.
Că nu suntem învățați
Să trăim necumpetați,
Căci când eu eram băiat,
Mama mea s'a mîniat,
O plăcintă a luat,
M'a lovit peste obraz
De m'a fost mare necaz,
Dar d'om imbucă o 'mbucătură
Vom mai bea și din beutură,
Îmbucînd de două ori,
Vom bea și de nouă ori

CONACARIE

Do Ep Melchisedec „Convorbiri literare“, anul XIV, pag 290

Bună ziua, bună ziua,
În casa dumnea-vóstră,
Nu vă vom întreba de viață,
Că scim că este cu dulceta,
Nici de trai, că este frumos,
Din mila Domnului Christos.
Dar dumnea-vóstră să ne întrebați
Ce umblați, ce căutați?
Noi ce umblăm, ce căutăm,
Séma bine să ne dăm,
De vreme, că ați stătut a ne întreba
Noi séma prea bine vom da,
Și dumnea-vóstră să nu socotiți

Că suntem nisce ómenî pribegiți
Că împăratul nostru de cu sora,
A dat vestea în țară,
Și multe oști se adunară
Și au purces la vînare
Și-a umblat codii 'nfrunziți,
Câmpii cei înfloriți,
Munți și deluri reci
Și vîle cu isvora și sălci.
Și al nostru puternic împărat,
Peste nici o urmă de fiară n'a dat
Și strînse sîetnici și filosofi,
Arhierei și bogoslovi

Și toți l'au sfătuit și l'au îndem-
[nat,

Să mERGă în câmpul Rusalimului,
Pământul a înconjurat la vENat
Și peste urmă de fiară n'a dat.

Împăratul nostru iar stîinse filosofi
Arhereii și bogoslovi

Cu ei se sfătuia și grăia,
Care cum capul îi ajungea;

Îar dintre noi toți au ales unu
[mai mic de stat,

Dar mai vrednic la răspuns și
[sfăt;

În piciore elă că s'a sculat
Și din gură așa a cuvîntat:

Bucură-te împărate,

Că acesta este urmă de dină

Ca să fie cu 'mpăratul împreună;

Bucură-te împărate,

Că acesta este flóre de răi

Să fie împărăției tale de bună trai;

Și atunci tînărul împărat,

În scări de argint s'a înălțat,

Peste totă óstea a cătat

Și m'a ales pe mine cu acești doi
[voinic,

Ca pe niște slugi ai lui mai mici,

Din cei mai buni bărbați,

Și la graiuri învățați;

Și ne-a trimes

Pe semnele pământului

Pe crângurile cerului,

Pe lumina stelelor,

Pe curgerea apelor,

Când la această cinstită casă

O stea din cer jos ni-se lasă,

Răspunsul acum în grabă să ne ăsa.

Conacul desă să ne gătiți

Ca pe împărat să primiți,

Buți cu vin,

Șuri cu fân,

Jaluviță grasă,

Copila cea frumoasă,

Să ședă cu împăratul la masă;

Că împăratul nostru nu vine cu o
[mânie,

Nu cu armă saă cu vr'o tărie,

Nici cu sabie franțuzescă,

Ca pe dumnea-vóastră să vă îngro-
[zescă,

Că a venit căci a audît

Că aci este o flóre de 'nfloresce

Și a rodi nu rodesce,

Și a venit la ea s'o ducă peste
[munți cărunți,

Până la a d-séle curți,

Și acolo de înflorită va 'nflori

Dar și ródă va rodi

Și mai bine-î va fi

Și nouă să ne dea doi colácei

Împlețiți și frumușei.

C'o mână să-î luăm

Și cu alta să-î dăm,

Că nu cum-va să ne înșelăm;

Și două năfrâmi de in,

Cusute totă cu fir,

Să lege la frânele cailor;

Ca mulțamită colăcerilor,

Când caii din cap vor ridica

Năfrămele încă vor sălta,

Și multă se bucură al nostru
[împărat

Că ne-amă făcut slujba adevărată.

ORAȚIA POPULARĂ.

Antonă Pan. După unŭ isvodŭ alŭ dascălului Tănase din satulŭ Obrejăța,
județul Râmnic-Săratŭ.

Colăcerulŭ.

Bună dimineța dumnea-văstră !

Socrulŭ.

Vă dămu mulțumire dumnea-văstră
Dar pentru ce mare trebă
Ați venitŭ la noi cu grabă ?

Colăcerulŭ.

Ce întrebați dumnea-văstră 'n grabă
[de venirea noastră ?
Și eștia, ce s'aŭ grămăditŭ ca stupii
Și se uită ca cândŭ vedŭ lupii,
Ce este astă tinerime,
Ce este astă mulțime ?
Și aste fete urși vedŭră
De bojdescŭ ochii și cască gura ?
Orî n'aŭ vedŭtŭ ômenî încă
Și se temŭ că le mănâncă !
Noi amŭ mai umblatŭ și altă dată
Pe aiurea, ca și astă dată,
Și așa nu se mirară,
Nici ce cătămŭ nu ne'ntrebară,
Dar aici v'ați strînsŭ grămadă
De parcă cătați sfadă,
Orî vreți de frică și témă
Să stămŭ ca să vă dămu sémă,
Dar nici prin gândŭ să vă trecă
Că veți avé părere sécă ;
Nu ne speriemŭ de lume
Că de voinici purtămŭ nume ;
Nici ne îngrozescé vântulŭ
Că scimŭ să vă dămu cuvîntulŭ.
Iar de voiți și vă place

Să vă răspundemŭ cu pace
Lăsați-ne cu'ncetișorulŭ,
Să vorbimŭ cu binișorulŭ,
Că ori-ce cu'ngăduială
Se face cu rînduială,
Iar repede când se cere
Nu se face cu plăcere
De acea lăsați gluma
Ș'ascultați la noi acuma.
Tînărulŭ 'mpăratulŭ nostru
Carele vrea binele vostru,
Intr'o ȕi de dimineță,
Cu firea care răsfață
Pe la reversatŭ de zori
S'a sculatŭ, s'a gânditŭ bine
S'a înarmatŭ cum se cuvine
Și luândŭ buciumu'ndată
Buciumat'a cu elŭ o dată
Și strînsé ostași mulțime,
Totŭ voinici de călărimé
Și ageri cu măestrie
La arcŭ de vînătorie ;
Apoi cu ei pe rēcóre
A plecatŭ la vînătoré
Să vèneze délurile
Și munți cu jghiaburile,
Pădurile cu umbrele,
Și văile cu luncile.
Astŭ-felŭ umblândŭ ȕiua tótă,
A ocolitŭ o rótă
Până la améză de către sóre
Fără a vîna vr'o fiară,
Și atâtŭ se desgustase
În câtŭ era mai ca să se lase,
Să nu mai gonéscă vântulŭ

Și să spulbere pământul;
 Dar parcă-î dicea năluca,
 Toiū încă să se mai ducă;
 Și așa peste o movilă,
 Mai mergându locu ca o milă,
 Cu arcu și săgétă în mână,
 A ajunsu la o fântână
 Și vedu urmă de fiară;
 Aci toți descălicară,
 Să uite, să privescă,
 Ce urmă e să găsească.
 Stândū dar fie-care,
 Privindū cu mirare.
 Unii diceau că e de dină,
 Să aibă împăratul de mână.
 Deci cu atâtea cuvîntări
 Pe împăratul ațîțări
 Și făcurămū gândū să-î vie,
 Să hotărască, să scie
 Din ce parte acea dină,
 A venitū pe la fântână,
 Și cu inimă 'nfocată,
 Plécă 'n spre urmă îndată,
 După dinsa se totū duse,
 Până vedu că-lū aduse
 Dreptū curțile dumnea-vostíă,
 Cu tótă oștirea noastră,
 Unde a zăritū o flóre
 Ca o stea strălucitoare,
 Care de crescutū totū cresce,
 De înfloritū, înfioresce
 Și de roditū nu rodesce,
 Că pământulū nu-î priesce.
 De aceea împăratulū
 Făcū întru sine sfatulū,
 Că acea frumósă flóre,
 Și dulce miro-itóre,
 De aici s'o strămute,
 S'o iea și s'o mute,

La curtea împăratéscă,
 Unde loculū să-î priéscă,
 Să 'ncolțéscă,
 S'odrăsléscă,
 Să-și dea rodulū la ivélă,
 Și tuturorū la privélă.
 Aste împăratulū pune 'n gândū
 După ce le pune se uită la loculū
 [însemnatū.

După a stelelorū raze,
 Și se întórcé îndată,
 Cu inună neîmpăcată,
 Și cu gândui doritóre,
 Pentru iubita lui flóre.
 A doua đī diminéță,
 Pe a zorilorū roșétă,
 Se sculă împăiatulū,
 Ca să-și împlinéscă sfatulū,
 Se îmbracă și se încalță,
 Pe calū albū încalecă,
 Se opresce și peste oștirea tótă
 Întorcându-și ochiū rótă,
 Pe noi iști trei ne alese
 Cu mustățile sumese
 Aști trei cai iuți ca smei,
 Cu capetele ca lei,
 Cu cómele poleite,
 Cu unghiele zugrăvite,
 Carī când începū să sae
 Din năii aruncă vāpae.
 Deci după ce ne alese,
 Cu poruncă ne trimese,
 După iubita lui flóre,
 Cea fórte mirositoare,
 S'o ducemū să strălucéscă
 La curtea împăratéscă,
 Și plecându noi toți îndată,
 După porunca cea dată,
 Nu sciurămū séma bine

Să venimū pe drumuri line,
 Ci ne-amū îndreptatū pe stele
 Și amū venitū după ele,
 Peste munți și peste jghiaburi
 Și peste sute de déluri,
 Mâncândū și bēndū împreună,
 Cu cântări și voe bună;
 Și 'ntrebândū în calea nóstră
 De curțile dumnea-vóstră,
 Și-așa stéua lucitóre,
 Cea de noi dorită,
 Aici că s'a ascunsū,
 Noi toți o vēdurāmū
 Ș'aici din ochi o perdurāmū.
 Să ne dați dar acea flóre,
 Și-acea stea strălucitóre,
 Cu răspunsulū dimpreună,
 Vē poftimū cu voe bună.
 Nu așteptați vorbe rele,
 C'apoi vē vorū veni grele,
 Că nu suntemū trimiși dóră,
 Ca să'ndrugāmū ca la móră,
 Vorbe de-ale satului
 Și d'ale pârclabului,
 Ci cu ȓisă împērătésă
 Și uite și firmanulū lui.
 De sciți carte latinésă,
 Puneți ca să vi-lū citésă;
 Iar de nu, ca d'unū carbune
 Vē feriți mâna a pune.
 Chemați unū popă să vie.
 Că elū latinesce scie,
 Dar nu vr'unulū cu barbă rară
 Să ne ȓie până'n séră;
 Nici vr'unulū cu barbă lungă,
 Trei ȓile să nu-ī ajungă;
 Nici vr'unulū cu barbă désă
 S'o citésă ne'nȓelésă;
 Ci unulū ce scie să sugă,

Să ne citésă pe fugă.
 Că nu-ī carte latinésă,
 Ci cum vedeți e o ploscă
 Cu vinū de la délulū mare,
 Când beți căcūla vē sare;
 Iar nu de la valea lungă,
 Să vē facă gura pungă
 Poftiți, închinați o-dată,
 Vē udați gura căscată,
 Luați-o toți prin mână,
 Și ne dați pe acea ȓină,
 Să o ducemū la 'mpēratulū
 Ca să contenimū totū sfatulū.
 Nu gândiți că vorbimū glume
 Saū niscai basme din lume,
 Ci vē gândiți, câtū mai tare
 Cu cele de ospētare,
 Aduceți fănū, orzū, cu care
 Să aibă cai de mâncare,
 Tăeți junci cu carne grasă
 Să dați ostașilorū masă,
 Aduceți buți cu vinū tare
 Să fie de îndestulare;
 Strângeți și fete frumușele
 Ca să dăntimū cu ele;
 Apoi vē gătiți și case
 Îmbrăcate cu mătase,
 Si pentru ostași umbrare
 Cu locū de 'ncăpere mare.
 Întindeți mai multe mese,
 Puneți bucate alese,
 Și cofeturi lâng'aceste.
 Iar cum-va de nu se póte
 Să le 'mpliniți acestea tóte,
 Nici să stați să mai răspundeți,
 Ci căutați locū să v'ascundeți,
 Căci ostași nu sciū glume
 Ș'o să fie vai de lume.
 V'am spusū acestea și să sciți bine

Că împăratul vine
 Cu căpitani,
 Cu cântare,
 Cu mai multe răsvane
 Zugrăvite, poleite,
 Și 'n ele Dómné gătite,
 Aduceți ș'ună rășvană mare
 Cu lăutari cu cântare,
 În ele stândă mărita nună
 Și nunii, ținându o cunună
 Strălucită, luminată,
 Cu petelă scumpă lucrată,
 Pentru cinstita mirésă,
 Cea de împărată alésă.
 Dar poftiți până la ale ȓile
 Aceste darui trimise cu noi
 De împăratul nostru
 Și de ginerele vostru.
 Scóteți-ne dar colaculă,
 Că ne deșertămă saculă ;
 Că o să ne dați, se scie,

Și câte o sângulie (batistă)
 De ină suptire țesută
 Și cu flori de firă cusută.
 Puteți da și de mătase
 De aveți inimă să vă lase,
 Dar de nu și de arnici fie,
 Cum veți avé omenie.
 Noi primimă de tóte,
 Numai îngrijiți de-a le scóte.
 Ca să ne ștergemă la gură
 Cea plină de bătură.
 Iar aste fete venite
 Ca ciórele grămădite,
 Ce vă staă cam pe la spate
 Totă cu gurile căscate,
 Mueți câte o cóje 'n lapte
 Și dați să inghiță să nu stea cu
 [gura sécă,
 Că de doră, să le mai trécă,
 Să-și mai potolésă gândulă
 Până le-o veni și loră rëndulă.

IERTACIUNE.

Teodorescu, pag. 166

Ascultați, ascultați,
 Dumnea-vóstră, cinstiți nuntași,
 Și dumnea-vóstră împrejurași,
 Că noi acestoră părinți
 Ne-omă ruga
 Și dumnea-loră pe fi i-oră ierta,
 Că noi ne-omă smeri
 Și de rostă omă grăi.
 Dumnea-vóstră, cinstiți părinți,
 Cară de la Dumneȓă sunteti rënduiți
 Ca și pomi cei rodiți,
 Ce-și facă ródă din ramurile loră,
 Și din rēcóre rădecinele loră,

Căutați spre fi dumnea-vóstră
 Cară au ingenuchiată
 Și vă milostiviți
 Cu duhulă blăndețeloră să-și iertați
 Și să-și bine-cuvêntați.
 Că nu suut fi să trăiască
 Și părinților să nu greșescă,
 Că și părinții multă să necăjescă
 Până pe fi îi crescă
 Și de tóte-i ferescă,
 Că așa și Dumneȓă
 A făcut cerulă și pămîntulă
 Numai cu cuvîntulă.

De aceea ea
Se va numi soția mea,
Și de atunci lasă fiul
Pe tatăl și pe muma sa
Și merge de se lipesc de soția sa,
Și se fac amândoi un trup,
Pentru c'ășa Dumnezeu a vrut.
Însă după aceea Adam a greșit
Și din rai a fost gonit,
Dar Dumnezeu s'a mulțumit
Și a dona oară l'a primit
Și i-a zis: „Adame, Adame,
„Cresceți și vă înmulțiți,
„Ca nisipul mării
„Și ca stelele cerului,
„Și pe pământ să trăiți
„Și să-lu stăpâniți!“
Și de atunci se trage
Vițe și semințe,
Până ce-a ajuns rându
Și la aceste două mlădițe,
Ce stau plecați,
Ca dumnea-văstră, părinți, să-i ier-
[tați
Și să-i binecuvințați;
Precum a binecuvintat
Dumnezeu pe Iacov
Și Iacov pe cei 12 patriarhi,
Cari de Dumnezeu erau aleși,
Căci binecuvintarea părinților
Întăresce casa fiilor,
Precum și blestemul părinților
Risipesce casele fiilor;
D'ar fi pe temelie de piatră,
O risipesce până'n talpă;
D'ar fi pe temelie de lut,
O risipesce până'n pământ.
Așa, fiind-că și acestor mlădițe,
Dumnezeu le-a orându

Țiua de căsătoritū,
 Ca unū pomū înfloritū,
 Când e gata de roditū,
 Așa vremea a venitū
 Și fiilorū dumnea-vóstră de căsă-
 [toritū,

Carī fiind la dumnea-vóstră
 Născuți și crescuți
 Orī fi luatū greșeli înaintea părin-
 [ților,

Ca erbile câmpilorū;
 Că precum Dumneđeū poruncesce
 [câmpilorū

D'usucă verdéța buruenilorū,
 Așa și dumnea-vóstră, părinți,
 Tóte în pămîntū să lăsați,
 Și fiī să vė iertați
 Ca să fie de părinți iertați
 Și de Dumneđeū binecuvîntați,
 În ve'i aminū,

Și mie unū paharū de vinū
 Și o naframă de inū,
 Ca să-mī ștergū gurița de vinū.

Îndată apoi se légă o fru-
 mósă naframă, cusută cu firū,
 la unū bastonū care se dă în
 mâna vornicelului. I se dă și
 unū paharū cu vinū, pe care,
 înainte de a-lū rădica, face o
 urare:

Césū bunū,
 Norocū să vė trimétă
 Milostivulū Dumneđeū.
 Ast'a dumnea-vóstră cale
 Și împreunare
 Să fie cu scirea sântiei-séle.
 Dumneđeū să vė dăruiască

Hrană din roua de susū,
 Și din grāsimea pămîntului de josū;
 Tăria lui Samsonū,
 Bogăția lui Iovū,
 Frumusețea lui Davidū,
 Înțelepciunea lui Solomonū,
 Stemă crăiască,
 Corónă 'mpērătéscă,
 Scaunū domnescū,
 Și toiagū stăpânescū,
 Și așa să trăiți,
 Să faceți fiī și fete,
 Să fiți pomana părințilorū,
 Bucurie frațilorū,
 Lauda vecinilorū
 Și gasda óspețilorū,
 Și lui Dumneđeū celū sântū
 Cu ródă pe pămîntū,
 Că eū nu sciū a ura,
 Dar Dumneđeū se va 'ndura.

Și totū înainte de a pune
 paharulū la gură, vornicelulū
 mai face și urări glumețe di-
 cîndū:

Închinū și la a copilă
 Ócheșă de colea,
 Dac'o vrea,
 Iar de n'o vrea,
 Oī face pe ici pe colea,
 Ș'oī da și eū peste a mea
 Susū podū,
 Că eū póte oī bé totū,
 Îar tu pânțece nu te bucura,
 Că nu te-ī mai sătura,
 Cum nu se satură iadulū
 De strânsū ispravnici, ocolași,
 Popī, vornici și vătămani.

IERTACIUNE.

București 1886.

I

Ascultați, dumnea-văstră,
Cinstiți mesași,
Cinstiți nuni mari,
Puținele cuvinte
De rugăminte!

II

De se rîgă fîca dumnea-văstră
Cu plecăciune,
Se rîgă cu smerenie
Ca să-î dai blagoslovenie.

III

Că mareleși puternicul Dumneșeu
Luni, întăia ăi,
A făcut cerul și pămîntul
Și edenul, adică raiul.

IV

Marți l'a împodobit
Cu stele și cu lucăferi
Și cu tôte ferele,
Marea și cu tôte ce este într'însa.

V

Mercuri l'a împododit cu sôrele
Și cu luna,
Joî a făcut Dumneșeu
Pre strămășul nostru Adam
Cu trupul de lut,
Cu ôsele de pîtră,
Cu sângele din mare

Cu frumuseșea din sôre,
După chipul și asemănarea sântiei
[sêle

VI

Și vedëndu Dumneșeu, că nu este
[bine
D'a locui omul singur în lumea
[acéstă,
I-a dat somn strămășului nostru
[Adamă,
Si l'a adormit și i-a rupt o cós-
[tă din stînga sa,
Și a făcut pe strămôșa noastră Eva
Luând după chipul și asemăna,
[rea sa.

VII

Sculându-se Adam din somn,
Și vedëndu pe strămôșa Eva lângă
[dînsul

A strigat cu glas mare,
Ce este acésta Dómne?
Domnul i-a răspuns:
Nu te 'spăimînta Adame,
Că acésta este din cóslele télé
Și carne din carnea ta
Și se va chema ție soție,
Și veți fi amêndoi un trup.

VIII

Precum Domnul i-a blagoslovit,
Ca să se înmulțescă
Ca stelele cerului,
Ca iarba pămîntului,

Ca florile codrului,
Ca nisipul mării.

IX

Mulți și mai mulți crescură
Și se înmulțiră,
Ca stelele cerului,
Ca iarba pământului,
Ca frunza codrului,
Ca nisipul mării.

X

Până a venit vremea
Și la acești doi tineri
Cari sedă cu genuchile plecate,
Și cu fețele rușinate,
Dumnea-văstră se rógă,
Și se rógă cu smerenie,
Și se rógă cu plecăciune,
Ca să le dați iertăciune,
Să-i iertați,
Să-i binecuvîntați,
Precum a binecuvîntat Dumneș
[pe Aron
De i-a înfrunțit toiagul în mână
Uscat fiind de două-șeci și nouă de
[ani,

Precum a binecuvîntat și pe cei
[doi-spre-șeci patriarhi
De le-au înflorit cununile pe capul
[lor.

XI

Că dumnea-văstră, cinstiți părinți,
Cari sunteți de la Dumneș orên-
[duți,
Să-i iertați, să-i binecuvîntați,
Căci binecuvîntarea părinților
Întăresce casele filor,
Blestemul părinților
Risipesce casele filor.

XII

Că Dumneș așa bine a voit,
Că feciorul și fecióra
Va lăsa pe tatăl sê,
Și pe mama sa,
Și se va lipi de muerea sa
Și vor fi amândoi un trup.

XIII

Și de la nunul cel mare,
Un bacșiș mare,
De la cinstita mirésă,
O basma de mătase frumósă
Și un pahar de la Christos, amin.

IERTACIUNE.

de Anton Pan (găsită într'ună isvodă a dascălului Tânase din satul Obrăjăta
jud Rômn. Sărat.)

Ascultați, frați, înțelegeți,
Și sciință vă culegeți;
Ascultați, luați aminte,
La vre-o câte-va cuvinte,

Cari în carte ne staș scrise
Și trebuesc astăzi șise.
Când Dumneș cu cuvîntul,
Făc cerul și pământul

Le-aũ datũ podóbe mărețe,
 Și destule frumusețe
 Cerulũ 'mpodobitũ cu sóre,
 Și cu stele lucitóre,
 Pãmîntulũ 'mpodobitũ cu vite,
 Cu felurĩ deosebite.
 A vȳzduhulũ 'nãlțime
 Cu sburãtóre mulțime;
 Marea cu apele tóte,
 Cu pescĩ fãrã numěrũ glóte;
 Decĩ vrẽndũ sã se proslãvȳscã
 Fapta cea dumneȳeescã,
 Tindẽndũ prea sfințita mãnã
 Zidĩ pe Adamũ din țȳrãnã
 Dupã a sa asemẽnare
 Cu cuvĩntũ și cu suflare
 Apói vȳdẽndũ cã nu e bine
 Sã fie omulũ de sine,
 Somnũ bunũ trimise 'ntr'ĩnsulũ
 Și adormindu-lũ venĩ la dĩnsulũ
 Și fãcũ din a lui cóstã
 Pe Eva, strãmóșa nóstrã.
 Decĩ ochĩ cãndũ și-ĩ deschise
 Adamũ, la ea privindũ, ȳise:
 Asta se va numi muere,
 Și-mĩ va fi spre mângãere
 La trude și ostenele,
 Cã e din ósele mele,
 De acea fiulũ acuma
 Lasã pe tatã, pe mumã
 Și doi cu doi se adunã,
 Sã trãiescã împreunã
 C'ãșa Dumneȳeũ voesce,
 Ș'ãșa legea pcruncesce,
 Cinstiți socriĩ mari, acuma,
 Aĩ ăstorũ fiĩ tatã și mumã,
 Vȳ poftimũ pe dumnea-vóstrã
 Sã ascultați la ȳisa nóstrã.
 Scriți cã omulũ cãtũ trãiesce,

Multe 'n lume greșesce,
 Cu fapta și cu cuvĩntulũ
 Și ilũ suferã pãmĩntulũ;
 Nu se despicã, nu crapã,
 Sórele iar fi dã razã,
 Elũ rabdã și luminȳzã,
 Nu se pornesce sã-lũ arȳdã
 Și dupã pãmĩntũ sã-lũ piarȳdã.
 Cãcĩ Dumneȳeũ ca unũ tatã,
 Cu milã nemȳsuratã,
 Nu se grãbesce 'ndatã,
 Cum facemũ rȳũ, sã ne batã,
 Cã are multã rãbdare
 Și se 'ntórcce cu 'ndurare,
 Cãnd gãndimũ cu pocãințã
 Și rugãmũ cu umilințã.
 Dar 'nsã ne ȳice nouȳ,
 De vreți și vȳ este vouȳ,
 Iertãți pe greșitulũ vostru
 Cum citimũ la *Tatãlũ nostru*,
 De aceea acum darã,
 Pe acești fiĩ ce 'ngenuchiarã
 Și smeriți cu rugãciune
 Vȳ cerũ astãȳĩ iertãciune,
 Ca uniĩ ce fi nãscurãți
 Și pãnã 'n vȳrstã-ĩ crescurãți,
 Vȳ vorũ fi supȳratũ póte,
 Ascultãndu-vȳ la tóte,
 Saũ cã v'aũ rȳspunsũ cuvinte,
 Din prostie și neminte,
 Și póte 'n acea vreme,
 Ați fi ȳisũ nescãĩ blesteme,
 De aceea ȳicũ, prin iertare,
 Sã dați binecuvĩntare.
 Chemați ca sã-ĩ 'ntãrȳescã
 Mila cea dumneȳeescã,
 Și sã bucure cu rodurĩ,
 Prin aceste sfinte nodurĩ;
 Sã le dea unire 'n casã

Și totu belșugulă pe masă,
 Și să 'nflorască ca crinulă
 Și'n viață prin totu loculă

Să-î ție de pěră noroculă;
 Și 'n traiu bună să se resfețe
 Pân' la adânci bătrânețe.

CUVINTŪ DE IERTACIUNE.

Ep Melchisedec „Convorbiri literare“, anulă ală XIV, pag. 290

Dumnea-vóstră, cinstiți și blagosloviți părinți,
 Ascultați puțintelă cuvintă :
 Dis'a proroculă Moisie
 Că prea veșniculă Dumneđeū
 Întăi făcū cerulă și pămîntulă
 Și pe cerū făcū Dumneđeū sórele,
 Luna și stelele,
 Și paserele în vėzduhū;
 Marea și pescii în mare,
 După ce împodobì Dumneđeū cerulă,
 Socoti sântia sa de a îmbogăți și pămîntulă
 Cu isvóre de apă rece și dulce
 Și cu pomi de totă felulă
 Și cu multe feluri de grădină sělbatice,
 Care de noi, de ómeni, sunt scute,
 Iar mai multe potă fi nesciute;
 Deci, după acestea, după tóte,
 Zidi Dumneđeū pe omulă celū d'întăiū
 Adică pe strămoșulă nostru Adamū
 Și-lū făcū din optă părți :
 Trupulă de pămîntă,
 Ósele din pétră,
 Cu sângele din ronă,
 Cu frumusețile din sóre,
 Cu ochi din mare,
 Cu sufletulă din duhulă sântă,
 Cu gândulă din iuțimea ângerului,
 Cu puterea de la sânta troiță,
 Și-lū făcū omă deplină
 Și care-î dădū somnū de a dormi
 Și di-se Dumneđeū că nu este bine

Să fie omul fără ajutor,
 Și scose o costă din costele lui Adam
 Și o zidi de-î făcu femeia ajutor,
 Adică pe strămoșa noastră, pe Eva,
 Și dacă se deșteptă Adam din somn
 Și o vedu, duse așa.
 Mulțumesc, Dómnne, sântiei tele,
 Că vedu că acesta este os din ósele mele
 Și trup din trupul meu,
 Și acesta se va chema femeie
 Și pentru acesta își va lăsa omul
 Părinții și frații
 Și se va lipi către alu său soț
 De se va împreuna
 Și voru fi amândouă un trup.
 Atunci Dumne-deu a dăsu și i-a blagoslovit :
 Să creșteți, să vă înmulțiți,
 Ca stelele cerului,
 Ca nisipul mării
 Și să umpleți tot pământul
 Peste totă lumea,
 Blagosloviți să fiți pământului
 Și pe dînsul să-lu moșteniți,
 Și din acest cuvînt dumnezeesc
 Curse isvoru din nîm în nîm,
 Și om din om curs'au
 Și venit-a vreme până la fii dumnea-vóstră,
 Ales'a și dumnea-lui mirele,
 Cu voia lui Dumne-deu vrăsnic,
 Ca să-i fie soț d-séle
 Deci se rógă dumnea-vóstră ca să-i iertați
 Și să-i blagosloviți
 Să mérgă pe calea albă
 La cinstita și de Dumne-deu dăruită casa d-sale,
 Care de Dumne-deu dată
 Și de ómenii cei buni aflată;
 Deci să rógă dumnea-vóstră
 Cu cel alu doilea cuvînt
 Ca să-i iertați și să-i blagosloviți

Cum a blagoslovitū Avramū pe Isacū,
 Și Isacū pe Iacovū,
 Și Iacovū pe cei 12 feciori ;
 Căci blagoslovenia părinților
 Intăresce casa fiilorū.
 Deci se rōgă dumnea-vōstră cu alū trelea cuvîntū
 Ca să-i iertați și să-i blagosloviți
 Să mérgă pe calea albă
 La cînstita
 Și de Dumneđeū dăruita
 Casa domniei-sale:
 Casă bună,
 Casă de bucurie,
 Cu viață,
 Cu patū, cu norocită liniște
 Pân' la adânci bētrânețe ;
 Ca să fie dumnea-vōstră bucurie,
 Care bucurie a fostū la Aronū, proroculū,
 Când a înfrunđitū toiagulū în mână
 Și a înfloritū, fiindū uscatū de 12 ani.
 Acelū dar și blagoslovenie
 Să-i învrednicescă Domnulū Dumneđeū
 Și pe acești cuconī iubiți a dumnea-vōstră
 Astăđi cerēdu-și iertăciune
 Cu multă plecăciune
 De la Christosū, să fiți și dumnea-vōstră sănētoși.

IERTACIUNE.

De Ep Melchisedec, „Convorbiri literare“, anulū XIV.

Ascultați, ascultați, dumnea-vōstră, cînștiți părinți
 Și dumnea-vōstră precum și noi cînștiți nuntași și împrejurași :
 Acestorū părinți ne vomū ruga
 Și de rostū vomū cuvînta ;
 Iar dumnea-vōstră, cînștiți părinți,
 Care de la Dumneđeū sunteți orēnduiți
 Să căutați spre fii dumnea-vōstră cei smeriți
 Cu duhulū blāndețelorū să-i iertați și să-i blagosloviți,
 Că nu este fiū pe pămîntū să trăiască

Și părinților să nu greșescă,
 Măcar câtă și părinți se silescă
 Și de toate cele rele îi ferescă.
 Dumnezeu a făcut cerul și pământul
 Numai cu cuvântul,
 Marea și cu toate cele dintr'însa
 Numai cu disa,
 Și încă după toate acestea a mai zidit
 Tot pe rai la răsărit
 Și'n rai a zidit pe strămoșul nostru Adam,
 Din care ne tragem și noi astăzi din nemă în nemă :
 Cu ochi din mare,
 Cu lumină din soare,
 Cu toate tihiele trupului,
 Osebite ale sufletului ;
 Și a suflat Dumnezeu cu duhul
 Și a înviat trupul ;
 S'a vădit Dumnezeu, că nu este bine omul singur să trăiască,
 Pământul să-l stăpânească,
 S'a dat un somn dulce lui Adam
 S'a adormit foarte greu Adam,
 Și a scos din stânga lui o costă
 Și a zidit pe Eva, strămoșa noastră.
 Adam sculându-se a prorocit zicând :
 Dómné, Dómné, ce-mi este mie?
 Iar Dumnezeu i-a zis :
 Adame, Adame, nu te teme,
 Este a ta soție ;
 Osă din oasele tale
 Și trupă din trupul tău ;
 Pentru aceia va lăsa fiul pe tatăl său și pe muma sa
 Și se va lipi de femeia sa
 Și vor fi amândoi un trup,
 Cășa Dumnezeu a vrut.
 Și de atunci ne tragem noi din om în om
 Și din rod în rod
 Și din viță 'n viță,
 Pân' la aceste două tinere mlădițe,
 Ce stau înaintea dumnea-vastră cinstiți și smeriți,

Și cu lacrimi vă rógă, iertați și să-î blagosloviți;
 Pentru că blagoslovenia părinților,
 Întăresce casele fiilor,
 Iar blestemul părinților,
 Risipește casele fiilor.
 De-ar fi curte durată pe temelie de piatră,
 Ea de sângă se risipește îndată;
 Și diceți bătrâni amin,
 Că eu nu voiū dice amin
 Până nu-ți da o naframă de inū,
 Cusută și împodobită cu firū,
 Ca să ne stergemū gurița de vinū;
 Și de naframă totū v'ași mai ierta,
 Dar de paharū ba;
 Și-lū voiū duce la gurița mea,
 Că ea scie cum a bea.

(Când 1ea paharulū)

Mulțămimū dumi-tale, cucóue mire,
 Și dumi-tale, cucónă mirésă!
 Cum m'ați văđutū dumnea-vóstră cu acestū paharū,
 Milostivulū Dumneđeū să vă vadă din cerū cu darū,
 Cu darulū sēū să vă dăruiască,
 Numele sē vă mărésă,
 Auii să vă sporésă,
 ȶilele să vă 'nmulțésă,
 Să vă trimétă din ceruri,
 A séle patru daruri:
 Stemă împērătésă,
 Coiónă crăiască,
 Scaunū domnescū,
 Toiagū stăpânescū.
 Milostivulū să vă povēțuiască cu sfatulū,
 Ca să vă bucurați unulū de altulū,
 Cum s'a bucuratū Aron proroculū,
 Când i-a odrăslitū în mână toiagulū
 Neudatū, nerouratū,
 De 12 ani uscatū,
 Dumneđeū când l'a blagoslovitū,

Îndată a odrăslit şi a 'nfrunzît;
 Şi să vă mai bucure cu acea bucurie nespusă,
 Când fericita Elena a aflat cinstita cruce;
 Şi iarăşi să vă învrednicescă Dumne-deu sântul,
 Să vă bucuraţi unul de altul,
 Cum s'a bucurat cinstitul Noe, prorocul,
 Când s'a izbăvit de potop
 Şi-a sărit din corabie pe uscat
 Şi din pome a gustat şi s'a săturat
 Şi a bătut şi vin, deplin,
 De a făcut chef deplin,
 Şi de atunci s'a făcut vin,
 Cu care şi eu la feţele dumnea-văstră închin.
 Această cale a dumnea-văstră şi împreunare
 Să fie cu scirea sfinţiei sale;
 Să vă îndrepteze spre loc
 Cu mare noroc;
 Spre viaţă
 Cu dulceaţă,
 Spre lauda părinţilor şi-a fraţilor
 Şi spre pomana săracilor.
 Şi iarăşi milostivul Dumne-deu să miluiască
 Şi încă să vă mai dăruiască:
 Multă avuţie
 Şi 'ntrégă bogăţie,
 Turme de oi,
 Pluguri de boi,
 Herghelii de cai
 Şi pungă de bani;
 Ca la boerii cei mari;
 Şi încă să vă miluiască
 Şi să vă mai dăruiască
 Multă cu multă
 Cu apă de Prut,
 Măcar şi cu Siret,
 Că aşa este adet;
 Mulţămesc şi dumi-tale, cinstite vornicele,
 Trupuşor de viorele,
 Face-te-ară fetele mănunchel,

Să te bage 'n sînu la pele.
 Mulțămescă dumi-tale de acestă paharū cu zaharū,
 Ca și sântului Duhū pentru darū.
 Pentru acestă paharū mândrișorū și gălbiorū,
 Ca din sucū din păltiorū,
 Darulū sântiei seles
 Să fie 'n casa dumitale
 Precum ai ajunsū vornicelū de acéstă glótă
 Să dea Dumneđeū să ajungī vornicū de pörtă,
 Și pe noi să ne bagī în sémă
 Măcar cu câte unū paharū de vinū,
 Ca noi toți să-ți mulțămimū.
 După tóte acestea ca unū voitorū de bine,
 Sântulū Duhū să nu mă uite nici pe mine,
 Să-mī dăruiască o copilă tinerică,
 Frumușică, ochesică
 Măcar c'acea de coala,
 Dacă și ea nu vrea
 Elele s'o iea,
 Să facă cimpoiū din ea,
 Să cânte și la nunta mea,
 Că eu oī face pe ici pe coala,
 Ș'oī găsi pe care voiū vrea
 De a fi mare,
 Va merge mai tare;
 De a fi mai mică,
 N'a ȑice nimică,
 Iar de a fi mai frumușea,
 Mai multū imī va plăcea,
 Și se va chema, că este a mea,
 Și voiū ȑiné casă cu ea;
 Închinū și la guriȑa mea,
 Că ea scie, cum a bé;
 Și voiū face buzele leicuȑă
 Și pantecele balercuȑă
 Și n'a curge nici o lecuȑă;
 Iar tu guriȑă nu te bucura,
 Că de acestū paharū te vei sătura,
 Că nu te vei sătura nici cu altulū,

Cum nu s'a sătura iadulă
 De boeri de divană,
 De vornici și vătămani,
 Și béu acestă pahară de bătură,
 Pentru multă voe bună ;
 Pentru mare mila dreptăților
 Pentru bunătatea bunătăților,
 Pentru irulă irului,
 Ca isvorulă binelui,
 Pentru róda câmpului,
 Care când înfloresce ;
 Tótă lumea se veselesce,
 Unulă cu altulă când ne vomă întâlne,
 Să avemă a ne cinsti,
 Cu cuvinte bune,
 Cu pahare plne.
 Iar când ne vomă înfățișa,
 Să avemă a ne îmbrățișa.
 Pace între frați
 Și între împărați,
 Boerii cei mari
 Să rămăie jitari ;
 Boerii cei mai mici,
 Să rămăie calici ;
 Iar noi țărani,
 Să înflorimă ca șofrani,
 Iar mazilii,
 Să-i tragă câni,
 Încă și mâțele,
 Să le ródă opincele ;
 Și eă ăică dumnea-vóastră, amină
 Și béu acestă pahară de vină
 Și-lă béu totă,
 Ca să trăiți cu norocă ;
 Și eă ași mai lăsa,
 Dar mă temă, că nu mi-ți mai da.
 Ași mai ăa și pe la fete,
 Dar mă temă, să nu se'mbete
 Și mamele nu le voră găsi loră vina,

Ci-mî vorû căta mie pricina
 Şi m'orû face pe mine vinovată,
 Căci vorû ځice, că eû le-amû îmbătătu.

INCHINĂRI ŞI IERTĂCIUNI DIN BUCOVINA

După d-r Ion a lui G. Sbiera.

Inchinarea darurilorû mirelui.

Bună séra, bună séra la dumnea-vóstră! Bine v'amû găsitû sănătoşî
 şi voioşî; să fie într'unû césû bunû şi norocû să vë trimétă Dumneđeû:

Către mirésă:

Bună séra şi cu dumnea-ta mai alesû, jupânésă mirésă; ajungă-te voe
 bună, să-ţi fie de bine, să fii voioasă şi frumósă, că tînêrulû nostru împêratû
 fî voiosû şi frumosû

Iar împêratulû nostru
 Cu voia dumni-sale
 A cercetatû numele domniei-tale
 Şi a aflatû
 Că te-ai sculatû
 Împêlătésă mare
 In partea dumni-sale.
 Tînêrulû nostru împêratû
 Mulţi voinici a adunatû
 Caii la rădvane aû înhămatû
 Si-aû purcesû la Țarigradû.
 Trei ځile şi trei noptî
 Prin Țarigradû s'aû premlatû,
 Negóŧe scumpe aû cătatû,
 Negóŧe scumpe să găsésă
 Cu-a domniei-tale să se potrivésă;
 Negóŧe scumpe aû găsitû
 Dar cu-a domniei-tale nu s'aû potri-
 [vitû;
 Iar tînărulû nostru împêratû,
 Fiindû vrednicû
 Şi puternicû,
 Cu-atâta nu s'aû lăsatû
 Ci pe aiurea a mai cătatû,

Negóŧe scumpe a cumpêratû
 Caravane a încărcatû
 Să le-aducă pe uscatû.
 Insă a datû Dumneđeû
 Ploi de cele grele,
 Vinturi de totû rele;
 Povara s'a îngreuiatû
 Drumurile s'aû stricatû,
 Caravana n'a umblatû.
 Iar tînêrulû nostru 'mpêratû
 Fiindû vrednicû
 Şi puternicû,
 Nici cu-atât nu s'a lăsatû
 Trei ځile şi trei noptî,
 Totû la rugă câtû aû statû,
 Dumneđeû s'a înduratû
 Şi ruga i-a ascultatû,
 Mulţi voinici a adunatû,
 Negóŧele aû descărcatû
 Şi'n corăbii le-aû încărcatû,
 Să le-aducă pe uscatû.
 Vintulû linû a aburitû,
 Corăbiile s'aû pornitû
 Şi aici aû sositû

Noi nainte le-amu eşitū,
 Din corăbii le-amu luatū,
 În tipsii le-amu aşezatū,
 Matale le-amu închinatū:
 O taftă frumósă, lată,
 De la Sehamū cumpărată;
 Papucaşi cu flori,
 Să-ţi fie de sərbători;
 Unū fesū roşiu cu canafū
 Ca să aibi de pusū pe capū;
 Mândru hobotū de Tocatū,
 Să-ţi fie de 'nhobotatū,
 Bucinū de Toblinū
 Să-ţi fie chefulū deplinū!
 Iară noi câte-amū uratū,
 Suntū tóte cu adevăratū.
 Dar mată, de nu te 'ncređi,
 Pune mâna ca să veđi,
 Şi pe noi ca să ne cređi!

Aici îi dau darurile. De nu
 vrea să le atingă, le punū pe
 masă şi dicū :

Jupânésă mirésă!
 Co nu te silescī cu luatulū,
 Cum te-ai silitū cu măritatulū?
 Părinţii voiaū să strice
 Dar mata ai prinsū a plînge.
 Părinţii diceaū
 Şi te sfătuiaū:
 Să mai şedī încă totū fată
 Să grijescī de casa tótă,
 Dar mata n'ai rîsū
 Ci îndat'ai đisū:
 „De câtū oiū fi fată mare
 Mai bine la îngropare!“
 Decī şi-acum te sîrguesce
 Darurile de le primesce!

Variantă.

Bună séra, bună séra, la dumnea-vóstră, boeri de casă, iar mai
 alesū bună séra dumi-tale, jupânésă mirésă! Fii voiósă şi bucurósă,
 că dumnea-lui, jupânulū mire, îi voiosū şi sănėtosū. Auđindū de numele
 dumi-tale că eşti împėrătésă mare,

A trimesū slugile
 Prin tóte părţile,
 Negóte să găséscă
 Cu-a dumi-tale să se potrivéscă,
 Negóte aū găsitū
 Cu-a dumitale-tale nu s'aū potrivitū
 Atunci alū nostru 'mpėratū
 Fórtē rėū s'a supėratū,
 Dar fiindū vrednicū
 Şi de totū puternicū,
 Telegari a adusū,
 La butcă i-a pusū
 Şi-a pornitū într'unū cėsū bunū

Spre Ţarigradū la drumū.
 La Ţarigradū dacă-a ajunsū,
 Corturile le a întinsū,
 Dughenile s'aū deschisū.
 Trei đile şi trei nopţi
 Pe uliţe s'a plimbatū,
 Mai fă multă-a cumpėratū
 Pe corabie-a încărcatū
 Şi-acasă o a mănātū;
 Dar pe mare
 În depărtare
 S'a stėrnitū
 Unū vėntū cumplitū,

Vântu învâscat
Corabia de-a răsturnată.
Atunci alu nostru'mpăratu
Cu atâta nu s'a lăsatu,
Basmale, șervete, mătasea cumpăratu,
Boi și bivolițe a înjugat
Și-a trasu corabia la uscatu
Și marfa a descărcat :
Tafți boeresci
Lucruri bune'mpărătesci,
Iar de veți ține lucrurile cu banatū,
Noi vomu spune și mai adevăratū,
Că alu nostru cinstitū împăratū
Nici așa nu s'a lăsatū,
Ci răvdane a nămitū,
La Țarigradu le-a pornitū
Și a scrisu la'mpărăție
Ca de grabu marfa să-î vie!
Dar... au datu ploi rele,
Vânturi mari și grele,
Drumurile s'au stricatū,
Solii au întârziatū
Iar alu nostru împăratū,
Nici cu atătū nu s'a lăsatū.
A scrisu carte la 'mpăratulū tur-
[cescū,
A scrisu și la celū muscălescū,
Adamanturi, pietre scumpe să gă-
[sescă,
Cu a dumi-tale să se potrivescă!
Adamanturi pietre scumpe a găsitū,
Cu a dumi-tale nu s'au potrivitū!
Iar alu nostru tinerū împăratū,
Nici acum nu s'a lăsatū.
Ci a trimisū solii domnesci,
La tîrguri împărătesci,
După haine strămoșesci,
Ușurele la purtatū
Și'ndemănă la primblatū,

La primblatū și la lucratū.
Cu prețū bunū a cumpēratū
Sucnă albă și frumōsă,
Bună de primblatū prin casă;
Ș'unū tulpanū mândru cu flori
De primblatū în sērbători;
Încălței de Bucuresci,
Ca cu ei să dănțuesci;
Hobotū roșu de-adocatū
Pe mine de 'nhobotatū!
Iar mata dacă nu cređi
Pune mâna-ai-ci de veđi!

După asta, unū vătăjelū ia
unū paharū și închinându-lū
miresei, dice :

Să trăiesci jupânăsă mirésă,
Pe loc
Cu noroc,
În viață
Cu dulcătă,
Ca primăvara cea plăcută
Ca toamna cea avută!
Și să mai fie pe gândulă meu
Să te 'nalțe Dumneșeu,
Ca o vie odrăslită
Cu struguri împodobită;
Ca chedri Livanului,
În înaltulă cerulă.
Să-ți mai dăruiască Dumneșeu cele
[șapte daruri,
Ce le-a dăruită la cei șapte proroci:
Bogăția lui Iovă,
Blândețile lui Davidă,
Frumusețea lui Iosifă,
Tăria lui Samsonă
Înțelepciunea lui Solomonă,
Viteja lui Machedonă,
Și toiagulă lui Aronă.

Și să te bucare Dumne-de-
Cum s'a bucurat-ă Noe,
Când a eșit-ă din corabie;
Și să te bucare Dumne-de-
Precum s'a bucurat-ă fericita Ileană
Când a aflat-ă cinstita cruce
A Domnului nostru Isus-ă Hristos-ă,
Care ni-i la toți creștinii de folos-ă.

Dar și dumnea-v-ăstră cinsti-ăți me-
[seni,
Nu v-ă uita-ăți la noi speria-ăți,
Ca să nu ne deochia-ăți,
Că și dumnea-v-ăstră ave-ăți
Fiice și băe-ăți.
(Bea paharul-ă singur-ă, și dă
și la cei-lal-ăți.)

Variantă.

Masă frum-ăasă, meseni Dumnea-v-ăstră, pre care v'ău adunat-ă milos-
tivul-ă Dumne-de-ă

La ac-ăastă casă
Și cinsti-ă masă!
Asculta-ăți un-ă lucru minunat-ă,
De Domnul-ă lucrat-ă,
Că Christos-ă Domnul-ă,
Ca un-ă mare puternic-ă,
A dat-ă v-ăntur-ă grele,
Furtun-ă mari și rele,
Mul-ăți copaci de a-ău obor-ățit-ă
Și la p-ăm-ăntul-ă i-a-ău tr-ăntit-ă;
Cu trupinele,
A-ău închis-ă drumurile,
Și cu v-ărfurile,
A-ău închis-ă căr-ările,

Iar dumnea-ei, t-ăn-ăra împ-ăr-ăt-ăasă,
Din lumea cea mai al-ăasă,
A-ău făcut-ă șervete de m-ătasă
Și-a ridicat-ă acest-ă copac-ău de pe
[masă

Mul-ățamesc-ă dumi-tale, jup-ăn-ăasă
mir-ăasă, pentru ac-ăastă naframă de
in-ă, cusut-ă cu fir-ă! Să-ăți fie du-
mi-tale voia depl-ăn-ă și să te bucare
milos-tivul-ă Dumne-de-ă, precum s'a
bucurat-ă fericita Ileana când a a-
flat-ă cinstita cruce, că atunci a
fost-ă bucurie la toți creștinii.

ÎNCHINAREA DARURILOR ÎN MIRESEI.

Bună s-ăra, bună s-ăra la dumnea-v-ăstră, boeri de casă, iar mai a-
les-ă bună s-ără dumi-tale, jup-ăne mire! Fii voios-ă și bucuros-ă, că dumnea-
ei, jup-ăn-ăasă mur-ăasă, îi voiosă și bucur-ăasă! Au-ăd-ănd-ă de numele dumi-
tale, că ești împ-ăr-ăt-ă mare

A trimes-ă slugile,
Prin t-ăote uli-ățele,
Neg-ăo-ăte să g-ăsească,
Cu a dumi-tale să se potriv-ăască
Neg-ăo-ăte a g-ăsit-ă,

Cu a dumi-tale nu s'ău potrivit-ă.
Atunci a n-ăostră t-ăn-ără împ-ăr-ăt-ăasă,
Din lumea cea mai al-ăasă,
Fiind-ă vrednică
Și puternică,

Telegari a adusă,
 La butcă i-a pusă
 Și-a pornit într'ună césu bună,
 Spre Țarigradū, la drumū;
 În Țarigradū dac'a-ajunsū,
 Corturile și le-a întinsū,
 Dughenile s'aū deschisū.
 Trei dule și trei nopti,
 Pe ulițele Țarigradului s'aū prim-
 [blatū,
 Marfă multă a cumpăratū.
 O corabie a încărcatū
 Și-acasă o a mănătu.
 Aici cândū s'a înturnatū

Marfa o a descărcatū
 Și nouă ni-o a datū,
 Ca domniei-tale s'o aducemū
 Și'nainte să ți-o punemū
 Și să-ți cuvîntămū
 Și să ți-o închinămū :
 Cămașe de borangicū
 Ca să se lipescă de trupū;
 Ismene de inū
 Cu bîrnețū de ibrișinū
 Ca să-ți fie voia deplinū!
 Iar dumnea-ta dacă nu cređi
 Poftimū, pune mîna și veđi !

INCHINAREA DUPA PRIMIREA SCHIMBURILORŪ.

Masă frumósă, mesenī dumnea-vóstră cari v'aū adunatū milostivulū

Dumneđeū

La acéstă cinstită masă
 De Dumneđeū alésă,
 Imprejurulū mesei bine orênduiți
 Ca și niște maslini mîndri 'nfloriți!
 Dumnia-lui, jupânulū mirele,
 Auđîndū de numele domnilorū-vóstre
 Ușile a deschisū
 Față de masă a întinsū,
 Față de masă
 Prisne de mătăsă,
 Cu capetele de firū
 Ca să vă fie voia deplinū.
 Și vé poftesce pe dumnea-vóstrăjupâ-
 [nulū mirele

Să luați
 Să ospêtați
 Din pâine, din sare,
 Din darulū sînției sale!
 Iar în alū doilea rêndū
 Mă aflu și eū că sunt

Unū porușnicū mai micū,
 Cu capulū plecatū,
 Cu șliculū luatū,
 Și vă rogū să luați
 Să ospêtați
 Din pâine, din sare,
 Din masa domnielorū-sale,
 Cănu-i unū rêndū saū douē de bucate
 Ci sunt miī nenumêrate :
 Săhanuri ferecate,
 Talgere poleite,
 Linguri pocostite,
 Póte pentru dumnea-vóstră gătite.
 Fiște-care pentru sine
 Voitorū de bine,
 Frîngătorū de pâine!
 Iar de socotiți că sunt bucatele aste
 [otrăvite,
 Oiu gusta eū înainte.
 Care n'are cuțitū

Pe abă și la tîrgu!
 Iar care n'are furculiță
 La bacalulū Ioniță;
 Iar care n'are nici de unele
 Să rupă și cu mâinile,
 Ca și jupânulū mirele!
 Babele cu palmele,
 Moșnegii cu degetele,
 Flăcăii cu lingurile,
 Fetele orū bea și cu blidele!
 Că eū încă am o cusură rea
 Făr' de nici o plăsea,
 Să fie pe séma mea.
 Dar dumnea-vóstră de v̄e temeți de
 [otrăvitū,

Eū încă nu sunt de peritū,
 Ci sunt încă de trăitū,
 Și-oiū frînge o pâne bună,
 Să ospetămū împreună,
 Și stolniculū care a făcutū bucatele,
 Dumneđeū să-ī ierte păcatele,
 Că bine le-a chititū
 Și bine le-a ghicitū.
 Dar mie încă mi s'ar cădea
 Pentru ostenéla mea,
 O copilă ochéșea
 Să fie de séma mea,
 Că, de n'ar fi ochéșea,
 Altă dată n'oiū mai ura așa !

Variantă.

Să trăiesci, jupâne mire, întru mulți ani și buni, și să v̄e îndrepteze
 milostivulū Dumneđeū pasulū

Spre locū
 Cu norocū,
 Spre viață
 Cu dulcétă'
 Să trăiesci
 Să 'nfloresci
 Ca merii, ca periī,
 Pe la miđloculū primăverei,
 Și să fii ca tómnă cea bogată,
 De tóte îndestulată,
 Și să te 'nalți ca chedrii Liva-
 nului și ca via cea roditóre; să

dăruiască milostivulū Dumneđeū
 cele șépte daruri cari le-a dăruitū
 la cei șépte ómenī: 1. bogăția lui
 Iovū; 2. frumusețea lui Iosifū; 3.
 blândețea lui Davidū; 4. înțelepciunea
 lui Solomonū; 5. tăria lui Samsonū;
 6. bucuria lui Aronū și 7. vitejia lui
 Alexandru Machedonū, și să te bu-
 cure milostivulū Dumneđeū cum
 s'a bucuratū Noea în corabie, că
 atunci a fostū bucurie la tótă lumea !

CUVÎNTARE LA TRECEREA PE SUB COLACŪ.

Buna ȓua, buna ȓua, la dumnea-
 [vóstră,

Boeri pămîntesci,
 Sfetnici împărătesci !

Care este alesu din dumnea-vóstră
 [solu împărătescu
 Să vie aice că cu elu am să vorbescú.
 Noi, ce umblămu și ce căutămú,
 Séma avemú să ne dămú
 Nu ne luați cu solia în grabă,
 C'asa nu-í lucru de trebă,
 Ci ne luați cu solia încetú,
 Ca să ne dămú și noi séma dreptú.
 Fiindú noi ómení domnescí
 Și soli împărătescí,
 Iată tinerulú nostru împératu,
 Înaltú și luminatú,
 De trei zile 'ncóce
 N'a mai avutú pace,
 Grea óste a ridicatú
 Și a esítú la vénatú.
 Și a vénatú
 În acestú olatú
 Munții cu vǎle,
 Câmpii cu florile,
 Și dederă peste o urmă de fiară,
 De care toți, și împératulú, se minu-
 [nară ;
 De ce să fie astă urmă de fiară,
 Orí-cátú au gânditú, ei totú nu aflară
 Și au strínsú trei rënduí de sfetnici
 [și filosofi,
 Ca să filosofescă și să grǎiască
 Unú rëndú de filosofi așa stătură și
 [filosofiá :
 Nu-í urmă de fiară, precum se pare,
 Ci-í flóre de raiú,
 Cumpératá de unú craiú,
 Să fie împératulú nostru de bunú
 [traiú !
 Alú doilea rëndú de sfetnici așa au
 [sfátuitú
 Și au filosofitú :

Nu-í urmă de fiară, precum se pare,
 Ci-í urmă de dínă
 Ca să fie cu împératulú nostru îm-
 [preună !
 Săsilimú cu toții s'o vedemú la mână !
 Când d'acésta a aflatú
 Tinerulú nostru împératu,
 Fórté multú s'a bucuratú
 Și tare s'a 'mbărbătatú.
 În scări că s'a înălțatú,
 Peste óste a cătatú,
 Pe acești doi voinici, pe noi, ne-au
 [aflatú,
 Micí de statú
 Buní de sfatú ;
 Tari de mână,
 Buní de goră ;
 Pe noi mai tari
 Cai de jugari !
 Și ne-a trǎmisú
 În lungișú și'n curmezișú,
 Flórea s'o căutămú
 Și să o luămú,
 Și lui să i-o dămú.
 Noi amú ascultatú,
 La drumú amú plecatú,
 Totú pe críngulú cerulú
 Pe semnele pǎmíntulú,
 Pe lumina stelelorú,
 Pe curgerea apelorú ;
 Când amú fostú de diptá astá cin-
 [stitá casá
 Amú vėđutú o stea josú că se lasá
 Și noi amú abátutú la dumnea-vóstrá
 Iară vė poftescú pe dumnea-vóstrá
 [urma să deslegați
 Și supuși să vė dați !
 Să nu socótá care-va din dumnea-
 [vóstrá

Bogăția lui Iovă,
 Blândețele lui Davidă,
 Frumusețea lui Iosifă,
 Înțelepciunea lui Solomonă,
 Tăria lui Samsonă,
 Vitejia lui Alexandru Machedonă!
 De aceste daruri,
 De aceste haruri,
 Să vă bucurați,
 Ca Noe 'n corabie,
 Când porumbulă din solie,
 I-a adusă frunză verdie;

Ca Aronă proroculă,
 Când i-a înflorită toiagulă,
 Celă de ună ană uscată,
 În mână purtată
 Și nici-cândă udată!
 Acea bucurie și acea veselie,
 Pururea cu voi să fie
 Și s'aveți lungă viață,
 Cu norocă și cu dulceta,
 Din aceste tinerețe,
 Până la adâncă bătrânețe!

IERTACIUNE.

Ascultați dumnea-văstră, nuntași,
 Și voi toți împrejurași,
 Precum noi ne vomă smeri
 Și dumnea-văstră de-a rostulă vomă
 [grăi.
 Și cum noi acestoră părinți ne vomă
 [rugă
 Și dumnea-loră pe fii săi își voră
 [iertă,
 Și așa ne vomă smeri
 Și din totă cugetulă inimei vomă
 [grăi.
 Și dumnea-văstră cinstiți părinți,
 Cară de la Dumneșă sunteți orên-
 [duiți,
 Ca și pomă cei roditi,
 Cară din răcoră rădăcineloră
 Facă rōda ramureloră.
 Încă să vă umiliți,
 Pre fii să-i blagosloviți,
 Și vă îndurați,
 Pre fii să-i iertați;
 Că nu este fiă în lume,

Care la părinți să creșcă
 Și loră să nu le greșescă.
 Că și părinți multă se trudesă
 Pân' pe fii mari și-i creșă
 Și de tōte îi feresă.
 Și să vă milostiviți
 Să-i și blagosloviți,
 Ca să mērgă l'a loră casă,
 Care de la milostivulă Dumneșă li-
 [alēsă,
 Căci Dumneșă le-a pusă și de că-
 [lătorită,
 Precum ei s'au și gătită,
 Ca nisce pomă de 'nflorită.
 Că nu este începutulă de la dînșii;
 Începutulă este cu Dumneșă
 Și sfârșitulă cu Dumneșă
 Că Dumneșă, sântulă
 Număi cu cuvîntulă
 Făcut'a cerulă și pămîntulă;
 Marea și căte-să într'însă
 Număi cu șisa.
 Cerulă mândru l'a chitită

Și frumosă l'a împodobitū,
 Cu stele, cu lucefereī,
 Ce scîpescū mai ocheseī,
 Cu sôrele și cu luna,
 Precum noi vedemū tot-d'a-una,
 Și pămîntulū cu munți înalți
 Și cu brați rămurati,
 Și cu măgurile
 În cari trăiescū fierele,
 Cu totū felulū de copaci:
 Pomī roditori și neroditori,
 Cari după sēmînta lorū,
 Că așa i-a fostū voia,
 Și încă l'a mai împodobitū
 Cu iarbă mirositoare,
 Cu pasēi sburătoare,
 Cu câmpuri înfloritoare,
 Cu isvôre curgătoare.
 Dup' acestea, după tôte,
 Ca Dumneșeu celū ce pôte,
 A mai făcutū raiulū la răsăritū
 De pămîntū deosebitū,
 Și cu totū felulū de frumusețe l'a
 [împodobitū.

Apoi singurū Dumneșeu a gînditū,
 Că nu-i ființă pămîntescă,
 Ca acea frumusețe s'o stăpînescă,
 Și a ăisū: Să facemū pe omū
 după chipulū și asemănarea noastră.
 Și așa a ziditū Dumneșeu pe omū
 luândū țerînă din pămîntū, ôsele
 din piétră, sângele din rouă și din
 marea Roșie, frumusețea din marea
 Albă, ochiī din sôre, mintea din
 nouri, gîndulū din iuțimea fulge-
 rilorū, suflarea din vîntū, iar su-
 fletulū din duhulū sântū, trupulū
 însă din stihirile pămîntului; dar
 era mortū; și a suflatū Dumneșeu

cu duhulū și l'a înviatū și a alcă-
 tuitū patru slove de carte, din pa-
 tru unghiurile lumei și i-a pusū lui
 numele Adamū, omū întăiū pe pă-
 mîntū, dintru care ne tragemū și
 noi nēmū.

Privindū Dumneșeu pe Adamū
 și vîdîndu-lū singurū, a ăisū: „Nu
 este bine să fie omulū singurū pe
 pămîntū, ci să-i facemū sôtă!“ Ș'a
 suflatū Dumneșeu cu duhū sântū,
 asupra lui Adamū și l'a adormitū
 în mijloculū raiului ș'apoi a întinsū
 mîna sântiei sêle cea dréptă și a
 luatū de la Adamū a treia cóstă din
 a stînga și lutū din pămîntū și le-
 aū prifăcutū într'una și a suflatū
 cu duhulū sântiei sêle celū sântū și
 a înviatū strēmôșa noastră Eva.

Când Adamū s'a trezitū,
 Fôrte tare s'a uîmitū,
 Și când s'a sculatū,
 Mai tare s'a bucuratū,
 Și cu glasū mare a strigatū:
 „Chipulū ce 'n visū l'am vîdūtū,
 Iată-lū acum împlinitū!
 Acesta este osū din ôsele mele
 Și trupū din trupulū meū,
 Pe dînsulū de soțū îlū vreū,
 Pînă la sfîrșitulū meū!“
 Atunci Dumneșeu i-aū blagoslovitū
 Și așa le-aū mai grăitū:
 „Adame, a ființelorū cunună,
 Pasă în voia cea bună,
 Cu Eva, soția ta,
 Și faceți ce voi veți vrea,
 C'amândoi vî potriviti;
 Cresceți și vî înmulțiți,
 Ca stelele cerului,

Ca nisipulū mării,
 Și să-lū stăpâniți pre dînsulū,
 De acum pân'în vecie
 Cu a vóstră seminție !

Și d'atuncea trăgându-se viță din
 viță și némū din némū până ce a
 venitū vremea și la acești fii ai
 dumilorū vóstră

Carī staū pe locū
 Și vē rógă cu focū,
 Cu genunchile plecate,
 Cu lacrămi vėrsate,
 Ca să vēndurați
 Pre ei să-ī iertați
 Și să-ī binecuvîntați,
 Că multe sunt greșelele fiilorū
 Înaintea părințilorū,
 Ca ierbile câmpurilorū.

Dar precum ierbile câmpilorū se u-
 [sucă,

Așa părinții greșelele fiilorū iartă,
 Când vorū să se despartă;
 Că pentru acésta va lăsă
 Feciorulū pe tată-sēū și pe masa sa
 Și cu plăcere
 S'o lipi d'a sa muiere,
 Ș'amândoi vorū fi unū trupū,
 C'asa Dumneđeū a vrutū.
 Și iarăși alū doilea rēndū.
 A ne smeri vrēndū,
 Din inimă vē poftimū
 Și cu dulce vē grăimū :
 Cînstiți părinți să vēndurați
 Și pre fii să vi-ī iertați,
 Că și Dumneđeū se va milostivi
 Și cu tóte fii va milui !
 Și iar de alū treilea rēndū,
 De la inimă să vē umiliți
 Și pre fii să-ī blagosloviți

Precum a blagoslovitū din începutū
 Dumneđeū pre Avramū, și Avramū
 pre Isacū, și Isacū pre Iacovū și Ia-
 covū pre cei 12 patriarși carī erau
 aleși de la Dumneđeū, că blagos-
 lovenia părințilorū întăresce temeliele
 casei fiilorū, iar blestemulū pārin-
 țilorū desrădăcinază casa fiilorū. A-
 cești fii ce i-ați născutū vorū fi
 făcutū greșeli multe, ca ierbile câm-
 pului, ci, precum Dumneđeū porun-
 cesce de se usucă verdețele ierbi-
 lorū, așa și dumnea-vóstră să ier-
 tați greșelele fiilorū câte vorū fi gre-
 șitū în copilăriile sēle pînă întru
 acestū ceasū de acum.

Tóte să le lăsați
 Și fii să vi-ī iertați
 Ca să fie de părinți întru părinți
 De Dumneđeū blagosloviți,
 De Maica Precista măriți
 Și de ómenī cînstiți.
 Noi totū amū mai sta
 Și v'amū mai ura;
 Dar ne tememū c'omū însera
 Și nóptea-ī întunecată
 Și cu fiere amestecată
 Și fiarele veninóse
 De-ți bagă frică în óse,
 Și ne tememū că ne-orū încolți
 Și-alta mai mare omū păți,
 Ne tememū că ne-orū mușca
 Și de alta mai rău omū da !
 Dar și noi ne-omū cere
 Datoria nóstră
 De la dumnea-vóstră;
 Care este o ocă de vinū
 Și o năframă de inū,
 Cusută cu firū,

Să ne ștergemuri gurița de vinu,
 Și să dicemuri toți: Amin!
 Și-o copilă ócheșea
 Să fie pe séma mea

Cum îi și cea de acoloa.
 Iar de n'a fi de potriua mea
 Totu dumnea-vóstre va remâne.

Variantă.

Acum vremea a sositu
 Care o-a fostu rânduitu
 Sfatulú celú Dumneșescu
 Pentru nemulú omenescu,
 Dicéndu: „ cresceți și vè 'mulțiți,
 Pămîntulú să-lú stăpâniți!“
 Nunta asta s'a făcutu
 Cum Domnului i-a plăcutu.
 Noi cu toți ne-amú veselitu.
 Datoria ne-amú plătitu,
 Însă nu tocmai deplinu
 Ședéndu totuna la vinu!
 Dar acum ni se poruncesce,
 Fiindú că șa sosescce,
 Care șa și grăescce:
 „Fiulú de părinți s'a despărți
 Și de cale s'a găti,
 Lăsândú loculú nasceri
 Mergéndu la alú crescerii,
 Alú crescerii sélé de prunci
 Lăsândú pre ai sêi părinți!“
 Deci acuma ascultați,
 Cinstiți părinți și nuntași
 Și voi toți împrejurași!
 Aice darulú Duhului sântu a venitú
 Și pre noi pre toți ne-a umbitú,
 Și taina acésta a blagoslovitú,
 Taina acésta s'a numitú,
 Care în acéstă nuntă s'a plinitú,
 Cerulú vedéndu s'a bucuratú
 Și pre noi aici ne-a adunatú,
 La acéstă cinstită nuntă,

De Dumneșeu lăsată,
 De elú binecuvîntată.
 Eú așú avé o mare îndemnare
 A cere acestorú fii iertare,
 Dar mă temú de poticnelă,
 Ca să nu cadú în greșálă!
 Dintru'nceputú
 Dumneșeu a făcutú
 Cerulú și pămîntulú
 Numai cu cuvîntulú,
 Marea și câte-sú într'însa
 Tóte numai câtú cu șa.
 Apoi cu rostulú sêu sântú
 A mai șașú ș'acestú cuvîntú:
 „Să facemú o omenire
 Dup'a nóstră 'nchipuire!“

Și zidindú Dumneșeu pre Adamú
 din pămîntú, l'a pusú să stăpânescă
 preste tóte făpturile sélé, dându-i
 și putere mare și, vedéndu Dum-
 neșeu,

Că nu este bine
 Și nu se cîvine,
 Ca omulú singurú să trăiască
 Și pămîntulú să-lú stăpînescă,

A rënduitú lui Adamú somnú
 dulce, și a adormitú în mijloculú
 raiului. Atunci i-a luatú Dumneșeu
 o cóstă de din stânga și a făcutú
 din ea o sóță pentru Adamú, și a
 pus'o lingă elú din partea stângă.
 Tređindu-se Adamú și vedéndu pre

Eva lingă sine, dintru'ntăiū s'a spăimintatū,

Dar privind'o mai bine
Cum şedea ea lingă sine,
Fórte multū s'a bucuratū
Şi din inimă-a strigatū :

„Mulţumescu-ţi, Dómne, Dumne-
deşulū meū, că am vėđutū osū din
ósele mele, trupū din trupulū meū!“
Dumnedeşū îlū auđi şi, ca unū prea
sântū, îlū binecuvintă, ăicendū :
„Cresceţi şi vė înmulţiţi ca stelele
cerulū, ca nisipulū mării şi ca frun-
đeale măslinilorū! Să umpleţi pămîn-
tulū şi să-lū stăpîniţi pre dînsulū.
Acéstă taină mare este,
De noi de toţi se slăvesce,
Pentru acéstă fiulū va lăsă,
Pe tatălū sėū, pre muma sa,
De soţie s'a lipi
Ş'amāndoi unū trupū vorū fi,
C'aşa Dumnedeşū a vrutū,
Tocmai dintru începutū !

Şi acéstă taină de la Adamu, po-
gorindu-se totū din nēmū în nēmū,
din rodū în rodū, din viţă în viţă.
pînă ce aū sositū vremea şi la a-
ceste două mlădiţe.

Carī frumosū strėlucescū,
Şi pe noi ne 'nveselescū,
Că Dumnedeşū unde voesce,
Acolo orėnduesce
Şi firea o biruesce.
Dumnedeşū bine a voitū,
Pe aceşti fii de a însoţitū !
Ei acum se gătescū
De drumū şi călėtorescū,
La părinţi li mulţumescū
Pentru crescere, 'nzestrare,

Pentru truda lorū cea mare
Şi pentru greşele,
Marī şi mititele,
Cu lacrămī, cu rugare,
Vė cerū acum iertare
Şi dumnea-vóstră, cinstiţi părinţi,
Din inimă vė umiliţi,
Pe fii de-i blagosloviţi,
Că nu este fiū să crėscă,
La părinţi să nu greşescă ;
Şi sciū cu adevėratū,
C'acéstă-i mare păcatū ;
Însă precum amū mai pomenitū,
Îată timpulū a sositū,
Care le-a fostū rėnduitū,
Ca pe părinţi ei să-i lase
Şi să mėrgă la a lorū case!

Îată aici aceste două mlădiţe cum
staū umilite şi cu lacrămī în ochi
vė rógă cinstiţi părinţi,
Că să vė 'nduraţi,
Şi să-i iertaţi
Şi să vė milostiviţi
Să-i şi blagosloviţi,
Că binecuvintarea părinţilorū,
Întăresce casa filorū,
Îar blestemulū părinţilorū
Risipesce casele filorū.

Şi vė rógă să-i binecuvintaţi
precum a binecuvintatū Dumnedeşū
pe Avramū cu Sara, pe Iacovū cu
Reveca, pe Ióchimū cu Ana. Si ia-
răşi alū doilea rėndū se rógă dumi-
lorū-vóstre, cinstiţi părinţi,
Să vė înduraţi
Ca să-i iertaţi,
Şi să-i binecuvintaţi

Precum a binecuvintatū Dum-
nedeşū pre Pavelū apostolulū, pre

cei 12 apostoli și pre patriarși! Și
 Iarăși alu treilea vă rógă pre dumné-
 vóstră, cinstiți părinți,
 Să vă îndurați
 Ca să-î iertați
 Și să-î binecuvîntați.

Precum a binecuvîntat Isus
 Hristos nunta cea din Cana Ga-
 lileii, când a prefăcut apă în vin
 și a făcut la toți voia deplin, și
 să vă rugați împreună cu noi ca
 Dumnezeu să împărtășească acestor
 două mlădițe frumoase ca nisce po-
 rumbițe, cele șapte daruri, adică:
 bogăția lui Iov, frumusețea lui
 Iosif, tăria lui Samson, vitejia
 lui Alexandru Macedon, toiaagul
 lui Aron și traiul lui Ióchim!
 Și să se bucure acești doi fii pre-
 cum s'a bucurat Noe în corabie,
 că atunci a fost bucurie la totă
 lumea, și precum s'a bucurat
 Constantin și Ileana când a găsit
 cinstita cruce. Și iarăși să dîcem,
 să aibă grăsimia pămîntului și mana
 cerului, desfătându-se ca iarba în
 rouă! Însuși Dumnezeu să-î bine-
 cuvinteze:

Pânea să li-o înmulțescă
 Vinul să li-lu totu sporască,
 Cu dragoste să trăiască
 Și 'n pace să viețuiască,
 Împărăția cerului s'o dobîndească!
 [Amin!]

Iară cîtu pentru ostenéla mea
 Eă încă ceva ași vrea:
 O basma frumoasă,
 Tótă de mătasă,
 Cu flori de aur
 S'o țină ca unu teaur
 Și de n'a fi de mătasă
 Fie și de pîndă alésă,
 Și cu flori de ibrișin
 Că totu a fi voia deplin!
 Și încă ceva ași mai vrea,
 Pentru ostenéla mea:
 O cucónă ochieșă
 Care mă va vrea,
 Iar de nu m'a vrea
 Naiba s'o iea!
 Și încă ceva ași mai vrea
 Pentru ostenéla mea:
 Vr'unu pahar, două de vin,
 Să-mi fie voia deplin,
 Și dacă vinu nu va fi,
 Și holercă voi primi!

Când se socotesce fericirea vécului acestuia, aflăm că cea
 mai temeinică este bucuria de fi, cinstiți dumnea-vóstră pă-
 rinți; căci această fericire este, cum dîc și filosofi *proprium
 naturae*, adică adevărată și deosebită a firei, că este din sân-
 gele sêu, și cum ar fi și singur omul. Această fericire o
 mărturisesce *Sânta Scriptură*, când dîce: „iată femeea ta, ca o
 „vie roditoare întru olaturile casei téle și vei vedé fii filorú tîi,
 „ca nisce tinere odrasle de măslină împrejurul mesei téle.“

Aşa dar, iată astăzi, cinstite, dumnea-ta părinte, cu nevasta dumi-tale, se plinesce bucuria părintescă înaintea dumiloră-văstre. Priviți amândoi cea adevărată și neosebită cu inima curată fericirea fiicei dumiloră-văstre; priviți cea însetată de părinți bucurie: de vreme că așa întâi întru orânduiala lui Dumnezeu și binecuvântarea dumiloră-văstre, ce face soțul fericit viaței dumi-sale, fratelui nostru N. Sosindă la această vârstă a fericitei vieți, fiica dumiloră-văstre d'împreună cu a dumi-sale soț, are datoric eșindă din casa dumiloră-văstre către casa sa de Dumnezeu alésă, să vă mulțumescă și întâi a-și cere binecuvântarea părintescă, că binecuvântarea părinților asupra fiilor, zidă nesurpată asupra caselor sale este. De care și fiica dumnea-văstră dintru acestă césă are datoric a-și cere părintesca iertăciune, întru cele ce n'ară fi putut plini poruncile părintesci, poftete frățesci. Îndemne-o firea cea bună, din curată inimă, a mulțumi dumiloră-văstre, de totă înțelepciunea și creșterea întru casa dumiloră-văstre; miră-se cu ce suspinuri, cu ce lacrimi va cere iertăciune de la Dumnea-văstră; miră-se cu ce cuvinte dulci de mulțămintă va mulțami dumiloră-văstre pentru totă mila, paza și grija părintescă. Păr la upulă prea bogat în milele lui Dumnezeu, din osârdia inimei sale alérgă, să vă mulțămescă cu adăogirca bucuriei a tuturoră fraților și fi de fi ai dumiloră-văstre, până la ală treilea și ală patrulea némă. Rugându-se dumiloră-văstre împreună cu a dumi-sale soț și de acum înainte să rămăe amândoi întru neschimbată dragoste a dumiloră-văstre, luându-și ziua bună, sărută mânele dumiloră-văstre.

Părinții răspundă cu ochii înlăcrămați: „De vreme ce dumneșeșca pronie a orânduită această unire cu fiica noastră, a se da soț viaței dumi-tale mire, următoră suntem și noi orânduilei dumneșeșci; și măcară că binecuvântarea cea mai desăvârșită către fie-ce casă, de la unulă a totă sciitorulă Dumnezeu este, dar câtă și de la noi părintescă binecuvântare, care amă luat'o de la părinții noștri cu acea binecu-

vîntare vă binecuvîntăm și întărim pe fica noastră, și să-vêrșim binecuvîntarea asupra voastră. Dumnezeu să vă împreune și să vă întemeze; să plînescă totă binecuvîntarea între voi. Numai și dumnea-ta mire să păzesci, te rugăm, porunca bisericeî noastre de care este poruncit tot omul: „Iubiți pe femeile vîstre, să nu le scârbiți pe dînsese, petre-
 „cîndu întru pacea lui Dumnezeu. Iar tu, fică, iată cres-
 „cîndu-te în brațele dragostei și a durerii noastre cei părin-
 „tesci, și cu cele dintr'însele învățături hrînindu-te, acum so-
 „sîndu vremea cuviinciosă, cu durerea inimei noastre și cu bu-
 „curie deslipindu-te din brațele noastre, împlinim și cea mai de
 „necuvîntarea soțului.“ Deci de acum înainte împreună pe-
 trecîndu, noi din tot sufletul te binecuvîntăm și rugăm pe sîntul Dumnezeu să înmulțescă anii vieței vîstre, să ocîrmuiască petrecerea voastră întru o dragoste și întru o unire; ca vedîndu fericea voastră, să se bucore și sufletul nostru, pre voi numai avîndu-vă sprijinela slăbăciunei noastre, și mîngăierea durerilor bîtrînețelor. Și întărim și între fiî voștri acîstă a noastră binecuvîntare.“¹⁾

Manuscriptul artistic de la 1750, publicat de Cogălniceanu în „Revista pentru Istorie, Archeologie și Filologie“, pag. 85, conține o cerere în prosă, scrisă de dascălul, posesorul și autorul acelu manuscript.

Texte din orațiuni s'au tipărit mai întăiu de Gh. Clozius în Sibiu.

În „Albina Pindului“, anul II, 1869, pag. 11—13 se află de asemenea un text de orațiuni.

Paunescu. Bucuresci, 1848, „Orațiuni“, două variante.

Băncilă. „Orațiuni în colindele Crăciunului, etc., Sibiu, 1875.

Un text publicat de Schimdt în: „Das Jahr und seine Tage“, Hermannstadt, 1866, pag. 23—24, No. 126.²⁾

¹⁾ M. Cogălniceanu „Dacia Literară.“ Obiceiurile poporului, pag. 38.

²⁾ Gaster. „Literatura Populară Română.“ Bucuresci.

